

SVEND LEOPOLD

DEN STORE EROS

ROMAN

KØBENHAVN

DET SCHUBOTHESKE FORLAG

J. L. LYBECKER OG E. A. HIRSCHSPRUNG

1902

KØBENHAVN — GRÆBES BOGTRYKKERI

Oplag: 1500 Ekspl.

En autoriseret Udgave paa Tysk vil udkomme.

Forord til den elektroniske udgave

Denne roman fra 1902 af **Svend Leopold** (1874-1942) er digitaliseret i marts 2011 fra University of Toronto - Robarts Library af Internet Archive og tilpasset for Projekt Runeberg i oktober 2015 af Ralph E.

Dette verk kan læses som en bog med farve paa Internet Archive.

DEN STORE EROS Oplag: 1500 Ekspl. En autoriseret Udgave paa Tysk vil udkomme. SVEND LEOPOLD

DEN STORE EROS

R O M A N

KØBENHAVN DET SCHUBOTHESKE FORLAG

J. L. LYBECKER Oll E. A. HIRSCHSPRUNG

1902 KØBENHAVN — GRÆBES BOGTRYKKERI

T 7 ammerherreinde Barnekow gik tilbage til I v Hotellet for at klæde sig om til Diner. Solen skinnede i Champs-Elysées, alt duftede af Foraar. Fruens selskabstrætte Nerver begyndte at leve op, hun aandede ligesom lettere her end i København, hendes Natur udfoldede sig friere, mere oprindeligt, med et lille uskyldigt Stænk af Letsindighed, det var lige ved, at hun ønskede at kigge indenfor i noget rigtig vovet, men hun havde ikke moralsk Mod nok til at bede sin Søn om Følgeskab. Hun saa i det hele taget meget lidt til sine to Børn. Ernst studerede Livet paa egen Haand, hun misundte ham. og Adda gik ogsaa helst sine egne Veje.

Kammerherreinden sukkede dybt, hun vilde saa gerne opleve noget, noget virkelig chict, fashionabelt i stor Stil,

en Rus, noget, der kunde tage hende helt, og ikke dette evindelige Nipper i som hjemme. Én Gang om Aaret kastede hun «Selskabets» Damesnørliv fra sig paa Køben-

Iten store Kros.havns Banegaard og eksisterede fire Maaneder uden Samfundskontrol, hun fløj ud med sine to Born efter alle Muligheder og kom skuffet hjem. Adda endnu mere urolig og uomgængelig, hun selv Resignationen ét Skridt nærmere, og Ernst skinnende af de usigeligste Oplevelser. Det var i Regelen Resultatet. Men denne Gang vilde hun ikke nøjes med sit københavnske Xippi.

Saa var hun naaet op til Hotellet, hun løftede lidt vel rigeligt op i sine lilla Silkeskørter og brusede ind gennem Portalen. Al Lyd var neddæmpet, al Larm og Mislyd lunet bort af skarlagensrøde Tæpper, der svøbte sig blødt hen over Vestibulens brede Gulvflade og op over Trapperne. Op over disse dejligt svungne Trapper med matgyldne Gelændere bevægede sig Sværmen af Gæster og Tjenerskab, tyst. drømmeagtigt: Slæb, der knitrede svagt, dæmpede, konverserende Stemmer og en fin, næsten uhørlig, søvnig Kimen af Telefoners og Ringeapparaters elektriske Klokker. Et Pust af højtidelig Andagt havde bemægtiget sig hele denne Menneskemængde, en Rigdommens og Velværets Andagt, et eller andet usynligt Knæfald for denne Luksus, der adledes ved forfinet Smag og aarhundredgammel Kultur.

Hun lukkede Øjnene halvt i, hun nød denne tvivlsomme Duft af Pudder og Parfumer, hendes Hjærte slog stærkere, som var hun kom-3

men Livet ind paa nærmere Hold — helt ind til selve Verdenspulsslaget. Der lagde sig en blødt behandsket Haand omkring hendes Nerver, hendes trætte Hjørne begyndte at arbejde og flk Idéer, og hun besluttede dybt inde i sit betagne Hjærte at gøre noget ganske særligt ud af sit Middagstoilette i Dag.

Hun vilde bestemme sig for den azalearøde Silkekjole, der ganske vist ikke var ny, men som var bleven saa tiltalende oversløret med creme Musselin og udstyret med Medicikrave.

Egentlig talt burde hun lade sit Haar farve i de fire Maaneder, hun var borte, et Lune, som en virkelig Dame vel nok turde tillade sig. Men hun vidste, at Adda straks vilde opponere, og hun gruede for nye Scener og disse evige Meningsforskelligheder, der oprev hendes gode Humør totalt.

Et Orkester spillede langt nede «Valse bleue», smægtende, indsmigrende, en erotisk enerverende Melodi, der virkede paa Fruen som et usynligt Favntag og fyldte det hele Hotel med sit altfor bløde Tonekælenskab.

Hvor hun befandt sig vel her, hvor hun nød, med hele sit Legeme, med alle Sanser, hun troede virkelig, at hun kunde komme sig helt efter den anstrengende københavnske Vinter-saison, der altid medtog hende saa grundigt. Naar Adda nu blot ogsaa kunde falde til Ro, til syvende og sidst var det jo kun for hendes

1*4

Skyld, at de rejste saa meget, for at hun kunde komme paa Afstand af Forholdene derhjemme og tage en endelig Beslutning.

Herluf Irgens kunde sandelig nok fortjene en Belønning for sin overmenneskelige Taalmo-digthed.

Lige ved en Omdrejning af Trappen løb Mor og Datter paa hinanden.

«Jeg skal op og klæde mig om,» hendes Naade var meget échaufferet, «jeg tar den røde paa, tror jeg.» Stemmen lød, som om den ventede paa Modsigelse.

Jeg véd ikke, hvor du vil gøre dig den Ulejlighed,» svarede Adda med en blid Protest.

«Hvad mener du?» klynkede Naaden.

Adda følte sig irriteret over sin Mors mondæne Tilbøjeligheder naar de var ude.

«Naar der er Damer, der møder op i Sports-bluser, saa —»

«Adda, jeg vil ikke vide af dine Bemærkninger om min Garderobe.»

«Folk sidder og lægger Mærke til din overdrevne Elegance, jeg synes, at det er ubehageligt at være Genstand for unødvendig Nysgerrighed.»

Fruen følte sig mildere stemt, den blaa Vals blev ustanselig ved.

Har du set, der ligger et Brev til dig fra Irgens?»

Deres Øjne mødtes i et hurtigt undersøgende Blink.

«Ja, naturligvis,» sagde Adda med en besyn-5

deilig aandsfra værende Stemme, «men jeg har ikke særlig megen Lyst til at svare paa det.»

«Har du svaret paa det sidste?»

Det varede længe inden Svaret kom, hun var allerede begyndt at gaa ned ad Trappen.

«Jeg skrev til Professorinde Irgens, at jeg blev nervøs af denne Korrespondance, og at det hele er umuligt.

Saa gik hun.

Nede i Vestibulen traf hun Ernst, han var i lysegraa Dress med en gul Gloirerose i Knaphullet. Blond og firskaaren, med en Smule Anlæg til Mave der var noget fornøjet og glinsende glat over hele Personen, et Resultat af Fægtning, kolde Styrtebade og smaa udsøgte Middage. I Forgaars Aftes havde han gjort et tiltalende Damebekendtskab og straaled ved Tanken. Han havde sat den blinkende, smal-skvggede høje Hat lidt paa Snur, nynnede, og svingede den sølvknappede Stok med let Elegance.

De gik ud gennem Avenuen. Foraaret bruste dem i Møde.

Ernst knappede Figurfrakken op og lod den flagre, han gik meget let og med strakt Vrist. Naar han kom til at tænke paa sit Bekendtskab, tog lian sin Søster under Armen og følte Trang til at være rigtig god imod hende. Noget menneskevenligt strømmede over i hans Hjærte, og han ønskede kun, at hele Verden kunde faa6

Lejlighed til rigtig" at amuser sig. I Dag vilde han gøre et eller andet gruelig flot for Adda, hun gik dér saa ene omkring i Hotellet og saa melankolsk ud, alt dette gamle Vrøvl med Herluf Irgens, som hun ikke kunde bekvemme sig til at gøre Skridtet fuldt ud med. Men nu skulde hun have Champagne, en isafkølet extra see, og en chic Køretur i Boulogneskoven.

Alléen mylrede med Mennesker, Vogntoget gik i lange langsomme Rækker op imod Triumfbuen, der blaanede langt borte mod den lysende Luft. Alt flimrede, duftede, suste og bruste. Livet strømmede og sladrede forbi i en lykkelig Solrus, der var en flygtig Hasten forbi i den varme, duftfyldte Luft, en kaad Leen, en sorgløs Nynnen, det gjaldt at gribe Livets Skaal fat med hægge Hænder, tømme den indtil sidste Draabe, som var netop denne Dag den sidste og den eneste. De gik lige midt i Strømmen, et Sejerstog, der kom fra Boulevarderne og drog ud gennem Cliamps-Elysées under de udsprungne Kastaniers blomsterhvide Fakkeltæer. Ernst nynnede, klemte Addas Arm fast og saa Damerne lige ind under Hatteskyggen, han havde den højeste Fornemmelse af Livskulmination, og i sin guddommelige Lykkefylde tænkte han stadig paa Adda, som han maaske alligevel kunde gøre noget for.

Det Forhold til Irgens derhjemme rev ud en skønne Dag./

Nu gjaldt det altsaa at komme frem med den nye «Episode».

«Du har vel ikke noget imod at vi bliver tre i Dag — det er en gammel Bekendt, jeg har sat ham Stævne — en Skolekammerat — Gregers Holten — kan du huske ham?»

«Gregers Holten!»

Adda gentog Navnet med et fraværende Smil — hun følte sig smittet af Broderens Humør, af Lyset, Luften, al denne Strømmen og Nynnen.

<Du har altsaa ikke noget imod, at han kommer med?»

«Men jeg véd jo ikke hvem det er?» sagde hun stille.

< Han ligger og maler hernede — svært genialt Menneske — én af dem, man ligefrem sér det paa, jeg traf ham i Gaar i Régenee, der er ikke det, han ikke er inde i, en fuldstændig Kunstnernatur, siger jeg dig, — én af de faa, der forstaar at bryde ud, og overtværs, jeg tror, han blir til noget, noget umaadelig fremragende.»

«Det lader til, at du kender ham ret grundigt.»

Adda smilte, hun kendte Ernsts Svaghed for at blive enthousiastisk paa andres Vegne. Der skulde altid være én eller anden, som han saa noget stort i, æstetiske Afguder, der vekslede temmelig hurtigt.

«Men jeg vil aldeles ikke indestaa for, at

han har Karakter som Temperament. Han klagede selv over, at han spredte sig for meget, men det ligger til den Familie — Moderens italienske Blod, véd du.»

«Aa — det er én af Konsul Holtens Sønner?»

«Ja — kan du ikke huske — de kom en Del hos Grüners?»

Adda var i Grunden lidt ked over at skulle være konversabel, det havde været mere ugenert uden denne fremmede.

Ernst fortabte sig i Lovtaler, han brusede sig op i den øjeblikkelige Stemning, han var i, han udstyrede sit nye Menneskefund med et helt Arsenal af talentfulde Egenskaber, og de var nu naaede helt op til Triumfbuen.

Luften laa og sitrede og dirrede gul af Vognstøv, bag disse bølgende Skyer brændte Solen som et sluknende Baal, og Vognenes Slangebogter blev ved og ved i det uendelige, langt bort i blaa-nende fjærne Kastaniealléer. Solen laa lige bag Stenbuen, fyldte dens ene Side med et brandgult Skær, der langsomt trak sig op efter og bredte Skumring efter sig. Stenene brændte dér højt oppe i den tindrende Luft, de store Grupper fik et vældigt Liv over sig, et mægtigt Kor af Tuber og Basuner brød frem i Solnedgangen. De gik nærmere og nærmere. Monumentet groede op for deres Øjne og slog sin skraa Slagskygge ned over dem. Marseillaisens

stenbundne Skrig befriedes og klang som en langt syngende dyb Malmtone, et Ekko fra de store, men døde Lidenskaber.

De ventede lidt ud imod Avenue du bois de Boulogne, saa kom der en Herre hastigt over imod dem. Ernst gik ham i Møde, henrykt, urolig af Forventning, han præsenterede ham straks for Søsteren med en lidt højtidelig Stemme. Hun saa hurtigt op. deres Øjne mødtes i et Blik, der dvælede længe, undersøgende, bægge øjeblikkelig betagne af hinandens ejendommelige Skønhed, ligesom i en stum Anerkendelse.

Og de havde bægge sét det samme i hinandens Øjne.

Hun følte sig ilde tilpas, var overbevist om, at man kunde se noget paa hende, at hun var rød, røbede sig selv, og hun slog Parasollen op. Hun havde ingen rigtig Magt over sit Hjærte-slag, intet Herredømme over sig selv i Øjeblikket, hun havde aldrig følt noget lignende, idet hendes Haand rørte ved hans, følte hun sig straks svag, som udstrømmede der en Kraft gennem Handsken, og i samme Nu havde hun sét ligesom lysende Ringe i den fremmedes mørke Øjne, et fosforagtigt Glimt, der skød sig frem i Lyn.

Hun følte en dvb, ubestemt Sørgmodighed, en Fornemmelse af at være kommen udenfor sig selv i en sjælelig Blottelse.¹⁰

Saa begyndte hun at tale, og Svagheden gik over.

Det forekom hende kun. at hendes egen Stemme var bleven lidt dybere end ellers, — men det var en Befrielse at tale om alle disse ligegyldige Ting, der plejer at indlede et Bekendtskab.

Lidt efter var hun igen ganske sig selv.

Der gik en Brusen gennem hele hendes skælvende Legeme, en sød Sitren og Dirren af en vag Sympathi, der

begyndte at længes, og hun kunde ikke blive den Tanke kvit, at der i disse faa Minutter var sket det samme, som hun gennem flere Aar havde reflekteret sig til overfor Herluf Irgens derhjemme.

Ernst syntes, at det gik fortræffeligt, han vidste nok, at Holten med sit udmærkede Kunstnerblik vilde finde Adda smuk. Han følte sig temmelig stolt allerede over sin Succés, og kredsede frem og tilbage paa bægge Sider af dem og gav sit Besyv med, højst animeret.

De talte om Kunst, om Louvre, om Salonen, om Bastien Lepage og Bonnat, Adda syntes, at det laa saa nær, hun følte et sympatetisk Behag ved at tale om alt det, der maatte være den andens intimeste Interesser, og hun mærkede slet ikke, at Holten blev mere og mere ordknap og distræt. Hun maatte blot tale for at komme bort fra sig selv og sit eget, hans Øjne var bestandig over hende, hun kunde

mærke dem, men turde alligevel ikke se til Siden, inderst inde var der en Angst for at Ernst skulde begynde at tale om Irgens, og hun blev ved med at konversere om sine Indtryk fra Salonen i en inderlig, ligesom indtrængende Tone, der irriterede den anden og gjorde liam nervøs af Utaalmodighed. Han havde ventet sig en munter Aften i godt Selskab og følte sig skuffet. Al denne alvorlige Konfereren om Kunst virkede som en skjult Bebrejdelse. Kendte hun ham maaske, vidste hun Besked om hans Liv, havde

s

Broderen fortalt om hans Meriter hernede. Han var igen kommen ind i en af sine vilde Perioder, havde ikke arbejdet i Dage og Maaneder, han havde laant Penge hos Onklen i København, det var ham umuligt at faa en Idé til et stort Billede, alt ebbede ud for ham, han manglede Energi og Arbejdslyst og var svært nede i enhver Henseende.

Pludselig gik Samtalen ganske i Staa.

Ernst søgte at bøde paa denne ubegribelige Tavshed med tusende Forslag, vilde partout have, at de skulde gaa i Palais-royal, mon dieu, de var jo ikke i København, men ude for at more sig, men det lod ikke til, at Stemningen kunde hjælpes synderligt i Vejret.

Det var en af disse blide, lysende Vaaraften-er, hvor Himlen ligger med et grønligt Skær bag Montmartre, og Sacré-cœur Kirkens Kup-12

pel tegner sig ubestemt som en Drøm, der svinder.

De gik tilbage gennem Avenuen ned imod Hotellet. Det bløde, lunende Tusmørke lagde sig om dem, de saa ikke længer tydeligt hinandens Ansigter, Vognlygterne flimrede forbi, og de elektriske Buelamper tændtes nede paa Con-cordepladsen.

Holten gik og var sort indvendig, følte sig ilde, forstemt ved Siden af denne unge Pige, der baade tiltrak og frastødte ham. Hun var utvivlsomt en af disse sikre Naturer, der dømte og bedømte saa regelret, fordi de havde det gode Selskab, Rigdom og Positionen i Ryggen, en af disse lidenskabsløse Kvinder, der levede saa trygt bagved Selskabets kinesiske Mur og alligevel koketterede med deres Udlængsler og Flyvelyster efter det vildeste af alle Lidenskabens Tartarlande. Han havde nok mærket, at det var dette saakaldte frie Kunstnerliv, der tiltrak hende, dette lille romantiske Skær fra Boheme-verdenen, som hun sandsynligvis savnede hos sine københavnske Tilbedere. Hun var sikkert en hel Del erfaren i mangt og meget, og alligevel —.

Ernst lovede sig selv dyrt og helligt, at han vilde tage Revanche med sit Damebekendtskab, noget rigtig parisisk med fuld Damp oppe.¹³

Saa skiltes de efter en Times ligeegyldige Konversation udenfor Hotellets straalende oplyste Port.

Deres Øjne modtes igen; der kom en Angst over hende; han glider hort fra mig; igen en Episode soin de hundrede andre, altid Episoder.

Men det var hende umuligt at bede ham komme igen, umuligt at komme ét eneste Skridt ud over det, der én Gang ubønhørlig var fastsat som Grænse for det passende. København var over hende, hun var Kammerherreinde

Barnekows Datter.

Inde i Vestibulen vendte hun sig om, hun kunde tydelig skimte ham gennem Dørens Glasrude: hun stod endnu paa samme Plet og syntes at betænke sig. Hun følte en Mathed, en Tomhed, der overvældede hende som en graa Taage.

«Ernst,- hviskede hun næsten uhørligt, kan du ikke —.»

Men han hørte ikke. Orkestrets Larm og de elektriske Klokkers Kimen slog sammen om dem, og de gik hurtigt op.

Kammerherreindens Nerver levede fuldstændig op igen; hun havde været to Gange i la Morgue for at stramme dem op. Hun stjal sig til det i Mørkningen og kom betaget og forfrisket hjem, fyldt af en behagelig Gru, der kildrede i Haarrødderne; Bazarbrandens Tomt var ogsaa virkningsfuld, men ikke i den Grad, skønt hun¹⁴

levende kunde forestille sig de rædsomme Skrig, Ilden og Røgen, saa det sitrede ned gennem Rygraden lige fra Isse til Hæl. Hun var aldeles i sit Es og bestandig i Aktivitet, hun flagrede om til Venner og Bekendte, kørte til Soiréer i Gesandtskabshotellet, købte ind i de store Modemagasiner og fik Massage af en Italiener langt ude i Montmartre. Naar Børnene morede sig paa deres egen Bolgade, hvorfor skulde saa ikke ogsaa hun vide af, at hun var et Menneske. Hun vilde prøve alt, kigge indenfor, smage paa lidt af det pikante og nærme sig Grænserne af det tilladelige. Hun hævnedes sig paa København, Frederiksgade og Langelinie og gik paa Trods ind i en Kafé og bestilte sig en Absinth. Resultatet var de forfærdeligste Samvittighedskvaler, Anger, Angst og en skyndsom Drosketur tilbage til Hotellet. I Grunden kunde hun godt lide saadanne smaa Anfald af kvindelige Tømmermænd, al denne Kvide paa en Chaiselongue med Kvalme og et syndebetyngt Hjerte. Naar hun var Damemønster og Societetets Forbillede i de to tredje Dele af Aaret, kunde hun nok tillade sig at være uden Spændetrøje i Resten af Tiden. Hun laa med et vaadt Lommetørklæde over Øjnene og tænkte med en vis Ængstelse paa Kredsen» derhjemme, der vaagede over ethvert af hendes Skridt, og saa alle disse Musikforeninger og philanthropiske Græsseligheder, der var hendes Livs Plage, alle disse Asyler, Selskaber og Kommissioner, Kasser,¹⁵

Foreninger og Komitéer, der hvirvlede hendes fortumlede Liv om i en godgørende Vejrmølle med fuld Musik. Og hun, der efter sin Mands Død endelig en Gang havde drømt om sin Naturs frie Udfoldelse.

Ikke en Gang en Absinth kunde hun taale, naar det kom til Stykket.

Holten sad udenfor Café Riche hele den Nat.

Hvor han var ked af sit Liv, af al det Smuds der hæftede sig ved det, en evig Gaaen paa gyngende Grund, med hundrede Udflugter og Kneb for at holde det gaaende, dække og skjule for Familien, kæmpe fra Morgen til Aften for at skjule, at Talentet ikke bar ham oppe længere, ikke fyldte ham, ikke løb af med ham som i sin Tid, og han manglede Mod til at bryde fuldstændig af og tilstaa, skønt der havde været Opfordringer nok dertil. Men nu var det sket, det der endelig skulde sige Stop.

Der var tre Udveje, at gaa i Hundene hernede, at tage imod Kontorpladsen hjemme, der bestandig stod aaben for ham som en allersidste Re-traite, eller —.

Cigaretten var gaaet ud; Time efter Time stod Kaffen urørt i Glasset. Rundt om paa alle Tage flammede og sluktes de elektriske Avertissementer, bestandig det samme «Van Houtens Cacao». Han læste disse glødende Bogstaver som de kom og sluktes i røde og gule Glødelamper.¹⁶

Der laa i den Ivse Nat et Sus og en Sang, en hed Bølge af Attraa lurede over Byen, en Storm der bølgede gennem disse tusender, der bestandig strømmede forbi ham som en Flod.

Det var Kunstneren i ham, der tiltrak hende, pirrede hendes Nysgerrighed, maaske fængslede hendes blaserede Nerver. Hendes Broder, denne Løvehvalp, havde naturligvis rost ham i vilde Skyer, han havde straks kunnet mærke, at hun kendte til ham. Og han lignede jo ganske vist heller ikke meget alle disse Kammerjunkere og Etatsraadssønner, som hun øjensynlig drev Flirt med derhjemme.

Han kunde ikke blive hende kvit, hendes Øjne var bestandig over ham som en besynderlig Bebrejdelse, der blev ved med at tirre ham op. Blot den Maade hvorpaa hun havde sagt: «Det maa vist være godt at have et saa smukt Kald at leve for som Deres».

Det var slet ikke ironisk ment, Stemmen havde tværtimod været alvorlig.

Et Kald at leve for — han kendte det — det var disse unge Pigers Illusion, naar Baltummelen havde udmattet dem, finde noget at leve for, eller hellere finde én, der havde noget at leve for. Helst noget udenfor det allermest dagligdags.

Hvis han nu havde sagt hende, at han rejste hjem til København for at blive Kontormenneske? Var han forelsket? Han følte det som en Uro,¹⁷

en Smerte over at hun var gledet bort, uigenkaldelig bort, han saa hende overalt, bestandig hendes Ansigt, hendes store, besynderlig rolige Øjne, stort og vaagent havde de straks sét paa ham, uden nogen uharmonisk og hurtig Blinken, de saa længe og roligt vurderende, undertiden overvejende, saa sænkede de hvælvede Laag sig langsomt, saa at de lange udadfrynede Vipper lagde sig som en fin Slørbræm ned mod Kinden, og Øjets Indtryk forplantede sig tavst ned til Munden, der optog Indtrykket i roligt krusede Linier omkring de talende Læber, der ligesom stille tænkte med.

Saalænge hun saa, stod disse friske, dejligt tegnede Læber ofte aabnede, to hvide Fortænder kom til Syne, store og stillede lidt fra hinanden. Undertiden bøjede hun Hovedet lidt til Siden, fuld af Ynde.

Men hendes Smil elskede han, et Smil der laa længe over hendes Ansigt, et lionardosk Smil, der skælvede som en Gaade og blev liggende om Mundvigen som en dulgt Skygge.

Saa rejste han sig op for at gaa hjem til sit støvede Atelier og sin uhyggelige Mansardstue.

Han vilde forsøge at tegne dette Ansigt.

Kammerherreinde Barnekows Ægteskab havde ikke været lykkeligt. Hun var bleven gift altfor ung og med en Mand, der i Alder næsten kunde

Den store Eros. 918

være hendes Fader. Den gamle Pitatsraad Xelius Gruner jagede paa Forbindelsen, fordi det gav ham Prestige at faa en virkelig Kammerherre til Svigersøn. Efter atten Aars daglige ægteskabelige Scener fik hans Ekscellense et apoplektisk Slag og afgik ved Døden. Hans unge Enke lod ham brænde, og da hun fik hans Aske udleveret fra Krematoriet, aandede hun ligesom op og lod Urnen højtideligt anbringe i et lille Mausolæum, hun havde ladet bygge i «Villa Eros» parklignende Have. Naar hun laa paa Landet om Sommeren, gav dette Mausolæum hende Livslyst, hun tænkte paa, hvad hun var bleven kvit og takkede Himlen for sin Redning, mens hun endnu havde Ungdom, og mens det endnu var Tid. Hun førte stort Hus, da Sørgeaaret var omme, og var lykkelig. Hendes Kval laa i Urnen. Hun havde saa travlt med at restituere sig selv, at hun i Grunden ikke havde Tid til at tage sig af Børnene. Ernst havde lidt af Faderens flygtige Natur, men han tog alligevel sin juridiske Kandidatskatsamen, skønt grumme daarligt. Da hans Mor imidlertid havde udmærkede Forbindelser indenfor Ministeriet, blev han protegeret frem for adskillige med bedre Karakterer og fik en meget passende Stilling indenfor Finansministeriets femte Revisionsdepartements sjette Revisionskontor. Hun haabede trygt paa, at Protektion kunde gøre Resten, saa at han naaede op til Fuldmægtig i Udenrigsministeriet. Hun vidste,¹⁹

at det var hans lønlige og stadige Haah at blive Kammerjunker, og hun arbejdede i Stilhed ved sine store Lørdagsmiddage. Et fjærnt, helligt, men ikke helt uopnaaeligt Livsmaal. Hun havde allerede saa smaat faaet et Løfte af Departementschefen.

Adda fulgte hun ikke med samme Interesse. Da Skoletiden var forbi, gled Datteren ligesom ud af Hænderne paa hende —, ud i Selskabs-hvirvlen, fra Bal til Bal, fra Selskab til Selskab, der var aldrig Tid eller Lejlighed til nogen nærmere Forstaaelse imellem Mor og Datter.

Adda var i disse Aar kommen meget i Pro-fessorinde Irgens Hjem. Et af disse fornemme indadvendte Huse i Ny Vestergade, hvorfra man ser de gamle Lindetræer ovre i Prinsens Palæes Have. Harriet Irgens var Addas Skoleveninde, og et besynderligt Venskab blev ved at bestaa, fordi de var saa forskellige og bestandig kunde supplere hinanden. Den ene virkede beroligende ved sit stille Væsen, og den anden bragte et Pust fra den store Verden med sig ind i den temmelig indegjemte Luft i de irgenske Værelser. Igennem Harriet lærte hun Broderen Herluf Irgens at kende. Adda trængte ligefrem til at komme hos de to Søskende i det stille Hjem, hun var fuld af uforstaaende Bespekt for deres rolige Flid, saadan som disse to Mennesker kunde gaa op i Arbejde, og naar de efter Ar-

2*20

bejdstimerne lagde Bøgerne tilside, det stilfærdige Lune der var over dem, et aandfuldt, lidt forsagt Humør, med dæmpede Stemmer og diskret Latter. Der var ingen, der kunde le saa kønt som Harriet. Adda var ikke langt fra at føie sig selv som lidt af en Parvenu, og alligevel følte hun sig ofte overlegen, klogere, mere erfaren og med langt rigere Synsvidder. Hun følte sig baade tiltrukken og frastødt af dette Hjem.

Herluf der gled saa stille fra Eksamen til Eksamen, og Harriet med sit taalmodige Artiums-slid. Adda laante Bøger af dem, og lange Eftermiddage sad de tre inde i Herlufs tilrøgede Værelse og drøftede de højeste Materier. Hun mærkede tydeligt, at det var hans Glæde at bibringe hende Kundskaber, og det morede hende at sidde i denne umagelige grønne Empiresofa og lade rigtig naiv.

Professorinden, der havde været gift med en Mand, hvem megen Lærdom havde gjort rasende, var en lille stilfærdig Dame, tæt indsvøbt i Sjal. Hun saa ud, som frygtede hun bestandig for at forstyrre og kom meget sjældent ind paa sin Søns Værelse.

Saa var det, at Harriet pludselig begyndte at skranke den Vinter, hun blev træt over Bøgerne og sygnede. Adda kom oftere i den Tid; midt mellem Baller, Theatre og Koncerter blev det irgenske Hjem mere og mere hendes egent-21

lige Holdepunkt, den faste Kerne i Hvirvlen, og det var Herluf, hun knyttede sig til i et Slags roligt Kammeratskab. Han beundrede hende, fordi hun vilde vide Besked om alt, og han var smigret over, at det var til ham, hun kom med sine utallige Spørgsmaal. De var begyndt at gaa Ture sammen. Naar Harriet var gaaet til Bo, gik de ud langs Søerne og kom hjem til The. De talte sig op, røde og ivrige, om Nietzsche, om Brandes, om al den Literatur, de pløjede igennem blot for at kunne udveksle Tanker, naar de kom sammen. Men det var hende umuligt at faa ham ud i Frederiksgade til Kammerherre-indens store Middage, og det krænkede hende.

Efter nogle Ugers Sygeleje døde Harriet saa det Foraar. Nu da Søsteren var borte, kom Adda sjældnere i Professorens Hjem, Forholdet til Irgens var blevet forstyrret, de var naturligvis ganske de samme gode Venner og Kammerater, og de sørgelige Minder var som et sjæleligt Fællesskab, men det hele blev ligesom mere paa Afstand.

Hun havde Brug for ham til alt muligt. Fra Udlandet forlangte hun Bøger tilsendte; han laante til hende fra Bibliotekerne, bragte hende Adgangskort til Forelæsninger, men det faldt hende aldrig ind at gøre Gengæld; hun vidste, at han var optagen af sine Eksamener, sine Skoletimer, sine historiske Artikler og Afhandlinger. og hun holdt ham i en Slags Beserve,22

der kunde betyde alt muligt. Hun havde ikke Tid til at tænke paa ham og hans Forelskelse, skønt hun godt vidste, at han gav hende Rygstød og var det faste og urokelige Udgangspunkt, hvorfra hun flagrede ud efter andre Muligheder. Med ham i Baghaanden følte hun sig dristig til de større Oplevelser.

Adda vaagnede tidligt.

Hun havde læst Irgens lange Brev i Nat og følte sig igen ufri, igen bunden af hundrede gamle Baand, af Hensyn og Løfter. Hun fortrød, hvad hun havde skrevet til Professorinden. Disse lange, uendelige Breve fra Sønnen foruroligede hende. «De elsker at pine mig,» skrev han, og hvor han havde Ret, «og naar De nu ved, at det er min

Specialitet at have aandelige Følehorn. Ulykken er og bliver, at jeg har levet for meget mellem Bøger — De — maa jeg sige det, maaske for meget mellem Mennesker, og det er adskilligt lettere, tror jeg, at træffe et tilfredsstillende Valg mellem de første.»

Han var skinsyg paa hende, og hun kunde mærke mellem Linierne, at han led.

Men hun kunde ikke lide, at en Mand havde Følehorn.

Det var hende imod, at han aldrig sagde rent ud af Posen, hvad han vilde. Han vidste maaske, hvad Svaret vilde blive, og ventede.

Hans Resignation pinte hende ogsaa, som²³

sad han og ventede rigtig saa roligt paa, at hun først skulde lide Skibbrud og saa komme en skønne Dag og søge sin Tilflugt hos ham. Han var saa altfor sikker paa sig selv og kunde vente.

Saa tænkte hun sig træt paa sit eget Liv; sit formaalsløse Liv. Disse Badehoteller, Fjæld-sana torier, Strandpromenader, Udsigtspunkter, Hoteller, Væddeløb og Sadelpladser, denne Flugt fra Hotel til Hotel for at linde det, som Herluf Irgens ydmyge Hengivenhed i Grunden kun var et Surrogat for.

Dei som Professorinde Irgens en Gang med et gammeldags naivt Udtryk havde kaldt for «den store Eros.»

Adda smilte ved Tanken.

Hvor mange røde Hotelgangløbere havde hun ikke allerede traadt, hvor mange grusbestrøede Promenader, i hvor mange fløjelsbetrukne Theater-fauteuils havde hun ikke forundret sig, naar den store Kærlighed sukkede og stønnede, men oppe paa den forkerte Side af Lamperækken. Og Musæerne med deres Erostorsoer, og Bøgerne! Hvert Aar havde hun Uroen i sig, hun maatte bort. langt bort fra Selskabet derhjemme, fra alle Konveniensen Mure, der rejste sig paa alle Kanter.

Og hvert Aar kom hun skuffet hjem til Herluf Irgens, der haabede paa, at hun nu endelig en Gang maatte være træt og desillusioneret. Saa en ny Vintersaison, en ny Spillen op til²⁴

Bal; hun turde ikke længere tænke til Bunds i sig selv, for der var ikke noget dernede, alt var tomt, træt og intetsigende; kun en rodfæstet Foragt for alle de andre, der slog sig tiltaals og levede videre i denne larmende Tomhed. Det var med et ufrivilligt Suk, at hun maatte indrømme for sig selv, at det var Irgens og hans Hjem, der havde lært hende den beske Kunst — at foragte. Igennem ham havde hun faaet Øjnene op for hele dette afsjælede Societet, og det var dog alletider en fattig Trøst, det at erkende sin egen Tomhed. Det var blot ikke Irgens, der egnede sig til at udfylde den, skønt hun vilde føie sig skuffet, hvis han pludselig helt gav Slip paa hende og ignorerede hende. Hun var ikke af dem, der slog sig til Ro med én Fugl i Haanden, naar der maaske sad ti paa Illusionernes Slotstag.

Hvor hun kendte alle de Methoder, alle de Kneb og Bagtanker, hvormed der svindledes derhjemme i den store Kærligheds Navn. Denne skønne Guddom med det gaadefulde indadvendte Smil og de sænkede Øjenlaag. Det havde været hendes Studium, hele Dyrkelsen omkring den eftergjorte Papmachéfigur med de sentimentale Vinger paa Byggen. Der stod i Regelen en Guldkalv bagved Figuren, og Dyrkelsen begyndte i Regelen i sekstenaars Alderen, Luften modnede tidligt, fordi den var ophedet af de ældres Virakskyer. Der var først de velhavende²⁵

Familiers unge Piger, de styrtede sig straks paa Knæ lige efter Konfirmationen. Og nu begyndte det uhyre Kor af Bønnernes mumlende Litani: Bønhør os, vi er allerede atten Aar og vi vansmægter. Giv os en adelig Titel, vi forlanger ikke netop nogen Greve, men hvis der findes en eller anden Baron eller en skaansk Friherre af dem, der kommer her over til Eremitagevæddeløbene, saa vil vi være dig evig taknemmelige derfor. Vore Forældre vil kun have Baroner til Svigersønner, og naar de nu allerede har kæmpet saa frygtelig for en syvtakket Krone til os. Bønhør os!

Og saa de andre, de prærafaélitiske med forjaskede Empirekjoler.

Nej en Kunstner, store Eros, helst en med Haar og løse Manchetter, en med lidt pikant ved, en der hypnotiserer os til at elske, en der kan rase og sende Cigarrøg ud i Ringe, en der kan banke os af genial Skinsyge og Kærlighed, en der gør os rigtig misundte, der raderer os, der skitserer os, der gør os hvert Aar i Olie til Charlottenborg, med dygtig ned-redt Haar som Madonna, som Cléo de Merode, som alt muligt, bønhør os!

Eller en Digter.

Ikke en brystsyg med marineblaa Havelock som dem i firserne. Ikke en der er bitter paa Verden og gaar omkring og skuler med Pandedusk og korslagte Arme. Men en Mand, der gør mig til Hovedpersonen i alle sine Romaner, en der²⁶

siger, at jeg har en' hvid Sjæl, en der kan hidse mig op til selv at skrive Romaner, saa at jeg faar et pikant og anløbent Navn og bliver beundret Dame i Studentersamfundets Lørdags-soiréer. Jeg skal skrive om dig, du Kærlighedens Gud, saa det kriller dig i Vingerne. Jeg vil se overkvindelig ud med Haaret helt ned om Ørene, jeg vil hæfte en jomfruelig Lilje i min bottieelliske Nakkeknude og lægge et Guldsmykke over min rene og ubefangne Pande. Jeg vil gaa i gennemsigtig Empirekjole, saa at man kan skimte mine udadelige Former, men jeg vil sænke Øjenlaagene, fordi jeg er Muse paa Parnasset. Jeg skal villig og ferm løbe alle min Mands løbende Ærinder. Jeg véd fra mine skrivende Veninder, hvorledes et Redaktions-kontor skal tages. Og Kritikerne vil jeg have i min Pompadourpose.

Jeg vil storme omkring, jeg vil springe, bøje mig, dreje mig, flirte lige til Grænsen, altsammen for Digtekunsten og min Mauds Skyld. Fjorten Dage før Novellen kommer, vil jeg styrte om i en Droske og larme op, jeg skal rakke alle de andre ned. gøres det fornødent, jeg skal låve smaa fikse Frokoster, passe vor lille Digterbod, hænge Skiltet ud hver Morgen saa at man kan se i Gaden, hvor vi bor, og hvis du endelig vil have det, kan jeg godt selv besørge Kritikken til Provinspressen.

Bønhør mig, o — Eros!²⁷

Og Litanernes Strøm var uendelig, om Rang, om Titler, om Penge, om Stilling, om alt blev der bedt.

Adda tænkte paa sig selv.

Hvor hun havde stødt fra, hver Gang hun mærkede, at der var en Bagtanke, eller en Hensigt, baade paa sine egne og de andres Vegne.

Saa tænkte hun paa det, der var hændet hende i Gaar og blev rød.

Var hun som alle de andre eller ikke?

Ganske stille gentog hun for sig selv den fremmedes Navn, svagere og svagere, tilsidst uhørligt, som betroede hun sig det selv — Gregers Holten.

Og hun syntes, at hun var vaagnet anderledes end i umindelige Tider.^{II}

To lange Uger, og der skete intet.

Paris var som en Bagerovn. Kammerherreinden led frygteligt i sine Nerver af Varmen og talte om at rejse ned til Mentone. Mellem Dejeuner og Diner laa hun paa en Chaiselongue og havde tabt baade Humør og Initiativ. Hun kunde alligevel ikke rigtig komme til at more sig. Ganske vist var hun bleven tiltalt et Par Aftener paa Boulevarderne, men af de rædsomste Mandspersoner, der ansaa hende for Kokotte. Og det var jo netop her i Paris, at det skulde vise sig, om hun endnu kunde illudere med sit ungdommelige og elegante Ydre. Et eller andet ubestemmeligt trængte hun til, hvad det nu var, det var ligesom at blomstre forgæves, nødigt vilde hun indrømme det for sig selv, det stod ogsaa ganske uklart, men hun trængte til at dyrkes, maaske til at plukkes. Det eneste, der dulmede, var at Adda pludselig var bleven saa opmærksom, med Kær-²⁹

tegn, smaa Opmærksomheder, Violbuketter; hvor det var urimeligt at rejse allerede nu, med ny Rejseuro, Jærnbanetummel og nye Hoteller, Adda overtalte med en besynderlig ivrig Veltalenhed, der var noget uroligt og forpint over hende. Hun var meget hjemme i Hotellet, undertiden tog hun Overtøjet paa og vendte saa om nede i

Vestibulen, stod ofte stille ude paa Altanen og faldt i dybe Tanker.

Ei Par Gange førte hun Holten paa Bane overfor Broderen, men han lod ikke til at begribe, han havde sine egne Sorger med sin Dame, der ikke kunde forstaa hans Fransk.

En Formiddag gik hun alene ned i Ré-genee» og følte sig nedværdiget, som om hun havde begaaet noget, der var ufint. Samme Aften skrev hun til Irgens og gjorde ham Afbigt for sin lange Tavshed.

Hun følte sig lettet, roligere, i en tilkæmpet Resignation, Episoden var forbi, nu kunde hun rejse.

Der blev banket paa Døren, det var Ernst.

«Brev fra Holten,» sagde han med en besynderlig gallisk Nasallyd og gik over imod Spejlet for at rette paa det røde Kravat. Han havde en Cigaret i den ene Mundvig, aabent-staaende Redingote, Orchidé i Knaphullet, gule Sportssko.

«. Han vil have os ud i Atelieret i Morgen, vil du med?»³⁰

Han rakte hende Brevet og blæste Røgen ud gennem Næsen.

Idet han vendte sig om, saa han, at Adda var bleven paafaldende bleg. han var lige ved at tabe Cigaretten af Forbavselse — men saa begreb han noget og gik, for han satte Pris paa Diskretion i alt, hvad der angik Følelsessager.

Mindst de ti Gange var Holten ude paa Trappen for at se efter dem. det var en Time over Tiden, og de kom ikke. Han var i en Feber, et Oprør, hvis hun ikke kom, straks vilde han rejse til København, han havde lovet sig det selv, dyrt og helligt. En Afsmag, en Lede havde han faaet for denne By, han havde faaet ryddet op, ikke blot i Atelieret, men ogsaa i sig selv.

I disse fjorten Dage havde han gjort op, nu maatte det briste eller bære.

Han havde hendes Øjne over sig, saa hendes Ansigt ved Nat og Dag, og Stemmen, som han ikke kunde faa ud af Øret, som en Besættelse, der gjorde ham søvnløs om Natten og hvileløs om Dagen. Og naar han saa havde hidset sig op til det yderste og troede sig vanvittig forelsket, sagde han sig selv alle de utvivlsomme Fordele, der vilde være ved at gribe Skæbnen fast i Struben og forlove sig med Kammerherreinde Barnekows Datter. Det var denne Tanke, der havde besat ham, komme³¹

indenfor Murene igen og i Sikkerhed, og ved et saa mageløst heldigt Tilfælde som dette.

Endelig, dér kom de, han kom dem i Møde langt nede paa Trappen. De havde nær aldrig fundet Huset, søgt det halve Montmartre igennem.

"Tak, fordi De vilde komme,» sagde han og holdt hendes Haand lidt vel længe. Han kunde straks se paa hende, at hun var glad ved hans Invitation.

< Det var netop morsomt af Dem,» sagde hun med denne bløde, rolige Stemme. «Nu glæder jeg mig til at se Deres Studier, har De noget større Arbejde for'?»

«Nej, ikke lige for Tiden,» sagde han hurtigt og søgte at undgaa hendes iagttagende Øjne, der lyste over ham med en besynderlig Varme.

De gik over mod Vinduet, et Hav af Skorstenspiber og sodede Tage som i store, forvirrede Bølger skød sig op omkring Kirken, der laa i fuld Sol øverst oppe. Sang og Larm fra Gaden slog op imod dem, inde ved Siden af blev der klimpret paa Guitar og en stor Flok Duer slog sig pludselig ned paa Altangitrene lige over for og flk Luften til at bruse.

Saa vendte hun sig om og gik hen til Bordet, — Mapper, Mængder af Blade.

«Maa jeg faa Lov?» spurgte hun oprømt, der kom et pludseligt Glimt i hendes Øjne,³²

som om hun ventede sig en stor Glæde eller Overraskelse. Hun syntes, at han blev lidt rød, og forundrede sig

svagt.

«Vil De studere mig allerede nu, Frøken?» Stemmen var lidt usikker.

Hun løftede paa nogle af de største Mapper og smilte.

«Hvor De maa være et flittigt Menneske!» kom det betaget; «der er ikke noget, jeg beundrer højere end Flid.»

«De skal ikke blive benauet, Holten,» sagde Ernst, «min Søster har en Svaghed for de solide Dyder, hun er Antiepikuræer og Luksushader om en Hals, der er ikke noget hun elsker mere end Flid.»

«Og derfor kommer min Bror og jeg saa godt ud af det sammen. Hr. Holten.»

Hun satte sig i den låve Flugtstol med Skødet fuldt af Tegninger, ganske tavs var hun bleven, Tegning efter Tegning tog hun op, studerede dem længe og lagde dem stille til Side i to Bunker, omhyggeligt sorterende.

Han havde aldrig følt sig saa ilde tilpas i sit Liv som nu, det brændte ham paa Tungen, skulde han sige det, inden det blev for silde? Alle disse Tegninger, hun dér sad med, havde han laant hos Venner og Bekendte, hos creti og pleti, i de sidste Dage havde han hjemsøgt Ate-lierne i Montmartre, havde plukket sammen som i Feber alt det, der kunde ligne hans eget Talent, han vilde og maatte se hende, maatte vide, om hun vilde komme, og han turde ikke vise hende sit tomme Atelier, havde ikke Mod til at tilstaa, at han var kommen nedad og nu ligefrem tryglede hende om at være den faste Haand, der skulde hjælpe opad.

For hvert eneste Blad, hun lagde til Side, følte han, at han havde begaaet noget lavt. at han bedrog hende, og at hun rykkede længere og længere bort fra ham. Saa skød han med rystende Hænder nogle af sine egne Studiebøger over til hende, hun tog dem stille, hans Hjærte begyndte at hamre, Sveden sprang frem, et Øjeblik blev det sort for Øjnene, Blodet føg og kimedede.

Hun bladede dem lidt flygtigt igennem og lagde dem over i den lille Bunke.

Se, saa meget finder jeg er aldeles udmærket, er De tilfreds med Resultatet?»

Og hun løftede triumferende den største af Bunkerne op, hvori de allerfleste af Bladene var de andres, alle de andres, kun ikke hans.

«Mener De det virkelig,» lik han fremstammet, og han vidste næsten ikke, hvad han sagde. Han mærkede, at hendes dejlige Øjne hvilede beundrende paa ham, og skammede sig som en Hund.

«Til Lykke, Holten,» sagde Ernst, «Adda har ikke nænnet at rejicere Dem, De er an-taet!»

O

Den store Eros. 334

«Men nu skal De høre, hvorfor jeg finder dem udmærkede,» sagde hun fornøjet og ryddede en Plads til ham ved Siden af sig. «Jeg vil saa gjerne vide, om jeg ser rigtigt, det morer mig, vil De ikke?»

Hun havde taget sine hvide Handsker af, ivrig, oprømt, hun sad ligefrem og lyste der i den skraa Solstribе, der faldt ned over hendes Haar og fine Skuldre.

Ernst sad i Sofaen og syntes, at Adda saa mageløs godt ud, ganske fortræffelig ud. Han ventede kun paa et eller andet Traktement og hostede.

Holten satte sig lige ved Siden af hende og følte sig som en Forbryder i hendes Nærhed, han krøb sammen, ludede med Hovedet,

«Frøken Barnekow,» sagde han hurtigt, han var bleven ganske graa under Øjnene og greb den store Bunke Tegninger, som hun vilde gaa igennem med ham; «Frøken Barnekow — det er mig saa ubehageligt at blive rost, virkelig saa pinagtigt, — hvis De vil gøre mig en Tjeneste — en stor Tjeneste — sig mig hellere — hvori ligger det mislykkede i disse — jeg lærer af mine Fejl — jeg vil kun vide, om De kan se det.»

Han tog sine egne, de omhyggeligt vragede, og rakte hende dem.

Der kom en lang Stilhed, hvori Sangen nede fra Gaden brød sig frem.

Jeg synes blot slet ikke, at det ligner Dem.» sagde hun lidt utaalmodig; «De har ikke rigtig vidst, hvad De vilde — der er noget famlende og usikkert, De bliver ikke vred paa mig, fordi jeg synes, at de er daarlige, jeg kan ikke saa godt sige, hvori det ligger, men man skulde næsten tro, at de var af en hel anden.»

Hun saa, at han blev bevæget og sank lidt sammen.

Havde hun saaret ham? hvor det gjorde hende ondt, hun fortrød det.

«Og De er sandelig alt andet end en Dilettant.» sagde hun med den varmeste, fasteste Overbevisning; hun rejste sig op og takkede ham.

Var blot mange af de derhjemme kun halvt saa meget Kunstner som De,» hun kælede for ham som var det et Barn.

Paa enhver Maade vilde hun gøre det godt igen; hun følte selv en besynderlig Forstemning, fordi hun saa godt forstod, at det var selve hans Livsnerve, hun havde rørt ved, noget uendelig sensibelt og sårt.

Saa satte hun sig over ved Klaveret og slog et Par dybe Accorder an.

«Hvad skal jeg saa spille?» spurgte hun for at faa Bugt med Forstemningen.

«Ja, Vin og Musik, frem med Pokalerne, Holten!»

Ernst havde allerede opdaget, hvor nogle lange, straaflittede Montefiascone-Flasker gemte

3*36

sig, og en flad Skaal med Oranger og Druer, og hvide Akacieblomster.

«Naar Adda finder, at noget er godt, saa eidet godt. Skaal, Holten!»

De klinkede alle tre med hinanden i dyb, højtidelig Tavshed.

Tak, Frøken, fordi De kom,» sagde han og løftede sit Glas imod hendes, deres Øjne hvilede igen i hinanden som den første Aften, de mødtes.

Blodet styrtede ham til Hjertet i en hvirvlende Rus, ja, han elskede hende. Det kunde endnu indhentes, alt det, der var forsømt, han kunde og vilde blive som en af disse andre, hvis Ros han havde høstet.

Senere vilde han fortælle hende alt, det var hans Pligt.

Det var fordi han elskede hende, at han havde gjort noget gement, noget grænseløst gement.

Saa spillede hun, han havde givet hende alle de hvide Akacieblomster, én af dem havde hun lagt over sit Haar som et hvidt Smykke.

Han lukkede Altandøren op, ud i Solskinnet, nynnende satte han sig over i Flugstolen, saa kun hende, hørte kun hende.

En Flod af Toner, en kaotisk Brænding midt ude paa Lidenskabernes frie Hav, noget langt baarent, med et bredt svulmende Aandedrag, et Opad som paa Vinger.³⁷

Tristan og Isolde.

Spdlet steg og steg i dæmpet Jubel.

Langt borte i fjærne Drommeskove hørtes Hornenes døende Klang, svagere nu, svindende, og saa et Sus over Skovtoppe og ud derfra steg Isoldes glødende Sang, baaret af fulde, rige Ae-corder, oversanselige, som bristede Tonerne i Skrig.

- Im Dunkel ich, im Liehte du.»

Saa brød hun bråt af, skræmt af sit eget Spil, hun havde glemt, hvor hun var, og blev rød.

Det var bedst at komme hjem nu, hun gjorde et Tegn over til Ernst.

«Kommer De ned paa Hotellet i Morgen og spiser til Middag?» spurgte han.

Adda følte en varm Strøm af Taknemmelighed mod Broderen og saa op.

«Hr. Holten!» spurgte hun pludseligt, «maa jeg faa Lov til at tigge om én eneste af de smaa Skitser fra Bretagne?»

«Dem alle — allesammen. Frøken!»

Og han løb til Bordet, — et efter et. med febrilske Hænder rev han Bladene ud af Mapperne og slængede dem sammen.

Hun smilte over hans Iver.

«Tak — nej, kun det — og det — tak, nu er jeg tilfreds!»³⁸

Men lige idet hun stod i Døren, vendte hun sig om.

«Jeg kan umulig gaa, førend jeg faar et af de allermest mislykkede; jeg holder alligevel lige saa meget af dem som af de andre.»

Hun syntes, at han blev glad — saa gik hun.^{III}

Fra den Dag af kom de daglig sammen.

Ernst var ofte saa delikat at lade de to alene, han tog sig til Gengæld saa meget desto mere af sin Mor i denne Tid. Kammerherreinden fik moret sig som hun aldrig havde drømt det. Hun var fuldt ud tilfredsstillet, beruset, betaget, livsoplagt. Naar hun kom hjem fra en af disse smaa Udflugter, hvor Folkelivet studeredes i dyb Inkognito, laasede hun sin Dør omhyggelig af, rullede Gardinerne ned, og kankanerede i al Diskretidti foran sit Toiletspejl.

De derhjemme skulde bare vide det.

Hun flk ogsaa Smag for Prunelle, russiske Cigaretter og lidt fiks Pariserslang. Altsammen grumme forsigtigt indenfor fire Vægge.

Hun havde faaet købt alle Yvette Guilberts Viser til Vinterbrug.

Ernst beundrede sin Mor og fandt hende flot, han stak sensationelle Romaner til hende⁴⁰

og tænkte paa, hvor vidt han egentlig kunde drive hende.

Holten kom daglig i Hotellet. Fruen fandt ham udmærket smuk og yderst talentfuld; hun vilde straks i Lag med at protegere den unge Mand, og paa Addas Tilskyndelse hestilte hun en lille billig Kopi af en «Corot» i Louvre. Talent — bestandig dette usalige Talent, som han ovenikøbet manglede nu. Og det var Adda, der ikke rastede, før hun fik ham helt ind i det forkerte Spor. Dette mystiske Begreb Kunst udslettede Manden og Mennesket i ham, slet og ret et Menneske, maaske saa lidt Kunstner som nogen, med Trang til at nyde det fulde, hele Liv i den rigest mulige Udfoldelse. Og han følte, at hvis han gik til Bekendelse, vilde hun ansé ham for en Bedrager, der sej lede under falsk Flag. Han var en Kunstnernatur, der havde taget Fejl af sine egne Evner, og ingen Kunstproducent. Men inden han vilde rive denne Nimbus af sit eget Hoved og sige hende alt, ærligt, dybt ærligt, vilde han male for hende, male Livet op for hende, selve dette Liv som han elskede, aabne hendes Øjne, uddybe og berige, jage alle rige Farver frem af deres Skjul — trække alle Konturer op i det rigeste Lys, han vilde faa hende til at se med sine Øjne, og hun skulde have ham at takke for det altsammen.

De opdagede Paris sammen, i de skjulteste⁴¹

Kroge, gennem alle Tider, tusende gyldne Hemmeligheder og uanede Skønheder blev lokket frem af de tavse Mure. Bygninger, der skulde afsløres i Skumring, Huse, der først flk Mæle i Solbrand, stille Torve, som Place des Vosges, der havde meget tyste Stemmer og elskede Natten. Der var ikke den Hemmelighed, uden at han lik

lyttet den frem. og Aftensolen slog sine purpurviolette Roser ud bag Kirkernes gotiske Ruder. Der var en Feber over ham; han vilde vise hende, at der var ikke det Øde, ikke den Tomhed, uden at han kunde faa en anden til at se det øde rigt, det tomme mangfoldigt.

Saa havde han naaet, hvad han vilde, og han havde løbet sig selv træt.

Han troede ikke selv paa sit eget Fantasigulds Varighed, fordi han vidste, at det var fra hende, han hentede sin Glød, og fordi der bag Feberen laa en Bøn om Tilgivelse. Han mærkede, at han bandt hende til sig med gyldne " O O«.

Traade, og med det samme fjærnede sig selv bag det samme gyldne Spind.

Et eneste modigt Greb og Spindet var sønderrevet.

Den Dag mærkedes den første Træthed, og forend de næsten vidste af det, stod de derude foran Père Laehaise's rustne Gitterporte. Det var begyndt at regne inde over Kirkegaardens Terrasser, alt duftede af Gravmuld og af døende Narcis-42

ser i de visnende Kranse. De var blevne tavse, tav for første Gang, dybt og længe. Ernst var gaaet fra dem over i en Kafé, saa gik de alene ind, langsomt opad den første Terrasse, hvor de dødes Monument spreder Kulde og hvid Glemsel ud fra sig.

Luften var sval, Lyset sølvgraat med dæmpede Skygger, overalt i Luften var der en svag, enstonende Spurvekvidder som en søvrig Guiden paa en spændt Violinstreng. Fra Blomster og Kranse inde over de tusende Grave udaande-des altfor søde, altfor fugtige Dufte fra Krokus og Liljer og Tuberoser, alle Dodens vokshvide Blomster, der afsjæler sig selv i grænseløst udstrømmende Dufte.

De følte sig urolige over Stedets og Blomsternes Melankoli og gik langsomt opad, fra den ene berømte og glemte Grav til den anden, bestandig opad gennem de mosgrønne Alléer, der krogede sig saa sygeligt, højere og højere. Disse syge Træer lagde deres tynde og udlevede Skygger over dem i et dæmpet Tusmørke og flk dem til at fryse. Stien var ganske smal, de gik en for en, han foran og lidt højere oppe, som viste han hende Vej opad Dødens Bjærg. En Gang imellem bøjede hun sig ind over et Gitter og nævnede halvhøjt et Navn, der bar en Klang med sig langt borte fra. Store Kunstneres Navne, der endnu levede i Erindringen, efter at deres Værker var glemte. Al denne døde Hæder fik deres Hjærter til at banke uroligt, hæftigere, med vold-43

somme, hurtige Slag, som om Livet raabte utaal-modigt op med sine Krav midt i denne Verden af Grave, af hvide Buster, fugtiggrønne Kapeller og brudte Søjler, her midt i døde Lidenskabers Have. De kom forbi Musset's Grav, hans race-line, lidt hesteagtige Profil tegnede sig imod den lysende Luft med et roligt, noget tungt Udtryk, der hverken var Glæde eller Smærte, kun Ro, som efter en overvundet Kval, netop fra denne Grav med de gule Immortelkranse strømmede en unævnelig Tavshed ud.

Saa var de kommen øverst op, dybt nede og fjærnt ud over Højene laa Paris i en blaalig Taage, rundt om paa Højderne, midt i Tagenes Ocean var hist og her et mægtigt Kirkeskib strandet som en Ark paa en Bjærgside, laa der mørkt og urokkeligt og kastede Skygge fra sig over til andre Kirkeskibe paa andre Højder.

Det var altsaa hele dette Paris, som han havde vist hende i rige Farver.

Hvor det saa nøgternt, kaotisk, hverdagsagtigt ud med sine Fabriksskorstene, sine Skiffertage, sine Fængelsmure dernede, sin Taage af drivende Skorstensrøg og denne forvirrede Gadelarm og dette Skraal, der bruste op imod dem og gjorde Stilheden følelig omkring dem.

En af Dagene rejste hun, — hvad saa?

Det var næsten umuligt at begynde en Samtale, og Øjeblikket var der, nu, inden Broderen lik indhentet dem.u

Jeg rejser hjem i næste Maaned, jeg tager af fri Vilje imod en Kontorstilling hjemme, fordi jeg er fattig, fordi mit Talent ikke kan bære mig længere, fordi jeg er træt og grundig ked af det Liv jeg fører, og fordi jeg nu er naaet til

denne Beslutning gennem hundrede Overvejelser. Blot dette skulde siges.

Han saa hurtigt hen paa hende, og han manglede Mod.

Men alt dette maatte siges først, førend det andet.

Og saa vilde hun alligevel ikke tro ham. Hun vilde gøre alt for at lade ham blive i en Illusion, netop dér vilde hun have ham og ingen andre Steder, ellers dumpede han ned fra sine Skyer og blev en helt anden og en langt ringere. Og hvis hun virkelig elskede ham, vilde hun sætte alt ind paa hans Talent, redde ham for det, og det vilde maaske være hendes allervægtigste og alvorligste Bevæggrund.

Talentet var og blev det Pius, der flk hende saa levende til at interessere sig for ham fremfor adskillige andre unge Mænd. ikke et Øjeblik havde han næret Tvivl derom.

Hvor hun var smuk, saa sjælden og fornem, saa rolig og behersket, saa sikker paa sig selv, og derfor saa fordringsfuld overfor andre.

Det var hendes Væsens Kærne — at kunne fordre og have en Bet dertil.

Han elskede hende.⁴⁵

Der kom noget mygt og blødt frem i hans Sind.

Hvis du nu alligevel tager Fejl af hende, hvis du siger hende alt, og hun svarer: ja, jeg tror dig, naar du siger det selv, og jeg elsker dig, det maa du have mærket paa mig, elsker dig, trods alt. elsker dig for din egen Skyld, fordi jeg ikke ønsker nogen Begrundelse eller Forklaring, fordi det er mig selv en Gaade, for jeg kender dig jo ikke helt, dit Liv og din Fortid, og kan ikke forlange det — jeg véd kun det ene, at jeg elsker dig.

Han gik over imod hende, men liun trak sig lidt tilbage af en ubevidst Skyhed, og de kom til at staa overfor hinanden, paa hver sin Side af et faldefærdigt Gravgitter, der var rødt og mulnende af Rust.

«Chopin,» sagde hun med en fjærn og fortænkt Stemme.

Han følte sig forstemt, det var altsaa 0111 Chopin, der nu skulde konverseres.

Grave, til alle Sider Grave, der gik en Svimmelhed frem fra Jorden som røg det endnu dernede fra alle disse Lidenskabers udbrændte Vulkaner.

Og han følte ikke det fjærneste derved.

Han forundrede sig kun over at der efter saa mange Kampe, saa megen Kval, saa megen Himmelstormen, kun var disse tomme Navne tilbage, disse dode Buster, alle disse tomme Øjne over brudte Palmer og sovende Genier.⁴⁶

Under al dette fugtiggrønne Marmor laa hele denne Hærskare af blodigrøde Hjerter, Hjerter der havde stormet af Lidenskab, rast af Lidenskab, for Hæderen, for Ryet, bestandig for Berømmelsen, der næsten nu var glemt. Han var greben af Gravenes Svimmelhed og følte sig træt og modløs, det var første Gang, at han følte sig ude af Stand til at forgylde Tilværelsen op for hende.

«Chopin,» spurgte hun, «fortæl mig. Hr. Holten — hvad véd De?»

Han saa utaalmodigt bedende over paa hende, som bad han sig fritaget.

De udmattede sig i Konversation, forflygtigede sig selv, og nu var der endelig kommen et Øjeblik, hvor de var helt alene med hinanden, maaske for sidste Gang, et Øjeblik hvor Tavsheden omkring dem havde haft en besynderlig Veltalenhed.

«Chopin, Frøken, var det ikke ham med George Sand?»

Hun lo over Forklaringen og den lidt irriterede Tone.

«De har maaske noget imod denne berømte Forbindelse?»

Han kunde ikke lide hendes Drilleri og tav længe, tvivlraadig, usikker, for hvert et Øjeblik der gik tabt, gled hun

længere og længere bort fra ham.

Hvorfor kunde hun ikke komme ham i Møde⁴⁷

med et af disse smaa halvtforstaaede Ord, der røbede, og som han kunde gribe.

Nu igen Konversation, bestandig Konversation!

Hun begyndte at blive urolig over sin Brors lange Udebliven: der kom noget forpint omkring Munden, og hun vilde gaa tilbage til Gitterporten.

«Men saa fortæl mig, hvad De véd, det interesserer mig.»

«Ja jeg véd virkelig ikke, Frøken — det hele var vel saadan en Slags gensidig Talentforsikring — naturligvis skjulte de det omhyggeligt for hinanden—»

«At det var Egoisme?»

«Ja, at de simpelthen havde Brug for hinanden.»

Hun smilte og ridsede i Gruset med sin Parasol.

«Jeg bildte mig sandelig ind, at det var uhyre romantisk; kan De huske den Nocturne, han skrev til hende?»

«George Sand brød sig ikke Spor om ham,» brød han pludselig af, hun brugte ham, ganske simpelt brugte ham, som Stemningsincitament, naar hun skulde producere. De véd, hun skrev Romaner om en Hals?»

«Jo Tak, saa meget véd jeg da — omtrent.»

«Madame fik ham placeret ved et Flygel — og Maaneskin og Nattergale og Middelhavet og⁴⁸

hvad der nu ellers hørte til den Gang. Hun satte sig rigtig kælent ved Siden af ham — Maestro kunde naturligvis umuligt spille uden at hun netop sad der — og saa sad Elskerinden og stemtes til sin næste Roman — med Hovedet imod hans Fløjelsjakke.

Og Chopin spillede videre uden at begribe Madames gruelige Egoisme?»

Han kunde naturligvis kun komponere, naar hun var i Stuen.;

Adda blev en Smule stødt over hans ironiske Tone, der snertede.

Jeg véd ikke andet, end at hun bogstavelig talt bortførte ham til Mallorca; er det ikke Mallorca den 0 hedder dernede ved Spanien? saa en lille bitte Smule har hun vel nok sat Pris paa ham --.»

De blev ved med at ironisere over denne afdøde Kærlighed, der frembragte Romaner og Nocturner, og de forvirrede hinanden, fordi ingen af dem tilsidst vidste, hvor den anden vilde hen med sin Ironi.

< Den Slags Forhold er forskruede og latterlige,» blev han ved, «véd De, hvordan Bruddet kom — Madame Sand mærkede, at hendes amant tilsidst kunde komponere ganske aldeles udmærket uden hendes Assistance; hun listede ud af Stuen et Par Gange, Frédéric spillede uanfægtet videre.»

Blev hun skinsyg?»⁴⁹

«Naturligvis! kunde han komponere uden hende, saa kunde hun vel ogsaa skrive Romaner uden Assistance — de emanciperede sig simpelthen.

«Og Moralen af denne lille nydelige Historie er vel det gode gamle, at Kunstnere helst ikke maa gifte sig.»

Hun sagde det med den mest udfordrende Frejdighed, paa en lidt hoverende Maade, der ramte ham som et Stik.

Han bøjede Hovedet dybt og støttede sig til Gitteret.

Man elsker vel ikke for Talentets Skyld, Frøken,» sagde han med en Stemme, der klang ubehersket, glødende af en dulgt Tilstaaelse.

Hun saa paa ham, hurtigt, overrasket, et Par Gange, og blev bleg.

Saa hørte de Ernsts Stemme nedenfor Terrassen.

Og hun gik hurtigt ned ad Stien.

Hun lukkede sig inde paa sit Værelse, stod ret op og ned med lukkede Øjne.

De havde ikke talt synderligt sammen paa Hjemvejen.

Da de skiltes, næsten knugede han hendes Haand.

Alle de elektriske Klokker kimede ustandse-ligt derude, Kelnerne løb paa Gangene.

Luften i dette Hotel greb hende igen med

Den store Eros. t50

al denne tomme Rædsel, som hun kendte saa godt: men nu var det som om Blodet stivnede, og Taarer, Taarer, kun Taarer.

Paa hele Hjemturen havde hun følt sig forstemt; nu gik denne Stemning over til en dvb Bedrøvelse. Det var en Tanke, der aldrig var falden hende ind, det at være skinsyg paa sit eget Talent, paa sig selv i Egenskab af Kunstner. Han troede altsaa om hende, at hun gik omkring og var ærgærrig paa hans Vegne, havde sine vel udtænkte Bihensigter — nu forstod hun ham. Og han, der dog lod til at forstaa hvor tomt og indholdsløst hun følte sit eget Liv. Men saa skød den Tanke sig frem, elskes for sin egen Skyld, ikke igennem Evnernes Medium. Og hun var altid naaet ind til Mennesker gennem en Vurdering af deres Evner, naaet ned til Sympati gennem en intellektuel Beruselse, en æstetisk Given sig hen. en forsigtig og aristokratisk beundrende Forelskelse.

At elskes for sin egen Skyld —.

Taarer — kun Taarer.

Det var Dagene før deres Afrejse sydpaa.

Adda havde trukket sig tilbage fra Holten, tvivlraadig og usikker paa sig selv; hun følte sig ulykkelig og trak selv Afrejsen ud fra Dag til Dag. Ernst havde Spleen og løb til Lægekonsultation fra han kom ud af Sengen, i et kritisk Moment havde han knælet oppe paa sit Værelse og lovet Vorherre fremtidigt Maadehold i sin Livsførelse. Hendes Naade led af aandelige Tømmermænd, hun trængte til nye Adspredelser. nye Hoteller og ny erotisk Pinen, kort og godt til! Søluf.

Hun havde sit Liv udskænket i et uendeligt Antal smaa Likørglas til et evigt Smaanip-peri; men hun maatte en Gang imellem bryde af og tage et Glas koldt Vand. Hendes Livs Klæbrighed gav undertiden Hjærtækvalme, hendes mondæne Hjærte overmættedes og gabede tomt. Om hvad skulde hun bede og til hvem skulde hun bede, hun var aldeles uforstaaende og renonce paa overnaturlige Sanser; men hun gik alligevel ind i Madeleinekirken en Formiddag og lagde sig paa en højst umagelig Bedeskammel.

Hun følte kun Værk i Knæene og tænkte paa sit Raasilkeskørt, der let kunde faa et Knæk. Saa rejste hun sig op; hun generede sig for at bede om aandelige Vomitiver i sin Sjæleover-mættelse, hun befandt sig trods alt saare vel i Livets Luksustog og var ikke utaknemmelig som Adda, der bestandig sad og ønskede sig over paa tredje Klasse.

Adda havde grædt paa sit Værelse, vaandet sig i Uvished.

Saa tog hun et fortvivlet Mod til sig og gik over i Louvre, Dagen før de tog afsted. Han

4*52

havde endnu ikke faaet afleveret sin Kopi, det var et Paaskud. Hun maatte sige ham Farvel og tale med ham i Enrum.

Om hvad vidste hun ikke, maaske takke ham. Var det ikke korrekt?

Sal efter Sal, tomme, fulde af Genlyd, og med en tor Duft af Fernis, af Sol og gammelt Støv. Men hun kunde ikke finde ham, løb vild og kom ind til de gamle Malerier, Sal efter Sal, Kunst og Kunst og tusinde af Billeder, hun var træt og sørgmodig, stod saa stille ved Buevinduet derhenne ud imod Seinen. Det regnede derude, duftende Begn. Et Skær i Luften som af en fjærn Lykke der pludselig gled ned over den larmende By, varm og lun Foraarsregn over sodede Tage, Begn der faldt ganske lindt, glitrende, blinkende, med lun Løvduft derude fra Skovene i Isle de France, det sladrede, sang og bruste, Asfalten blinkede, Notre Dames sorte Taarne flk usikre Konturer i Røgen, der slog ned — og saa pludselig fuld Sol over Akademiets grønne Kuppel, Skyer der sprængtes, store Pletter af en fugtig Blaanen, stille blaa Spejle der brast og slog hvide Skaar, skvsprængt og sønderbrudt, mens Draaberne blev hørlige, og Spurvekvidderet klingede ud i en Fanfare tværs over Floden.

Hun havde klædt sig saa enkelt i Dag, næsten med en lidt søgt Tarvelighed, en graa Lærredskjole og en stakkels grøn Straahat med et53

hvidt Baand oin. Som strøg hun Damen af sig sammen med sine lyse Musselinskjoler og sine rynkede Chiffonsparasoller, og som 0111 hun troede at komme ham nærmere med dette Skær af frivillig Fattigdom, der næsten gjorde hende svag og fremmed for sig selv. Hun savnede ogsaa sit hvide Slør, men saa tog hun sig sammen og gik videre.

Helt nede i Hjørnet af den store Sal fik hun Øje paa ham. hans høje, fornemme Skikkelse, de fine, levende Skuldre, Hovedets skønne Fonn, og Haaret, næsten blaasort i Solen, som en strid og kraftig bølgende Manke,— uden at vide hvorfor trak hun sin højre Handske af.

Han blev glad over at hun kom, — og alene, og han fik saa travlt og lagde Paletten fra sig; men saa smilte hun, og de gav hinanden Haanden, et af disse gode og dvælende Haandtryk, der

o o J ~

sparer for saa mange Ord.

«Og vil De saa sige mig Deres ærlige Mening, Frøken, men ærligt, hører De, ærligt.»

Han drejede Staffeliets hen imod den corotske Original.

Hans Øjne veg ikke fra hende.

Hun sammenlignede længe, gik lidt frem, lidt tilbage; han stillede en lav Straastol frem, bad hende om at sidde, febrilsk og nervøs.

«Det er ikke godt,» sagde hun stille, gentog det lidt efter med Overbevisning.54

Han lo fornøjet og skubbede Staffeliets tilside med et Ryk.

Det er simpelthen slet; tak, fordi De ikke lægger Fingrene imellem — men det bliver mit sidste Billede — min kunstneriske Sortie — en Kopi, der ikke en Gang ligner!»

De begyndte at sammenligne og fandt Forskelligheder ud. dér var Formen for haard, og de Linier i den Trægruppe fortonede sig ikke rigtigt, der manglede noget af Originalens drømmende Mosedis og Engdamp, noget nænsomt og usigelig duftigt, der næsten ikke kunde gribes. Hun vilde aldeles ikke formilde sin Dom, fordi det kun drejede sig om en Kopi, der øjensynlig ikke havde interesseret ham, og hun sagde ham det.

«Rejser De i Morgen, Frøken?» spurgte han pludselig.

Hun nikkede; Øjelaagene sænkede sig, det trak nervøst i dem.

Saa ses vi maaske i København til Vinter,» sagde han med blød Stemme.

Hun rejste sig hurtigt op, rykkede Stolen tilside.

«De rejser hjem !»

Ja, det drejer sig om en Stilling, som min Onkel har —»

«En Stilling,» gentog hun en Smule forundret og greb en Spatel, der laa paa Staffeliets.

« — den er bleven reserveret mig et Aarstid — paa et Veksellérkontor — jeg syntes ikke godt længer — jeg kan gaa omkring hernede uden at bestille synderligt; det er naturligvis meget et pekuniært Spørgsmaal — men i det væsentlige betragter jeg selv disse Aar som et kunstnerisk Intermezzo — temmelig mislykket; jeg trængte til at prøve det — jeg tror, at jeg nu bedre kan falde til Ro.

Og han blev ved med sin Tilstaaelse i korte, afbrudte Sætninger, usikkert, famlende, søgende efter Ordene, som bad han hende om Undskyldning, fordi hans Talent ikke længer holdt ham oven Vand, og fordi han ikke selv troede det aller bitterste paa det.

Hun stod der og saa saa god ud, saa forstaaende, medfølgende, glad over hans Tillid til hende, opmuntrende ham til at fortsætte disse besynderlige Selvanklager, der ligesom lettede ham. Han havde ventet, at hun straks sluttede sig inde i Fornemhed og nu saa helt anderledes.

«Jeg kan saa godt forstaa Dem,» gentog hun den ene Gang efter den anden — «de Tegninger De viste mig; jeg har et Par af dem — kan De huske, jeg fik nogle af dem — de er altsaa fra Aar tilbage — jeg troede, at de var nye — men jeg har maaske misforstaaet Dem?»

Han blev rød, meget rød, og vendte sig bort fra hende.

Hun kom hen til ham; han mærkede hen-56

des Nærhed som en blød Varmestrøm gennem hele sit Legeme; de var ganske alene i Salen; Stilheden dyb: han hørte hendes hurtige Aandedræt. mærkede hendes Aande.

I dette tyste henaandede Sekund hvori hun nærmede sig ham i stum Sympati, mærkede han, hvor højt hun elskede ham.

«Frøken Barnekow,» hviskede han hurtigt og greb efter hendes Haand, «de Tegninger, De taler om — var ikke mine egne, jeg havde laant dem — hvis det var dumt af inig — og letsindigt — saa maa De se om De kan tilgive mig — det var fordi — kan De tilgive mig — jeg elskede Dem — fordi jeg elskede Dem — det er sandt.»

«De elskede mig —» hviskede hun i den dybeste Overraskelse.

«Jeg skammede mig for at være helt bankerot overfor Dem — netop overfor Dem — jeg havde haft en vild Periode — og saa kom denne dumme og taabelige Idé —» som i Grunden ikke er min — mine Venner har ofte —.»

Hun saa paa ham med store, forfærdede Øjne.

«Og det har De vovet.» Stemmen rystede af Harme, hendes Læber fortrak sig — en Indignation bølgede op i hende og fik Taarerne frem; hun rystede og var ved at briste i Graad.

«Og det har De kunnet faa Dem til,» gentog hun et Par Gange, med en Stemme, der vi-brerede i Sindsoprør; «jeg finder det saa simpelt — saa barnagtigt, rigtig lavt af Dem, ja lavt.»

Hun slyngede disse Ord fra sig, som spyttede hun ham sin Krænkelser og Foragt lige i Øjnene.

Han vilde gribe hendes Haand, ude af sig selv, uden at kunne forstaa, mumlede —

Saa stødte hun til ham — saa kun paa ham, og hun gik.

Langsomt, sanseløst, kæmpende med Graaden, gik hun tilbage gennem Salene, hun blev ved at gaa, vidste ikke hvorhen, forvildede sig, syntes at Folk lagde Mærke til hendes Sindsbevægelse. En lang' Korridor og Trapper; hun støttede sig til Rækværket, følte sig svimmel. Nye Sale nedenunder; hun gik uden at kunne finde Udgangen. Lyset strømmede ind fra de buede Vinduer over alle disse hvide Statuer, der stod der i Sollyset med drømmende Øjne og bløde gaadefulde Smil omkring de rolige Læber.

Alle disse svagt smilende Statuer bredte en dyb og sælsom Ro ud omkring sig.

Gadens strømmende Larm lød langt borte som i Drømme; men herinde havde Stilheden fine syngende Røster. Aarhundredernes Sang blev hørlig og drog sig hen gennem Luften. Hun gik for at faa Bugt med Graaden. Saa var hun kommen helt ned for Enden af et⁵⁸

langt Galleri. Solen laa og brændte op over en mørkerød Fløjelsvæg.

Op imod dette dybe juvelrøde Fløjl hævede en enkelt Statue sig, fjærn, ensom, vendt imod Lyset.

Venus fra Milo.

Længe stod hun stille og saa gennem Taarer op imod den hvide Statue, der bøjede sit dejlige Hoved, ombølget af Solens stærkt gule Glorie.

Saa var Graaden der, men stille, den Bitterhed, lindrende.

Hun blev staaende her i det svage Skær af Statuens blændende Marmorglans, mens Skygger langsomt trak sig henover Loft og Vægge.

Over Gudindens Hoved og Bryst laa Solen med mørkegule Topasers rige gult, langsomt gled Skæret op ad det skinnende Marmorlegeme, lejrede sig i tusinde brændende gule Rosenkys over det vældige, bredt aandende Bryst, der syntes at aande, svagt bølgende.

Stille som et Solhav i Stigen gled Lysets Vand opad, bestandig opad.

Gudindens rolige Smil lyste fjærnt og blegt som i en uendelig Viden langt ude over Jordens Lyst og Jordens Smærte, et hemmelighedsfuldt Smil, som kendte det andre Lidenskaber, rigere og skæbnetungere end denne triste Jords. Ingen Medfølen og ingen Barmhjertighed over Mundens skønne Bue, men heller ingen Grusomhed. Det var Skæbnen paa sin urørlige Marmorplint, Skæbnen der ikke bekymrer sig om Frygt eller Kval, men smiler roligt i sin højere Viden.

A y

Igen inde i et Luksustog, til nye første Klasses Hoteller, nye Udsigtspunkter og nye Episoder. Et af disse elegante Eksprestog, der i rasende Hast, vuggende sine lange Harmonikavogne blødt som paa Filt, fører formaalsløse Mennesker ud paa den vilde Jagt efter et Livsindhold, et Maal, en Kærne, hvorom deres Tomhed kan svøbe sig eller til nu Tomhed.

Hendes Naade elskede at suse saaledes afsted i en aflang Spisewagon med en tysk Godsejer til Bordherre; hun gik sit Paradis i Møde, Rivieraen, og lovede sig selv megen udsøgt Nipper af sine erotiske Likørglas. Lidt russisk Fyrste, lidt svensk Friherre, lidt dansk Kammerjunker, lidt gult og lidt mørkt, stadigt vekslende, i alle Landes Farver, kun ikke hvidt, hun holdt paa det friskaflagrede med en lidt grøn Bismag.

De tog ind i Hotel des Palmiers, faldt lige ned i en Sværm af danske, og det halve Maal var naaet. At finde Amaliegade i hele sin Fylde og Udstrækning, hvilken mageløs Lykke; der blev et Glædesskrig og en Omarmning, den halve Statskalender hvirvlede Støv i Vejret.⁶⁰

Man lugtede København helt ud over Middelhavet. Familieskorstenene viste, at der var Fyr under Nyhedskeddelen hjemme fra; Røgen slog straks ned og sodede løs. Man kendte hinanden rigtig saa dejligt, ud og ind, forfra og bagfra, de Par tusinde Mennesker, der overhovedet regnedes med, en Premierlieutenant fik straks Sod paa Epauletten, en Professorinde fik Røgen i den gale Hals, en Digter blev hængt op til foreløbig Røgning; man gik straks ind i det lille hyggelige danske Røgeri og var ligesom helt saa hjemme.

Naaden var i sit Es, i fuldeste vigeur, ladylike og tailormade, duftende mondæn Atmosfære langt hort fra sig. Hun holdt sig frisk i Røgen og promenerede sine Nyheder paa de skønne Palmepromenader i Jardin public, Dame lige indtil Handskerne; hun red og kørte, hendes Livsmodtagelighed skærpedes i denne drivhushede, parfumerede og solgnistrende Luft, i hele denne hvide og straalende Verden af Kæmpehoteller, fyrstelige Villaer, Kasinoer og Koncertsale. Hun soled sig i dette internationale Aristokrati; hendes Kinder rødmede, og hendes Hjerte glødede og ulmede, det var aldeles ikke bleven slukt under Kammerherrens Ligbrændingsaske. Om

Formiddagen badede hun med løse Krøller, syede paa Randen af en abrikosfarvet Badehætte; overhovedet badede hun kun i Abrikos siden Kammerherrens Hedengang.⁶¹

Den eneste, der kastede en alvorlig Skygge ind i hendes rige Tilværelse, var Datteren, der havde en af sine nervøse Grædeperioder.

Saa sendte hun Ernst ind paa Addas Værelse for at udforske Grundene.

Ernst var en god og hensynsfuld Bror; han anede, at det var Problemet Holten og fortalte sin Mor alt. Fruen blev i Øjeblikket meget bestyrtet; men Faren var jo drevet over og hun slog sig til Ro. Ganske diskret lik hun at vide af Kredsen, at denne Holten var temmelig tvivlsom, i Grunden et mauvais sujet, meget depraveret, i ethvert Tilfælde ingen Gentleman.

Hun takkede sin Skaber for denne velkomne Sværterøg, der tydelig beviste, at Adda var undsluppen en stor Fare.

Ernst havde ondt af sin Søster; en sen Aften gik han ind til hende og log hendes Haand i sin. De sad længe tavse.

Saa fortalte han da endelig, at Aftenen før de var rejste fra Paris, havde han truffet Holten ude i Montmartre, i «Chat noir», han havde været døddrukken og gjort Skandale med et rødhaaret Femininum, en kvindelig Rædsel med guldplomberede Fortænder.

Det var ligesom at aabne Øjnene paa hende og vise, at der i Grunden ikke var saa meget at sørge over. Han havde selv været aldeles som himmelfalden; det var dog virkelig at søge ligefrem Smudset og den lavere Bærme. Saa rejste han sig og gik; hans oplysende Mission var fuldendt.

Hun var alene. Nedenunder blev der spillet og sunget; Hotellet larmede. Fra Promenaden klang Hornmusik op med skingrende Tydelighed og et summende Hav af dæmpede muntre Stemmer, der steg og sank, dybt dernede under de rolige Palmer.

Hun stod ved Altanen og talte højt med sig selv.

«Saa er det mig, der har stødt ham tilbage i Smudset, det er mig, det er mig.»

Ganske mekanisk gentog hun det samme.

Havet laa som et skælvende Lys i dæmpet Fosforglans, ubegrænset.

Nat og Dag flød sammen i dæmpet Blaanen, Sølv og Blaanen.

Og denne søde Duft fra Oleander og fra Jasminerne.^{IV}

Efteraarssaisonen var begyndt. Familien Barnekow hastede hjemad. Hundrede Opgaver havde dynget sig op og laa og ventede, Rivieraen havde gjort sin Nytte paa Fruens Nerver, og Ernsts Sygeorlov fra Departementet var ude. Fruens Nærværelse ved Saisonens Premiere fordredes som en Nødvendighed, der var to mondæne Bryllupper i Kredsen, man ventede en sjælden Toiletudfoldelse, saa var der Aristokratiets Gavekomité til Prinsessens Udstyr, der var Logeabonnementet til det kongelige, tre Virtuoser havde meldt deres Ankomst, og en ulvksa-

/o J

lig Kirkeindvielse, der ikke kunde undgaas. Pligter, Pligter, og i Baggrunden denne Uvejrssky af Filantropi, der gjorde hende Livet temmelig sort undertiden. Stadig dette Nørrebro lige i Næsen, dette Bybælte af Elendighed og Fattigfolksskaserne, der trykkede hendes kære By, saa den ikke kunde aande heltud frit og let mere. Hun trak altid Gardinerne tæt for⁶⁴

Kupévinduerne, naar de kørte ind gennem Forstæderne, alle disse sorte Baghuse, der ligefrem udsvedede Smuds og Nød, skræmmede hende dybt og gjorde hendes Nerver ondt i flere Dage. Hun elskede alt, hvad der var lyst og duftede godt, og sit eget kære Bykvarter ligefrem tilbød hun, hun ønskede kun, at der var en høj, kinesisk Mur uden om, en Mur, der satte Skel mellem hendes egen Verden — og Proletariatets.

Hun kunde jo alligevel ikke forbedre Verden!

Og det var hendes Overbevisning, at var der en Gud, saa foretrak ogsaa han ganske sikkert Beaumonden fremfor Social-Demokratiet.

Saa sad hun da i København igen som et udsøgt Dameled i den gyldne Kæde, Led i Led, hvert Led tænkte og følte og handlede som sit Naboled i Kæden, denne Kæde, der var det Stykke Danmark, der begyndte ved Kongens Nytorv og strakte sig nordpaa over Stockholms-gadekvarteret og videre over Strandvejen indtil Marienlyst Badehotel.

Hun elskede sin Lejlighed i Frederiksgade, Marmorkirken paa den ene Side, Hoffet paa den anden. Naar hun en sjælden Gang viste sig i en Kirke, var det i Marmorkirken, fordi hun foretrak Kuppelbelysning, og fordi Bedeskamlerne beskyttede saa bekvemt mod Fodkulde. Hendes Hus stod aabent for hele Societetet,⁶⁵

men hun foretrak Skønaanderne, fordi det var saa pirrende at høre dem bagtale hinanden, man tabte Vejret over at høre om alt det, der gik for sig bag Parnassets Kulisser, al denne Literatursvindel og alle disse Forlagsknebs, Markedsgøglet og den barnumske Reklame. Hendes nyhedstørstende Sjæl sprællede som en Bundfisk i Literaturens Muddervand. Mageløst — mageløst! Resultatet blev, at hun kun laante Bøger, laante hos Venner og Bekendte, Lejligheden manglede Bogskabe, men der var en stor Laanekurv, hvis Indhold anskaffedes paa den billigste Maade. Alt, hvad der blev sendt ind i Huset fra Boghandlerne, skar hun op paa de mest spændende Steder og sendte tilbage. Paa den Maade kunde hun til enhver Tid tale med om Døgnetts løbende Muser, saa det forbløffede vidt og bredt; men hun konverserede helst om den Literatur, der blev skreven af Professorer, og som udkom i tre Oplag, det var ligesom om Titelen garanterede for, at det var salonfähig Læsning. Paa hendes Skrivebord laa Statskalenderen, og i en lang purpurfarvet Række straaled den danske Adelskalenders atten Aargange frem.

Hendes Lyst var at protegere unge Kunstnere af god Familie, se dem ved Firethé i lange Diplomatfrakker med hvide Nelliker i Knaphullet. Hun klækkede dem op til højere Sel-skabsbrug, pousserede dem ind i andre Fami-

Den store Eros. 566

lier, figurerede med dem ved sine Soiréer og købte Billeder af dem langt under Indkøbspris. Det var ét af hendes Selskabstalenter at kunne benytte sine Omgangsvener. Fra hendes lille fløjelsgule Skrivebord lløj der en hel Hvirvel af resedagrønne Billetter ud over Kvarteret, Billetter, der forlangte smaa Villigheder af Alverden. Det var det, som hun kaldte Formiddagsarbejde fra tolv til tre. Under dette Arbejde styrkede hun sig med to smaa Madeira fra en af de utallige Miniaturkaraffer, der dulgte sig i Krogene som fugtige Tilfældigheder. Mellem Arbejdet og Middagen udhvilede hendes Naade sig i en Flugtstol og gabede af indvendig Tomhed; læse, skrive, bede, tegne, ingen af Delene havde hun Lyst til.

Hun led tungt af Spleen i Timerne før Middag, Ernst i Departementet, Adda i Regelen paa sit Værelse. Hun plejede, naar hun saaledes sad, at lægge sin højre Arm ind bag omkring Livet, det virkede som en Omfavnelse af en eller anden, som hun netop sad og tænkte paa. Hun led af Modenhed og altfor mange Maaltider, hun spiste stærkt; siden hun var bleven Enke skød hun en ekstra Mellemret ind foran Fisken, men hendes Hjærte kunde ikk mættes af de smaa Postejers, mellem tre og seks stod det paa vid Gab og gabede. Det eneste, der kunde trøste, var Hjørnespejlet, der bestandig var saa forekommende at linde hende meget(⁵⁷

ynge end hendes Alder, og smuk, endnu meget smuk.

Saa tog hun et alvorligt og dybt Tag i sig selv, ruskede sig op med en Viljeanspændelse, og tvang sig til at overveje, om den nye Tailor-drugt skulde være af hvidt eller marineblaat Cheviot, og om det var værd at anbringe Chan-tillykniplinger paa en hvid Mollskjole over en Underdragt af rosafarvet Silke. —

Hendes Hjærte levede op, hun maatte ud og hilse paa sit kære København.

Hun lod spænde for og kørte ud, op gennem hele Strøget, stærkt tilbagelænet i sin elegante Vogn, kælede sig dybt ned i Puder og Tæpper, med en graa Fjerboa helt op omkring Ørene. Den halve By nikkede og hun nikkede, jo hun var hjemme igen. Barner og Schulin og Kaas og Baronesse Gravenkop, og Ernst triumfstolt bag paa en

Omnibus, tout Copenhagen der lige var kommen ind fra Landet og rystede sig sammen paany til Vinterkampagnen. Hun nød dette Mylder med alle Sanser, Grosserere, Konsuler, Højesteretssagførere, Hofjuvelerere, Etatsraader, Kammerherrer, Kammerjunkere, Direktører, Ritmestre og en stor Slump Læger, femten Kunsthistorikere og to Snese Forfattere. I Aar som i Fjor, mylrende frem, mylrende tilbage, ud af å Porta og ind i Kontinental, ud af Magasin du Nord og ind hos Bendix, alle disse hyggelige to tusinde Ansigter,⁶⁸

som hun kendte lige indtil Fregnerne. Og saa sidde i sin egen gode Vogn, lade sig langsomt glide frem over Asfalten, paa bløde Gummihjul og med ringlende Seletøj, og med et Par stramme Rygge lige for Næsen i mørkegrønt, sølvsnoret Liberi. Saa lod hun holde foran Magasin du Nord og gjorde en flot Udstigen med strakt Vrist og Hans ved Vogndøren. Lidt rigelig Brus af orehidéblaa Skørteplisséer for at dupere Fortovet. Madame susede tværs over Fliserne med et surmulende Ingenueansigt og mangfoldige Hoftevikninger.

Lidt efter sad hun midt i en Sky af Tvil og Foulard, midt imellem tre Spejle, der viste hende Livet fra forskellige Sider, i mangfoldige Forkortninger og Udsyn, dette beundrede Liv, der endnu var slankt og som der skulde tages Maal af.

Den Aften, de kørte ind paa Københavns Banegaard, havde der været en saadan Modta-gelsesalarm og Familieomfavelse lige ud til Vognen, at hverken Mor eller Datter fik taget synderlig Notits af Irgens, der havde holdt sig lidt sky tilbage inde i Ventesalen. Dagen efter skrev Adda en lille Billet til ham, takkede ham for hans Opmærksomhed med Blomsterne og lykønskede ham lidt ironiserende til hans nye Dokortitel, som hun havde opdaget paa hans Visitkort. Hun bad ham om at komme hen⁶⁹

en Aften, hun trængte til at tale med et roligt Menneske, han maatte endelig komme i Ugens Løb.

Han var alligevel den eneste i Milieuet, som det beroligede at tale med.

Adda manglede Mod i Aar til at gøre Springet ind i den nye Saison. Igen Frederiksgade, Spilletimen Klokken ti, Formiddagsvisitter, Tur paa Langelinie, Koncertpalais, det kongelige Theater, Balnervøsitet, Aftenmelankoli med Marmorkirkens tungsindige Eftermiddagsringning, Opsvingsperiode med Tilbagefald og ny Reaktion, denne evige Flod og Ebbe, dette op og saa ned igen, og ny Rejseudvé, altsammen taaget ind i en ubestemt Sørgmodighed, dette sørgmodige, dvbt melankolske Drivhusliv under Selskabets skraa Glastag.

Rigdommens Tragedie!

Og hun var for fornem en Natur til at søge Selvforglemmelse i dette gængse københavnske Veninderi, hvor man slog sig seks sammen for at faa et nogenlunde helt Menneske ud af Ensembledet. Saa gjaldt det da altsaa blot om at slide Tiden igennem til næste Foraar og næste Rejse.

Det, der var sket, gemte hun hos sig selv som en bitter og besk Selvanklage.

Og alligevel følte hun, at denne flygtige og blege Episode næsten var det eneste Indhold,⁷⁰

som hendes farveløse Liv havde faaet i baade Aar og Dag.

Et Menneske, som hun havde elsket fra første Øjeblik, og uden at vide hvorfor.

Det, som hun havde ventet paa bestandig og som nu var sket — og forbi — forbi!

Hun vendte og drejede paa dette flygtige Forhold, ørkesløs som hun sad derinde i sit Værelse med Hænderne i Skødet, hun søgte bestandig nye Udgangspunkter, tumlede frem og tilbage med stadig det samme, at han nu maaske, som Ernst sagde for at trøste, gik i Hundene, og hun faldt tilbage til det samme trøstesløse, at hun var et ringe Menneske, der ikke kunde faa noget helt eller stort og smukt ud af sit vemodige Liv.

Det var hendes graa Skæbne, at alle Betingelser blev Hindringer, og ikke omvendt. Der var to Naturer i hende, Damens, der bestandig havde alle sine «hvordan» og «hvorfor» paa rede Haand, og en mere menneskelig Natur, der var i en evig Tvivl og dirrende Uro. Øg mest droges hun imod Damenaturen, imod den nedarvede Fonn, der satte Grænser, imod denne fine, dæmpende og vragende Kultur, der kun vilde det én Gang vedtagede, gennem alle Nuancer og Mellemtoner og rolige Overgange.

Havde hun haft tilstrækkelig Karakter, havde hun vel ogsaa gjort Springet ud i det helt menne-71

skelige og grebet til uden altfor megen over-reflekteret Betænkning.

Hun havde imidlertid forfejlet Tilløbet til dette Spring, og tog nu den gamle afbrudte Traad op, — hun lod Herluf Irgens tilsige til en Audiens.

Han var ganske den gamle, hyggelig, stilfærdig, nobel og smaat ironiserende.

Lidt mere forlæst end sidst de saaes, men mere soigneret og med Guldlorgnet.

Han var et stort Stykke af hendes Fortid, hun var taknemmelig over at han kom og stadig var den samme med sit reservede Væsen.

En god Ven med Udsigt til noget mere ligesom sidst.

Han var begyndt at ryge lette Cigarer, og hun vidste, at det var for hendes Skyld, hun kunde ikke lide, at en Mand ikke røg. Det var ogsaa rørende, at han havde meldt sig ind i en Fægteklub i Citygade og købt en Cycle for at kunne gøre Ture sammen med hende. Altsammen en stilfærdig Imødekommen af hendes uudsagte Ønsker — at han skulde trække de mandige Linier meget stærkere op.

Saa begyndte hun igen at dyrke Venskabet i hans Person, hun varmede sig paany ved * denne tilbedende Stilfærdighed og hun trængte til denne gode Varme, alle disse diskrete Opmærksomheder 02 Hensvn, denne varsomme

O J '72

og blide Behandling, altsammen dulmede det hendes bekymrede Samvittighed overfor den anden, denne anden, der gik ligesom langt ude i Horizonten mod et Bacchanales vilde og blodrøde Himmel.

En Aften sad hun ved Flygelet og spillede Beethoven, hun kunde se Irgens i det ovale Spejl, han sad og læste under Standlampen, meget fordybet med sænket Profil.

Den Aften fandt hun ham smuk, Beethovens patetiske Sonate fik et noget for langsomt Tempo.

Hans Profil var stortskaaren, Næsen skarpt buet med smukt udviklede Fløje. Men Mundens blødt buede Linie og den runde Hage havde noget kvindeligt over sig, som hos unge Mænd af meget gammel Familie. Han saa meget yngre ud end sine en og tredive Aar. Hovedets Form var ædel og skøn i Linierne ned imod Nakken, det mørkebrune, tætte Haar laa i et smukt bølgende Fald hen over Panden. Hudfarven lidt bleg og stueindelukket, og Holdningen lidt ufri og indkrøben, men der var noget fornemt noli me tangere over ham, som han sad dér og støttede dette fortænkte Hoved mod sin lange og hvide Haand.

Ganske tyst spillede hun den skønne alvorlige Andante, der strømmede over hendes Hjærte som en usigelig blød Haand.73

En vemodig og sjælfuld Beundring for dette rolige Menneske, men alle hendes Sanser var upaarørte i hans Nærhed.

Det var det, der var det værste, at vaagne om Morgen.

De andre, der gik til deres Pligter, deres Skoler, deres Hospitaler, et eller andet beskedent Kald, der gjorde dem deres Opvaagnen let. Blot ikke ét eneste Bud til hende. Hun blev liggende til langt op paa Formiddagen og syntes tilsidst at hendes Liv forflygtigedes til Uvirkelighed. Saa stod hun op med en Viljeanspændelse og gik ind i Musikværelset. Brahms — Rubinstein, hun vilde være flittig i Dag — én Time — to Timer, dæmpet spillede hun ud i de store Stuer, der laa dér i Flugt med det skære Formiddagslys gennem de høje Vinduers broderede Forhæng. Chrysantémerne duftede i låve, ildfarvede Skaaler, og de grønne Orchidé-ranker, der i aflange Krystalglas var hæftet op paa en straagul Silkeportiére. Men Spillet døde hen, Blomsterne duftede saa sørgmodigt og sygeligt, uhjælpelig trætte gled de raadville Hænder ned fra Tangenternes hvide Taster.

Hvorfor spillede hun og hvorfor var hun flittig?

Hun lukkede Flygelet, angst for denne evige evindelige Musik, der gjorde hende svag og⁷⁴

sørgmodig, denne dødende Musik, der havde været det fornemste Element i hendes fine Opdragelse, gennemtrukken med fin Tonegift som hun var. Musiken dræbte hendes Viljeliv, gjorde hende blødagtig, løsnede alle Sjælens faste Forsætter, afspændte Energiens Staalffjedre, udviskede Karakterens Konturer, bragte vage Drømme dér, hvor der forlangtes Beslutning, hun hadede og frygtede denne Forflygtigen, Udflyden og Udglieden, Musiken uden Maal, Musiken, der burde være en Fest efter Arbejde, — men en evig Berusning, en evig Fest! hvor hun misundte dem, der gav Timer i denne Musik, der virkede paa hende som en bedøvende Tonemorfinitisme.

Det var en af hendes dybeste Drømme, at tjene til sit eget Brød, men uden at opofre sig.

Hendes ubrugte Kræfter, hendes Energi skreg, raabte, og hvert eneste Aar før Vinteren kom med den nye Saison, den nye Hvirvel, denne Sjælens lystige danse macabre til fuld Musik, mens Dansen gik. Arbejde — havde hun et Kald, blot én eneste Evne? Men det var Ulykken i hendes som i alle de andres Opdragelse, der var ikke ét Kald, én Evne, ikke én Stjerne over Hovedet, men Snese af smaa, opdyrkede Evner, Snese af smaa, fint kultiverede Muligheder, en hel Melkevej over Hovedet af opløste og søndersprængte Stjerner, et talentfuldt Kaos, saa at alt blev Forvirring, fordi den éne/o

Stjerne enten manglede helt eller ikke vilde lyse. De var allesammen Dilettanter i alle Kunstarter, hun kunde selv ganske godt fuske baade i Musik og i Akvarelmaling og i fremmede Sprog og i Kunstsyning, i Brandmaleri og i Kunstslojd og et Dusin andre Færdigheder, det var ogsaa en Maade at tage Kampen for Tilværelsen op paa. Saa var der alle de Kald, der byggede paa Resignation og Opofrelse, alle de stille Veje, der gik mod Skoler og Hospitaler, men der var ikke én Resignationsdraabe i hendes Blod. Det var jo selve Livet, hun vilde, med alle Muligheder og" i dets rigeste Udfoldelse, i Lys, i Solskin, i Varme. De andre, der resignerede, de laa alle under i den ørkesløse Kamp mellem Sjæl og Sanser, hvor den første sygnede og de sidste forbrændtes, men havde hun et Ideal, saa var det en Skønhedsformæling mellem Sjæl og Sanser, berigede og forskønnede Sanser, der lagde et gyldent Gevandt om den altid aarvaagne Sjæl.

Ikke opofre sig. men fuldkommengøre sig selv.

De, der var saa stolte over deres Livsresignation, hun kendte dem, de gjorde en Dyd af Nødvendighed og levede paa et Selvbedrag.

Hun kunde umuligt dræbe sit eget Sanseliv, sin Trang til Skønhed, til rige Indtryk, denne hedenske Solskinstrang, der forlangte, at al (ilæde skulde være af Skønhed.⁷⁶

Enhed, kun Enhed.

Kun én Gang havde hun mærket Enhedens Ro. den Dag, hun følte, at hun elskede ham, den fremmede.

En Mand altsaa — og hun var som alle de andre — kun en Kvinde, der sad og ventede paa, at den rette Mand skulde komme og lære hende Livets Kunst.

Gregers Holten — Herluf Irgens.

Hun begyndte sin gamle Vandring, frem og tilbage, op og ned, gennem alle Stuer, det ringlede i Kronernes regnbueskinnende Prismer, hun slog Hænderne sammen, vred dem som i Vaande, hun hviskede, talte højt med sig selv.

Mellem to svage Mænd var hun stillet med sin Vilje til at leve, og endnu kunde der være Mulighed for et Valg, hvis hun selv vilde, kun vilde, vilde uden Hensyn.

Saa tog hun sig sammen til én eneste Beslutning og gik over paa sit Værelse, lukkede Døren i Laas og kastede sig næsten ned foran Skrivebordet.

I en Rus, i en absolut Selvforglemmelse skrev hun til Holten, alt — alt, uden Skygge af Forbehold, alt det, som

hun selv troede, at hun havde forbrudt overfor ham, og hvad han muligvis havde forbrudt imod sig selv. Hun lod ham vide, at hun vidste alt. hun kastede lige-/ /

som en Redningsbøje ud efter ham, og mellem alle Linjer stod der at læse det, der var Brevets lønligste Pulsslæg. Saa var det sket, og hun gik stille over i Musikværelset og satte sig paany foran Flygelet.Y

Brevet kom tilbage, uaabnet.

Der var lagt en Konvolut om, han havde selv skrevet hendes Adresse, hun kendte hans Skrift, fin, usikker saa den rystede.

Hun brast i Graad, overvældet af Harme, af Krænkelse, af saaret Stolthed, bag paa sit eget Brev havde hun skrevet sit Navn i det ene Hjørne. Han vidste, at det var fra hende det kom, og alligevel. Hvorfor — hvad var Grunden? Et Øjeblik sank hun sammen, som om hun havde faaet en Forhaanelse slynget lige ind i Ansigtet, saa rev hun sit Brev i tusende Stykker og skrev en Billet til Irgens.

«Mød mig i Aften Klokken syv paa Langelinie, ved Broen, jeg maa tale med Dem, jeg véd, at De kan komme, De gør mig en stor Tjeneste — vil De?»

Hun underskrev sig Deres hengivne, for første Gang. Og hun var ham hengiven nu, greb efter ham som for at faa Hævn over noget⁷⁹

usynligt, der havde insulteret hende. Men han skulde komme til at fortryde, blodigt.

Klokken halvsyv tog hun Kaaben paa, løb næsten ud gennem Bredgade, Taagen laa som en ram og fugtig Em omkring Gaslygterne, det var koldt og mørkt under en lav og tung Himmel, der hvilede tæt over Tagene. Hun syntes, at det saa saa besynderlig uvirkeligt ud altsammen, hun holdt sig tæt ind til Murene, løb afsted, ængstelig for at træffe Bekendte. Hun havde taget et Slør paa med sorte Blomstertegninger og krængede Skindkraven helt op. Udfor Lygterne fik hun hæftig Hjærtbanken, hun var overbevist om, at Folk lagde Mærke til hendes Bevægelse. Grønningen laa sort og klam som en Skyggemur. et Øjeblik standsede hun ved Kiosken, hun var kommen for tidlig afsted, endnu et helt Kvarter.

Det var bedst at følge Vejen op bagom Pavillonen til Kastelsvolden.

Luften heroppe var lettere, og der var Stjær-ner nu, Byen bagved laa i graagul Gasos, Amaliegades to Rækker Lygter straaledede som en Lysallé ned imod det sorte Amalienborg. Oppe paa Broen blev hun staaende og stirrede tilbage paa denne sorte By under sin dæmpede Lyskaabe, Taagen skiltes og drev hort bag Marmorkirkens uformelige Kuppelmasse.

Stjernemylret brast frem.

Fra alle de tavse Skibe derude straaledede gule⁸⁰

Lanterner, en Damper med lange Rækker af oplyste Køjne gled lydløst udefter, og der var Sang langt ovre, Sang, der blev borte en Stund og vendte tilbage, bråt.

Saa traf de hinanden, hun løb ham i Møde og gav ham Haanden, fast.

Det var godt De kom, > sagde hun febrilsk, «lad os gaa — lad os gaa langt ud—jeg trænger saadan til frisk Luft — kom. lad os gaa — helt ud paa Spidsen.»

Han takkede for Billetten, det var ligesom for tre Aar siden, kunde hun huske de da løb Tur omkring Søerne, og den Aften, da de blev Uvenner over Brandes og da der sprang en Mand over Dronning Louises Bro, og hun gjorde Anskrig midt imellem en maabende Mængde.

De var frygtelig stolt over Deres Bedrift — De var næsten ikke til at komme nær i den Tid, bogstavelig talt ude over Dem selv.»

«Var jeg virkelig?» hun lo ved Erindringen, og nu sidder Manden maaske i Tugthuset, hvor det er dumt at redde

Folk, der ikke vil reddes, frygtelig dumt.»

«Aa, han er vel nok senere kommen paa bedre Tanker,» spøjte han videre.

«Naar Folk vil til Bunds, saa lad dem have Fornøjelsen.»

Stemmen skar som en Kniv.

Han blev stille, lyttede uforstaaende til denne⁸¹

lidenskabelige Betoning, og saa en saa gammel Historie, som de ofte havde moret sig over.

Hendes Stemme skjalv af Sindsoprør.

Hvor kommer De for Resten til at tale om mine gamle Dumheder?» spurgte hun pludselig, «Tænk, at det virkelig har kunnet falde mig ind — saadan et Menneske — man ikke véd det bitterste om, hvor det er latterligt!»

«Maa jeg faa Lov til at drille Dem en lille Smule endnu?» spurgte han elskværdig.

«Jeg tror slet ikke, at jeg kan drilles i Aften, jeg trænger blot saa umaadelig til frisk Luft,» sagde hun borte i sine egne Tanker.

Jeg husker tydelig, hvad De sagde den Aften.»

Hvad sagde jeg?» spurgte hun nervøs og utaalmodig.

«De sagde, at det var den Slags Begivenheder, der kunde holde Dem selv oven Vande i mindst to Aar, kunde De blot oftere kaste Red-ningsbøjer ud.»

Hun svarede ikke, længe gik de tavse, saa hørte han, at hun græd — ikke straks vilde han lade, som om han havde lagt Mærke dertil — hun kæmpede med Graaden — tvang den tilbage, men kunde ikke.

«Græder De, Frøken Barnekow?» spurgte han næsten bedrøvet. «De græder, tror jeg?»

Hun hulkede, der var ikke et Menneske paa hele Promenaden, hun støttede sig imod Jærn-

Den store Eros. 682

rækværket, trak Sløret op, pressede Lommetørklædet ind imod Øjnene. De stod ganske alene paa denne brede, mennesketomme Promenade. Langt ude glødede en rubinrød Lanterne som et Ildøj, fra hundrede Skibslanterner sitrede og dirrede gule Lysstriber ud over det sorte Vand.

Jeg har haft en af mine graa Dage, Irgens,» hviskede hun, mens Graaden stilnede af, «De véd nok, der behøver ikke at være nogen bestemt Grund — vel — det kommer over en — naar man blot kan tale — saa gaar det over — lad os gaa videre.»

Han grundede over Aarsagen til disse Taarer og denne Sorg.

«Lad os kun tale 0111 alt muligt,» hviskede hun og tørrede Taarerne bort.

De blev staaende paa samme Sted, hun bøjede sig langt ud over Rækværket og stirrede som fortabt ned i det sorte, uigennemsigtige Vand.

Saa mærkede hun hans Haand ind under sin Arm.

«Ja, ja,» hviskede hun træt. Du maa hjælpe — kan Du — tror Du, at Du kan?»

Han havde allerede sin Arm omkring hendes Liv, hun gemte sig helt ind til ham, lukkede Øjnene, lænede sit Hoved op imod hans Skulder.

«Adda» — endelig!»⁸³

Han var kvalt af Bevægelse og Overraskelse.

«Herluf — er din Mor hjemme i Morgen — jeg vil tale med hende.»

«Adda — kære, kære Adda.»

«Sig til din Mor — at jeg kommer — jeg er saa træt og ked af alting, Herluf — i Dag var det næsten ikke til at komme over — skal vi begynde at gaa Ture sammen igen — rolige, kære Menneske hold rigtig meget af mig, hører Du.»

Han kyssede hende hæftigt uden at kunne sige et eneste Ord, saa kom der nogen, og de gik tavse ud over den lange maanelyse Mole, gemte sig helt ind i Pakhusenes dybe Skygger. De satte sig paa Bænken helt ude, Vandet plaskede regelmæssigt frem og tilbage, op imod Stentrapperne. Fyret ovre paa Trekroner slyngede med korte Mellemrum sin hurtige Lysvifte over mod dem, og sugede den skyndsomt tilbage over det maanelvse Vand.

Adda trak sig helt ud af Selskabslivet i den Vinter.

Kammerherreinden var henrykt over sin Datters endelige Beslutning, at det nu endelig var et Faktum med Herluf Irgens; hun vaagnede ligesom selv op til et nyt Liv, aandede op efter Aars Tryk, hun omfavnede sin Datter med virkelig og oprigtig Varme, med ømme og smilende Øjne. Del havde været anstrængende be-

6*84

standig at beskæftige sig med Addas erotiske Kapricer. Det eneste, der bekymrede hende, var det tilkommende Familieskab med Profes-sorinden, der var baade lidt legemlig og lidt aandelig døv, denne Dame, der havde sit aandelige Stade foran Slotskirkens Prædikestol, og som i Grunden forestillede sig Himlen som en uhyre Slotskirke stuvende fuld af veltalende kongelige Konfessionarii. Hendes Naade havde en bestemt Afsmag for Professorindens indelukkede Hjem; hun følte sig mat i denne Stilhed og denne Lugt af røde oliemalede Vægge og thorvaldsenske Gipsrelieffer. Den store Kristus-figur lige indenfor Døren gjorde hende søvnig, og de to Bataillestvkker af Sonne bragte hendes Tanker hen paa Fyrrerne og hendes egen Alder. Hun kunde heller ikke forsone sig med en glasgrøn perlebroderet Klokkestreng og de gule Kurvestole i Dagligstuen, der flød med Antimakassars. Hun var glad, naar hun sad ude i sin Vogn igen og kørte hjem til sin gode Lejlighed i Frederiksgade.

Professorinden afskyede Naaden af hele sit gudelige Hjærte og kyssede hende klamt paa hægge Kinder, saa hun fik Puddercrème paa sine visne Læber. Saa svøbte hun sig igen ind i sit hvide Sjal og syslede videre med Dagens uendelige Ingenting.

Kammerherreinden fandt, at Herlufs Mor lignede en Huskat med indeklemte Anlæg hen-imod Vildkatten; men hun var himmelglad over Forbindelsen efter alle disse Skuffelser med Addas evige Vragen; disse Anstrængelser, denne [-Manøvriere]!-] {+Manøv- rere]!+} paa Datterens Vegne, nu var det altsammen forbi og et Maal naaet.

Fruen trængte nu selv til at give efter for sine tilbagetrængte Luner og Ønsker; hun bestemte sig allerførst for et lidt ungdommeligere Snit over sine Toiletter.

Der kom noget »smart« over hendes Væsen, hun udfoldede sig i Retning af den allerhøjeste chic, hun indhyllede og indtyllede sig i en sand Sky af lette Stoffer, der ligesom hviskede ved ethvert Vindpust, ja her er jeg, tag mig, fang mig, jeg er lige ved at flyve, det er ikke Frø1 fnug, jeg er aldeles ikke ved at gaa i Frø endnu, men det er Zefyrvinger, moden Ungdom i hvidt Voile, Højblomsrling med røde Chiffons, ubestemt Kvindelighed med en højrrød Boa omkring, grib mig, fang mig.

Magasin du Nords Vogn holdt længe i Gaden, inden Fruen lik bestemt sig for en violet brocheret Dragt og en Hat med lyserøde Roser. Hun styrtede sig ud i Luksuskapricer og smilede ungt under en sort Toque med hvide esprits. Disse esprits, kildrede en Række ældre Herrer af Kredsen i Næsen, en Kammerherre lik sin Sindsro ødelagt af Fruens Toque, en Etatsraad fik sit Nervechoc over ei Par gule Støvler, der glittede ud over et Vogntrin,⁸⁶

men hendes Naade holdt sine esprits uanfægtede af disse ældre Haneben og forærede sine gamle Tilbedere Jubilæumsplatter for Kalmarunionens Indstiftelse. De ulykkelige Haneben befandt sig i en sand Tranedans paa deres Platter, som paa gloende Riste; tilsidst trak de sig bukkende tilbage fra den altfor forføreriske Toque. Fruen straaled op, hendes Haar gennemgik alle Metamorphoser, hendes Liv koloreredes, i Aaringer havde hun sejlet

paa Melankoliens indelukkede Sortehav, nu havde hun fundet et Udløbsstræde og lagde sig ind paa Rheden af det gyldne Horns gyldneste Muligheder.

De tog ud med et af Morgentogene.

Adda havde faaet sat det igennem med disse Søndagsudflugter i de første klare og soledede Vinterdage. De log ud med Nordbanen og fartede Skovene igennem, men altid i en eller anden historisk topografisk Hensigt; frisk og straalende var hun paa disse Ture, med de store Pupiller udvidede af Lys og Liv, med Blæst i Haaret, med Grangrenes Harpiksduft i Kaaben, med et vagt smilende Lys over hele Skikkelsen. Hun havde Favnen fuld af Gran tyngede af klæbede Kogler, visne Løvgrene og det ildrøde Bærris. I Dag var de nu taget ud med et af de allertidligste Tog. De kiggede efter Arkivets røde gotiske Bygning, det var dér, han skuldehave sin Gerning, i en fjern Afkrog af Byen mellem Bøger og sortkalottede faamælte Mennesker. Hun havde faaet en stærk Interesse for Bøger, Arkiver, Biblioteker, Historie og Doktorafhandlinger; helt vilde hun lukkes ind i hans stille Verden, vide Besked og dele hans Interesser, hun kunde gribe sig selv i at grunde over Valdemarernes Regeringsaar og middelalderlig Aandskultur. En Nat lærte hun Oldenborgerne udenad, deres Liv og Levned, og hun havde sine Sympathier omkring Christian den anden.

De talte Verdenshistorie paa deres lange Skowandringer om Søndagen, og det var den sociale Side, som de kom op at skændes om. Han var ved at gaa i Grøften, naar hun jtog fejl af Aarhundrederne og røbede tyk Uvidenhed, det var hans største Morskab at faa hende til at sige Bommerter, og hun gav ham Grankogler i Hovedet for hans Ugalantheid. Hun kunde godt lide at føie hans Overlegenhed og hidse ham op til en vis mandig Selvfølelse.

De steg ud ved Kvistgaard Station.

Han havde en stor Lædertaske med, fuld af Kort og Planer, Tømmestokke og Opmaalings-apparater. Saa gik de da over Markstien Arm i Arm, i fast Trit, lige over ad Skoven til. Det var en af disse første Vinterdage, tør og uden Sne, med høj blaa Himmel, og Skovbrynene endnu guldsplettede af vissent Bøgeløv. Luften tindrende⁸⁸ frisk, al Lyd nær ved og aarvaagen, Egn bagved Egn, helt ud i Horizonten, der lukkes med blaasorte Skoves lange Linier.

Xu ind i Skoven, Løvet rasler op ved hvert Fodtrin. alt nøgent, gennemsigtigt og forventningsfuldt, og Kragerne det er de eneste Fugle i Stilheden, saa pludselig et aabent Kig ud i Landet, der synes saa tomt med sine hvide uddøde Søndags-gaarde. En Kirkeklokke ringer et Sted, og der er nogle Stemmer nede paa Stien bag ved Bakken. Med ét farer Skovbundens tindrende gule Bladebund op i Sollys, og der er en Hare, der styrter afsted, saa det rasler og rasler helt ned i en Slukt, hvor Lyden dør hen.

De gik i Takt, og de mærkede Varmen fra hinandens Legemer, deres Aande flød sammen i den klare Luft, og de nynnede. Xu var der Visittid hjemme i Frederiksgade; hun gav et lille uvilkaarligt Hop som en Skolepige, der har faaet Maanedsslov. Denne Formiddagskonversation om Bøger, Teater og Musik, dette evige Bølgeslag, frem og tilbage, og alle Rullestenene ensartede, udglattede, rundslebne uden en eneste skarp Kant, saaledes som den ene Rullesten plejer at ligne den anden i en Havstok. Og hun kendte ud og ind, hvad der plejede at skylle op for havarerende og aandsforslidte Tankespaaner under denne daglige Hjærnestranding.

Hun slåp hans Arm; der var fine Bregner paa Stenten, og hun løb i Forvejen, berusede⁸⁹

sig i den friske strømmende Luft, og lidt efter stod hun oppe paa Stenten midt mellem Bregner og Slaaen, hun var saa æventyroplagt, ventede et eller andet ubestemt ud over det almindelige, det var Egnen her, det var Gurrevang, og Tove hist og Tove her og en Bidder midt i Borgegaard. Men saa var Irgens der, han kom lige midt ad Landevejen med sin sorte dinglede Lædertaske, han havde taget Lorgnetten paa og lignede ikke saa lidt en virkelig Professor. Saa tog hun Tasken fra ham og forbød ham at gaa med Lorgnet netop paa denne Egn. Han blev altid forstemt, naar hun raillerede over hans Udseende, og hun blev forstemt over hans Forstemning, hun skulde være saa forsigtig, og i Dag trængte hun til det hensynsløse, et vildt Pust fra den vilde Jagt, der strømmede i Luften omkring dem.

De spiste først i Marianelund, de sad inde i en tom Skænkestue; Adda var hvert Øjeblik ude i et kobberskinnende Køkken for at hente Tallerkener og blødkogte Æg, hun havde pyntet Bordet med Bregner, og ind i sit Haar havde hun stukket en tung mørkerød Rønnebærklase, der gav hende noget bakkantisk og æventvrligt, en purpurrod Krone bag en sølvrandet Skildpaddekam. Hun havde taget Kaaben af, slank og fin sad hun og lyste op imod en nøgen Væg, en Gang imellem løftede hun sine Arme og lagde Hænderne tæt bag Nakken,90

lukkede de skønne tunge Øjenlaag og saa alvorlig ud.

Saa gik de langsomt ned ,mod Gurreslot, mens Solen laa mørkegul i Engen.

De gik ind i Ruinen; Irgens havde Tommestokken fremme og blev livlig.

Han kastede Frakken fra sig i en pludselig Ungdommelighed og klatrede op.

Adda blev melankolsk uden at vide hvorfor, hun havde Jacobsens Digte med i Kaabelom-men og havde alligevel ikke Mod til at tage dem frem. Irgens var ingen Volmer! Hun længtes efter et rigt Øjeblik, der kunde flamme i Erindringen som et rødt Ildglimt, noget voldsomt i Ord og Favntag, der glødede ned over hende og slog om hende med Purpurvinger, Begejstring, Taarer og Flammer.

Han kom hen til hende efter at have undersøgt det vestre Hjørnetaarn, han kyssede hende og knappede Kaaben tæt sammen om hende, kærligt.

«Fryser Du'?» spurgte han deltagende.

Hun rystede paa Hovedet.

«Hvad er det for en Bog, Du har? Maa

jeg se?»

Han halede Digtene frem og smilede næsten umærkeligt.

Hun saa Smilet og følte sig krænket, tav længe haardnakket.91

Han begreb hendes Krænkelse og følte sig forstemt.

Det gjorde hende ondt, at hun havde forstemt ham og hun spurgte om de ikke skulde læse det første af Digtene op, her var jo ikke en Sjæl, der kunde høre.

«Aa, er det værd,» kom det lidt ængstelig, «her er virkelig for koldt til Vers.»

Hun krøllede alle Bogens Blade og følte sig flov over sin egen Stemning.

• Hvis Du bryder Dig om det, skal jeg forklare Dig alt, hvad der overhovedet vides -

«Nej tak,» brød hun bråt af.

Han ærgrede sig over hendes Luner og rev Lorgnetten af den ene Gang efter den anden.

«Behøver da vi to virkelig at manifestere vore Stemninger paa netop dertil egnede Steder, Adda.»

Saa begyndte hun paa Trods at læse Vers alene, og han gik over til det østre Hjørnetaarn for at gøre nogle Notitser om Murværkets Beskaffenhed.

Og hun havde sine Tanker ved hans Arbejde og han sine ved hendes Vers.

Fra den Dag af foretog Irgens en fintfølelse Drejning hen imod Stemningsmennesket, saadan som Adda ønskede det, han havde bestandig en Følelse af at hun ønskede ham anderledes, at hun først rigtig kunde elske ham, naar han først var bleven en hel anden end den, han var. Han anstrængte sig for at blive mere mandig, for at have færre Følehorn, for at gaa mindre op i sit eget, for at have l igere personlige Stem-ningsudslag. Hans Studium skulde mættes med Poesi; undertiden ønskede hun ham næsten ud af hans gode Skind, han søgte at skyde Væsens-ham den ene Gang efter den anden og slippe ind i en Metamorphose, han vendte og drejede sig som en Slags forlovet Forandringskunstner. Adda sukkede, det nyttede aldeles ikke, at han anstrængte sig, det skulde komme ubevidst

og ikke villet. Han skulde være sig selv men med et forandret Selv. Hun pinte ham, fordi hun ikke var betaget af ham, sanselig betaget.

De blev ved med deres Søndagsudflugter; de gik gennem den stille Granskov ved Søllerød. Langt ind mellem de fugtige, grønne, piggede Stammer laa det smaragdskindende Mostæppe, purpurplettet af røde Fluesvampe og strøet med brune Kogler. Stammer, som Stormen havde væltet, laa som knækkede Spyd efter et Kentaurslag. De gik hver for sig, kom langt hort fra hinanden uden at kunne høre hinandens Skridt paa det bløde Mos, kun Suset deroppe i de sorte Naalekroner og Stilhedens inderste Hjerteslag. Dér i denne Solstribede kunde Enhjørningen med det store, lyttende Øje komme, og paa den udgaaede Træbul kunde Dværgene sidde i Aftensol og udhamre rødt Guid, mens⁹³

den tavse Kvinde kom forbi paa den hvide Hind. Adda var langt borte i Drømme, bløde Hænder tog omkring hendes Hjærte og lagde en Krans af silkebløde Blomster omkring det, duftende med Barndomsminder. Irgens var kommen ind i en Idéassociation, Granskoven lignede et Kirkeskib med Søjlehaller og Orgelregistre. han kom til at tænke paa nordfranske gotiske Kirkebygninger, og han grublede over Overgangsformer mellem den romanske og gotiske Kirkestil.

Saa kom Adda over imod ham, smilende med sit lionardoske Smil, der forvirrede ham dybt.

De søgte alle de Steder op, hvor de store, historiske Lidenskaber havde brændt; en graa Taageeftermiddag lukkede de sig ind i Hørsholms øde Haver, Taagen laa tæt op gennem de sørgmodige Alléer, hvert Træ stod som en Gravvagt over Elskovens sunkne Grave, den hele Park med sit Øde lignede en Brandtomt efter et Baal, langt borte mod Historiens brand-rodde Aftenhimmel.

Regnen dryppede fra de sorte Grene, og Slottet, som ikke var der, aandede sort Melankoli ud fra sine Skyggemure. Og saa denne døde By, der laa i Taagen og vendte sine sløve Vinduesøjne over imod denne Slotsø, hvor der intet var uden Tomhed og stum Intethed. Hun syntes, at det var som et Symbol paa al denne⁹⁴

Historie, Irgens levede og aandede for, disse sorte Brandpletter efter en Fortid, der var gaaet op i Luer.

En evig løben Panden imod Skyggemuren paa Glemselens Slot.

Helt inde i Hjærtet følte hun en Kuldegysning, og hun lik ham til at fortælle den gamle Historie om den unge Dronning og' hendes borgerlige Elsker.

Hun lik ham i Glød, i Fyr og Flamme, æggede ham, pirrede hans Viden frem, og fra alle Gange kom de vrimlende, de døde Skygger, de manede dem frem, og den Elsker, som hun sukkede efter, lik hun ham til at skildre med Ild og stærke, levende Farver.

Alle Skyggerne elskede og aandede, hun blev varm ved dette fyrstelige Elskovssagn, de gød Blod i denne Intethedens Chimære. hun klyngede sig tæt ind til ham, hvert ét af hans glødende Ord om de døde gik hende gennem Blodet som en rød Solstraale.

Hun var Dronningen og han Elskeren, og de blev ved at gaa og gaa, helt ind i Taagen.

Saaledes kom de da hinanden nærmere, og de elskede hinanden historisk, ofte kunsthistorisk, men oftest verdenshistorisk. Hun var Mona Lisa og Maddelena Strozzi-Doni med de ringprydende Hænder, Johanne af Aragonien og Laura Dianti, undertiden Tizians Datter, den gyldne Lavinia, eller Rembrandts Saskia med det søde Smil. Hun var alle Tidens og alle Kunstnerdrømmes dejlige Kvinde, hendes Hage havde Lucrezia Tornabuonis runde Fasthed, hendes Skuldres bløde Fald var Simonetta Ves-puccis, Giuliano dei Medicis solfarvede Elskerinde, hendes Armes rolige Ynde var som Pauline Borgheses paa Canovas Statue og hendes fornemme Anstand var som en thorvaldsensk Fyrstindes.

En Vintereftermiddag stod de ganske alene i Frederiksborgs Riddersal. Solen gik ned rød bag den snehvide Gribskov, Taarnets Klokker klang grumme falskt, et Accompagnement til alle disse daarlige Copier, som de havde set sig saa inderlig trætte paa. Adda var bleg og mat, et Copibillede som alle de andre rundt om paa

Væggene, maaske kun en Copi efter en anden Copi, indenfor en Rammes fire snævre Skranker, Aarenes Støv faldt langsomt ned over hende som graa Dæmringsstøv, der var tilsidst hverken Fryd eller Kval i hendes Sjæl, et Billede kun, et uvirkeligt Fantom, mens Slottets Malmklokker for hver eneste Time sang sine gruelig falske Salmevers.

«Dagens Born maa ile,

Aftenrøden bringer Fred.»VI

Fru Barnekow sank pludselig sammen, hun kunde ikke bære denne Fornyyelse, der ikke førte ind til noget nyt, hendes Glædes røde Toque havde faaet sit Knæk i Skyggen, Sorgens sorte Grenadine lagde sig over hendes nøgne Livsmod. Hun og Adda gik Tur paa Langelinie, tavse og i taktfast Trit, de kunde meget godt flygtigt set ligne et Par Søstre, de førte sig omtrent paa samme Maade med Armene tæt ind til Legemet, med Hænderne hvilende graciøst i den guldlænkede Muffe, bægge to med samme dis-crete Violbuket i Brystet. Deres Hilsen havde samme milde Fornemhed, noget distingveret, der fik de forbigaaende til at tro, at det var Gesandtskabsdamer. Hendes Naade trængte til at promenere sammen med sin Datter for at undre sig over sig selv i hver anden Spejlglasrude, gøre Sammenligninger i Butiksspejle og sætte Kredsen i bestandig Forundring.

Men en Dag var hun kommen for Skade at97

spejle sig i ei Ligkistemagasins blanke Rude, hun vilde se, hvordan Aigretten sad, drejede sig foran Kisterne et Par Gange i Træk og fik en sjælelig Rystelse, da hun opdagede, hvad der var bag ved. En af disse, ganske vist mondæne Kister med Silkepolstring og alle Nutidens Bekvemmeligheder, men alligevel en Kiste, uomstridelig en Kiste, hun flk Hjærtekalme og gjorde et Sving ind i Marmorkirken, hvor hun dumpede en stor Tokrone ned i Fattigbøssen. Hun fik en af sine mørke Perioder og kom til at tænke over Livet, og hvad der ligger bag ved. Hun havde to Søstre og et Par Forældre, der allerede var kommen der bag ved, hvor Livets Chic tager en Ende med Forskrækkelse, hvor Udsigten til en fortsat fashionabel Tilværelse tegner sig med nogen Usikkerhed, og hvor man stiger ud af sin Eksistens første Klasses Kupé og ikke véd. hvilken ny Befordring, der kører frem foran Dødens Perron. O, denne Død, og disse Aar. der løb og løb, hun tænkte med Gru paa Alderen, der kommer over selv den mest præservede Kvinde som en Tvv om Natten, og Haaret tyndes over Tindingen, Tændernes Række kommer ud af Geled, Aarerne der hæver sig frem, og Huden der slaar Rynker, hele dette Forfald og denne uigenkaldelige Ruin, trods alle Sminker, Pudderkvaster og Haartinkurer. Skulde hun tage Tanken op med en Stiftelse i

Den store Eros. 798

Blaagaardsgade eller et Asyl i Peter Hvidtfeldts-stræde. Hun manglede noget i sin Tilværelse, hendes Livs Langeliniepromenade føltes undertiden snæver mellem sine to Gitre, hun trængte til et Haabs røde Lanterne ude paa Spidsen, et Fyrtaarn paa Hverdagens Mole, ikke et himmelsk Blinkfyrt eller et filantropisk Vandspring af Menneskekærlighed, men en Passion, nu tilstod hun det for sig selv i sit Hjærtes Lønlighed, en virkelig Passion, hun tænkte paa at gifte sig igen.

En Rus, en Rus, Resten af hendes Aar og en halv Million for en Kærlighedsrus, inden det blev for silde.

Hendes rige og overflødige Blod blomstrede med hele Eftersommerens rødeste Georgineflor, hun sad som en fyldt Georgine paa sin Stilk og ventede paa en varm September. Hun havde i de sidste Aar været saa sjæleoptaget af sine Børns og hele Selskabets Erotik, at den megen Fingereren med Ild nu pludselig hævnedes sig. Der gik Ild i hende selv, hun blev urolig paa sin Enkestilk og drejede sig efter Solen.

Men Georginen er en Kurvblomst, en ældre Højesteretssagfører, der ikke var hjemme i Kærlighedens Botanik, og troede, at Kammerherreinden var en Pengeurt, flk temmelig føleligt at mærke, til hvilken Klasse af Blomstersystemet, hun hørte hjemme, nemlig til de kurveblomstrende. Der var ogsaa en stivbenet Ritmester, der troede,99

at hun var af de vildt voksende, men han blev ret grundigt belært om, at der var Havegitter med baade Port og

Portner mellem ham og hende, han kom paa Haveporten. Ud fra Frederiksgade Nummer lirs, første Sal. udgik der en rig Belæring i den modne, men alligevel store Erotik. Kammerjunker Engelbrecht, en temmelig havareret Don Juan, erfarede, at hvis hendes Xaa-des Hjærteskrin i sin Tid var blevet dirket op med en Kammerherrenøgle, saa ønskede hun nu, at det skulde aabnes blidt med en Blomsternøgle efter det rette Linné'ske System. Og Engelbrecht var i Grunden kun kommen for at grave efter disse rigt forsynede Rodknolle, der holdt Damen saa knejsende paa Stængelen. Fruen havde en Angst for, at der var Hensigter med hendes Bodknoller og var forsigtig, hun vilde elskes for sin egen Skyld, for hun hørte ikke til de enkelte Georginer, men var af de fyldte Sorter. ^

Saa var de da passeret forbi alle Hus venneløse Blomsterdyrkere i moden Alder, Ritmester Ehlers og Direktør Juul og Baron Ebert, hver med sin Belæring, de passerede hele Lejligheden igennem og modtog Resultatet i Hjørnekabinettet under en straalende Standlampe.

Da den sidste var gaaet, lod Fruen sin Læge kalde samme Aften.

Overlæge Geddes Vogn kørte frem i Porten, i flyvende Fart, som gjaldt det om at komme100 et Menneske til Hjælp, der allerede var paa det yderste.

Og det blev da ogsaa baade til Taarekrise og Nervekrise og Hjærtekrise, altsammen paa en Chaiselongue med et violet japanesisk Silketæppe over.

«Nerverne — Nerverne — Deres Naade!» sagde Overlæge Gedde og beundrede den nye Monsted», der havde faaet sin Plads over Chaise-longuen.

Fruen laa inat og tænkte sig arrig paa denne Gedde, der altid talte om Nerver, som om en Kvinde ikke bestod af andet, naar hun sendte Ilbud.

«De maa drikke Vin til Middag, Frue, et stort Glas hed Bourgogne, det gælder om at faa Blod, forst og fremmest Blod.»

Den lille Gedde kiggede op over Lorgnetten og halede en ny «Bache» indenfor sin Synsevne. Han var Kunstkender og studerede under Konsultationen, hvad der var paa Bourgeoisiets Vægge.

Blod,» sukkede Fruen mat, det var jo netop dette altfor meget Blod, der pinte hende baade Dag og Nat, hendes Temperamentgryde skrupkogte jo. Og det var Geddens Skyld!

Ja, Blod, Deres Naade, jeg skal ordinere Dem nogle nye, aldeles fortræffelige Jærnpiller, tager De endnu Deres Havregrød om Morgen? — meget vel — tillader De maaske, at jeg tilraader101

Dem nogle aldeles fortræffelige Maltpræparater blandede med Kødekstrakt. De skal se, det hjælper superbt, ganske superbt.»

Naaden gav sig, saa Chaiselonguen knagede.

Altid blev hun behandlet som en blegstog Kvinde med en Anæmi og ikke som en blomstrende Georgine, der allermest trængte til en Aareladning.

Hun døde af disse overflødige Ernærings-midler, hun lik kødelige Paroxysmer, fikse Idéer, sanselige Konvulsioner, hun trængte til middelalderlig Askese, og saa rasede denne Gedde hendes Blod op til den vildeste Renaissance.

Hun havde ikke Mod til at bede om en Aareladning, en Bølgedæmper, en Ildslukker, Vand, Vand!

Naar hun alarmerede Brand, kom denne Fyrbøder af en Overlæge og lavede Blodbaceha-nale, saa det endte med, at hun fik Prop ligesom hendes Fader, den gamle Etatsraad, der knaldede Tilværelsens Champagneflaske af, mens den endnu var halv fuld, og mens der endnu var langt til Bunden.

«Vand!» hviskede hun stille; «ræk mig et Glas Vand, jeg tror, jeg faar ondt.»

Gedden svømmede Huks gennem en Portiere ind til Spisestuen og fik lige sét en «Hammershøj» over Thevarmeren og en «Christensen» mellem to saksiske Terriner. Han drejede paa den elektriske Knap, fuld Belysning, han stod¹⁰²

paa Tærne, han rakte sig helt ud af Lakstov-lerne. han maatte se denne superbe Hammershøj, denne hvide Dør, mageløs, denne graa Stol, fortræffeligt, og endnu en hvid Dør og endnu en graa Stol. han himlede, han snuste op ad Væggen, saa gav Naaden sig ynkeligt inde i Kabinettet, og han gik glip af Christensen», der utvivlsomt var en Himmelbjærg, sen og kølig Efteraarsdag.

Men hvor bliver De dog af, jeg er virkelig meget daarlig.»

Gedde slog Vand paa Ildstedet.

Saa skrev han Præparaterne op og forsvandt med et hastigt Blik til en «Paulsen» og en ægte Lenbach».

Man skal følge sin Natur.

Det var Ernsts Livsmaxime, han fulgte den konsekvent, og hans Natur opfordrede ivrigt til at følge lidt af alt. Han kulminerede i denne Vinter, lykkelig, nynnende, flagrende omkring med sin gule Citytaske, omsust af alle Frøkener i Bourgeoisiet, assisterende ved de utalligste Lejligheder, og det var hans Liv at assistere.

Han var en Fuldblodsassistent, i sit Departement, ved en Bazar, han var altid paa Brædderne med sin elegante Assistance, som Bal-marechal med rødt Skærf og i smaa Kærlighedsaffærer paa egne og andres Vegne. Han var den mest beundrede unge Mand i Selskabet,¹⁰³

man ventede sig noget af ham, i Retning af en Hofcarrière ligesom Faderen, han sad inde med rige Muligheder, der var ingen i Kredsen, der bedre følte, at der til Redingote hører Lakstøvler med lvse, dobbeltradede Gamascher, en Følelsessag, der ikke kan tillæres, et Instinkt, der ligger i en medfødt Kammerjunkernatur. Og det var jo netop Kammerjunker, Ernst skulde blive, der havde været nok i hans Liv, der pegede hen derimod. Alle Finesser ved en Østersdiner i «Phoenix» var hans ringeste Specialitet, hvorledes Champagne og Ale skulde blandes, hvorledes en Elfenbenstandstikker skulde haand-teres, hvorledes et Silkecravat skulde sidde, han havde det paa Instinkt, det laa i Blodet, lige bagved den sirlige Nakkeskilning, hans Vaner var en Gentlemans lige fra en flækket Hummer med Persille til et Damebekendtskab med flækket Rygte.

Alle Kvinder tilbad ham, han havde Citytasken fuld af knuste Hjærter, hundrede forelskede Frøkensjæle drømte den samme berusende Drøm en Gang at blive Kammerjunkerinde Barnekow. Ernst var en Mand, et Ideal, kunde de blot fange ham ind med en F'jerboa, mens han endnu var midt i Flagretiden. Jægermester-inde Griess protegerede ham, hun havde en Datter, Etatsraadinde de Frederiksen inviterede ham, hun havde to Døtre, der blev gjort Kur til ham, og han dansede omkring, men han lovede sig selv, at han vilde brænde af først,¹⁰⁴

førend han tog en frisk lille Frøken af god Familie, først leve færdig og saa gifte sig for at redde Resterne. Et Ægteskab var en Præser-veringsinstitution for trætte Mænd, og han kunde holde den gaende i ti Aar endnu, inden han burde gribe til saa voldsomme Yderligheder.

Ernst var i denne Tid sin Mors Fortrolige, hun satte Pris paa hans rolige Alvor, han var af dem, der kunde forstaa en Kvinde. Hun betroede ham sin Spleen, sin Melankoli, hun appelerede til hans psykologiske Finsans. bad ham om Raad, og Ernst sad længe tavs og grundende, stirrede paa sine Lakstøvler med en dunkel Vis-mandsmine.

«Man skal følge sin Natur,» sagde han alvorligt og rejste sig op.

Det lysnede i hans Mors trætte Øjne.

«Det er netop det, hvad jeg gør,» sagde han stolt, «og det bekommer mig vel!»

Saa gik han. Men hvad i al Veiden var Kammerherreindens egentlige Natur?

Adda og Irgens var sig selv nok, og det valhende, der arbejdede ærligt og redeligt paa at komme over til ham og til hans Side, helt ud af sit eget Milieu vilde hun, udenfor Murene, og hun vidste, at han vilde give hende alt,

hvad der stod i hans Magt som Vederlag for alt det, hun frivillig gav Slip paa. Dette Kobenhavn, som hun havde hadet og afskyet, dette¹⁰⁵

graa og rygt eo versa viede Kobenhavn med al sin fine Gift og sin tomme Goldhed, denne depraverede By lærte han hende at elske, men kun æstetisk. Om Eftermiddagen, naar Vintermaa-nen var fremme, saa satte de hinanden Stævne.

Irgens kom fra Bibliothekerne, og Adda havde siddet paa sit Værelse og renskrevet en af hans ulæselige Smaaopsatser til det historiske Tidsskrift, de kom hægge fra Blæk og Bøger, og de følte sig beruste af den kolde Vinterluft. Saa gik de ud paa fantastiske Vandringer for at se Skønhed ud af alt, hvad der mødte dem. De holdt sig til den indre og historiske Del af Byen, og de gik lige paatværs af de store Færd-selsaarer, tværs over Asfalten, Arm i Arm, paa Trods. De foragtede Mængden, Hoben, der lob ligesom sorte Myrer i Benene paa hverandre, i samme Gader, og foran de samme Butiker. Adda foragtede dem, og de skød lige over Strøget fra Hyskenstræde til Walkendorfgade, lige midt imellem Vogne og Mylder. Stille var der her inde i de snævre og krogede Gader, men der var gyldne Snestjærner over de sorte Tage, og hvide Mindetavler lysnende paa historiske Huse. Saa var der Christianshavn, de stille flodgule Kanaler med de døde Skibe, de sorte Brobuer, og Christianborgs maanelvse Buegange fulde af Ekkoer fra Struensee's og Brandts galante Fortids-fester. De gik op ad Hoftheatrets knagende Vindeltrapper, kiggede indenfor de smaarude¹⁰⁶

Døre og blev tankefulde over en gammel støvet Lygte, der lyste mat og tungsindig som helt inde i en anden Tid. De elskede disse stille Buegange og den sværtede Ruin med Maanelys i sine gabende Vinduer, de glemte Kulden og Mørket, de diskuterede Enevælden og dens Misgreb, og Adda var Kongehader og rød Socialist for at faa Irgens i Ekstase paa det elskede Danmarks Vegne.

Somme Eftermiddage saa de Vintersolen gaa rød ned over den kulderygende By.

Alt, hvad der var af gammelt, irret Guld paa de sortegrønne Taarne og Spir, helt over imod Frelserkirkens Gyldensnoning, flammede frem i en blegblaa, tidligstjærnet Himmel. De stod nede paa Langebro og saa paa, hvorledes Material-gaardenes mægtige, stejle Tage flammede rødt over det grønne Vand, og Maagernes urolig hvide Sværme, og denne gamle, sorte Handelsby ved Havn og Kanal med Christian den fjerdes Børslindorme, der laa ligesom og ynglede og rugede over gammelt Guld.

De besøgte Frederiksberg med sin vemodige Park og sit hvide Drømmeslot, de gik fra Grav til Grav, en hel stum Verden af Skønhed og Minder under den døde Romantiks stjerne-vævede, violblaa Slør, og Kamma og Adam og Sophia gik Haand i Haand som i en evig Aftenrøde.

Den Aften flk Adda en Fornemmelse, som¹⁰⁷

om hun alligevel var kommen for langt bort fra Livet. Da de skiltes, var hun tavs og lidende.

Hun skyndte sig hjem gennem de oplyste Gader, midt i Sværmen.

Hendes Naade var i det kongelige, — Lvs, Lvs, hun lod alle de elektriske Kroner flamme, hun var alene og frøs. Jomfruen maatte lægge mere i, meget mere.

Der var kommen en Pakke til Frøkenen !»

< En Pakke til mig? »

Fra Paris. »

Adda trak Haanden til sig med et Ryk, — kendte Udskriften.

Straks vilde hun lade den returnere, hun gik helt over imod Væggen, Pakken laa og lyste lige midt under Prismekronen, den skinnede som en haandgribelig Fornærmelse. Saa skar hun Snoren over, rev Papir og Pap til Side, et Billede, et Billede af hende selv — som den Dag paa Montmartre, da hun sad ved hans Klaver — Foraarssolen over hendes Haar, og de hvide Akacier. Hun bøjede sig dybt ned over Billedet — vendte det om, — havde han skrevet? — langt nede stod to utydelige Linier, to forskræmte Linier.

«Im Dunkel ich, im Lichte du.»108

Saa slog hun igen Papir og Pap omkring Billedet, skyndte sig over paa sit Værelse og gemte det dybt nede paa Bunden af sin Chiffonniere.

Hun vaskede sine Hænder, længe og omhyggeligt, havde vanskeligt ved at komme sig igen, gik saa over i Dagligstuen igen.VII

Fra den Dag af holdt de historiske Vandringer op.

Igen søgte de ud imod Skovene, hen over snehvide Sletter, ned i snelune Dalstrøg, gennem Stilhed og Hvidhed, længere og længere hort, men uden Maal længere.

Hun var ulykkelig over at have beholdt Billedet, forstemt over at skulle skjule det for Irgens, træt af al hans Æstetik, det var jo ikke Skønhed, hun længtes efter. Mere end én Gang havde hun Billedet fremme for at sende det tilbage, men det blev kun ved det samme, hun var for træt. Hun manglede tilstrækkelig Lidenskab og virkelig Indignation. Saa gik der en Maaned, der kom et Brev fra ham, hun vilde sende det tilbage, og læste det alligevel med voldsom Hjærtebanken. Det var et Skriftemaal, en noget lavtliggende Redegørelse, han syntes at skyldte hende en Forklaring, han var fuld af Anger over den Fornærmelse, han havde tilføjet hende, men hun maatte tilgive, han havde været dybt nede, utilregnelig, fortvivlet, igen havde110

han taget sig sammen, og det var hende, der havde hjulpet ham dertil, han var lykkelig over at hun havde beholdt Billedet og takkede for alt.

Hun brændte Brevet og græd, i Indignation og Sympathi. Saa tog hun Kaaben paa og gik ud, hun maatte gaa, gaa sig varm i denne frostklare Vinterluft, hun kom langt udenfor Herlufs Bydele, helt ud ved Gasværkshavnen, kunde hun møde et rigtigt elendigt og usselt Menneske, som hun kunde være god imod, en eller anden himmelraabende, skrigende haandgribelig Nød, som hun kunde lindre. Saa lik hun Øje paa nogle pjaltede Koner, der var kommen i Kollision med en bred rygget Kæmpe af en Politibetjent. Hun gik derover, Konerne søgte skyndsomt Lv hos hende, de havde tilladt sig den Luksus at pille Kulstumper ved Lossepladserne, de gav sig, klynkede og bad 0111 hendes formildende Indlæg i Tyvesagen. Hun delte alle sine Penge ud mellem dem, under en Strøm af Velsignelser gik hun over til Betjenten, der brugte Mund over saadanne fine Damer, der vilde blære sig.

«Hvor kan Dé nænne at gøre disse Stakler noget ondt» spurgte hun indigneret.

«Frøkenen skulde ikke befatte sig med at række Haand til den Slags» svarede Kæmpen brysk. "De gør Skade, siger jeg Dem, og ondt værre, de Kællinger sku' noteres og ikke stikkes111

Tokroner ud, nu faar vi vores Nød med dem, og det bliver Dem, lille Dame—.»

Hun gik, stolt, rank, hun borte Betjentens grødede Stemme som en Forbandelse, som en Haan over hendes ubetænksomme Hane til at

O

gaa nedenfor det Samfundslag, hvor hun hørte hjemme, — bag ved Murene.

Kredsen var meget krænket, over at Adda Barnekow trak sig aldeles udenfor Cirkellinien. Man ønskede enstemmigt at tage Del i hendes og Irgens meget debatterede Forlovelse, man vilde se dem sammen og paa nært Hold, om det nu ogsaa virkelig var en Passion fra Addas Side. Man var krænket, fordi denne erotiske Begivenhed ikke var bleven fremstillet med alle sine Aktstykker foran Selskabets erotiske Dommertribune, det var nu en Gang god Tone indenfor «det gode Selskab» at lægge alle Hjärte-affærer blot med den grundigste Bevisførelse, hvorfor han nu tog hende og hun ham. Man vilde se en Notits om Begivenheden i alle Bladene, man vilde se Parret ved Firethe, i det kongeliges Foyer, paa alle de Steder, hvor Hjerter-Es blev triumferet ud, og alle Kortene lagt frem til Beskuelse. Men man vidste, at Adda var en af dem, der havde givet Societetet sit Mistillidsvotum, en af disse unge Piger der vendte sin Kritik imod sit eget Milieu, imod dette Bourgeoisi, der

mere end nogensinde trængte til, at¹¹²

dets Medlemmer stod Last og Brast, og ikke brød ud af Rækkerne. Et udadledigt og gennemkorrekt Aristokrati med Yaabnene vendte lige imod Bø-mersgade og hele den voksende Pøbel der rykkede ind fra Broerne. Hvis Selskabet ikke følte sig som én stor Familie, kunde de lige saa godt gaa hen og abonnere paa Social-Demokraten og købe færdigsyede Habitter hos Jens Kjeldsen.

Og Adda Barnekow var en af de ikke saa ganske faa, der ikke længer følte sig solidarisk, et sørgeligt Tidens Tegn, at det netop var Kvinderne. Hun forargede ved at isolere sig. ved at klæde sig enklere end heldigt, ved at have Særmeninger og ved at gaa paatværs. Hun forsømte sine selskabelige Pligter, mødte aldrig frem ved Premierer, stod aldrig paa Lister og forlovede sig uden Kontrol.

Kort og godt, hvorledes forholdt det sig med hendes Eros?

Ernst der mærkede Misstemningen overalt, begreb heller ikke, hvorfor der ikke blev gjort et Par store Selskaber for at forsonde de opskræmte Gemytter, et Par udførlige Bladnotitser vilde heller ingen Skade være til. Det var Ad-das underlige Stædighed, man kunde virkelig ikke gaa uden for Skik og Brug og ganske ignorere, hvad Folk i Byen tænkte om en. Ernst, der havde en Veninde langt ude paa Nørrebro, havde paa sine Lørdagsvisitter rig Lejlighed til at studere Folket og dets Stilling til Aristokra-¹¹³

tiet, og han holdt stærkt paa Solidaritet indenfor Beaumonden.

Saa flk han pludselig og ganske uventet sin Vilje sat igennem.

Lige midt paa Købmagergade løb han en Formiddag paa Gregers Holten.

Hans Hilsen var mere end kølig, saa befippet blev han over Synet.

Han fortalte sin Søster den store Nyhed, og samme Aften gav hun sit stiltiende Samtykke til det første store Selskab i Saisonen.

Lidt efter Klokken tre gik Adda ud for at bestille nogle rødilla Chrysantemer til sin Dragt. Hele Huset var i Oprør derhjemme, en Strømmen ind af Pakker, Blomster og blodfattige hvide Syrentræer, fremmede Mennesker løb i de lange Korridorer, og inde i Salonen blev de skønne Prismekroner prøvede af en Elektriker, der stod paa en Trappestige midt i Virvarret. Magasin du Nords Vogn holdt foran Porten. Kammerherreinden sad i Toiletværelset og prøvede Toilette midt i en Sky af matgul linon écru garneret med ægte Valencienneskniplinger, hun var meget rod og echaufferet af alle Doktor Geddes ophidsende Piller og Maltpræparater, hun vaandede sig af sin Overernæring midt imellem alle sine ægte Garneringer. Skumringen faldt tidlig paa, Lygterne tændtes nede i Gaden. Luften i Værelserne var trykkende af de mange Blomster, der stadig

Den store Eros. ⁸¹¹⁴

strømmede ind. Ernst stormede om som en ung Feltherre paa en Valplads, han havde Vine og Østers under sin Kommando, fra sine smaa To-mandssoupéer i Phønix hvor den ene af Deltagerne altid var af Hunkøn, havde han det fineste Kendskab til Vinmærker og Østerssorter. Af Skaldyrene satte han «blue points» langt over «excelsior», og han havde haft en meget alvorlig Samtale med sin Mor, der paa ingen Maade vilde have sin gode Champagne blandet med Porter, hun drak sine Vine ublandede og forargede sin Søn, der fandt, at hun gerne kunde følge med Tidsaanden og gøre sine Livsvaner tidssvarende. Fruen havde grædt, og Ernst havde skænket sig en Whisky-Soda for at komme paa Højde med den pinlige Familiesituation. Alt dette var foregaaet samme Formiddag, og Gemytterne var nu faldne til Ro, Ernst tumlede med sine Østers, og han havde i al Stilhed faaet et Dusin gemt af Vejen ovre paa sit eget Værelse, hvor de stod under Sengen midt mellem to extra see. Han havde naturligvis som altid lidt Samvittighedsnag i Øjeblikket, naar han «tilegnede» sig af sin Mamas lovlige Ejendele, han var lige ved at ofre den ene af Flaskerne, men saa tvang han sin overdrevne Ædelmodighed indenfor rimelige Grænser. Det eneste han overhovedet tilegnede sig var Vin nede fra Kælderen, og det mest pinagtige ved Sagen var, at Mama havde Kudsken mistænkt og lod ham forstaa, at hun havde Øjne paa Fingrene. Ernst blev¹¹⁵

lidt hed oin Ørene og slog ligesom tilfældigt op i sit Konversationsleksikon paa Ordet «Sjæl». Det beroligede ham, at Sjæl i en længere Artikel kun defineredes som et Begreb, og han gik ned til Kudsken og gav ham fem ægte Havannacigarer af sit Sølvvetui.

Det var frostklart ude, ypperligt Fore, som et blankt Stuegulv, Maanen var fremme i en Luft, der syntes uendelig fjærn i sin blege Sølvklarhed.

Hvor det var godt at komme ud af dette blomsterparfumerede Hus, Adda gik hurtigt til, der var kommen et Vandrehumør over hende, hun gik blot for at gaa og for at faa Varme i Blodet. Først ud ad Langelinie til. men Ensomheden og Mørket fik hende hurtigt til at vende om, hun maatte have Herluf med for at kunne fylde Ensomheden, og hun trængte til Mennesker, til Lys og Larm, til straalende Butikker, det var næsten godt en Gang imellem at løbe Tur paa egen Haand uden at tænke og uden at konverseres.

Hun skyndte sig hurtigt ned imod Kongens Nytorv, dette Selskab i Aften gjorde hende febrilsk, hun vilde vise hele dette Slæng af nysgerrige, der kom forat studere hende, det mest straalende muntre Ansigt, hun vilde løbe sig Humør til i denne Kulde for helt ud og ganske at slaa enhver Bagtanke ned, om at hendes Valg med Herluf Irgens var et Slags Resignationsparti. Hun der kunde have faaet Grev Preben Eggers, havde hun blot rakt en Lillelanger ud, nu hed det sig pludseligt, at det var Eggers der havde trukket sig tilbage.

8*116

Hun vidste, hvorledes Rygterne gik, hvor elskeligt man udlagde, — men i Aften vilde hun hovere, se dem roligt lige ind i Øjnene — smilende.

Strøget myldrede sort med Mennesker i det kolde elektriske Lys. Hun hilste paa Bekendte og skyndte sig videre. Der var noget muntert hastende over alle disse Mennesker, Vognene klappede forbi paa Asfalten, hun gik lige midt ad Gaden, med Medicikraven slaaet op omkring Nakken, lidt urolig over at saa mange kendte og hilste. Pludselig kom der en Uro over hende, en Angest, og hun var et Øjeblik tvivlraadig, om det ikke var bedre at vende om, det var næsten, som om hele Kredsen havde sat hverandre Stævne i Dag, Premierløjtnant Holm, Kammerjunker Barner, alle de forsmaaede skød frem foran hende, hilste, og iagttog hende skarpt og køligt, idet de gled forbi. Saa vendte hun om. Uden for Trydes oplyste Vinduer blev hun staaende for at se paa Bøcklins «Todesinsel»; en Omnibus larmede forbi, Menneskebølgen blev tvunget over imod Fortovet og lagde sig som en Mur tæt omkring hende.

Hun havde en Fornemmelse af, at der stod en lige ved Siden og betragtede hende, en Herre der stod lige op ad hende og gjorde hende ufri og urolig, hun blev underlig varm i den højre Skulder, og Øret begyndte at gløde ubehageligt under Sløret.

Hun sagde til sig selv med den sikreste Tyde-117

lighed, hvis du gaar din Vej uden at se, hvem denne paatrængende Herre er, der bliver ved med at staa der og ruge over dig, unddrager du dig en ubehagelig Situation, det afhænger kun af dig selv.

Saa vendte hun sig om, trodsende sig til at gøre netop det, som hun vilde forbyde sig selv. Det var ham, og hun havde anet det, saalænge hun havde staaet og mærket hans Nærhed. Hun kunde endnu lade som om hun ikke havde set ham, men mod sin Vilje saa hun igen til Siden, og det var umuligt at gaa nu uden at hilse. Deres Øjne mødtes, og hun følte igen denne dybe Sitren, som da hun første Gang mødte hans Blik, noget dybt og godt der betog hende.

Igen et hemmelighedsfuldt hviskende Instinkt, der vilde have hende til at gaa, og saa hendes Vilje der reagerede og fik Stemmen til at tie.

Og hun vidste af Erfaring, at hun altid gjorde sig selv en Smerte, naar hun gik imod sine egne Instinkter.

«Endelig en Gang træffer jeg Dem» sagde han med denne bløde inderlige Stemme, der altid lød saa følt, med en intim Klang der gav

hvert Ord et stærkt Tonerelief--«jeg var lige

ved at tro, at De var bortrejst.»

Hun hilste paa en Herre, det var hende umuligt at komme et Skridt videre.

«Min Bror fortalte mig forleden, at han havde¹¹⁸

set Dem,» sagde hun aandsfraværende, nu tvang hun sig til at gaa et Par Skridt.

Hendes Instinkt sagde hende, at hun skulde blive staaende og sige Farvel, hvis hun ¹¹u gik, vilde han følge med.

Saa begyndte hun at gaa uden at sige Farvel, og han fulgte. De gik langsomt ned mod Torvet. Hun syntes, at han saa lidt reduceret ud i Klæderne og hun følte sig lidt ilde tilpas over at være sammen med ham netop her mellem Beaumondens creme de la creme.

Og bliver De nu herhjemme?» spurgte hun deltagende med sin gode Stemme.

«Ja, for en Tid i det mindste —» svarede han undvigende efter en Pavse.

Hun turde ikke spørge ham om, hvad han havde for, eller hvor han boede.

Han begyndte at tale om Paris og deres fælles Oplevelser, og med megen Anstrængelse fik hun ham langsomt ledet over imod Store Kongensgade, hun aandede først lettere, da hun havde faaet ham bort fra Selskabets Promenaderute.

Han blev ved med at tale om sig selv, om hvor vanskeligt det havde været at rykke sig selv op. at samle en lire fem Viljer sammen til én, og pludselig sænkede han Stemmen og sagde ligesom betroende en Hemmelighed:

«Tak fordi De vilde bære over med mig. jeg har været Dem dybt taknemlig».

Hun forstod at det var Brevet, han hentydede¹¹⁹

til, og vilde ikke nærmere ind paa Forklaringer og begynde at ribbe op forfra.

Kunde hun blot finde en Lejlighed til at nævne Herluf Irgens, han vidste øjensynlig ikke endnu noget om hendes Forlovelse.

«Jeg føler mig langt mere ene her i Byen end i Paris,» sagde han pludseligt og saa hurtigt til

Siden.--«De véd maaske at mine Forældre

bor i Udlandet».

Hun havde saa svært ved at finde paa Svar til alle disse direkte hentydende Bemærkninger, hun syntes, at hun skyldte Irgens et vist Forbehold i sin Aabenhjærtethed overfor ham, og hver Gang bøjede hun stille af, undvigende.

Besøger De ikke Deres Onkel?» spurgte hun lidt ængstet over hans Hentydninger til en Invitation jeg kan huske, at De talte om en Onkel, De havde her i Byen».

Han lo irriteret.

«Onkel Holten — jo naturligvis, men han hører sandelig ikke til dem der slagter Fedekalven, selv om den hjemvendte nok saa meget betragtes som forloren.»

«Hr. Holten, er det nu ikke et lille Koketteri af Dem, at De partout vil betragtes som en forloren Søn, til syvende og sidst beror det dog kun paa én selv, hvad man vil være og anses for.»

Han blev vred.

«Overfor denne Gentleman er jeg mig selv meget godt bekendt».¹²⁰

«Men De anklager Dem ligesom bestandig selv — De véd vist slet ikke, hvor stræng De er».

Han bøjede Hovedet.

«Det er kun overfor Dem».

«Hvorfor netop overfor mig?» spurgte hun næppe hørligt.

«De kan forstaa mig, det kan de andre ikke».

Skulde hun tale moralsk med ham? Hun vidste jo slet ikke hvor og hvordan han var i Øjeblikket. Han elskede ligesom at optræde in-cognito, og naar han satte sig selv saa lavt, saa var det vist kun, fordi hendes mildnende Indsigelser gjorde ham godt.

«Til Dem, synes jeg, at jeg roligt kan sige alt» sagde han inderligt.

«Men jeg kan ikke lide. at Mennesker giver sig selv helt til Pris, der er Ting som man kun har Lov til at betro sig selv, og det er urigtigt, Hr. Holten, at De betror mig saa meget, som De maaske senere hen vil komme til at fortryde».

Han blev tavs over Irettesættelsen.

«Men det er jo kun overfor Dem — aldrig overfor andre».

Hun kom til at tænke paa det sidste Brev og dets umulige Tilstaaelser og følte sig igen saaret over hans Uforbeholdenhed.

De var kommen helt ud til Grønningen, Mørket lagde sig om dem, de gik over mellem Træerne, langsomt henimod Bredgade.

Naar de kom hen til Kiosken, vilde hun sige¹²¹

ham Farvel, hun maatte have en Time til at klæde sig om i, inden Gæsterne kom.

Men hun kunde ikke skilles fra ham i Misstemning, saa vidste hun, at hele Aftenen vilde være ødelagt for hende.

De saa ikke længer hinandens Ansigter.

«Jeg kender mig selv og véd, at det eneste jeg trænger til er en fast Haand — en fast Haand der kan faa noget ud af mig».

Hans Stemme blev mere og mere usikker.

Hun gik hurtig til — igen denne Urimelighed som hun ikke kunde forsone sig med hos en Mand. Hun vilde gerne hjælpe ham med alt, alt hvad der stod i hendes Magt, intet hellere ønskede hun, men han maatte blot ikke selv bede om det. Hvorfor var Mennesker ikke stolte overfor hinanden, de kom jo dog hinanden langt nærmere gennem en Selvhævdelse end gennem en Selvopgiven.

Men det der laa bag ved alle hans Klager og som hun forstod, det hverken vilde eller kunde hun blot saa meget som et Øjeblik lade som om hun begreb.

«Hr. Holten, hvorfor er Deres Energi saa ringe?»

«Fordi der er én, der gør den svag, Frøken».

De gik op over Broen, der var Stjernehimme i Aften.

«Jeg har noget, som jeg synes, det næsten¹²²

er min Pligt at fortælle Dem» sagde hun med en Stemme, der anstrængte sig for at være frimodig.

Han kom hende et Par Skridt nærmere.

«Men først vil jeg vide — ganske bestemt vil jeg vide — sig mig — er der det ringeste, det aller ringeste, som De i Grunden kan bebrejde mig — jeg vil vide det — hører De — De maa være oprigtig overfor mig, er der blot den ringeste Skygge af en Bebrejdelse mod mig — saa forlanger jeg, at De siger mig det».

«De tænker paa Deres og mit sidste Møde?»

«Ja, De kan forstaa, at det undertiden har pint mig, jeg var vist for streng imod Dem.»

Frøken Barnekow, hvis der blot var ét eneste Gran af en Bebrejdelse overfor Dem — saa vilde jeg maaske føie mig lidt mindre angrende overfor Dem — end jeg er — hvor kan De tro».

Hun. svarede ikke.

De gik længe tavse, ud imod det maaneblin-kende Vand.

«De vilde fortælle mig noget?»

Hans Stemme skjald af tilbagetrængt Bevægelse.

Hun følte hans Nærhed som en dunkel Flamme, der glødede i Forventning.

«Har jeg sagt, at jeg vilde fortælle Dem noget ?» spurgte hun forundret.

«Ja — jeg syntes».123

«Aa — nu husker jeg, hvad det var — jeg vilde spørge Dem — om De kendte en Doktor Irgens. Herluf Irgens».

Han svarede ikke.

Hun spurgte igen.

Intet Svar.

De gik tavse, længe.

Pludselig stod de stille som ved en udsagt Beslutning.

Frøken Barnekow» hviskede han, overvældet af Uro, «det kan De umulig have nænnet — naar De vidste — naar De vidste — at jeg —».

Hvad har jeg nænnet — hvad er det jeg har vidst» spurgte hun forundret.

Hun blev angst over hans Stemme — han gik lige op ad hende.

Der var ikke et Menneske paa den lange Promenade — de stod stille henne ved Rækværket.

«Adda hviskede han.

Vil De følge mig tilbage.» Stemmen var kold og klar.

Han greb hendes Haand, hæftigt.

Holten!»

«Adda, — De véd det. De har vidst det.»

Han blev ved med sin glødende Hvisen, helt op imod hende.

Hun gentog hans Navn et Par Gange, afværgende hans Lidenskab, saa kunde hun ikke faa et Ord over sine Læber, han greb hende voldsomt i sine Arme, pressede hende ind imod sig.124

sluttede hende fast og tæt som i en Skruestik med sine stærke Arme, han holdt hende næsten løftet i sin Favn, og han bedækkede hendes taarevædede Ansigt med brændende glødende Kys, der gled ustandseligt ned over hende som en Ildregn.

«Jeg elsker dig, jeg elsker dig, Adda — hvor jeg elsker dig».

Hun sukkede, dybt, hun vaandede sig stille, hendes Slør var revet itu, hun laa bestandig i hans Arme, hendes Mund hvilede ved hans Kind, hun laa bøjet over hans Skulder, hendes Blod jog brændende gennem alle Aarer som i en Rus, hele hendes Legeme var greben af en sød Svimmel, ikke en eneste Tanke, kun denne Svimlen og denne Susen gennem det stormende Blod.

«Adda — Adda —».

Det var paa samme Sted, hvor hun og Irgens i stille Sympathi havde søgt sammen den Aften, Haand i Haand.

Men hun vidste ikke af sig selv, lod sig gribe af dette Favntags bløde Rus.

«Holten!» hviskede hun, «slip mig, hører De!»

Han blev ved med sit Favntag, vilde ikke give Slip, han knugede hende under tusinde ømme Ord, han tog Vejret fra hende med sine flammende Kys og Kærtegn, hun laa ind imod ham med sit hvide Ansigt badet i afmægtige Taarer, uden Klager, uden Skrig, tilintetgjort, udslettet i dette ubændige Stormkast, der drev¹²⁵

over hende som glødende Stjærner og glødende Roser, hun syntes at Taarerne funkledede som Ild bag ved de lukkede Øjenlaag, røde Skyer drev over en tindrende Azurhimmel, som var der Blomster der steg og sank, og en Regnbue der funkledede gennem et fjærnt Lys og opløste sig.

Saa rev hun sig løs, hæftigt, hulkende. Hun stødte til ham, saa han snublede, og gik, blev ved med at gaa uden at se sig tilbage.

Han fulgte efter, kaldte paa hende.

Saa gav hun sig til at løbe, hans Skridt lød fjærnere, døde helt hen.

Hun følte intet, havde ikke en Tanke, erindrede næppe hvad der var hændet, kun en Fornemmelse i hele Legemet af sælsom Styrke og rolig Kraft, Blodet ildnede endnu, men stillere, alle Pulse strømmede dunkelt, alle Væv havde udvidet sig, hele hendes Væsen svævede i en besynderlig Ligevægt mellem Glæde og Graad, en Ligevægt der fik Sjælen til at hvile dybt nede i en klingende Lunhed. Som kunde hun ikke fatte sig selv endnu efter denne forunderlige Udvidelse og pludselige Udfoldelse.

Gæsterne var endnu ikke komne, hele Etagen straaledede, Trappen duftede af Drivhusblomster op langs med de røde Gangløbere, hun skyndte sig ind paa sit Værelse, lukkede Døren i Laas. Den hvide Dragt var lagt frem under et Tylls-slør, den laa der og skinnede som en Brude-¹²⁶

kjole, et Skær af Fest laa i Luften herinde, de røde Chrysanthemer duftede stærkt, dugget med store Draaber, og Valmuerne i de grønne Glas liaavde dysset sig selv i en sød Søvn. Lysene brændte stille bag langt nedfaldende hvide Slør, hen over Loftet laa brede Skygger som af Vinger i Hvile.

Der blev banket paa Døren derhenne, et Par Gange, med lyttende Mellemrum.

«Er Du kommen hjem?»

Det var Herlufs Stemme, det var hende umuligt at svare, hans Stemme irriterede hende.

«Adda, maa jeg komme ind et Øjeblik?»

Saa lukkede hun op, han blev staaende i Døren, bleg og med forstyrrede Øjne, som ventede han at tinde en Overraskelse i en af Krogene.

«Hvor har Du været henne?» spurgte han brysk.

«Jeg løb Tur paa Langelinie» svarede hun smilende, rolig.

«Adda, hvem var den Herre Du gik med før i Grønningen?»

Stemmen var hæs af Indignation, han stormede frem og tilbage, bleg, ude af sig selv.

«Kæreste Herluf, hvad gaar der af dig?»

«Eggers har mødt dig i Grønningen sammen med en Herre —.»

Jeg skylder dig aldeles ikke nogen Forklaring».

«Adda!»¹²⁷

Hun var forundret over hans Skinsyge og ufine Opførsel.

«Hvis det kan stille dig tilfreds» sagde hun stiltørdig «saa var det en Hr. Gregers Holten — vi traf sammen med ham i Paris — er Du saa glad?»

«Og her har vi gaaet og ventet paa Dig i timevis — synes Du maaske at det er hensynsfuldt — passende?»

Hun var bleven ganske vaagen nu —, saa paa ham, forundret, hun havde aldrig endnu set ham i Affet paa hendes Vegne, og det var maaske alligevel det, hun havde ønsket, at se ham skinsyg, ængstet over sin rolige Besiddelse af hende.

Vognene begyndte at køre frem nede i Porten.

Der blev banket paa Døren, Jomfruen vilde kun spørge, om Frøkenen ønskede Hjælp til sit Toilette.

«Jeg vil vide, hvad han og Du havde at tale om,» skreg han op, «hører Du — Du skylder mig en Forklaring.»

Hans Læber var graa, og han blev ved med at tage sig hen over Hovedet. Det hvide Slør laa slængt ud over Gulvet, saa pludselig styrtede han sig over hende, greb hendes Hænder, lagde dem over sit forstyrrede Ansigt, over sit Haar. og han stønnede, og han bad, og han hviskede, bad hende om Forladelse, men i fire lange Timer havde han ventet, hun havde jo sagt, at han skulde komme saa tidlig som muligt, og Eggers havde pint ham, ærgret ham, hidset ham op, om hun kunde tilgive liam.¹²⁸

«Herluf — men Herluf.»

Som et stort urimeligt Barn, der skulde tales tilrette.

Stadig Vogne der kørte ind med en hul, drønende Lyd. Saa gik han.

Man havde rejst sig fra Bordet, og det var ikke lykkedes Kammerherreinden at faa nogen virkelig animeret Stemning frem, Selskabet forholdt sig iagttagende.

Noget var der hændet med Adda og Herluf, man anede ligesom Mislyd i Luften, som et Ekko af Toner der havde skurret. Ellers gik Konversationen meget højrøstet om Theater og Sport, om den célèbre Variétésangerinde Alexandra Frandsen, om Biler og om Cykler, især om Cykler, enhver af de unge havde en interessant Cycleoplevelse, man blev ved med at tale om Cykler og punkterede Luftringe, som om et usynligt Staalhjul surrede og surrede rundt i alle disse dybt interesserede Hoveder. Lidt efter gik man over til at tale om de nye engelske Lawn-Tennis Regler, om Catehere, om Lø-rups Ridehus og Baronesse Gravenkops Hest, der havde brækket en Forkode. Kammerjunker Isachsen, der havde forsøgt at faa en Brandesdiskussion i Gang blev ganske øredøvet af Baronessens molesterede Forkoder. En ivrig Bølge jog ned langs Bordet, Sadelpladspublikummet foer op som ved en Appel, alle Sjæle foer ud paa¹²⁹

Traverbanen. Man vilde vise, at man havde ædle Passioner, et aandeligt Sus slog ned, og en Hofdame, der en Gang havde kørt med fire, vrinskede straks sin Trumf ud og tog Pippet fra to Jagtjunkere med russiske Ordener, der overbød hinanden i Kendskab til Tandemforspand. Et vildt Kapridt havde bemægtiget sig Gemytterne, en ekstraordinær Stiftsdame slog bag ud ved Tanken om sine Valløvallaker, Etatsraad Hallagers blonde Søn kom hovedkuls ind i Konversationen som en smuk Nummer ét. Baronessen hurdlede flot frem i Parforceridt med Pidsk og Smæld, og gamle Professorinde Irgens, der sad og saa stram ud med stor romersk Mosaikbrosche, forholdt sig stum som med Mulepose paa.

Saa gik man pludselig over til at tale om Hoflet og Pastor Frederiksen, om Selskabet «Kæden», om «Vigilia og Foreningen til at fremme blindes Vel.

Men Interessen var nu én Gang for Væddeløb og Heste, og Jægermesterinde Grabbe kørte hurtigt frem med et Par elektriske Lanterner paa sin nye Wienervogn.

Heste — Heste og Cykler, saa det susede og snurrede.

Professor Tjäder, der gjerne vilde have sin sidste Bog ført ind paa Banen, maatte hurtigst muligt føre sit lille

Litteraturdyr ud igen, den gjorde et langt Hop lige over i Skødet paa hendes Naade, der var saa elskværdig at finde Pro-

Den store Eros. 9130

fessorens sidste Udklækning meget interessant, et Produkt, hvis Fortrin virkelig maatte springe enhver i Øjnene. Og det lille Dyr hoppede adræt videre og sugede sig fast hos Hofdamen, der fandt det ekstraordinært, talentfuldt og veldresseret, indtil den pludselig gjorde et nyt Hop og forsvandt.

Adda havde sat sig ved Flygelet.

Hun bøjede Hovedet tilbage, slog et Par Aecorder an.

Selskabets Summen og Latter laa om hende som et fjærnt uvedkommende Brus.

Hun tænkte paa Herluf, der havde bedækket hendes Hænder med skinsyge Kys, og hun smilte med alvorlige Øjne. Som hun sad her, kunde hun se ham i det runde venetianske Spejl, han var urolig, hun kunde se, hvor han led ved at skulle konversere alle disse Mennesker, der trængtes om ham for at mætte deres Nysgerrighed. Nu bagtaltes der, railleredes der, struggle-des der, i en fin tilstøvende Strøm af Ord og Smil, af halvsagte Hentydninger og diskrete Understregninger, der blev gnavet fint, gnavet ustandseligt af disse Mennesker, der kendte hinanden ud og ind, lige fra Statskalender og Skattelister til de intimeste Familiebegivenheder. Det var det, der kaldtes aristokratiske Solidaritet.

Man kendte hinandens Naragtigheder, hinandens Kneb og Buk og Gemenheder for at komme frem og i Vejret, man havde en lønlig Afsmag for¹³¹

hinanden, et Nag, som i Familier, hvor alt for mange blodsbeslægtede har giftet sig sammen i Aaringer, hvor Blodet tilsidst reagerer mod sig selv, fordi det forsummer og tyndes ud uden Tilløb og uden Afløb.

Man dykkede alle ned i en fælles giftig Ironi; den fuldstændigste Mangel paa Respekt for hinandens mulige Fortjenester tjente til en almindelig Nivellering.

Man overværede hinandens Tilværelseslystspil fra Kulisserne. Illusionen manglede en Smule; naar en enkelt en Gang imellem skulde agere i den store og pathetiske Stil, grinede hele Kulissen. for man kunde se Helten komme nede fra Garderoben, fra den store danske Familiegarderobe, hvor man kendte hver en Lap og hver en Klud baade paa Ret og Vrang.

Man saa helst, at de agerende gjorde Fiasko, for saa slåp man for at beundre, og Beundring var Genstand for Kulissens blodigste Ironi.

Ingen Pathos, frem for alt ingen Pathos!

Grin! Grin!

Dybe Accorder klang derhenne fra Flygelet.

Hun havde bøjet sit Hoved langt tilbage som i Tanker, i et eneste Blik saa hun Bunden af hele det gode Selskabs Verden, og der var intet, intet uden Tomhed.

Saa spillede hun — Tristan og Isolde. Den dybe Ursang om Elskovens, al Elskovs rigeste Flammepathos. Det er Nat, stjernetidende

9*132

Sommernat udenfor Isoldes Dør, og Skovene bruse, og Hornenes Kalden langt borte og nær ved, nu svindende, og Skovenes evige Susen bliver alene hørlig i Natten. Skyernes fine Dun ligger i lange Rækker over Maanen som glidende Slør, og sé, paa Svalen en ensom Fakkell, Bran-gänes vaagende Fakkell op imod en dyb og sa-firstrøet Himmel. Og hør, Kilderne, hundrede dæmpede Kilder, ustandseligt rislende under Egenes knudrede Rødder, en stille Klingen og en fjærnt Susen som inde fra helt andre Skove. Og fjærnt paa Svalen synger Brangäne ensom vaagende ud i Natten, og de elskende lytter til Sangen, Favnen i Favnen, indtil Dagen gryer.

Helt gav hun sig hen i sit Spil, som under en sjælelig Undfangelse.

Hun gled ligesom sig selv ud af Syne i Musik, bølgende Lys og bølgende Skygger, alt blev bredt og bredtaandende, fuld af dæmpet Klingen som Lyd af Draaber langt borte, Accorder løsnede sig frem og bølgede op, overskyldes af Lys, en sød og brusende Hvisken, en Tonemylren og Klangskælven i dyb Vellyst, en bestandig dybere og lodigere Glans indtil Tonernes dybeste Purpur.

Saadan spillede hun, mens alle talte om Døgnets Begivenheder.

Men da Tonerne holdt inde, tav alle; hun tog en af de mørkerøde Roser i den ildfarvede Skaal, rejste sig stille op, gik smilende frem mellem Gæsterne, helt over til Herluf Irgens, rakte ham¹³³

den og lagde sin Arm ind under hans, stadig smilende, mens alle Øjne vogtede paa hende som i Forundring.

Gæsterne var tagne hort.

Professorinde Irgens var kørt meget tidlig hjem, med alle de tørre Halsmuskler vibrerende bag den romerske Mosaik, hun følte sig altid fortørnet i Kammerherreindens Hus af et eller andet ubestemmeligt.

Hendes Naade sad i Kabinetet, echaufferet, hele Aftenen igennem havde hun anet Uvejr. Ernst havde trukket sig tilbage til sit Værelse, hvor han nød sine Ekstraøsters med stærke Selvbefrejdelse. Adda og Irgens havde lukket sig inde i Musikværelset, hun havde holdt ham tilbage, tvunget ham til at blive, og nu skulde han faa at vide, én Gang for alle, hvor uretfærdig han var med sin barnagtige Skinsyge. Alt fortalte hun ham, alt, hele Episoden fra den sidste Rejse, hendes Interesse for denne fremmede, — hun kaldte det Interesse, — hendes Skuffelse over hans svage og umandige Karakter, — og nu i Aften, da hun traf ham — alt fortalte hun, kun ikke de rasende Favntag og Kyssene, hvis Brand hun halvt ubevidst havde gengældt; ikke denne dybe Glød, der gjorde hende saa skøn i Aften.

«Herluf, hvor Du er naragtig.»

«Synes Du maaske ikke, at Du har pint mig tilstrækkelig i Aften.»¹³⁴

Hun lagde Hænderne omkring hans Hoved, tvang det ind imod sit, men han stødte hende lempeligt fra sig, undgik hendes bløde Kærtegn, hæftig, uvillig.

«Og alt det faar jeg at vide, tilfældigt — ved et Tilfælde!»

Han saa paa hende med forvildede sørgmodige Øjne, som troede han hende ikke heltud, hun skjulte noget for ham.

«Nu forstaar jeg, Adda — Brevene — og den Aften — din Billet til mig — jeg skulde straks komme — hvorfor skulde jeg komme straks — alt det besynderlige — vil Du maaske forklare mig — hvorfor, hvorfor, hvorfor?»

«Men Herluf dog — det er dog for barnagtigt.»

Han kastede sig ned over en Stol, hulkede.

<Vil Du ikke holde op med at græde,» sagde hun let indigneret, «jeg kan ikke lide, at Mænd græder — det véd Du.»

Hele hans Legeme rystede under denne krampagtige Hulken, der knugede ham sammen, Taarerne ligefrem sprang frem over hans hvide blodløse Hænder, som han pressede ind mod sit Ansigt, han rokkede frem og tilbage og nævnede hendes Navn, stødvis i en Strøm af uforstaaelige Ord. Hun følte sig nedværdiget paa hans Vegne, hun fandt hans Stilling uskøn, den Maade han sad paa med Benene langt fra hinanden, hele hendes forfinede og skønhedskulti-¹³⁵

verede Natur følte sig krænket, og hun blev rød over denne Følelsernes Ublufærdighed.

< Herluf — nu skal jeg sige dig en Ting, hvis jeg ikke elskede dig, tror Du saa, at jeg saa uforbeholdent, uden den mindste Skygge af Forbehold, vilde fortælle dig alt, jeg der aldeles ikke behøver at fortælle netop Dig, alt

hvad der hænder og passerer mig mellem Aar og Dag — og ovenikøbet paa en Rejse — er det min Skyld, at alle Mænd gaar hen og forelsker sig i mig?»

Hun sagde det sidste med en ironiserende Selvfølelse.

Et eneste Ord kunde Du have sagt mig — det er din Pligt.»

Naar der nu ingen Ting var at fortælle.»

Jeg tror dig ikke!»

«Herluf,» skreg hun, hendes Øjne truede, «faa mig ikke vred — Du fornærmer mig — tror Du, at Du kan sige alt, hvad der falder dig ind?»

Hendes lange frynsede Øjenvippe dryppede med Taarer, der trængte sig frem.

Saa slængte han sig ned paa sine Knæ foran hende, greb om hende, holdt hende fast, som i Angst, med begge sine Arme, vilde ikke slippe, ikke slippe.

Adda — tilgiv mig — hører Du — Du maa

— det er denne lange Spænding — hører Du

— tilgiv mig.»¹³⁶

Hun bøjede sig ned over ham, strøg hans Haar, langt borte i Tanker.

Adda — se paa mig — hvad tænker Du

paa?»

Hun vaagnede som af en Drøm — og saa med Forundring, at hans Ansigt var hektiskrødt af Bevægelse, og at hans Øjne skinnede med en underlig tør og hed Glans.

Det var Søsterens Øjne, Harriets Øjne, dette tørre og stikkende Blik, og der kom en pludselig Angst over hende, en Angest der gjorde hende blød og mild om Hjertet, men ogsaa svag, svag som denne Mand, der ydmygede sig for hende.

Hvor Du dog har et ulykkeligt Sind, Herluf.

Og hun tænkte paa alle disse Aars stille og bundne Skinsyge, hans Vaagen over hende, hans Vogten paa hvert et eneste af hendes Skridt.

Nu var Skriget der — og hun følte Medlidenhed.

Igen Uro, igen Forvirring, forfra og bestandig forfra.

Men hendes Naade vilde ikke gennemleve Kriser igen paa sin Datters Vegne, hun der havde gennemlevet alle Addas erotiske Kapricer, hun der havde lidt alle Skuffelserne med sine protegerede unge Mænd. for én Gangs Skyld satte hun haardt imod haardt.

Hun tog fuldstændig Herluf Irgens Parti, dybt ængstet over at han og hans Mama trak sig tilbage¹³⁷

i fornem Indesluttethed. Hun følte, at hele Selskabets Opmærksomhed var vendt imod hendes Hus, det gjaldt hendes egen Existens, hendes udadlelige Navn som toneangivende Dame, hendes Prestige, fuldstændig uselvvisk var hun Aar efter Aar gaaet op i sin Datters Liv, nu reagerede hun, hun havde selv et Selv, maaske selv Muligheder, hun havde Hjærte paa egen Haand, Blod til eget Brug. at fange Hjærter ind for Adda havde været hendes Enkestands Specialitet, men nu var hun træt, alle Addas fejlslagne Episoder drog forbi hendes Sjæls indre Øje i stort Sørgeoptog, lige fra Hother Kalehau og Emil Holm til Grev Eggers og Kammerjunker Hviid, alle hendes spildte Kræfter, hendes tilintetgjorte Planer, hendes sønderhuggede Intriger, og altid — altid paa en andens, paa Datterens Vegne. Nu havde hun faaet nok! Hun begyndte at opdrage sin Datter, belære hende om hvad Kærlighed var, og hvad Kærlighed fordrede i vore Dage. Det blev til Scener mellem Mor og Datter, Adda

ønskede ikke netop sin Mors Undervisning og smilte medlidende.

«Du har forlovet dig, Adda, og maa virkelig tage Konsekvenserne. Der er Ting man kan. og Ting man ikke kan. Du kan ikke aabenlyst nære Interesse for andre unge Mænd end Din Forlovede, for saa véd Du ikke, hvad det er at elske.

Man arrangerer sig i ét Forhold, saaledes¹³⁸

gjorde jeg, og det véd Vorherre, jeg elskede ikke din Far — ingenlunde — men jeg interesserede mig for ham, tvang mig til at nære Interesse, og det lønnede sig, alt det andet kalder jeg simpelthen for upassende Elasticitet. Og det er netop som forlovet, at man sætter sin allerskarpeste Begrænsning.

Adda sad ved Flygelet og aceompagnerede Levevisdommen med dæmpede Aecorder.

Alt havde hun gjort for at berolige og dæmpe Herlufs urimelige Skinsyge. Hun havde faaet Ernst til at fortælle ham alt om deres Ophold i Paris, Uge efter Uge havde hun kæmpet, ikke en Skygge af Tvivl maatte der være imellem dem, og alligevel lod hun Broderen, der altid var villig til at assistere, udspore den andens» Veje indtil de ringeste Detailler, hun bad ham om at hilse paa Holten, tale med ham, være venlig naar de mødtes, omtale ham velvilligt overalt, næsten protegerende, kunde hun blot faa nogle indflydelsesrige Huse aabnede, gjort et eller andet, der kunde gavne, virkelig være til Gavn, og det glædede hende dybt, lettede ligefrem hendes Hjærte, da Ernst fortalte, et Holten, uvist gennem hvilken Protektion, havde opnaaet en Plads nede i Udenrigsministeriet.

Hundrede lønlige Jern havde hun i Ilden for at gøre ham rehabiliteret og salonfåhig, og Ernst gik trolig alle sin Søsters diplomatiske Ærinder. Ernst opfordrede Holten til at melde¹³⁹

sig ind i Alliance française for at gøre gode Bekendtskaber indenfor Selskabet, og Ideen lykkedes over alle Forventninger.

Man begyndte at tale om Gregers Holten indenfor Selskabsmurene, 0111 hans Skuespillertalent, hans Sproggevner, hans ejendommelige eksotiske Ydre og alle hans smaa selskabelige Talenter. Adda fik Hjærtebanken, hele hendes Hjærte strømmede over, og for at faa lettet det, lod hun spænde for og kørte ned i Ny Vestergade, hvor hun blev en hel Eftermiddag og en hel Aften, fyldt af en ubestemt Lykke og en Følelse af Dag for Dag at komme Herluf nærmere.

Ernst var ellers fuldt ud sin Mors fortrolige hele Vinteren igennem.

Hendes Naade trængte til et alvorligt Menneskes Assistance og naar Ernst sad i Sofaen og grublede bag sin dobbelte opstaaende Flip, sad og grublede tungt med opsmøgede Benklæder og stor Diamantnaal i sit røde Waterfalls-Slips, saa følte hun sig stolt og taknemlig over at have netop en saadan Søn. Hvad gemte der sig ikke for Erfaringer bag denne dobbelte opstaaende Flip! Hans diplomatiske Evner, hans Livsoverlegen-hed fik hende til at gyse af moderlig Respekt. Og der var virkelig noget af en Diplomat, noget af en Talleyrand i Ernst; med en uhyre Discretion gik han alle sine Familieærinder, mellem Frederiksgade, Alliance française og Ny Vestergade, han var alles edssvorne Fortrolige, sin¹⁴⁰

Mors, sin Søsters, sin Søsters Forlovedes, denne Forlovedes Mors, og sin Søsters Protegé. Hans store Diamantnaal funkledede af en underfundig Viden, og naar han knappede sin yderst moderne enradede Jaket helt op i Halsen, lignede han et diplomatisk Hemmelighedsskrin. der var gaaet i Baglaas.

En nordisk Talleyrand med dennes Smidighed og fuldstændige Mangel paa Illusioner.

«Thi naar man er i min Alder,» sagde Ernst med grødet Stemme, har man ingen Illusioner mere.»

Derfor kunde han være Diplomat og gaa alles Ærinder med en fuldstændig ophøjet Uselviskhed.VIII

Vintersaisonen var ved at løbe ud.

Efter eu stille, fælles Overenskomst blev det besluttet, at Professorinde Irgens skulde foretage en længere Udenlandsrejse sammen med sin Søn og tilkommende Svigerdatter. Det var Adda selv, der lik sat det igennem,

hun trængte til en Forandring af Luft, til at komme helt paa det rene med sig selv; denne dobbelte Rolle, som hun alligevel spillede, pinte hende, det bedste var at komme bort og leve sig fuldstændig sammen med Herluf, og hun skyndte paa Rejsen, nu da der mærkedes Foraar i Luften. Professorinden vilde bruge Bacte, og Herluf havde en Del Studier at gøre vedrørende Trediveaarskrigen, de vilde besøge en Mængde tyske Byer og for en Tid slaa sig ned i Prag og Dresden.

Inden Afrejsen gav Adda sin Bror en Del Instrukser angaaende Holten.

Det gjaldt om at holde ham oppe, nu da han endelig en Gang var bleven bragt paa ret¹⁴²

Køl, hun var en Smule angst for, at Ernst skulde faa ham til et eller andet, der kunde trække nedad, hun vilde saa nodig saare sin egen Bror, og det var saa vanskeligt at faa sagt, hvad hun vilde og hvad hun ønskede.

Ernst begreb, at Adda mente noget om Fruentimmer og nikkede forstaaende og diplomatisk med optrukne Øjenbryn.

Saa rejste de da, og Ernst tog selv en Svip med til Hamburg for at recreere sig paa Jungfernstieg i graameleret Spaserefrakke med vældige Silkeopslag.

De gik udenom de store Byer, de søgte de afsides Steder op, der endnu laa indenfor Fortidens Tryllecirkel, Steder, hvor Tiden er faldet i Søvn, tavse, støvede Byer under sorte Taarne, indadvendte Slotte i Parker der laa og sygnede af Ælde, altsammen tavst og øde under Erindringens fjærne og stumme Himmel, fuld af taagede Stjærner. De besøgte Kirker og fyrstelige Gravkældre med lange Rækker af spindel-vævsovertrukne Fløjelskister, de stavede lange Inskriptioner igennem i afsides Kapeller, undersøgte smulnende Faner og fik Bibliothekernes mest gulnede og askefarvede Bøger frem.

I Celle blev de en Xat over; samme Aften, som de kom, gik de straks op til Slottet for at se Caroline Mathildes Værelser. Tomt — tomt — de blev ved med at gaa omkring i denne gabende Tomhed, hen over disse nøgne, uendelige¹⁴³

Gulve, der sank sammen og skørnede, hverken Møbler eller Malerier, kun rustne Spejle, og de hørte deres egne Fodtrin fra Sal til Sal, og langt forude den døde Kustode, der ringlede med sit Nøgleknippe og snakkede højt med sig selv. Professorinden var betaget af Intetheden og det røde Aftenlys, der laa i alle Karine og gjorde de høje Vinduer dobbelt støvede og hvidmelede. Hun citerede en lille Strofe fra Hertz' Hørsholm-digte og blev blegrød af sin egen blege Poesi. Adda havde faaet et af Vinduerne op ud imod den skumrende Park, Jorden under de gamle Træer duftede Foraar op, men underlig sygeligt, med svag, næppe mærkelig Grøde. Irgens kom over til hende, lagde sin Arm omkring hende, var kærlig, men distrahit.

Hun kunde tydelig se paa ham, at Fortiden havde animeret ham, og hun kom til at le, le uden nogen bestemt Grund, maaske fordi han vilde meddele og overføre noget af den Varme og Ømhed, som hans Tanker og Drømme havde fyldt ham med, denne bundne Varme, som hun alligevel kun flk en Almissee af. naar han følte sig selv altfor rig og altfor opfyldt. Var det ikke det samme, som naar hun undertiden gav sine Følelser Luft overfor ham, og hun med sig selv vidste, at de ikke allesammen skyldtes ham, men en anden, med hvem hendes Tanker og Drømme syslede.¹⁴⁴

Og alligevel bedrog de jo slet ikke hinanden.

De gav hinanden af en lønlig Rigdom — og kom hinanden nærmere ved denne tavse Meddelen, der sjældent lik Mæle.

Glemsel og kun Glemsel var det, der strømmede ud fra alle disse gammeltyske Byer, Glemsel der strøg ned fra de sorte Taarne, ud fra de aandsfraværende Huse, de stumme Stenarkader, de grønskimlede Brønde og de døde Torve. Adda havde en Fornemmelse af, at Livet sivede bort gennem alle Porer, og at hun selv var ved at stivne til en af disse graa, gotiske Stenfigurer paa Raadhusene, der stirrer ud i Tomheden og aander Forgængelighed fra sig.

De var helt borte i Middelalderen og rejste ganske langsomt fra By til By, gennem Braunschweig, der er fuld af besynderlige Ekkoer, og Hildesheim med sit tusindaarige Rosentræ. Irgens stjal en Kvist af Træet og gav Adda den med et Smil, der næsten var undskyldende. De var ganske alene den Dag inde i Klosters Buegang. Himlen var fuld af hvide, drivende Skyer bagved de røde Kirketage. Domkirkens rustne Klokke kimedede og kimedede, Mure og Søjler gav lange Ekkoer fra sig, og saa stod de og stirrede paa denne uhyggelige Rosenstok, der sagdes at være tusinde Aar og som kun bar visne Blade. Professorinden var inde i Kirken, overalt hvor der frembød sig en Lejlighed, lod¹⁴⁵

hun de unge være alene, hvert Øjeblik paa Dagen forsvandt den gamle Dame med sin sorte Rejsetaske sporløst i Gallerierne, i Kirkerne, og nu foran denne tusindaarige Stok — hun forsvandt lige paa Stedet.

Nu stod de der — og Adda var i Dag ualmindelig utilgængelig og aandsfraværende.

Hun havde revet Rosenkvisten i smaabitte Stykker, Stilk efter Stilk, hun stod og tænkte paa det lange Brev fra Ernst, der endelig var kommet i Morges.

Og" hver Gang der kom Brev fra København, blev hun indesluttet og Irgens irritabel, fordi hun aldrig fortalte ham videre om, hvad der stod i disse lange Breve.

«Hvorfor river Du nu Kvisten itu?» spurgte han med lav Stemme.

Hun svarede ikke.

«Maa jeg læse din Brors Brev?»

Jeg har det ikke hos mig — ellers gerne!»

Nu var han igen skinsyg — saa meget begreb hun da.

Han vidste, at hun havde det hos sig, men turde ikke bede hende om det af Diskretion. De stod længe tavse, hun kunde fornemme hans Misstemning næsten som et legemligt Ubehag, saa aabnede hun sin Rejsetaske, bladede nogle Breve igennem og tog et frem med en langsom Haandbevægelse.

Den store Eros. 10146

Jeg har nok alligevel faaet det med — vær saa god!»

Han aabnede det straks med febrilske Hænder.

Hun vidste godt, at der tilsidst stod en Del ligegyldige Oplysninger om Gregers Holten.

Hans Hænder rystede stærkt, da han læste den sidste Side igennem.

Men han sagde intet, da han gav hende Brevet tilbage.

Og hun følte hans Tavshed som en Krænkelser, — hvorfor talte han ikke?

Saa gik de tilbage til Hotellet, og samme Aften kørte de videre sydpaa, til Weimar, Goethes og Schillers klassiske Weimar.

Kammerherreinden drak et Glas Madeira og satte sig hen ved Flygelet for at spille Chopins Sørgemarehe; mindst to Gange om Dagen maatte hun gribe til Marchen for at lægge en Dæmper paa sig selv, hun trængte til Taarer og til at komme i Grædehjørnet, hun maatte have Luft paa en eller anden Maade, — saa nippede hun endnu et halvt Glas Madeira i sig, og Taarerne flød, lindrende, befriende.

Lidt efter satte hun sig hen ved sit forgyldte Empireskrivebord, borede Fødderne dybt ned i det hvide Bjørneskind, lagde sig blødt tilrette i Lænestolens brede Fang og besluttede at ville arbejde. Køkkenjomfruen havde lagt Dagens¹⁴⁷

Menuretter frem til Overvejelse, det var bedst først at faa Middagen fra Haanden; Fruen greb en Blyant og tog

sin aandelige Interesse fangen med en Viljeanstængelse. — Høns i Mayonaise kunde hun taale Høns i Mayonaise? Hønsene fik en tyk og bifaldende Streg — kogt Pigvarre — smaa Krystader med Champignons — Fruen overvejede grundigt og længe, hun stregede ud og stregede over, saa var tilsidst den Post fra Haanden. Saa var der en lang Memorandum fra Foreningen «Abnormskoens Venner.» Hun lagde den mat til Side, hun kunde ikke taale at tænke paa nogetsomhelst abnormt i denne Tid, hvor hendes Nervesystem var i Bølgegang. En Indbydelse til Møde i Selskabet Kæden» — to Opfordringer til Pengebidrag, Bazar i «Hjemmet for vanføre». Fruen tog sig uvilkaarligt om sit endnu slanke Liv og fandt det ubeskrivelig velskabt.

Hun kunde godt lide at tænke paa vanføre, hun fik Velværefornemmelser, og hun satte Pris paa at komme i deres Hjem for at uddele Gaver, iført stramtsiddende Figurkaabe.

Derimod savnede hun fuldstændig Interesse for de blinde.

Saa var der Korrespondancen tilbage. En Billet til Doktor Gedde og en Billet til Dame-skrædderinde Ullerslev. Det drejede sig om Maveorganerne, der igen var i Uorden, og en sort Chiffons Bobé, der skulde tages Maal af.

10*148

Efter at alt det værste Arbejde var fra Haanden, tog hun fat paa Brevet til Adda.

« Kære Adda!

Hvor det er dejligt for mig at tænke paa, at I morer Jer som I gør. Irgens Brev fra Weimar var henrivende, Goethes Liv har i Grunden altid tiltalt mig meget, og det er meget interessant, at I har været ved Fru von Steins Grav og nede i Fyrste begravelsen. Ernst misunder Jer næsten og taler om at tage derned i sin Sommerferie, han forbavser mig undertiden ved sine virkelig alsidige Interesser i literær Henseende, som han gaar saa stille med, uden at man aner det. Du kan nok tænke dig, at der er Øjeblikke, hvor jeg finder min Ensomhed her i denne store Lejlighed temmelig horribel, man trænger undertiden ligesom til stærkere Impulser udefra, Kredsen er jo udmærket nok som den er — men du forstaar. Ja, hvem der kunde leve et aandeligt optaget Liv som din forlovede. Og nu du, som saa helt og fuldt faar Del i alle disse dejlige Interesser, det maa ofte virke betagende, kan jeg tænke mig. Vis ham en Gang imellem lidt haandgribelig, at du ved at paaskønne det, han er jo af dem, der maa se Følelser give sig Udslag. Jeg har meldt mig ud af Damernes Formiddagsklub, man bliver en Smule træt af disse Matinéer med

lutter Damer. Jeg ved ikke, hvor det kan være, men en Mand hærer dog alligevel Prisen især naar det drejer sig om Tænkeevne; havde man blot lidt mere aandelig Elite i sin daglige Omgang. Kammerjunker Kaas er jo snart den eneste, der kan tænke lidt selvstændigt, men han begynder virkelig at blive temmelig gammel, det eneste han taler om er Hoffet, og det bliver dog i Længden et lidt snævert Tema. Baronessen taler kun om Heste og Sport, mellem os sagt. Adda, hører denne Dame dog egentlig kun til Halvblods Noblessen, maaske kun til Kvartblods eller der omkring. Og Etatsraadinden, der stadig gaar og lever paa den besynderlige, og saa vidt jeg kan begribe, utrolige Illusion, at hun er en naturlig Datter af Frederik den syvende. Kunde den Mand overhovedet faa Børn, spørg en Gang Irgens, Tanken forekommer mig absurd, især med det Plebejerfysiognomi hun tillader sig at bære til Skue. Friede er nu bleven overordentlig Stiftsdame i Vallø, du kan begribe, at Emily og Mimi ærgrer sig grønne derover. Kontreadmiralinde Thauwli var her forleden, hun beundrer Ernst over alt og kalder ham en fuldendt Gentleman. Jeg har for Besten haft en ret alvorlig Kontrovers med Ernst, der ganske pludselig og noget urimeligt har begyndt at liere sig med (i. H., hvor han nu har faaet denne overvættede Interesse fra, han vil have ham introduceret her

i Huset og motiverer det med, at han kommer baade hos Etatsraad Hedes og Kontorchef Skades. Men af Hensyn til dig, har jeg naturligvis og ubetinget nægtet det. Ernst holder stadigt paa sit, og mener, at det nu netop kan lade sig gøre, da I er borte, men jeg giver ham ikke Ret, skønt G. H. jo i Grunden aldrig har vist sig særlig ufin eller paatrængende overfor dig.

Ellers tror jeg, at han er temmelig insinuant og lidt af en Forførematur.

.Jeg har mødt ham et Par Gange i Bredgade, og han hilser paa mig, som var jeg Fyrstinde af Saba. Tænk dig, han kommer hos Schulins til Firethe, Emsy Bornemann har set ham der og hørt ham tale meget fængslende om Paris. Du gør dig ingen Idé om, hvilken Agtelse og Beundring Herluf Irgens nyder overalt, hvor jeg kommer, Gehejmekonferensraad-inden priser din Lykkestjerne. Ja, hvem der som Irgens kunde leve for Goethe og det der, men man er kun et Menneske og maa søge sine Impulser uden for sig selv. Dameskræd-derinde Ullerslev kommer i Morgen for at overtrække min lyserøde Fløjelskjole med hvidt Perletyll og forsyne min Pelerine med (Cirkulære-Volants. Hils Professorinden, men lidt behersket. Omfavn Irgens og tusend Kys til dig fra din Mor.»151

i

Hendes Naades Hjærte bankede hæftigt, da hun lukkede Brevet til.

Der var en Uro over hende, en Forpinthed, Brevet brændte i hendes Hænder, skulde hun skrive det om, noget var fortiet, noget omskrevet, omgaaende Sandheden, det var ikke ærligt og ikke aabent, hvorfor fortiede hun egentlig, at hun havde truffet sammen med ham hos Schulins, hos Bornemanns, at hun havde talt med ham flere Gange i Alliance française, var det af Hensyn til Adda, eller fordi hun selv havde noget at skjule. Men der var slet intet at lægge Skjul paa, intet sagt, intet sket, og alligevel var hun uærlig; denne Mand, som Adda i Maaneder og Dage havde faaet hende til at beskæftige sig med, i Tanker, i Stemninger, i Overvejelser, ja i Drømme, denne Mand traadte nu pludselig hende selv i Møde, var 0111 hende, var over hende, kredsede i hendes Nærhed, krydsede hendes Veje, maaske det kun var hendes egne Indbildninger, en Slags Mani, men hun følte sig som besat af ham, hendes Tanker hvirvlede sig imod ham, en fuldstændig Besættelse, en Slags Nervesvækkelse, der endelig 1111 indfandt sig efter saa lange Tidens Spænding.

Hun havde beskæftiget sig altfor meget i den sidste Tid med Addas Erotik, nu hævnedes det sig. Adda havde faaet hende til at interessere sig for denne Fremmede, først i Paris, saa hjemme, og Ernst, der ikke en eneste Dag lod152

hende i Ro for ham, han fyldte hendes Øren, hendes Sanser med ham, det var hendes egne Børn, der ligefrem tvang hende til Monomani. Hun bebrejdede sig selv, at hun fandt ham smuk, rødmede over at linde ham distingveret. I Hjørtebanken over at linde hans Væsen behageligt, Blodkongestioner, naar hun fandt ham sympatetisk, hendes Samvittighed overfor Datteren sagde hende tydeligt, at hun ikke maatte finde noget af alt dette. Uden at kende ham videre, i Paris havde hun kun set og ialt med ham ganske flygtigt, havde hun modarbejdet ham hele denne Vinter for at faa Partiet med Irgens sat igennem, nu hævnedes Beaktionen sig paa hende selv, Frastødningen paa Addas Vegne blev til Tiltrækning for hendes egen Person. Hendes Forvirring var grænseløs, hun havde ganske vænnet sig af med at føie erotisk for egen Beg-ning, og hun var dybt beskæmmet over noget uudsigeligt, som hun slet ikke endnu vidste, hvad var. Men ligesom ganske instinktmæssig følte hun, at hun i dette Tilfælde maatte stritte imod indtil det yderste. Hendes sjælelige Strit-ning virkede imidlertid til det modsatte, derfor spillede hun Chopins Sørgemarche to Gange daglig, thi hun betragtede sit eget Liv som et Kærlighedens Martyrium, og hun var vant til at følge sine smaa dødfødte Eroter til Graven med florumvundne Trommer. I denne Tid, hvor hun var alene, beskæftigede hun sig meget med sig153

selv i sine intimeste Tanker; en Eftermiddag efter Firethe opdagede hun pludselig, at hendes Tilværelse i Grunden var ulykkelig, og hendes Liv forspildt og forskaaret i alle Kanter og Sammensyninger. Hun havde haft en Ærgrelse i den sidste Tid, en Tailordragt af marineblaat Cheviot var bleven slemt forskaaret. og i sine ensomme Sjælemonologer hentede hun sine Idéassociationer fra denne beklagelige Omstændighed; hvor det var en bitter Sandhed, at Skæbnens Gudinde med sin vilkaarlige Skræddersaks havde tilklippet hendes Tilværelsesrobe paa en meget uforsvarlig Maade. Og alt det, Livet senere havde hængt paa af Garneringer og Yolants, det skjuite alligevel aldrig det oprindelig mislykkede Grundsnit. Hvad nyttede al denne Trækken over med Tvil, hun havde Mod til at tage hele Overtrækket af og se sit eget Liv efter i alle Somme. Og hvad saa hun. Hun gennemgik sine lidet lystelige Livserindringer, der havde altid været en Vilje over hendes, først Faderens, saa Mandens, saa Børnenes.

Subordination havde været Themaet.

Hun havde bestandig vandret sit Liv i Gaasegang, forst bagved Papa Grimers brede Byg, saa bag Barnekows røde Kammerherrekjole, saa bag Børnene, der fordrede Lys og Plads og vilde gaa foran. Men saa var der hele Selskabets korrekte Gaasegang efter den allertilbørligste Rangforordning. Altid at skulle¹⁵⁴

have alle de andres Gaaseøjne lige i Ryggen. Og Mod til at haske ud paa egne Vinger, som saa mangen anden flyvedygtig Vildgaas i Flokken, det manglede hun totalt.

Hun havde en medfødt Angst for Skraal i Gaaseflokken. al denne forbarmelige Snadren og Skræppen gennem hele Geledet lige op til Hovedgæssene, der vilde staa stille af Forfærdelse paa deres gule Platfødder. Selv havde hun jo ogsaa skræppet, alt hvad hun kunde, for at holde Addas vilde Fuglenatur i Tømme. Ernst derimod var som skabt for Geledet, han havde af Naturen den mest rodfæstede Respekt for Rangstiger, Overordnede, Skemaer, Rubrikker og Rækkefølger. Han sværmede for Cen-tralbestvrelse, ⁰² det var hans Lidenskab at

J "O

underordne sig. Hele hendes eget Livs hemmeligste Drøm havde været en Drøm om Flugt, og hele hendes Livs Stræben havde været, at holde alle de andre borte fra enhversomhelst Slags Flyven og Flagren.

Og nu begyndte hun at mærke til Svingfjer, det kriblede, det krablede, det begyndte at røre sig. Jeg er en Vildgaas, jeg er en Gaas med Flyvefjer, fang mig, fang mig inden jeg fælder Fjer for sidste Gang.

Fruen vaandede sig, gav sig, hun flk Gaase-hud af Kulderystninger, hun ringede paa Jomfruen, hun ønskede et Par smaa Krystader med¹⁵⁵

Champignons hragt op. og med et resigneret Suk tog hun sine Piller og Maltpræparater frem.

Saa lagde hun sig hen paa Chaiselonguen og tænkte paa sin Fjerbeklædning og sit gode Huld, der var begyndt at lide under alle disse hemmelige Sindsbevægelser.

Først og fremmest maatte hun bevare sin smukke Figur og dette «je ne sais quoi» over hele hendes elegante Apparition. Hun havde købt sig en Bog over Fysiologi og Hygieine og vilde studere de forskellige Livsyttringer.

Hun havde allerede læst et Par Sider og grundede nu over den Forklaring, at Hjærtet var en Muskelmaskine.

Til hvem skulde hun skænke Maskinen?

Hun gennemgik dem i Stilhed, alle disse ældre og meget forfarne Maskinister, lige fra Kammerherre Trolle til Departementchef Gers-dorff.

Og hun gyste.

Hun saa dem gaa forbi, alle disse tyndbenede Herrer med underlige, tilspidsede, trekantede, sammentrykte, polygone, fladnakkede, tyndhaarede og brakpandede Hoveder.

Og saa drømte hun ⁰¹¹¹ en, der endnu havde alt sit Haar, blaasort Haar, der oven-ikøbet havde det genialeste Fald af Naturen. Hun lod sin Haand kærtegnende glide hen over Sofapudens Fløjelskvaster. Og hun saa alle de andres Øjne levende for sig, alle disse¹⁵⁶

tomme, golde, farveløse, lystne, glinsende, rødspængte, glubende, gloende Øjne, og hun tænkte paa hans og lagde fortvivlet sit Lommetørklæde hen over Bjørneskindshovedet, der ligefrem hypnotiserede hende med sine brune Øjnes paagaende Stirren.^{IX}

Næsten daglig kom der Breve fra Adda. alle daterede fra forskellige Byer, fra Würzburg, fra Rothenburg, fra Nürnberg og nu sidst fra Prag, et straalende Brev med Hilsen fra det skønne Hradsehin, og Foraaret der var i Anmarch, og Akacierne der stod med store Knopper i Alléerne langs Moldauen.

Men pludselig kom der et Telegram — «Herluf er bleven syg, er dog bedre nu.»

Hendes Naades Knæ kom til at ryste stærkt, hun fik et voldsomt Ildebefindende.

Adda havde ikke angivet Sygdommens Natur, det var forfærdeligt, det var frygteligt, hun anede og brast i Graad. Det var det eneste, der havde foruroliget hende, Sygdommen i Irgens Familie. Lige som hendes eget Telegram var afsendt, kom der et nyt, meget beroligende. Og et Par Dage efter et Brev, lidt uroligt, lidt eksalteret, hun kendte ikke rigtig Addas kølige noget upersonlige Stil igen.¹⁵⁸

«Gud være lovet, det er nu bedre, næsten helt godt. Det har været frygtelige Dage. Det begyndte i München, Herluf følte sig syg og overanstrengt og laa en hel Dag paa Hotellet, det kom pludselig over ham paa Bibliotheket, som en Svimmelhed og Mathed. Han sagde, at han havde haft det oftere, og vi tog ingen videre Notits af det, et Par Dage efter havde han helt forvundet Anfaldet, og vi rejste hertil. Og saa kom det igen, oppe paa Hrad-schin, du husker nok alle de mange stejle Trapper, han maa have overanstrengt sig ved Opstigningen, lige udenfor Domkirken i et stort Selskab af lutter fremmede Mennesker, flk lian en Blodspytning, og inden vi fik ham hjem, og igen alle de forfærdelige Trapper, det var skrækkelige, fortvivlede Timer. Hans Mor var naturligvis saa upraktisk som nogen, jeg var ganske alene om alt, jeg forstaar virkelig ikke, hvorledes jeg kom over det. Jeg har vaaget i tre Nætter over ham og givet ham Isomslag, Professorinden sover i samme Værelse paa en Chaiselongue. Gæsterne her paa Hotellet har vist sig meget venlige og delta-tagende, sendte samme Dag deres Kort op. Men det har været forfærdelige angstfulde Nætter her i en vildfremmed By mellem lutter fremmede Mennesker; jeg véd ikke, der maa være sket en Forandring med mig selv, jeg er bleven saa rolig, det maa være noget over-¹⁵⁹

naturligt, tror jeg, jeg har aldrig følt noget lignende før, men at der virkelig maatte ske noget saa yderligt som dette, for at jeg helt og ganske kunde komme paa det rene med mig selv, for at det rigtig kunde gaa op for mig, at det er ham og kun ham og alene ham som jeg elsker og som er langt mere end Livet for mig. Hvis han var død imellem Hænderne paa mig, tror jeg aldrig jeg var bleven rigtig Menneske mere. Og nu for hver eneste Dag der gaar, gaar det fremad, han føler sig bedre og bedre, vi vender ligesom tilbage til Livet begge to, han ligger ganske stille og smiler til mig, og jeg kan sidde i timevis og holde hans Haand i min. Han siger, at jeg er den eneste, der kan helbrede ham. Lægen har trøstet mig og Herlufs Mor med, at det hele muligvis kun stammer fra Bronkierne, han spyttede kun Blod op et Par Gange, men jeg har alligevel grædt nede i Haven i Dag. jeg kommer stadig til at tænke paa Harriet og kan ikke faa hende og hendes trøstesløse Sygdom ud af Tankerne igen. Du ved, man gør sig alle mulige Skræmmebilleder. Men hvor det skal blive dejligt for os alle, hvis vi kommer over det. Haven hernede er saa vidunderlig, de hvide Tazetter er alle fremme, og saa den Luft og det Lys, der tager til fra Dag til Dag. Brænd alle mine tidligere Breve — kære — kære, hvor det er¹⁶⁰

godt at komme til fuld Klarhed med sig selv. Og alligevel glæder det mig stadig, at G. H. er bleven rehabiliteret i det «almindelige Omdømme» derhjemme.

Jeg synes ikke, at jeg kan bede dig om noget, du, der er saa klog og fuld af Takt ved bedst selv, hvorledes man hjælper Mennesker opad, de andre ser paa, hvad du gør og respekterer det altid.

Nu kommer jeg vel ikke hjem i de første Maaneder, thi saasart der kommer Varme i Luften og Herluf kan taale Anstrængelsen, rejser vi sydpaa. Du behøver ikke at komme herved, der er ingen Fare længere, og jeg har vist saa grundig godt af at gennemleve denne Krise ganske alene, det giver en ganske god Maalestok for ens egne Kræfter.

Jeg er saa besynderlig lykkelig.

Adda.»

Kammerherreinden aandede lettere, det var utvivlsomt, at det hele stammede fra Bronkierne. Hun greb krampagtig fast ved denne Tanke — men alligevel, hvorfor skulde netop hun være det ulykkeligste af alle Mennesker, knust under Skæbnens grumme Kølleslag, hun var ved at tegne under sit anstrengte og haardt prøvede Liv, hun kunde aldrig føie sig heltud sorgfri et eneste Aar i Træk, bestandig en Pine eller Plage paa hendes tornestrøede Livssti. Hun kunde ikke¹⁶¹

taale Sorger, det var hendes Natur imod at sørge. Hun foldede Hænderne, men følte med et Suk, at hun var langt

ude over Konfirmationsalderen. Alligevel kiggede hun op i Loftet med tunge Øjne og opdagede, at Stuepigen nu igen havde glemt at gaa Listerne efter med den lange Støvekost. Denne Opdagelse trak igen hendes Sjæl ned fra det himmelske, men hun besluttede at ville frekventere Marmorkirken lidt oftere i de kommende Søndage. Hun lod Jomfruen nægte sig hjemme i Eftermiddag, Geheimekonferens-raadinden vilde komme hen for at sætte hende ind i Lovene for en Kaninudstillingskomité, der var arrangeret af xristokratiets creme de la crème. Men hun havde slet ikke Sans for Kaniner; Livet med dets andre Krav og Opgaver gled hende ud af Hænderne, der var ikke andet for, hun vilde søge sin Søn op paa hans Værelse og faa sig en alvorlig Samtale. Hun tog en rød Boa om Halsen og gik op ad Trappen, hun bankede paa efter at have meldt sin Ankomst ved en diskret Hoste. Ernst lik da ogsaa i en styrtende Fart en fire fem slibrige Romaner af Rachilde og Mirbeau puffet ned i Parpikurven, og et Par halvnøgne Cirkusdamer ned af Væggen, inden han lukkede sin Mama ind. Han gik omkring i Skjorteærmer og ordnede Jetons til et lille Aftenparti. Han var bleven en Smule rund under Vesten, lidt blegrød i Nakkepartiet. Værelset duftede af Cigaretrøg og Violparfume. Ved Manen store Eros. 11162

mas Ankomst satte han straks et fortrædelist

o

Ansigt op og kastede sig fortabt i en hvidlakeret Louis-seize Stol. Hun rakte ham Søsterens Brev, han læste det igennem og satte et forundret og gnavent Ansigt op. alle disse Familiebekymringer gjorde ham snart ked af Livet. Han kom til at lide af mangelfuld Ernæring. Saa tog han sin Jakke langsomt paa og begyndte at manieure sine spidse Xegle med en Elfen-bensfil.

Det er naturligvis en gal Historie.» sagde han efter en lang Pavse, hvori han filede Xegle. Hans Ansigt antog mere og mere et forbløffet og ubegribende Udtryk.

Hans Mor sad i Empiresofaen og betragtede ham stift som et ophøjet Orakel.

* Der er jo ikke Tvivl om at Irgens har Familiens Sygdom og i udpræget Grad. Maa jeg maaske bé dig 0111 at advare Adda — og saa hurtigt som muligt. Det manglede skam bare — at faa alt det ind i vores sunde Familie.»

Han lilede løs med intens Indignation og anstrængte sig forgæves for at faa Sjæl i Øjnene.

Kære Ernst — skal vi ikke lade Gud raade

her.»

Hun tørrede Øjne med den rode Boa og opdagede, at Ernst havde faaet Alexandra Frandsen hængt op over Sengen, lige ved Hovedgærdet.

«Gud raade,» brød han af, nej, det manglede bare. det er dig der skal raade, det er mig163

der skal raade! Nu vil hun til at opofre sig,, pleje syge, igen Illusion, man begriber ikke hvor hun faar dem fra. Og hvad kan der ikke komme ud af det hele. Man forplanter vel ikke den Slags Sygdomme til ens Afkom, — hvis de faar noget. Adda maa selvfølgelig hurtigst muligt — absolut — trække sig tilbage. Hvis Irgens er en Gentleman, kan hun gøre det straks, med Honnør. Goyse Kaas gjorde det samme, kan Du huske?

«Og hvad saa, spurgte Fruen med Hjærtet lige oppe i Halsen, «mener Du saa maaske at jeg har i Sinde at begynde forfra?»

«Du Mama! comment?»

Hun rejste sig hæftigt, saa Boaen svingede.

«Er det ikke bestandig maaske mig. som det hele gaar ud over?»

«Aa pyt, kære, det skal jeg nok arrangere, bekymre Dem ikke!»

Ernst elskede at bruge llot og demimondæn Jargon overfor sin Mor, og hun kunde lide det, hun gouterede dette overlegne, ungkarleagtige, hun følte sig altid saa besynderlig ung dameagtig her oppe paa sin Søns Værelse, hun nød denne Purring, der halvt var kvindelig Nyfigenhed, halvt moderlig Stolthed. Denne eksotiske Cigaretrøg,

disse Stabler af smørgule Charpentier-bind, slibrige Romaner af en sand ubegribelig Fordærvelse; Ernst plejede at sætte Mærker ved de mest forraadnede Steder, dem læste hun

11*1(54

glubsk, naar Sønnen var i Middagsselskaber. Der var haarrejsende Ting hun ligefrem ikke forstod, hos hvem i al Verden skulde hun søge Oplysninger? Hendes dameovergroede Kainelia-kvindenatur, alt det ureglementerede i hende, læskedes og gottedes ved alt dette pikant fordækte, der rugede omkring unge elegante Mænd i hendes Søns Alder. Hun gøs. naar hun tænkte paa, at Ernst elskede et eller andet Sted i Byen, gøs saa det krillede, mon det var Alexandra Frandsen, den berømte Kupletsangerinde? Fruens Damespændetrøje gav sig en Smule i Fugerne her oppe paa Ernst's Værelse, her var hun Kvinde, Kvinden uden al Fernisering. Eva i Nyfigenhedstilstand, Eva der nok gad sætte en guld-plomberet Tand i et af Sønnens temmelig ormstukne Æbler. Nedenunder var hun Dame, efter Syndefaldet.

Ernst skænkede sin Mor en Whisky og bød hende en russisk Cigaret.

Men i Dag havde hun ikke moralsk Mod nok til at give efter for sine demimondæne Lyster.

Lad os være alvorlige, Ernst,» sagde hun med fugtige Øjne og vædede lige det yderste af Læberne.

oLad os nu være Mennesker, Mama,» sagde Ernst og skyllede et Par Glas i sig.

Vil Du have at jeg skal skrive til Adda? Jeg kender hele Tilfældet fra Kaases, Goyse fulgte Tage til Mentone og trak sig virkelig paa165

det nydeligste ud af Affæren, har saa meget som en Kat nyst derover?»

«Men Blom døde jo dernede, Ernst,» hviskede hun dæmpet.

«Tror Du maaske Irgens bli r en moderne Methusalem?»

«Og Goyse havde Bille i Baghaanden, det glemmer Du vist ganske.»

Ernst fløj ud over Gulvet, saa de kanariegule Charpentierbind raslede omkring til alle Sider.

«Død og Plage, Mama, Du er sku for naiv — Holten — Gregers Holten — maa jeg bé, er det ikke den echarmanteste Baghaand af Verden. og jeg véd netop hvad jeg ved angaaende det Spørgsmaal. Jeg er ikke for ingen Ting min kære Søsters Bror. Men dér har vi det!»

Han blev rød af harmfuld Iver, føg omkring Bordet og slog ud med Armene.

«Det er naturligvis dig igen, Mama, der forspilder enhver rimelig Chance. Havde jeg ikke boldt paa Gregers, hvad saa. Nu ser Du maaske endelig en Gang, hvem der er forudseende? Jeg sagde straks til mig selv, det gaar ikke med denne gode Doktor Irgens, men naturligvis, naar Adda partout selv vil, skønt Himlen begribe det. Enfin — voila. Holten har en alvorlig Faible

jeg anmoder dig, Mama, ja netop dig, om at introducere ham her i Huset — tor man nu maaske spørge, hvem ser rigtigt? Schwamm (lar-166

über — Maaske Gregers nu maa sætte sine Lakstøvler paa dine kinesiske Trapper?»

Fruen rejste sig. bleg og forvirret, de røde Boafjer dryssede.

«Ikke Tale derom, Ernst,» næsten raabte hun.

«Grundene — Grundene, hører Du, det trænger mildest talt til Begrundelse.»

«Tror Du da ikke, at jeg — jeg — jeg har den allermindste Forpligtelse overfor Herluf Irgens, det er dog virkelig for morsomt.»

Du har Fanden, Mama, har Du!»

Ikke saa meget som et Nu intrigerer jeg paa Addas Vegne. Goyse Kaas, det er en anden Sag, jeg kalder det

Uhæderlighed — netop!»

Ernst var betuttet over sin Mors moralske Principfasthed, hans Temperamentmælk, der let kogte over, boblede bråt af.

For min Skyld ingen Verdensbrand,» sagde han og tændte en Cigaret.

«Ja naar Du indrømmer mig det,» sagde hun lidt efter, lidt usikker, «at vi to ikke gør det mindste Skridt, ikke rører en Finger paa Addas Vegne, hører Du, ikke saa meget som en Finger. »

«Hvad saa — hvad saa?»

«Saa har jeg naturligvis ikke noget særlig imod, at Gregers Holten kommer her paa dit Værelse, men det maa foreløbig være nok.»

Og hvis lian, som rimeligt er, ønsker at

hilse paa dig — hvad saa, om man tør spørge?»

Hun gik over til Døren. Saa kigger jeg ved Lejlighed herop — men det arrangerer sig vel.» Saa gik hun.

Holten havde allerede været et Par Gange i Frederiksgade.

Fruen kunde sidde i Salonen og høre ham spille Mandolin ovenpaa. og hun blev distrahit midt i sin Konversation. Denne spæde Mandolintone satte hende i et Oprør, der truede med at sprænge hendes Damesnørliv, hun havde hele sin Sjæl oppe ovenpaa paa anden Sal; Baronessen, der sad og talte om sin nye Gig og om Reglerne for Golfspil, vidste ikke hvad der gik af Kammerherreinden, og hun lod sin Konversationsgig rulle over til Etatsraadinden, der udbredte sig vidt og bredt om de russiske Herskabers mageløse Ligefremhed og Elskværdighed. Hendes Naade sad stum midt i Konversationen, der skyllede op om Hof, om Gig, om Golf, om Bispudder, om Yichyvand. om Yailøs nye Priorinde, om Kaniner, om en Orchidéudstilling, om Haut Sauternes Fortrin fremfor Chateau Lame-the, om Damernes Blad, om Chiffon, Foulard,¹(39

Underærmer af Point de Venice, Zolas nye Roman og en ny delikat Maade at låve Mayonaise paa. Men Fruens Sjæl svævede langt oppe over Selskabets Vichyvande og Mayonaise, og hendes Tanker var langt borte fra Kammerjunker Trolle, Kredsens «homme d'esprit», der pludselig fangede alles Interesse ind med den sensationelle Nyhed, at Diplomatfrakkerne nu skulde brede sig forneden, og at de høje énradede kulørte Veste igen begyndte at komme paa Mode.

Der blev paa én Gang stille i Stuerne, en usynlig Engel gik forbi, og en fjærn uendelig fjærn Mandolinklimpen hortes i Stilheden.

Den Dag besluttede Fruen at gøre Skridtet.

I forrige Uge havde hun været ved Døren — og var igen gaaet ned ad Trapperne.

Holten vilde komme hen efter et Middagsselskab hos Onklen. Ernst var i Febertilstand som Vært, han haabede paa, at Mama vilde være blind Makker til en Whist, han heldte Eau de Cologne paa Kaminpladen og virrede om med røde Silkestrømper og stor hvid Chrysanthemum i Knaphullet. En Digtsamling af Musset laa fremme og Mandolinen fra Sorrento. Han satte Pris paa at overraskes i en poetisk drømmende Poseur-stilling, naar han fik fremmede; helst med en Bog af Alfred de Musset i Haanden. Saa bankede det lidt efter paa, og Ernst glemte ganske sin interessante «Pose.» Holten var meget animeret efter¹70

Onklens Midttag, der var et begyndende Skær af Middagsherren over ham, han havde lagt sig et lille sort Overskæg til. Silkehatten med den svajede Skygge blev meget forsigtigt lagt til Side, og han tog sine Handsker og Galosker af paa en noget pretiøs Maade. Han tog ikke megen Notits af sin Vært, der var meget betaget af at Holtens Smoking virkelig havde den nye Lon-donnerfaçon.

' Hvorledes gaar det med Deres Frøken Søsters Forlovede — bedre?»

Fuldstændig restitueret — vi lik Brev i Dag.» Ernst omgik Sandheden, han vilde prøve sig for.

< Det var jo udmærket — det glæder mig meget for Deres Søster.»

Ernst rømmede sig lidt forlegen og overrasket, han kunde ikke faa et Ord frem til Svar —, det var første Gang Holten omtalte Adda og Irgens — hans Psykologi slog paa én Gang Klik, — glædede det ham, at Irgens kom sig, hvadbehager — hvorledes? Ernst syntes, at alt stod stille inde i Hjærnen paa ham, han kunde ikke fatte sig lige straks, men Holten havde maaske kun sagt det af Høflighed eller for at føie sig for.

«Men der er naturligvis den Udsigt» sagde han bekymret, «at Irgens faar et Tilbagefald en skønne Dag.»

Han stirrede stift paa Holten, der satte sig¹⁷¹

lunt til Rette i Flugtstolen og bladede i Musset med sine lange sensitive Fingre.

De forudsætter altid det værste, Barnekow, hvorfor?»

Ernst følte, at alt stod stille. Men hvorfor var han saa ivrig for at komme her i Huset, hvis det ikke var for de Muligheder, som han trods alt gik og hagede sig fast ved.

Men hvis han nu dør!» kom det pludselig paa en noget ubehersket Maade.

Holten bladede roligt i Musset med en Cigaret i den ene Mundvig.

Man kan gaa med den Sygdom i tredive Aar, min Mor har haft det samme Tilfælde, 'hun lever endnu.«

Ernst satte sig i Empiresofaen, overvældet, han tørrede sig over sine blanke Tindinger med et sorttærnet Silkelommetørklæde, saa slog han et Par Prunelle i sig og undrede sig over, at Mama ikke snart kom.

Har Deres Fru Mor Fremmede?» spurgte Holten efter en lang Pavse.

«Nej, jeg tror ikke» svarede Ernst meget distrahit.

-<Jeg har en Hilsen at overbringe,» sagde Holten lidt tøvende, han betragtede sine Lakstøvler meset omlivggeligt, — < naar har Kammer-

o j o o o

herreinden Modtagelsesdag?»

Konversationen gik trægt i Dag.

Ernst studsede lidt over Kammerherreinden.¹⁷²

det var ligesom om det var en Dame, der ikke kom ham ved.

Mama tar imod Onsdag og Lørdag.»

Holten tog en Lommebog frem og noterede omhyggeligt.

Saa blev der banket paa Døren, saa forsigtigt og spædt, at man skulde tro, det var en Tigger, der kom for at bede om en Almisse.

Ernst foer til Døren og lukkede op paa vid Gab.

Det er Mama,» sagde han højtideligt, som var det selve Dronningen.

Kammerherreinden viste sig, lidt rød efter Trapperne, med gennemsigtig sort Grenadine over adskillige Arm- og Halsblottelser. Hun var meget naturlig, meget ligefrem, der behøvedes ikke nogen videre Præsentation, Ernst vilde tage det saa grundhøjtideligt, men Fruen slog straks en Tone an, som om Hr. Holten var en gammel Bekendt, der ikke opfordrede til altfor mange Fiksfakserier.

Gregers stod ret op og ned med ydmyg Holdning. og Armene tæt ind til den ulasteligt stramtsiddende Smoking.

«Jeg vidste virkelig ikke, at Du havde Fremmede,» sagde Fruen forundret til sin Søn. jeg skal sige Dem, Hr. Holten, i denne Tid maa min Søn holde mig lidt ved Selskab, jeg føler mig saa ene undertiden, saa kigger jeg her op.»¹⁷³

Hun havde et Broderi med, og satte sig over i Sofaen.

Holten saa ud, som om han var til overmaade megen Forstyrrelse.

Kammerherreinden maatte bede ham om endelig at sætte sig.

Deres Frøken Datter er bortrejst i denne Tid, sagde han med sin inderlige Stemme.

«Ja, de er i Schweiz i disse Dage» — Fruen sagde med Vilje — de —.»

Deres Søn har lige fortalt mig, at Doktor Irgens nu fuldstændig er restitueret —» kom det efter en lille Pavse.

< Gud være lovet — fuldstændig, Doktor Gedde mener, at det hele kun stammer fra Bronkierne, det er naturligvis en stor Trøst for mig at vide.»

De blev ved med at tale om de forlovede, og Fruen undrede sig svagt over, at det slet ikke anfægtede ham at tale om dette Tema, som dog maatte være ligesom lidt penibelt. Saa talte de om Schweiz, om Rejser, og endte med Paris: Holten fortalte Anekdoter fra Montmartre, Fruen lo ungdommeligt.

Ernst sad og fandt hans Nonchalance temmelig kynisk.

Han var fuld af Beundring over sin Mamas verdensoverlegne Holdning og Tone, det kunde man kalde at tage en Situation. Mama var en sand Verdensdame, og han heldte Madeira op i tre Glas.¹⁷⁴

< Kan det gaa an, Ernst? tak. kun et halvt, et lille halvt.»

Fruen fik noget ingenueagtigt over sig, det nøgne rosenfarvedes under Grenadinen. De hilste paa hinanden og løftede Glassene dybt ceremonielt, med Øjnene alvorligt hvilende i hinanden. Hun tænkte med et indvendigt Gys, hvor dog den Mustache klæder ham og gør ham mandig, og hans Øjne. saadan som han ser paa mig, mon jeg alligevel ikke har for lidt paa, havde jeg bare min Boa. Og han tænkte, Himlen være lovet, at hun ikke snakker om Kunst ligesom Datteren, og saa de Arme hun har, hun er sikkert ikke meget over de fyrre. Han kunde ikke faa sine Øjne fra de Blondeærmer, hans ransagende Øjne klædte hende helt nøgen, og han var overbevist om, at det allermeste var ægte, forbavsende ægte. Han vidste allerede, hvad hun stod for i Skattebogen, og han fandt, at hun var en modnere, fyldigere, mere sanselig betagende Udgave af Datteren, der alligevel havde trættet ham en Del ved sin overvejende intellektuelle Udvikling.

Ernst var saa stolt af sin Mors glimrende Apparition, at han pludselig kom i Humør. Holten skulde spille Mandolin og synge Yvette Guilberts Viser, — Montmartre! Montmartre! de skulde lade som om de var i «chat noir», og han fik Bordet og Stolene ryddet til Side, og Mandolinen frem. Holten var lidt forlegen og¹⁷⁵

smilte undskyldende, og Kammerherreinden blev urolig, vidste ikke rigtig, om det kunde gaa an, Yvettes Viser var jo saa som saa, men det kribled i hende, hun var lige ved at nynne og strække Fødderne lidt flot ud fra sig, men tog sig i det og slog Damevand i Zigøjnerblodet. Hun havde haft en saa alvorlig Tid, hun trængte alligevel til lidt chic indenfor Grænserne, Herregud, Irgens kom sig jo, var udenfor enhver tænkelig Fare. Hun var bleven helt rød op under det purrede Haar, Øjnene glinsede, hendes Læber fyldtes med Blod, hun lagde Armene helt frem paa Bordet og begyndte at tromme med Fingrene, der var noget ukysk over hende, noget komplet afsjælet ved disse store belladonna-skinne Øjne, der slugte med de store udvidede Pupiller.

Gregers saa hendes Betagelse, hele dette Legeme, der næsten var lethargisk af Sanselighed, og han lod pludselig fem være lige, skruede sig op til en vis nonchalant Forsorenhed, greb Mandolinen og stillede sig op imod den grønne Væg i en noget søgt Trubadurattitude. Han bøjede Hovedet tilbage, lukkede Øjnene for at memorere Versene, koketterede med sine smukke Hænder der legede over Strengene, han vidste sig betragtet og følte sig nervøs, som var han udsat for en direkte Varmeudstrømning derovre fra Sofaen.¹⁷⁶

Han kom til at tænke paa Adda, hendes sjæfulde Øjne, hendes fine Kølighed, den Dag i Atelieret paa Montmartre, Akacien i hendes dejlige Haar, Hænderne der gled hvide og sol-belyste hen over Tangenterne, han kunde ikke blive hendes Ansigt kvit, følte sig pludselig ilde stemt over Fruens nærgaaende Øjne, greb saa voldsomt i Strengene, og sang, som paa Trods, en af disse frække Viser lige ud i Synet paa denne fornemme og

højt ansete Anstandsdame, der ligefrem indsugede de ukyske Strofer med sine vidt aabnede Sanser.

Hun tvang Bohemen frem i ham, og han slyngede disse liderlige Vers fra sig som en gnistrende Haan og Udfordring til hele dette uangribelige og korrekte Societet, der her afslørede sit virkelige Inderste i selve sin urørlige Mønstertype, Kammerherreinden.

Øg hun lo som besat over alle denne franske Chansonettes skamløse Viser, hun huskede dem fra Concertpalæet, hun klappede i Hænderne, hun var betaget over denne mageløse Kunstydelse, tilsidst lagde hun sig helt tilbage i Sofaen, opløst i Latter, vridende sig konvulsivisk over alle disse gemene Knejpetydydheder, der Strofe efter Strofe blev lancerede hende lige ind i Ansigtet som en overlegen Haan over at den vidt berømte Damefernisering lindede saa hurtigt og saa aldeles.

Der kom et lystigt Galgenhumør over ham,¹⁷⁷

hvor meget turde han vove at bvde, inden Indignationen sagde Stop, der til, men ikke videre. Men der var ikke Spor af Indignation — Refrain efter Refrain — hendes Naade var halvkvalt af Henrykkelse.

Han undei'stregede, han pointerede, han fandt omtrent Mor og Søn lige kyniske, han lo selv med, han var igen paa Montmartre, et rasende Overmod kildrede ham ustandseligt, han vilde have hele den usminkede Kokotte lokket ud af Damepuppen, denne Dame, som han alligevel havde set op til i halv ufrivillig Respekt, fordi hun ligesom repræsenterede det Samfundslag, han var brudt ud fra og nu søgte tilbage til som en forloren Søn, der ønskede Tilgivelse og Optagelse paany. Springet var altsaa ikke saa stort at gøre, en Snes frække Viser fra den foragtede Paria, og Dørene til det allerhelligste aabnede sig paa vid Gab, en Hob skamløse Kynismer serveret paa Fransk, og han var igen rehabiliteret i de agtværdiges Øjne.

Og han lovede sig selv dyrt og helligt, at han vilde erobre sig Positionen, helt oppe paa selve Toppen — og netop ved denne lille nydelige og uskyldige Mandolin, kun ved den, alene ved den, som en moderne Aladdin, fra Hus til Hus, fra Hjem til Hjem, gennem alle Hjerter, lige durch gennem Sjæle og Nyrer, som Societetets Orfeus; hvilken Tryllestav var der ikke lagt i hans

Den store Eros. 12178

Hænder, og hvilken Eurydice havde han ikke fundet allerede.

Han følte, at han sang sig dybt ind i hendes Naades Gunst og Hjærte, og han indsaa klart de meget betydelige Fordele, som det lovede ham i en nær Fremtid.^{XI}

Der gik som en Hvirvelvind over Societetet lige fra Palægade til Bergensgade, man stormede sammen til Firethe, det begyndte som Forundring og endte som Indignation, i Lørups Ridehus, i Alliance française, i det kongeliges Foyer, i Damernes Foriniddagsklub og ved skinhellig The vand.

Kammerherreinden havde vist sig paa offentlig Gade med Gregers Holten, ivrig konverserende, leende, man fandt det upassende, ikke comme il faut.

Naar man var toneangivende Dame i Danmark, selve Idealet, Mønstertypen, saa havde man Hensyn at tage, og enhver vidste, at Holten kom i Frederiksgade mindst én Gang om Ugen. Hvad skulde det betyde? Ministerinde Hüttemeier maatte nok spørge Kontreadmiralinde Leunbach derom.

Fem Etatsraadinder dannede Komité, Samfundet var truet, Damernes Dame maatte adva-

12*lcSO

res, inden hun helt sejlede ind i Rygternes omtumlede Sortehav.

Og nu havde hun i Aar og Dag rigtig saa prisværdigt ligget paa Rheden af det gyldne Horn, tryk for Sladderens giftige Kastevinde. Alle Damer slog Reveille i Gaden og Kvarteret, alle Kvinder op og i Vaaben, Fjenden var indenfor den kinesiske Mur, Banneret frem med den hellige gule manglekloede Sladderens Drage, Baronesse Graven kop kørte ud i Gig, saa betaget, at hun endnu var i Morning-Dress, Premiereren tegnede til stor Succes, og

Giggen fløj gennem alle Gader, saa det stænkede sort.

Og mens gik Samfundets moderne Mont-martreorfeus fra Selskab til Selskab og sang sig ind i de opskræmte Hjærter, saa selv en Sten maatte røres.

Men man forholdt sig, trods al Betagelse, stærkt reserveret.

Hendes Naade var Enke, hendes Naade havde voksne Børn, havde en svagelig Svigersøn, kom ved Hoffet, var i Bestyrelsen af «Tjørnehæks-hjemmet» og faldne Pigers Redningskasse», Orchidéudstillingens Forstanderinde, Kaninavlingens udadlelige og utrættelige Forkæmperske, Magasin du Nords fornemste Kunde, Opfinderske af en ny Mayonaise, Indførerske af Parasoller med Chiffonlæg, Mønsteret for alle, Verdensdamen der repræsenterede Kongeriget Danmark i Udlandets¹⁸¹

Hoteller, den toneangivende — og nu pludselig gav hun Tonen falsk an midt i Samfundssymfonien.

Imens gik hendes Naade paa Kærlighedens Rosensti, blind for alle Stemmer, betaget af en virkelig Passion, den Passion som hun havde ventet paa gennem mange Aar. Hun mente, at hendes Alder og Position maatte beskytte hende udadtil — og hun var uforsigtig paa denne selv-bedrageriske Konto.

Og hun havde altid Ernst med som Tredjemand til Kærlighedens Whist, hvor hun berust og overvældet agerede blind Makker. Ernst begreb intet, absolut intet, han parlerede fransk i Alliancen, red Kvadrille i Ridehuset og var stolt over at have introduceret et saa interessant Bekendtskab i Mamas Hus. Det forekom ham at være hans diplomatiske Snilles betydeligste clou.

Han forstod blot ikke, hvorfor Mama fældede saa mange Taarer i denne Tid. naar hun var alene, og bestandig Chopins Sørgemarche, om og om igen, og bestandig Addas eksalterede Breve. Fruen begyndte saa smaat at mærke Pustet fra Sladderens Sortehavsvinde, det var Sagen; og Datterens Breve gjorde hende dybt tvivlrædig, men til heltud at resignere, dertil havde hun for meget Livsmod. Ingen kunde forbyde hende at varme sig lidt ved Ilden, naar der ikke kom Brandlugt i Kvarteret. Hvis de andre lugtede svedent, saa var det deres Fejl. ikke hendes.¹⁸²

For første Gang i sit Liv gav hun et alvorligt Ryk i Kæden og lod de andre Led mærke, at hun var selvstændig, selv 0111 hun saa nok saa meget var nittet sammen med de andre.

Men naar hun tænkte paa Adda, led hun alle mulige Kvaler, og der var Øjeblikke, da hun tænkte paa at bryde overtværs og flygte bort paa en stor Orientrejse med et engelsk Rejseselskab, opgive Livslykken sidste Gang for alle og fare sporenstregs til det hellige Land.

Saa skulde ogsaa det yderste ske først, førend denne Resignationens Valfart blev startet.

Adda plagede hende med disse overspændte Breve, der ingen Steder hørte hjemme, al denne Tale om Sjæl og aandeligt Gennembrud og Lykken i Resignation. Hun fandt, at det grænsede til Hysteri.

Og pint af sine egne Sorger, svarede hun da ogsaa temmelig ærgerlig:

«Kære Adda — jeg kan saa godt begribe at du netop i denne Tid føler dig aandelig bevæget, men alligevel, Helbredet og éns Velbefindende gaar dog frem for alt, og jeg kan mærke paa dine Breve til mig, at du igen maa lide af Blodmangel. Bruger du Geddes Jærnpiller? Skal jeg sende dig af mine Maltpræparater? Du véd ikke, hvor den Havregrød bekommer mig vel 0111 Morgenen.

Alt det du skriver om din pludselige Reli-¹⁸³

giøsitet synes mig virkelig at tyde paa alvorlig Anæmi. Gud og Gud, det kan være godt nok, finder jeg, men kan man i vore Dage nu egentlig ogsaa være bekendt at tro paa en Gud og beskæftige sig saa meget dermed. Jeg er aldeles ikke irreligiøs, men man maa vogte sig for, at Stemninger ikke render helt af med en, og andet end Stemning bliver det dog aldrig, saa megen Verdenserfaring har jeg da.

Endelig finder jeg, at vi er saaledes situerede, at vi ikke ved enhver Lejlighed har nødtigt at gribe til det

overnaturlige. Det gælder om, at holde de indre Organers Funktioner i normal Orden, saa forsvinder det andet ligesom af sig selv. Jeg tror ikke, det er heldigt, at du tænker saa meget. Man kan vænne sig af med det, naar man blot vil. Livet er nu en Gang som det er, vær overbevist om, at hverken du eller jeg finder Rede i det. Bruger du dit Vichy vand om Morgen? Et stort Glas varmt Vand, ikke for koghedt, er ogsaa godt. Sørg endelig for at holde dit Helbred i Orden.

Du maa ikke tage mig det ilde op, men dine unødvendige Sjælebekymringer afficerer mig horribelt, og jeg bedre end noget Menneske ved hvor ørkesløst og tidsspildende det er at fordybe sig" i sig selv, jeg giver Gedde ganske Ret i, at det kommer fra urent Blod. Hvis man ligesom de franske Damer tog sin184

«purgation» hver Morgen, vilde man se alt i det Lys, hvori det skal sees, og naar man blot vidste, hvor meget der stammer fra Maveorganerne, ja jeg tilstaar ærligt, at det allermeste af det som vi kalder Hjærteonder og Religiøsitet har sin egentlige Rod dér. Tag mig ikke disse smaa Bemærkninger ilde op. men dine Breve piner mig frygteligt.

Din Mor.»

Fra denne Dag af skrev Fruen oftere Breve til sin Datter af lignende Indhold. Hun nedlagde sin overlegne Verdensklogskab, sine fine Livsiagttagelser i disse smaa parfumerede Epistler, der fløj til Geneve over alle Bjerge. Hun undrede sig over sin egen rige Livsvisdom, og med en vis Selvfølelse docerede hun sine Max-imer overfor Datterens mystiske Aandsdoktriner. Der var Øjeblikke, hvor hendes Naade beundrede sig selv aldeles usminket. Hvor havde hun faaet disse eminente aandelige Gaver fra? Gaver til at begribe, gennemskue og naa Kærnen af alt menneskeligt. I den Grünerske Slægt havde der ikke været særlig fremtrædende Begavelser. Undertiden forekom det hende, at Livets egentlige Mening var gaaet op for hende alene af alle Mennesker. at hun alene sad inde med den store Hemmelighed og Gaade. Og naar hun saa tænkte paa alle Selskabets Damer, disse overfladiske, forkludrede, forpjattede, overgramsede, tiljaskede Kvin-185

der, disse Faadedamer og Levekvinder, saa syntes hun, at hun sad ene og egenartet med sin fine Kultur og sine sjældne Naturejendommeligheder.

Mon hun ikke var et Overmenneske?

Hvor hun var lykkelig og stolt over at se noget af sig selv i Ernst, samme gennemsolide Kultur, det fine og udsøgte Menneskes virkelige Overlegenhed.

Skade at det trak ud med den Kammerjunkertitel.

Og det var dog det, der holdt hende vaagen mangen Nat, naar hun var træt af det haabløse i Forholdet til Gregers Holten.

Et Vaarbrud var alligevel sket for hende, et Elskovens Jordskjælv, hun var betaget i denne unge Mands Nærhed, hans Øjne, hans Haar, hans Hænder, hans Stemme, hvis der virkelig var varmt Blod i hende, saa tilhørte det altsammen ham. Mon han vilde modtage denne Gave, hele dette rige fulde svulmende Blod, der strømmede for ham, bruste for ham og i visse Flodtider næsten blev til Springflod. Og der var aldrig Ebbe i hende, kun Flod og den rigeste Overflod.

Saa steg hun da først ned i Foryngelsens Bad.

Hnn brugte Rispudder og Coldcream, hun vaskede sig i Eau de Cologne og Borvand, hun gned Huden med Citronsalt, tørrede Ansigtet186

med Vat og hvidt Silkepapir, og manicured sig fra Morgen til Aften.

Af alle disse Væder opsteg hun som en Venus Anadvomene af Havet.

Saa var der Maden, hvilke tusinde Hensyn. Hun paalagde sig frivillige Ofre, spiste hverken Krebs eller Jordbær for Teintens Skyld, ikke Artiskok, ikke Østers, ikke Slikpurrer hendes Yndlingsret, hendes Elskov gjorde hende fanatisk, hun opgav Æggevide i de franske Omeletter.

Inde i sit Toiletværelse havde hun faaet anskaffet sig en Vægt, hun vejede sig selv og forvaltede sine Pund efter Evne.

Hun begyndte at gaa med engelsk Reformliv og lod Jomfruen maale sig om Hofterne, hun stod sent op, bevægede sig lidt, spiste godt og lod være med at tænke mere end nødvendigt.

Fra Legemet gik hun til Klæderne, hendes Interessers andet store Virkefelt. En Hat af Bergérefaçon kronede hendes Fornyelse, hyllet i lyse Musselinskjoler, i alle Ungdommens lette og folderige Stoffer, med Juvelkam i det kreppe Haar, gik hun ind over den anden Ungdoms Tærskel og rakte sine pimpstensindgnedne Arme ud imod den store Illusion.

Ernst var stolt over at promenerer med sin Mor paa Asfalten.

Han fandt hende flot, gruelig chic.¹⁸⁷

Og han beundrede hendes evig uudtømmelige Evne til Selvudvikling i den Grad, at han næsten saa hende i Stand til at gaa med ud i Nørrebro Theater en Aften, naar hun fik tæt Slør for Ansigtet.

Det var flot at have en Mor, der kunde følge med Tidsaanden, en af hans smaa Svagheder var den at prale med sin egen Familie og især med sin egen Mor. Han klippede alle «Politikens? Notitser ud, hendes Væddeløbstoiletter, Oplysningerne om naar hun rejste til Udlandet, og naar hun kom hjem igen, og han elskede at dupere sin borgerlige Elskerinde med disse high life Referater, der hævdede ham selv i hans egne Øjne. For øvrigt var han inde i en alvorlig Pengemisère i denne Tid, han betalte af paa sin Gæld, og «laante» stærkt af sin Mama uden hendes Vidende og Vilje. Det gik stærkt ud over Kammerherrens magasinerede Bibliothek, som Kudsken Johansen afhændede mod en passende Ducør. Men naar det gjaldt Vinkældereren, tog Ernst, som Søn i Huset, selv Alfære. Derfor fandt hendes Naade en skønne Dag, at det nu var nok, og Johansen fik sin Afsked uden nærmere Begrundelse. Ernst søgte ham op samme Aften nede hos Portneren, hvor han sad og gav ondt af sig over Familien, og for at berolige ham skænkede han ham til Souvenir sit eget Cigaretui, som han havde «tilegnet» sig i en af Kammerherrens uafklaasede Sekretærer. Saa¹⁸⁸

forsvandt Johansen da ud af Huset med Eder og Forbandelser, og Ernst var lige vidt. Han skyldte Gud og Hvermand. Hans erotiske Bekendtskaber kostede enormt, alt det der gik til paa Wivels Veranda efter tolv, Udgifterne med en Ridehest, som stod opstaldet henne hos Grev Eggers, et større Parti ægte Havannacigarer, et Parti italienske Kobberkar, et Empiremøblement, Skrædderregninger i Snesevis og Lægekonsultationer.

Men naar man vilde være paa Højde med sin Tid, saa maatte det jo til.

Ernst trøstede sig med, at alle var enige om, at han repræsenterede sit Hjem, som om det var selve Kammerherren. Han holdt Familietraditionen i Live paa den smukkeste Maade og gav et gennemført Eksempel som Gentleman for alle sine Jævnaldrende. Hvor det maatte glæde den afdøde Ekscellence i hans Urne, at hans Søn slægtede ham saa aldeles paa.

Og der var endnu ingen i Kredsen, der saa meget som anede, at Ernst dér gik saa lunt omkring med de hemmeligste Ærgerrighedsplaner for Fremtiden. Ernst havde en Ærgerrighed, der rev og sled i hans Sjæl, der fik ham til at sukke og vaande sig i ensomme Tider, der flk hans Hjærte til at gløde og brænde i Pine, denne Ærgerrighed, der faar et Menneske til at ville ét, kun ét eneste, til at sætte alt ind paa ét Brædt, Liv og Død, Lykke og Ulykke, og alt det blot for at naa et Maal. prøve sine¹⁸⁹

egne Evners Vidde og Begrænsning, for at give sit Bidrag til de andres, selv om det kun er ufuldkomment, og selv om del kun er en Illusion som Tusinders Illusion.

Han arbejdede i Stilhed paa at blive Vædde løbsrytter.

Naar den üag blot kunde komme i hans Liv, hvor han ombølget af Mængdens Jubel kunde tage Damernes Ærespris med et flot Steeple-chase!

Steeple de andre sonder og sammen og opnaa Sølvpokalen.

O, denne Sølvpokal — hvor bad han ikke Skæbnens blinde Magter om, at denne Kalk ikke maatte gaa forbi ham. Men Livet var selv et Hurdlerace, fuldt af Forhindringer, fuldt af Barrierer, fuldt af Hurdler, og foreløbigt havde han kun drevet det til at blive kastet af Saddelen ved den allerførste Forhindring.

Men man kunde rejse" sig af Støvet og ryste det af sig, springe som en Steepler over en Hurdle og gribe Kransen.

Hvad det gjaldt om for et Menneske var i ethvert af Livets Forhold at tage Teten og komme ind som en smuk Nummer ét.

Og Ernst drømte sin Ærgerrigheds tavse Drøm paa Wiwels Veranda, ombølget af Hornmusik og overstraalet af Tivolis Fyrværkeriraketter.¹⁹⁰

Gregers var fortvivlet.

Folk lod som om de ikke kendte ham paa Gaden, de hilste ikke, skraaede over Asfalten, gik uden om, lod ham forstaa at han var lvst i Selskabets Ban.

Og det var netop hos disse Mennesker, hos hvem han inviteredes, hos hvem han sang, hos hvem han spillede, alle disse Mennesker der lo som besatte over hans skidne Viser, naar han var indenfor deres fire Vægge, som gouterede hans Pointer, hans Refrainer, som frydede sig i deres inderste Hjærtekamre over alt det vovede, det elegant frække, det pikant serverede, det raffinerede og lidt bedærvede, disse samme Mennesker var ham ikke bekendt, naar de traf sammen med ham paa aaben Gade og de offentlige Promenader, de ignorerede.

Og det var hendes Naade, der havde givet ham Idéen, der havde protegeret ham frem, pousseret ham indenfor alle disse lire Vægge, hvor hun vidste, at man i høj Grad satte Pris paa netop denne Art Kunstpræstationer.

Hvad var der i Vejen, hvorfor pludselig denne ubegribelige sædelige Indignation?

Var det fordi Pastor Hansen havde tordnet imod disse franske Ugudeligheder? Hverken Holten eller Fruen begreb Grunden til denne iskolde moralske Nordenvind, der paa én Gang føg dem lige i Ansigtet.

Og det var Resultatet af hendes uendelige¹⁹¹

Anstrængelser for at gøre sin unge Protegé salon-fähig, hun havde kaldt en Banstraale lige ned over Hovedet paa ham.

Hun nægtede sig hjemme, fortvivlede, grublede, bebrejdede sig blodigt at det netop var ham, som denne moralske Indignation ramte. Hun, der havde villet lige det modsatte. Og hvad maatte han tro om hende? Hun maatte jo dog vide, hvor meget Selskabet kunde taale af det anløbne. Var hun maaske gaaet over Grænsen?

Det var fra Barnekows og Grüners, at Oppositionen var udgaaet, hendes egne Tanter og Onkler os hendes Mands Familie. Hvad havde

o

hun gjort? Hun havde truffet ham paa Strøget og Langelinie et Par Gange, havde talt med ham, let over hans Historier, han kom i hendes Hus som saa mange andre unge Mænd hendes Søn introducerede, hun havde ladet ham male et Interieur fra en af sine Stuer, havde accom-pagneret ham til nogle franske Chansons.

Var det Grunden? Men hun kendte sine Pappenheimere, én Gang om Aaret skulde de have en sædelig Purgation», der var omtrent lige saa udrensende som den aarlige Karlsbader-rejse. Paa en vis Tid af Aaret stormedes der til Kirkerne, til en fransk Pater, en skrap Mis-sionspræst, en æstetisk Digterpastor. Man luftede Salonerne ud efter de franske Viser og inviterede Gejstligheden indenfor paa en Firethe.¹⁹²

Aanden trængte ogsaa til en aarlig Hovedrengøring. Og Pastoren lyste sporenstregs sin Velsignelse ud over Societet og var charmeret over, at der ogsaa indenfor disse Kredse i Samfundet var saa megen virkelig kristelig Alvor. Ja, det var maaske netop dér, at Kristendommen havde sin Hovedstøtte imod Socialismens faretruende Fænomen.

Var ikke Martha og Maria fornemme og velstillede Kvinder? Mon der ikke blandt disse ærværdige og skaldede

Grosserere og Etatsraa-der sad mangen en Nikodemus, der fik sjælelige Anfægtelser ved Nattetider og gik til Vorherre med nagende Tvivl. Og Sønnerne, disse nydelige, velklædte, unge Mænd, der gik deres trygge Himmelvej paa Embedernes Jacobsstige, bagtalte man dem i Grunden ikke ofte. Vel sandt, en og anden kunde skrive under paa falske Veksler, kunde stikke af til Amerika over Hamburg, kunde begaa andre af Ungdommens tilgivelige Daarskaber, men var det ikke Undtagelsen? Netop denne Ungdom var det, der var Landets Blomst, den Ungdom der blev til noget, der kom i Statskalenderen, der fik Stjærner og Kors og blev Rigets Raader, baade Etats og Konfe-rents. Det var det Danmark, og alene det Danmark, der bar dette lille ulykkelige Folks Fremtidsskæbne til Sejr og Fremgang, denne gyldne Ungdom og ingen anden.¹⁹³

Ernst Barnekow var for sit Vedkommende fuldstændig af samme Mening.

Og han sad i aller første Række af Landets udsøgte Premiérerepublikum, sad der med hvidt Skjortebryst og blank Nakkeskilning og klappede bifaldende og protegerende til den danske Folkekomedies forskellige Akter.

Første Akt Hedeopdyrkning — anden Akt Arbejderoplysning — Ernst sad og klappede, skønt han fandt det anstrængende og Folkekomedien temmelig melodramatisk efter hans kultiverede Smag.

Men naturligvis — Noblesse oblige!

I den store Eros.

13XII

Gregers Holten tog den Eftermiddag en alvorlig Beslutning.

Tilværelsen begyndte igen at ramle sammen om ham, han var træt af sit Kontor, hans Mandolinperiode var endt med en Fiasko, igen var han lige paa Grænsen af Bohemen. Men denne Gang vidste han, hvad han vilde, en Boheme-tilværelse her i København det ønskede han dog at forskaane sig selv for. Han tog sin elegante Smoking paa, stak en hvid Nellike i Knaphullet, lige ud i Frederiksgade gik han uden at se til højre eller venstre.

Kammerherreinden var paa Kirkegaarden for at anbringe en Krans paa det grünerske Familiegravsted, og Ernst havde Ridetime. Frøken Elise, en sortklædt Mellemtung mellem en Dame og højerestaaende Tjenestepige, lukkede ham ind i Vestibulen med et ransagende Blik, der ganske tydeligt udtalte sin Forstaaen af Situationen.

Gregers gik ind i Salonen, han var alene.¹⁹⁵

Først gik han til Dørene, hele Huset uddødt. Saa valfartede han tyst omkring mellem de utallige silkebetrukne Fauteuils, løftede poa nogle tunge Broneestatuetter efter Dubois, lod Haanden glide flygtigt hen over de københavnske Porcellainer, de japanesiske Elfenbenssager, han tilegnede sig ligesom alt med sit fine vurderende Blik og sine nervøse degenererede Hænder. Og denne Drivhuslugt af Orchidéer, af Parfumer, af Malerier; saa satte han sig inat i den brede, resedagrønne Fauteuil foran Kammerherrens legemstore Ma-leri, satte sig rigtig mageligt til Rette med Benene overkors og gjorde op med sig selv.

Et eneste Kup og han havde hende, ikke alene hende, men alt, hvad der fulgte med. Positionen, alt det, der utvivlsomt gav hende et betydeligt Pius fremfor Datteren. Han sukkede ved at tænke paa Adda. Men nu blot ikke sentimental — hun havde ganske sikkert jaget ham ind i en forloren Kunstnertilværelse; tog han Fruen, var han i det mindste fli for de Plager. Og det var ikke Flirt, hun drev med ham, han var ganske paa det rene med, hvad det var, hun vilde med ham.

Frøken Elise gjorde sig forskellige Ærinder gennem Salonen; den unge Holten sad stadig foran Kammerherrens Billede, som om han udbad sig nærmere Detailler om Enkens Kvalifikationer. Gregers var ellers ganske godt paa det rene med sig selv. Han egnede sig ikke til

13*196

Kunstner og ikke til Kontormenneske, han var af de unge moderne Mænd, der af Naturen kun føler sig kaldede til at være Privatiers, kun af Naturen har udprægede Anlæg til at være Rente-hævere. Og hvis han tog hende, saa kunde han jo dyrke Penselen ved Siden af og forvalte hendes store Formue.

Male hende og føre Bog over Benternes Bente. Han tænkte med Skræk nu paa sit Pariserophold. Hvorfor lide alle Afmagtens Smerter, naar Livet bød sig til med en saadan Fylde, hvortil alle disse forgæves Kampe med en vigende Kunst, alle de golde Timers Gru, de utilstrækkelige Evners Martyrium, naar han blot behøvede at tage denne Frue rask omkring Livet og holde hende godt fast. Det var jo det, hun vilde. Ønsket derom ligefrem lyste hende ud af Øjnene. Der var aldeles ikke noget i Vejen for, at han kunde elske hende, naar han blot besluttede sig dertil, og han havde allerede besluttet sig. Hvor det skulde gøre ham godt at se Selskabets Bestyrtelse! Saa tog han Fruens Madeirakaraffe og slog en stor Slurk i sig for at være i fuld vigueur ved hendes Ankomst, og han blev ved med at studere Kammerherrens Ansigtstræk, som om han vilde læse sin Formands Ægteskabshistorie og orientere sig, førend han selv tog fat paa Fortsættelsen.

En Vogn rullede ind i Porten, han gik ud i Vestibulen.¹⁹⁷

Kammerherreinden kom meget forpustet op ad Trappen, fulgt af sin Tjener, Petersen, der slæbte paa en umaadelig Zobelpels.

Gregers rumsterede med sine Galosker og saa ud til at være lige ankommen.

«Hvor dejligt dog at se Dem, Gregers Holten,» sagde Fruen straalende og pustende.

Hun brugte bægge Navne i Tiltale som en Kunstnersignatur.

«Og hvor jeg trænger til at tale med et Menneske — jeg kommer lige fra Holmens Kirkegaard — Pligier kære — vil Elise sende Kaffe og Likør ind i Kabinettet — kom saa, kære!»

Hun greb hans Arni, som om hun et Øjeblik trængte til Støtte, en voldsom Blodkonges-tion tog Vejret fra hende, hun var lillarød under Pudderet; saa gik de ind og satte sig lunt til Rette i Sofaen med en broderet Pude imellem sig.

«Elise, jeg er ikke hjemme for nogensomhelst, og kom saa med den Likør lidt hurtigt!»

Hun havde været ude ved Familiegravstedet for at afkøle sine varme Sanser og hænge en Krans paa Papa Grüners Gravmæle, der lignede et Monument over en falden Kriger. I den sidste Tid havde hun været der et Par Gange, og hun kunde godt lide det. Der var noget virkeligt fashionabelt over alle disse Mindetavler, hvor Titler og Ordener paa det omhyggeligste¹⁹⁸

var indgraverede. Man befandt sig mellem et belt hensovet københavnsk Elitepublikum, heien Ridder af Elefanten, der en Kommandør af Dannebroge. Man fik Respekt for disse afdøde. Og saa alle disse Gitre, Stole og andre tiltalende Udenomsbekvemmeligheder, der gav Omgivelserne noget komfortabelt, saa man næsten maatte misunde de døde deres elegante high life.

Gregers sad bagved den røde Silkepude og var tavst deltagende med glødende Øjne.

«Jeg maa joderud,» sagde hun stadig ophidset, men det har virkelig sine store Ubehageligheder — tænk Dem — to Ligfølger maatte jeg passere — og saa den ulidelige Lugt, der uundgaeligt er ved saadanne Processioner — ikke Hensyn skabt til Publikum, der kommer for at gribe en Stemning, De forstaar mig — og vi, der betaler derude i de dyreste Domme.»

"Deres Naades Forældre ligger paa Holmens? spurgte han dystert.

' Kære Gregers Holten, hold nu dog op med Deres Naade, hvis De vidste, hvor ulideligt jeg finder del, — Menneske dog, De forfalder hver-anden Dag til de sælsomste Overflødigheder.»

Jomfruen kom med Likøren, Fruen stimulerede sig.

«Jeg har ladet alt beplante med Glematis, De véd, disse yndige violette, der kan hænge over en Sten, og vi har rød Granit paa vores, det tager sig overordentlig net ud, finder jeg.¹⁹⁹

Men nu siger jeg Dem. Kaases! — et usigelig horribelt Arrangement med Marmorduer — Duer, nu be'r jeg Dem, Duer paa gamle Ge-hejmaraads Grav, og naar vi nu alle véd, hvilken væmmelig Rovfugl den kære Ekscellence i

Rund og Grund var — vi holder os kun til Inskription og Aarstal — men jeg hader at brændes op — og De?»

Han saa tungt paa hende, hans brændende Øjne forvirrede hende, hun tog igen en Likør.

Jeg mener, præfererer De denne Ligbrænding?»

Hans Øjne veg ikke fra hende, glødende.

Kære Gregers Holten, at gaa helt og holdent op i Flamme, ligefrem fortæres.»

Er Livet anderledes, Deres Naade?» sagde han pludseligt og umotiveret.

Hun blev tavs af Aandrigheden, og han lik Mod.

Der er saa lidt, der varmer her paa Jorden, — — jeg er Ildtilbeder af Naturen, — — jeg elsker Ilden i en hvilkensomhelst Skikkelse.»

Ja, min Mand vilde jo partout ligbrændes, ikke Tale om han vilde i Jorden, skønt jeg gjorde mit for at faa ham deri — De véd, jeg lod et lille Mausolæum bygge ti! hans Urne derude.»

«I Villa Eros! Det anede jeg virkelig ikke. >

«Véd De ikke det, kære, ude i min dejlige Have, yndigt, siger jeg Dem — men det maa De virke-200

lig ud og se en Dag, Folk finder det enstemmigt henrivende — det er i græsk Stil, hvad mener De om paa Søndag — en lille Picknick — jeg er begyndt en Orchidékultur derude, — det var virkelig en Idé, saa kommer De herhen paa Søndag, vi kan tage den lille Polly Gersdorff med.

Synes De ikke, at det var mere stemningsfuldt, hvis vi var alene?» spurgte han med usikker Stemme.

De og jeg!» brød hun ud i naiv Forundring.

Og Deres Søn,>; næsten hviskede han og ludede stærkt forover i et indre Sindsoprør, der fik ham til at vride Hænderne i feberagtig Uro.

Det var naturligvis ogsaa en Idé, sagde hun uden selv at vide, hvad det var for en Bemærkning. hun kom med.

Det piner mig at være sammen med disse Mennesker,» hviskede han.

Men Gregers Holten — den lille Polly Gersdorff, en saa sød ung Pige.»

< Frøken Gersdorff — og de andre!»

«Men Holten,» hviskede hun forundret, «hvad har de Mennesker dog gjort Dem?»

Han rejste sig i dump Sjælekval og gik over imod Døren, hans Lakstøvler knirkede hen over Tæpperne, han plukkede den hvide Nellike itu og strøede den Stykke efter Stykke ud over201

Bjørneskindet, der laa og stirrede med brandgule Øjne.

«Er De i daarlig Humør, Gregers Holten?» spurgte hun deltagende, lavmælt.

Lige bag ved ham stod hun nu, paa hans Ryg kunde hun se, hvor han kæmpede med sig selv.

Pludselig vendte han sig lige om imod hende, ude af sig selv.

«Tror De, Frue, at jeg er en gemen Struggler?» raabte han hæst.

«Gregers Holten — hvad mener De?»

«En Poseur, en af disse elendige Dilettanter, der promenerer sit Talent i Strøgtiden — bon eamarade med den halve By.»

Stemmen snerrede Ordene fra sig, dirrende.

«Holten — hvor vil De dog hen?» næsten bønfuldt hun.

«En Vindmager — en Bohémien, der intet kan, intet dur til — en Stymper — en Usling — en Charlatan?»

Han slyngede Skældsordene ud omkring sig, spyttede dem fra sig, et efter et, i et indeklemt Raseri, der endelig en Gang flk Luft.

«Frue — De er den eneste af dem alle — der ikke tror noget af alt dette om mig — den eneste — hører De — absolut den eneste af hele — Rusen!»

Ordene sad fast i Halsen — Stemmen svigtede.²⁰²

Hun greb hans ene Haand, betaget af virkelig Medfølelse. Hvor hun vidste, at han havde Ret, netop saaledes dømte Selskabet om ham, og det var hende — hende, der havde bidraget dertil. Men hvad skulde hun gøre?

«Den eneste — den eneste, gentog han med lange Mellemrum, og holdt hendes Haand stille i sin, «og det er ogsaa nok — naar blot De vil — De vil —»

Saa var der nogen, der rumsterede ved Spisestuedøren, og en Pidsk, der knaldede tre Gange i Træk, og nogle engelske Væddeløbsvendinger, llot lancerede.

«Min Søn!» sagde hun og trak sin Haand til sig.

Ernst ståk Hovedet ind gennem en Dørsprække, han havde en gul Jockevhue over sit kortklippede Hovede.

«Hvorom tales der?» spurgte han og slog Knald med en kort, sølvbeslaaet Pidsk.

Han var bleven en Smule hjulbenet i den sidste Tid af de mange Ridetimer, og røbede næsten derved sine dulgte Lidenskaber, der endnu ikke var bleven betroede Familien.

«Vi stod netop og talte om Papas Ligbrænding,» svarede hun i en sørgmodig Tone, der fik Ernst til at tage Jockeyhuen af.

«Det var som Pokker,» sagde han efter en Pavse og slog et lille dystert Knald.

Men det beroligede ham, at Konversationen²⁰³

ikke drejede sig om andet. Hver Gang Gregers var i Huset, følte han sig stærkt befippet, han havde tilegnet sig en lille Hundredekroneseddel af hans Interieurhonorar. Mama havde betroet ham denne delikate Kommission, for at det kunde ske saa tilfældigt og diskret som muligt. Og trods al Diskretion med Tilegnelsen, var han alligevel grumme ængstelig for at The-maet en skønne Dag skulde komme paa Bane.

De tog ud til Villa Eros» med et af Øst-banetogene, Fruen havde taget den lille Polly med, og Stemningen var meget animeret. Kam-herreinden sad ligefrem og straaled under sin sorte Fjerhat. Og hvilke vaagne, drømmeopfyldte Nætter havde hun ikke haft i denne Uge i sin forgyldte Empireseng. Og nu Foraaret de gik i Møde, denne dirrende berusende Luft, de gule Krokusrader, alt dette muntre, lyse og lovende. Og det første Skridt hen imod hendes Livsfor-liyelse var sket, nu kun ét Skridt til, og hun vilde rejse for at komme helt å jour med sig selv, sin Datter og Doktor Irgens — og naar hun saa kom hjem — det nye Liv!

De spiste paa Hotellet, der maatte Champagne til for at holde Stemningen paa samme Højde — Nordenvinden havde blæst paa Vejen, først i Kupéen, Etatsraadinde Eberth var steget ind ved Hellerup, saa i Hotelhaven, hvor de løb lige paa Baronessen og Ritmester Hviid, og nu ller i den²⁰⁴

lukkede Veranda, hvor de havde hele Konsul Mamsens Familie i Ryggen, med selve Oberstinde Galle i Spidsen. De kunde ikke have valgt en uheldigere Dag, og de drak lidt vel meget for ikke helt at gennemisnes. Fruen trøstede sig med sin store Rejse, og det der allerede var hændet hende; hun løftede et Par Gange sit (ilås imod Gregers, og de tømte Pokalen i indviende Tavshed.

Saa gik de ned til Villaen.

Nordenvinden blæste fra Vejen, fra adskillige af Villahaverne, og hun tog resolut Mod til sig og kom frem med sine Planer.

«Men vil De rejse! — rejser De virkelig! — men, er det muligt!»

Nu var det sagt; og hun følte sig lettet.

Baade Ernst og Gregers var overvældede af Nyheden.

«Ja, jeg bliver borte et Par Maaneder — jeg maa arrangere en Del for min Datter og vi træffer sammen i Dresden — og naar saa det er besørget, rejser jeg videre — til Brindisi — dér træffer jeg sammen med min Mands engelske Slægtninge — De véd, Polly, Macgregors, er det ikke mageløst dristigt af mig.»

»Lykkelig Bejse — Mama,» sagde Ernst, »Du forstaar det.»

Han tænkte straks paa de forskellige utvivlsomme Fordele, han vilde opnaa som Eneherre hjemme i Lejligheden. Gregers var bleven meget²⁰⁵

stille, og Fruen talte forceret op om Kairo og Pyramiderne, om de mondæne ægyptiske Hoteller og de mange danske dernede.

«Hvor det vil blive morsomt at træffe Landsmænd,» sagde den lille Polly, og brusede sin Fjerboa helt op omkring Ørene af bare Henrykkelse; man saa kun hendes lille Fuglenæb af en Xæse, der borede sig nysgerrig frem af alle disse Fjer og alt dette Chincillaskind.

Saa lukkede de sig ind i Villaens Have og gik straks ned til Drivhusene for at faa lidt Varme i Kroppen. Gartneren bukkede meget dybt for sit Herskab, han havde fvret dvetig i

' «, o o

derinde og var glorød i Hovedet. Han og hans Familie spiste ellers til Middag i Orchidéhuset for at spare Brændsel og Varme i disse kølige Foraaremaaneder, og det var ikke meget velset, naar Herskabet kom paa ubelejlige Tider.

En bed dampende Em slog dem i Møde med en altfor sød Vaniljeduft, ned fra de dobbelte skraa Ruder dryppede lune Draaber ustandse-ligt over den grusede Gang, over mosfarvede Kurve, der hang i lange Rækker med deres tiltrede og slangesnoede Planter, Slangereder, hvorfra blodrøde Kalke 02 violette Blomster-

o

vinger og honninggule Ranker vældede og snoede og vred sig i det dæmpede Lys.

Hendes Naades Blod blev straks tropisk og overhedet, med en slyngplanteagtig Bevægelse drejede hun sig Gang efter Gang tilbage mod²⁰⁶

Gregers, der kom lige bag ved hende i den smalle Gang.

Ernst og Polly var helt nede ved Glasdøren forude, de stak Næserne i de samme violette Kalke og vred sig omkring hinanden paa en underlig lad og eksotisk Maade for at komme til at kigge i Moskurvene paa én Gang.

Gartneren fyrede løs som besat derude, man kunde høre Skovlen rase i Kullene. Varmen steg og steg, alting dryppede, boblede, randt og drev, den fede Muld emmede og kogte næsten, og Blomsterne vred sig i salig og berusende Blomstervellyst. Gangen var smal, man kunde næppe vende sig. Hendes Naades Blod purpur-kogede bag den sorte Skunkskaabe, hun mærkede hans Nærhed lige bag ved, noget magnetisk trak i hendes krøllede Nakkehaar, hun følte sig selv som en uhyre stor purpurplettet Orchidé, og alle fire tav de, bøjede sig tilbage, bøjede sig fremad, mærkende hinandens hede Aande og dragende Nærhed.

Hun bøjede sit Hoved langt tilbage for at kigge ind under en tigerspættet Ranke, der lignede en hel Gren af flagrende Sommerfugle, længere og længere bøjede hun sig tilbage, hendes Øjne kunde ikke længere vaage over Ernsts og Pollys Bevægelser, ét eneste Øjeblik Rus og Selvforglemmelse, Gregers' Mund laa lige ved hendes Nakke, et brændende flyvende Kys,²⁰⁷

der jog en ildnende Sitren ned gennem Ryggen, og hun bøjede igen Hovedet langsomt fremad.

«Mon den nu ogsaa virkelig er Insektædende,» spurgte hun himmelhøjt over til Ernst, der vist ogsaa havde noget orchidéagtigt for derhenne i Krogen.

«Men her er jo ingen Insekter,» sagde Polly, jeg tror virkelig, at Orchidéer kan vænnes fra i Tide.»

«Men det gaar sku ud over Farverne,» sagde Ernst, «de er dobbelt saa smukke naar de faar Flueblod.»

Kom,» hviskede Fruen til Gregers.

Bliv I kun her,» sagde hun til Ernst og Polly, Gregers Holten vil gjerne se Papas Mausolæum, vi er her snart igen.»

De gik ilsomt ud. den kolde Luft lik dem til at gyse.

Gregers,» hviskede hun med Taarer i Øjnene.

«Elskede,» hviskede han tilbage, Fritze.;

«Her — denne Vej.»

«Dejlige — elskede.»

Hun næsten løb gennem Haven, helt over til den store Granplantning, der lukkede sig tragisk omkring et lille ottekantet Hus, der paa Afstand nærmest lignede et Dueslag eller Hønsehus. De stormede ned gennem en Allé af Grædepile, og saa var de der.

< Her er vi alene,» hviskede hun mat efter den hurtige Gang.208

Hun lukkede ham ind gennem en Dør mellem to korinthiske Søjler.

De næsten snublede ind gennem Døren, lige over imod Urnen, der stod midt i det lille tomme Rum paa en Piedestal, omgivet af visne Kranse.

«Du rejser — Fritze — Du rejser,» var det første han kunde faa frem.

Hun lænede sig mod Piedestalen og trak Sløret op for sine røde forgrædte Øjne.

«Gregers — kære — kære,» hviskede hun bekymret. Han lukkede Døren meget omhyggeligt.

«Jeg er fortabt —» hulkede hun.

Og hvorfor rejser Du'?» spurgte han igen. dirrende af Utaalmodighed.

Gregers — min Datter.»

Du tør ikke — tør Du ikke — er det det'?»

«Nej — nej — nej — naar jeg kommer tilbage. vil det altsammen være bragt i Orden — men pas paa Urnen — Du maa ikke — hører Du!»

Han vilde favne hende, men hun trak sig tilbage, stadig retirerende rundt om Piedestalen, der ligesom gav sig ved Stødene.

«Ikke her — ikke her — hører Du.»

«Du elsker mig ikke —»

Paa hver sin Side af Piedestalen stod de, som om der legedes to Mand frem for en Enke.209

Og den af Mændene der laa i Urnen, var næsten den mest livlige.

Hun var i en Vaande, hun vilde ikke knuse den enes Urne og ikke den andens Hjærte, saa skyndte hun sig over mod Døren, og han greb hende i sine Arme.

«Om to Maaneder er jeg tilbage, Gregers, men Du maa være fornuftig, er det ikke nok, naar jeg siger Dig, at jeg elsker Dig, har elsket Dig og bestandig vil elske Dig — behøver Du Garantier?»

Han kyssede hende hæftigt, og ganske stille listede han Kammerherrens slidte Forlovelses ring af hendes buttede Finger og puttede den i sin Vestelomme, et Pant paa hele den glimrende Position i Samfundet, som hendes store Kærlighed allerede nu gav et Løfte om.

Kammerherreinden rejste, fulgt til Toget af Selskabets mest udsøgte Nobelgarde; denne Orientrejse forsonede, man fandt igen Fruen comme il faut, ved Firethe, ved Matinée og i Formiddagsklubben, Ministerinden havde Roser med. Fru Admiralinden Liljer, ligefrem overvældet med Liljer steg hendes Naade ind i sin første Klasses Kupé, og Toget satte sig i Bevægelse. Aldrig var hun Højet ud i Verden saa let om Hjærtet, hun var ganske ene i Kupéen, [hun nynnede i Takt med Hjulenenes muntre Larmen, hun

'S

gyngede ungdommeligt paa de vinrøde Hynder,

Den store Eros. 14210

lagde Benene helt op, og de hvide Liljer oppe i Nettet begyndte at drysse ned over hende. Paa den anden Side af Kjøge redte hun Haaret ned i to Bølger over Tindingerne, parfumerede sig og strøg noget af det altfor dameagtige af sig. Om Bord paa Færgen sad hun meget længe ved Bordet, denne glidende Bevægelse, en Klokke der ringede langt borte, og saa alle disse meget blandede Mennesker, hun befandt sig i Grunden vel i dette Selskab. Hun sad og drømte over sin Porter og franske Bøf med et saligt Udtryk i Øjnene, som om hun endelig en Gang var bleven placeret ved den øverste Bordende af selve Livets straalende Taffel.XIII

Det var i Dresden Mor og Datter traf sammen med hinanden. Kammerherreindens oprømte Stemning havde fortaget sig lige fra Berlins An-halterbahnhof, hun var fuld af Ængstelse der grænsede lige til Samvittighedsskrupler, og da hun lik Øje paa Adda og Irgens, der stod dér paa Perronen og krøb saa underlig sammen op ad hinanden i dette kolde gennemisnende elektriske Lys, kom hendes Hænder til at ryste stærkt, idet hun skød Kupévinduet ned. En sidste Rest af visnende Liljer lod hun ligge i Nettet, i et eneste Nu havde hun set, hvor Herluf Irgens havde skæmmet sig; lige i det Toget gled ind under Glastaget, havde hendes Øjne søgt ham overalt i Menneskemængden, og nu sank hendes Hjærte dybt, uendelig dybt ned, hun fik Taarer i Øjnene, men saa trøstede hun sig i samme Øjeblik med, at det maaske kun var det elektriske Lys, der gjorde ham saa hvid i Ansigtet, der var saa meget i Livet der ahang af Belysningen.

14*212

Saa kørte de alle tre op til Hotellet, hvor Pro-fessorinden ventede dem.

Adda var nervøst livlig, og Irgens talte dystert om sit vaklende Helbred, ved den sidste Undersøgelse havde der vist sig nye og meget uheldige Symptomer. Fruen fandt, at han var temmelig udelikat og unænsom overfor hende, saadan lige straks at sætte hende i det aller sorteste Humør. Han anstrængte sig jo ligefrem for at stille Situationen i det værste Lys, hun var lige ved at føie sig fornærmet over hans Hensynsløshed, og hun maatte ganske give sin Datter Ret i, at Irgens altfor meget gav efter for sine sygelige Fornemmelser og Grublerier. Baade Mor og Datter anstrængte sig for at faa ham bort fra denne urimelige Pessimisme, de rejste jo snart hjem og gik Sommeren i Møde, hvorfor se sortere paa Livet end nødvendigt; hendes Naade var utrættelig i at opfinde Trøstegrunde, hun svømmede over af optimistiske Synspunkter. Hele Kredsen derhjemme ventede dem med Længsel, der var en Efterspørgsel og en Interesse, de vilde blive modtagne med aabne Arme, alle tog Del i deres Forlovelse, ikke en Dag gik der, uden at man spurgte om de mindste Detailler; var det ikke godt, at have saa mange uegennyttige Menneskers fuldeste Deltagelse i ens Ve og Vel?

Comtesse Greifenberg vilde have dem ud paa Maagesholm, Fru Admiralinde Reddersen vilde arrangere en Lystsejlad for dem, der laa Snese af213

Invitationer, og tusinder af aabne Arme ventede paa at gøre dem Livet baade lyst og behageligt.

Saa kørte de frem foran Hotellets Trappe, og Fruen fik sine Værelser anviste. Hvor hun var glad over at have grebet Sagen saa resolut an, for alt i Verden gjaldt det jo om at faa Irgens hort fra denne fortvivlede Idé, som han

grublede over, og som hun desværre anede, hvad var.

Endnu samme Aften søgte hun ham op paa hans Værelse.

Og hun begyndte igen at vikle ham ind i dette fine Garn af uendelige Hensyn, som han skyldte Adda, hende selv og Selskabet derhjemme.

Han smilte næsten umærkeligt over hendes glødende Iver. han forstod, at hun var angst for Selskabets Kritik og Snak, hvis han trak sig tilbage fra Forbindelsen med hendes Datter, en Tanke der kvalte ham Nat og Dag, uden Ophør.

Og nu vilde han sige det, som han endnu ikke havde haft Mod til at sige Adda.

«De taler om alle mine Pligter, Frue,» sagde han dybt bevæget, «jeg føler mig kun forpligtet overfor Adda — alene overfor hende — det maa De kunne forstaa.»

«Synes De da ikke, Menneske, at min Datter har givet Dem Beviser nok paa, at hun elsker Dem?» næsten klagede hun.

«Netop derfor føler jeg mig forpligtet, som overfor ingen andre.»

• Hvad vil De da — hvad er Deres Hensigt?»²¹⁴

spurgte hun med Angsten lige oppe i Halsen. Han kunde længe ikke faa et Ord frem.

«Min Sygdom — den Vending den har taget — er det ikke nok — det er utænkeligt for mig at gifte mig — det er min Pligt at trække mig tilbage — som Mand af Ære — De maa kunne forstaa mig.»

Hun fløj op — rystede over hele Legemet, strakte Armene frem som i Nød.

«Irgens, ved Gud i Himlen — vil De da dræbe mig, er det maaske mig, De vil tage Livet af?»

Hun hulkede, ubehersket.

Han lik dyb Medlidenhed med denne fortvivlede Mor og fik Anfægtelser igen, saa bad han hende indstændigt om ikke at sige Adda noget om denne Samtale, det havde lettet ham at komme frem med disse frygtelige Tvivl.

Og de tog et højtideligt Løfte af hinanden, at de ikke vilde skræmme Adda, da det ikke var nødvendigt, absolut ikke nødvendigt.

«Lad os dog se Tiden an, kære, kære Herluf. hun nævnede hans Fornavn midt i sin Kvide, «hvorfremtvinge Katastrofer, nu for Guds Skyld, ikke et Ord, hører De, ikke et Ord, kære Herluf, hører De.»

Saa tog hun endnu et højtideligt Løfte af ham, — og gik, nogenlunde lettet.

Fruen arbejdede utrætteligt med lange Sam-²¹⁵

taler, saa med Irgens og saa med Professorin-den, men altid i Enrum, og hun havde ganske vundet den gamle Dames Sympathi ved denne umaadelige Iver og Energi i Herlufs Favør.

Saa var der Adda tilbage, det var ligesom om Mor og Datter var ængstelige for at være alene sammen, især Adda der var saa nervøs og urolig og hvert Øjeblik vilde være omkring Herluf.

Den Formiddag laa Foraaret over Byen som en duftende Solrus, oppe paa den brühlske Terrasse brusede Hornmusikken ud i den skinnende Luft. Flodens grønne Strøm føg ilende ind under Bropillernes sorte Buer, og Dalen langt borte dér hvor Bjærgene begyndte, sitrede og dampede i lyseblaa Skyer, der langsomt gled op over og tabte sig i Solen.

Mor og Datter gik op paa Brühls Terrasse og fulgte den Allé, der snor sig ned mod Mu-sæet. De gik tavse ved hinandens Side saa langt bort fra Mennesker som muligt. De mørke-blaa Hyazinther duftede bedøvende rundt om i Rabatterne, og Fuglekvidderet holdt ikke inde et Sekund.

<Hvad mener Du saa egentlig om Herluf?» spurgte Adda endelig efter en lang Pavse, Musikken bruste om dem,

men nu fjærnere, mere dæmpet.

Fruen slog sin hvide Parasol sammen og søgte lidt længe efter Svar.²¹⁶

«Jeg synes, han ser forbavsende godt ud — men det græsselige Humør havde jeg naturligvis, ærlig talt, ikke ventet mig. Himlen maa vide, hvad der er i Vejen, vi gør jo alle, hvad vi formaar.»

Adda blev tavs; hvor den Musik var irriterende.

«Du skulde vide, hvor han kan være urimelig,» sagde hun ligesom hen for sig selv, «urimelig ofte —, lunefuld, heller ikke fri undertiden for at være hensynsløs, især i disse Dage lige før Du kom, en Aften var han fuldstændig umedgørlig —.»

«Det betyder ikke det fjærneste, kan Du tro — sygeligt Humør bare.»

«Ja, jeg véd meget godt, hvad der ligger bag ved,» hviskede hun med smærtelig bevæget Stemme.

«Hvad skal det sige?» spurgte Fruen urolig og anende.

Adda var længe tavs, hun kæmpede for at blive Herre over sin Stemme, saa sagde hun endelig med et fint vemodigt Smil:

«Han vil give mig frie Hænder, det er det, han arbejder hen imod —.»

«Dér tager Du ganske og aldeles Fejl,» raabte Kammerherreinden overrasket op.

«Slet ikke — naar han undertiden er saa urimelig, saa er det fordi han vil gøre mig Skridtet saa²¹⁷ let som muligt, med andre Ord, det er mig, der skal bryde.»

Og med en underlig dvb Stemme føjede hun til:

«Er det ikke fintfølelse tænkt af ham — han der alligevel ikke kan undvære mig en Time.»

Stemmen svigtede helt, de stod begge to stille, Fruen var meget betaget, hvad skulde hun sige.

«Kære Adda, Du tager aldeles Fejl der. jeg har jo lige talt med ham i Enrum — naar jeg skal sige dig min ærlige Mening, saa tror jeg virkelig, at han snarere er en Smule ængstelig for dig.»

«Mener Du, at han er skinsyg?» spurgte hun hurtigt.

«Ikke paa nogen bestemt, naturligvis, kun saadan i al Almindelighed tænker jeg mig.»

Der kom en lang Pavse, de gik videre.

«Han har pint mig meget,» sagde Adda ganske stille, «pint mig med alt det gamle — som vi nu er ovre.»

Fruen lod først, som om hun ikke forstod, men saa sagde hun:

«Naa, saa begriber jeg — er det nu igen det.»

De var igen tavse.

«Er det ikke mærkeligt, at han kan blive ved med at være skinsyg hver eneste Gang der kommer et Brev, en Pakke — Aviser, lige meget hvad.»²¹⁸

Kammerherreinden greb sin Datters Arm, knugede den.

«Adda, saa har jeg en plausibel Grund, der kan berolige ham.»

Hun sagde det med en lidt høj og fremmed Stemme.

Adda svarede ikke, hendes Hoved var bøjet.

«Gregers Holten staar i Begreb med at forlove sig.»

Det gav et Ryk i Addas Arm.

«Man véd det ikke endnu hjemme — det er jo heller ikke noget, der egentlig kommer den større Kreds ved, absolut ikke.»

Pludselig gav hun Slip paa sin Datters Arm, hendes Mund aabnede sig, hun blev bleg under Sløret.

«Men Adda — Du græder — det var besynderligt — hvor i Alverden Barn kan det berøre dig nu,— efter alt det om Herluf, som Du lige har fortalt mig — begriber jeg saa meget som en Tøddel!»

Taarerne faldt ganske stille, man kunde ikke høre, at hun græd.

«Mor!»

Og hun tog sin Mors behandskede Haand og knugede den hæftigt — under bitre, usigelig bitre Taarer.

De tog ned til sachsisk Schweitz, til Schan-dau og Bastei, og om Aftenen lod de dem ofte²¹⁹

færge helt op ad Floden af Hotellets solbrændte Rorkarl, helt der op hvor Floden snævres ind. kroger og kæmper sig ud og ind mellem forvitrede rødgyule Klipper. Fru Barnekow var som selve Livet, hun øste ud af sit ubegribelige Humørfond til højre og venstre, Professorinden begreb ikke, hvor denne glade Enke i Grunden hentede sin Glæde fra, denne ustanselige Ordstrøm, denne ungdommelige I'ro, denne hæftige Appetit paa alt mellem Himmel og Jord, den gamle Dame. der gik omkring og frøs i utallige strikkede Sjaler, bøjede sig til syvende og sidst for dette Naturfænomen, der næsten straaled Varme og Lys fra sig, og overvældet af Betagelse lagde hun de to af Ydersjalerne og overgav sig paa Naade og Unaade. Og Adda, hun begyndte pludselig at straalet og leve op i Genskinnet fra Moderens Livsglæde, efter et Par Dages Nedstemthed kom der en bråt Munterhed over hende, hun lo undertiden, hun nynnede: Ideer, Planer, hele det brusende Foraars slog sammen om hende og rettede hende op. Og al denne sælsomme, tilsyneladende umotiverede Munterhed smittede tilbage paa Herluf, han gik lange Morgenture, badede sig i Floden, lik Lyst til de utroligste Ting, ofte med en Antydning af Eksentricitet, til at klatre paa Klipper, til at drikke Rhinskvind paa enhver Tid af Dagen, til at valse med Adda, han havde lagt sig en hvid Flonelsdragt til med rødt Skærf, han røg Giga-220

retter i dusinvis og gik barhovedet omkring i Solen for at blive dygtig solbrændt.

Kammerherreinden jublede indvendig over disse mirakuløse Resultater, som hun havde afstedkommet, ikke Gnist af Samvittighedsuro følte hun længer, saa store Ting kunde hendes Hjærte altsaa udføre, naar det blot selv heltud og ganske var fyldestgjort.

Hun befriede Adda for de sidste Tvivl, Professorinden for en hemmelig Uro, og Herluf for den allersidste Rest af Skinsygens Brod.

Dette sidste foregik en Aften paa Floden, Vandet var dybt og glasgrønt, Lyset gik op over Klipperne i en vældig rødbrun Stribe, Granskoven brusede og duftede af Harpiks og Timian, af fjorgammel Gyvel, solophedet Lyng og vissent Løv. Den lysegule Himmel havde ikke en Sky, og der stod en stor urolig Stjerne helt inde over Dresdens sorte Taarnsilhouetter, en Stjerne der straaled og flød i den gennemsigtige Luft som en smeltet Kviksølvdråbe.

Herluf og hendes Naade sad henne i Forstaven i den fortroligste Samtale.

Alt var Duft og dyb Stilhed, kun Aareslagenes regelmæssige Lyd og nogle muntre Stemmer højt oppe fra Skoven.

Adda sang en af Schumanns Lieder, og Professorinden nynnede med, usigelig falskt og velfornøjet. Rorkarlen oplod en Gang imellem sin Mund, og gjorde opmærksom paa Klippernes²²¹

besynderlige Form, det var en Løve, og det var Napoleon, og alle i Baaden anstrængte sig forgæves for at finde Ligheden.

Adda sang saa smukt i Aften, dæmpet og med en blød Ro over Tekstens Ord, hun sad ved Roret og var glad over, at Herluf var saa meddelsom, hun kunde ikke høre, hvad det var, de talte om, men det glædede hende ubestemt,

hver Gang han rigtig fik talt sig ud overfor én.

Professorinden sad og dvælede ved sin Bryllupsrejse, der netop havde haft Dresden og sachsisk Schweitz til Maal, netop paa denne grønne Flod havde hun sejlet med sin umenneskelig lærde Mand i den mest distrahit Omfavnelse af Verden, hun var helt borte i sine Minder, der nu foresvævede hende som fjærne glødende Livshøjder, en «Alpenglüh,» hvis oprindelige Bjærgkulde hun nu ganske havde glemt.

Kammerherreinden talte dæmpet, ivrig, overtalende.

«Var det nu ikke godt, at jeg kom,» sagde hun den ene Gang efter den anden og bøjede sig helt ind imod ham. «De skulde blot vide, Irgens — saa eksalteret De var den første Aften — De er ikke til at kende igen — lad De bare mig xaade i et og alt, naturligvis hvad det rent praktiske angaar, De forstaar.»

Han saa taknemmeligt paa hende og smilte godmodigt.²²²

Og nu vil De have os hjem i hele Selskabs-rusen, hele Forlovelseslarmen.»

Men kæreste Menneske, er det da ikke saa rimeligt at Folk interesserer sig for Dem — nu maa De virkelig ikke blive altfor sær igen.»

Han saa forstemt ud, og hun anede hvorfor.

Xu var Øjeblikket der snart til at spille den store Trumf ud.

«Irgens,» sagde hun efter en Pavse. «er der nogen bestemt hjemme som er Dem imod, som forstemmer Dem?»

Han svarede ikke.

«Herluf Irgens — efter hvad jeg kan forstaa — saa tror jeg, at jeg har en eklatant, ja en plausibel Grund til at berolige Dem, hvis der virkelig endnu skulde være et og andet, der forstemmer Dem.»

Han saa hurtigt hen paa hende med forpinte Øjne.

«Men De maa rykke lidt nærmere — hører De — helt hen med Øret.»

Han rykkede nærmere og mærkede hendes hede Aande lige i sit Ansigt som en Varmestrøm.

«En vis Hr. Gregers Holten — ikke sandt, De og jeg maa kende ham — har forlovet sig eller noget i den Retning — han er desuden slet ikke i København mere — jeg bar allerede fortalt min Datter det — interesserer det Dem ikke?»²²³

Han lagde sin Haand over hendes uden at kunne faa et Ord frem.

«Jeg tænkte nok, at det muligvis vilde interessere Dem.»

De sad længe tavse, en behagelig, veltalende Tavshed.

Saa greb han igen hendes Haand og lo paa en egen stille, ironisk Maade.

«Hvor jeg beklager den Dame, der faar Fornøjelsen,» sagde han muntert og tændte en Cigaret.

«Min Gud! — hvorfor?» brød hun temmelig ubehersket ud og vendte sig lige imod ham.

Fordi hun simpelthen faar en gemen Slyngel at trækkes med!»

Hun rømmede sig stærkt, som om hun havde faaet noget i den gale Hals.

Det er selvfølgelig en rigtig Københavner-Hane, af dem der gaar lemten af paa et Dusin. Jeg under baade ham og hende Fornøjelsen, Krage søger Mage, den ene Pjalt lapper den anden, Velbekomme!»

Og han blev med at slynge al sin opgemte og opstemte Bitterhed fra sig i grovkornede og drastiske Vendinger, der ellers aldrig kom i hans Mund, Vendinger fra Gadesproget, der gav hans forpinte og martrede Hjærte Luft, endelig en Gang Luft. Og det var særlig Holtens tilkommende, der fik Pidskesnærten at mærke, han hudflettede denne ukendte af et godt Hjærte og²²⁴

troede maaske halvt ubevidst, at han glædede Kammerherreinden, der havde haft sine Bekymringer paa Addas Vegne.

«Véd man, hvem Damen er?» spurgte han den aldeles overvældede Naade, der forgæves søgte at komme sig efter alle disse kuriøse Skældsord, der regnede ned over hende som en Hagelbyge. Hun var himmelfalden, maalløs, lynslagen.

«De skal faa at se, det er en Enke med Grunker, en der rigtig kan pumpes af denne Struggler. Sikken Eros det kan blive til! Det bliver en med Vinger paa. Nu har man da den Fornøjelse at gætte. Hvad mener De om Fru Kalehau? Det er nok hende, skal De faa at se, hun har alle de Kvaliteter, der behøves, hele Skæppen fuld. Netop saa pjanket og fjottet og fjollet og uappetitlig maa hun være, en fuldendt Karikatur af et Menneske, en Kvindeimitation, som la'r fem være lige, De skal se, jeg faar Ret, jeg har en hel Del Gættesans i den Retning.»

Saa rejste han sig op, strakte sig i sin fulde Højde og lo længe.

«Nu vil jeg sidde ved Roret, Adda.»

Adda var henrykt over Herlufs straalende Humør i Aften.

«Skal vi synge Schubert?» spurgte hun muntert, «de to Duetter — men saa vil vi ligge stille her — lad os ro helt ind — jeg vil staa deroppe paa Stien, ligesom forleden.»²²⁵

Professoritiden, der var sentimental i Aften, fandt Idéen henrivende.

Saa lagde de da helt ind ved Bredden, og Adda gik i Land, hun maatte løfte den hvide Kjole op, fordi Duggen faldt saa stærkt. Der var en stærk Resonnans her mellem Klipperne. Lidt efter hørtes Addas Stemme oppe paa Granstien, og Ekkoerne slog Stemmen tilbage et Par Gange, svagere og svagere, tilsidst helt ovre paa den anden Bred hvor Lyden døde hen som et langt klingende Suk. Granskoven duftede bedøvende stæi'kt, og der var nogle store, sorte Fugle, der fløj ganske lydløse omkring, højt oppe.

Bagved den sorte Bjærglinies skarpe Silhouet anedes Maanen i sin Opgang, Lyset flimrede sølvhvidt og fugtigt blaanende, og tog stille til.

Saa sang de.

Højt oppe fra og dybt nede, som to Klang-stromme der mødtes i Skumringen og flød sammen til én.

Og Addas dejlige Stemme, sølvklar, jublende, tindrende:

Liebe — Liebe — Liebe!

Det var næsten det eneste af Sangens Ord, der hørtes, det steg som i lyse Flammer, i dæmpet Henrykkelse, i sjælelig Glæde, selvforglemmende.

Professorinden nynnede med, falskere end nogensinde, og Kammerherreinden sad med

Den store Eros. 15226

bøjjet Hoved og kæmpede haardt med en voldsom Hjærtebanken.

Mere end alle Irgens Ord smærtede denne dæmpede og inderlige Sang hende, denne Sang til den store Eros, der var som en uhyre Haan over hendes egne Kærlighedsguder, alle disse smaa geschäftige Eroter, der paa én Gang ganske havde mistet Flyveævn.

Hele den Nat laa Fru Barnekow og hulkede i sin store Hotelseng.

Det var altsaa det, hun havde for sit umaadelige Slid i alle de andres erotiske Affairer, hendes egen lille Amor blev lagt over Knæene og lik Stryg, saa den knap kunde røre sig. Men om saa Irgens og det hele Societet gav hendes Amor Strambuks, saa skulde hun nok faa den guddommelige Dreng repareret igen, jo flere Knubs han flk, desto højere elskede hun ham, for det var aldeles ikke nogen Erot eller Amarin, men en virkelig Amor, der maaske nok med Tiden kunde udvikle sig til at blive en rigtig Eros.

Ernsts Breve trøstede hende meget, uafvidende var han sin Mors postillon d'amour, ligesom han i sin Tid havde været sin Søsters, igennem ham fik hun alt at vide om Gregers, og hans hjertelige, karakterfulde og sønligt smukke Epistler gjorde hendes Hjærte godt.²²⁷

«Kære Mama — «Alix» er falden hos Lørup, meget uheldigt, har forvredet hægge Forbenene i Koderne, Dyret maa desværre slagtes, Du begriber, at jeg har lidt af Spleen i den Anledning. Berideren mente, at jeg var for distrait til at sidde fast paa en Væddeløber, jeg har ogsaa de tusinde Ting at tænke paa, hvad mener Du nu. Juul og Borring har faaet Titlen, du tror maaske, at jeg fik den — skudt forbi, kære. Men jeg synes ogsaa, at vi ligesaa godt som de andre kunde hængse flere Flag ud ved celebre Lejligheder. Du lever sandsynligvis i den Illusion, at man bliver noget med et gammelt Flag ud af en Loftsluge. Maa jeg med det samme gøre Dig opmærksom paa, at Etats-raadens plejede at have fjorten ude, foruden hvad de ellers gjorde i Asyl og smaa Kirker og Kys paa Durchlaughtighedens væmmelige Bæst af en Køter. Man maa bekvemme sig til at løbe om med Bons i Hænderne og hurdle op forbi Kongeløgen. Juul! den gemene Pigejæger, og Borring med den kriminelle Yekselaf-faire in mente — inen begriber det ingenlunde, ma ehé. Faar stadigt Breve fra Gregers, er i Hamburg sammen med Forældrene, han og Mamaen kommer her tilbage til Juli, slaar sig ned paa Marienlyst. Han sendte mig et Fotografi forleden, mellem os sagt. Madame Holten ligner mest af alt en ældre Gorillahun i Haarfældningsperioden, simpelthen gyselig, men med

15*228

Spor endnu af det menneskelige og italienske. I sine ganske unge Abeaar, har hun vist været «bellissima». Traf Comtesse Emsy forleden hos Wivel, Naaden har en faible for Whisky og stiller den aabent tilskue i hveranden Glasveranda, mon vi nu ikke snart kan putte vore Adelsrester sammen i saadan en Veranda og vande hele Herligheden med engelsk Whisky, for at den kan faa Kræfter i Rødderne. Løb paa Baronessen paa Strøget, har faaet en Bil og er skruptosset nu, taler ikke om andet end Bil, komplet uhelbredelig bilegal. Hvad mener Du, om vi for Besten fik en, jeg er ked af al Vrøvlet med de Dyr hos Lørup. Fru Barner har faaet en grand danois af Hertuginde, hun lever ganske paa Begivenheden, der har konsterneret Kredsen indtil Apopleksi. Tout Copenhagen var til Cycleudstilling i Gaar, Stemningen var som i en Kirke, det er Fashion at tage Cyclen au serieux, med lange Ansigter. Hvad Adda og Irgens angaar, mener jeg naturligvis, at de skal lade Begivenheden gaa af Stabelen "hurtigt og saa stilfærdigt som muligt. Jeg har skrevet til Irgens derom, han mener nu det samme. Hvad skal denne For-lovelsesbegramsning til, hele denne Aliarm og Rykken ud med Trommer og Pibe, lad kun den vagthavende Garde faa en lang Næse. Her sludres vældigt 0111 den forestaaende Begivenhed, hos Direktørens er det staaende²²⁹

Emne, jeg tror saagu, at man ser paa ni-Værelses Lejlighed i Stoekholmsgadekvarteret med Bekvemmeligheder og W. C. Ellers tales der meget om Cykler, om Cycleuheld, om Tennis, om Golf, om Catchere og Fru Bar-ners grand danois. Polly Gersdorff var her i (iaar, meget chic i enhver Henseende.

Etatsraadinde Langmann er i Gaar Aftes bleven snappet i Magasin du Nord, og alle I der var saa stolte over, at hun i det mindste ikke var Kleptoman! I sin Befippelse har hun nok angivet den halve Kreds inde paa Kontoret.

Her er en Forfærdelse, og man har næsten ganske glemt det utrolige med Gehejmuraad-inde Mørkeberg, der nu igen har snydt sig ud til Villaen i Taarbæk paa en «Perronbillet.»

Eksecellensen maa nok bløde ganske betydeligt denne Gang, fordi hans Kone er saa distrait anlagt.

Paa Bazaren har de assisterende nok hugget hvad der kunde hugges, Eliten stjal som umættelige Ravne deroppe naar Gassen blev skruet ned, og de mere hæderlige tilegnede sig nok de indsendte Gaver efter en større Maalestok, sikkert dybt nede under Indkøbspris. O hellige Svindel!

Alt øvrigt kriminelt — mundtligt.

Au revoir, Madame.

Ernst.»²³⁰

Det var den sidste Dag, de var sammen.

Efter en Uges diplomatiske Konferencer havde Fru Barnekow faaet sine Planer sat igennem. Adda og Irgens vilde rejse hjem, og naar hendes Naade kom tilbage om en Maanedes Tid, skulde Vielsen foregaa fuldstændig ubemærket fra Kapellet i Nærheden af Villa Eros». Med et let Hjærte pakkede Fruen igen Kufferter, der var saa meget, der skulde over de fatale Toldgrænser som Kontrebande, og hun havde en utrolig Øvelse i at fylde sine Silkeunderbeklædnings-stykker med tusinde Rejsesouvenirs, Meiszner-poreellain, Raphaels sextinske Madonna, en halv Snes bodfærdige Magdalener, hun syede Kniplinger ind med bedrageriske Krydssting, hun forputtede, smaasnød, arrangerede smaa geniale Blænd-værk, naar man troede, at det var Lingeri, saa var der noget bag ved, og hele Fruens Liv var i Grunden ogsaa saadan en komfortabel, velind-pakket Kuffert, hvor der laa en hel Del fordækt paa Bunden, som ikke kom Toldvæsenet ved. Kun ikke nogen Madonna. Hun smuglede undertiden sig selv over Toldgrænsen, og der forestod hende jo nu en meget alvorlig Smugleraffaire gennem Kærlighedens paapasselige Accise.

Saa rejste hun da endelig; igen sad hun i sin første Klasses Kupé, overvældet med Kys og Blomster, fuld af vigueur, susende af Silkeskørter.²³¹

De tre, der blev tilbage paa Perronen, straaled af Glæde og Taknemmelighed.

Hvilken Mor! hvilken Kvinde! hvilken Dame!

Og af et fuldt Hjærte ønskede de hende al mulig Lykke paa Rejsen til det hellige Land.

Adda og Herluf gik samme Aften Tur op omkring Zwinger. Gaderne lune, maanelyse og mennesketomme. Murene straaled opsparet Solvarme fra sig, Musik kom og forsvandt i Luften, først nede fra Kaféen ved Floden, saa ovre fra den anden Side, og nu fra Brihls Terrasse. De gik ind i Zwingergaarden og op over den gamle Vold. Solens sidste Skær laa som en lang, grøft Stribe bag Bjærgene, Heliotroper, der nylig var vandede, duftede beklemmende sødt, en Duft, der lagde sig tæt ind omkring Hjærtet og fik det til at længes og hige. De lænede sig ud over Balustraden, nede fra de forvitrede Bregnegrotter kom der en muldnende Em fra halvt udrullede Bregnesnørkler. Rococo-pavillonerne rakte deres sorte Pragtvaser op imod en svagt blaanende, fjærtstjærnet Himmel, og alt var Stilhed.

Hun havde lagt sin Arm ind under hans, nynnende. Lidt efter lænede hun sit Hoved ind imod hans Skulder.

«Hvor det er rart, at vi er ganske alene sammen igen,» sagde hun.

I samme Nu greb deres Hænder hinanden,²³²

og han bøjede sit Ansigt helt ned imod hendes, hendes Aande, hendes dejlige Haars bløde Vellugt, hendes Øjnes rolige og alvorlige Blik, selve Livet med dets Varme og Skønhed holdt han i sine Arme, og han følte igen en urolig Smerte over at holde hende fast og tæt ind til sig, et nagende Ansvar. Men det var jo hende selv, der af sin frieste Vilje havde truffet Valget, paa hundrede Maader havde han gjort hende det let at løsne sig ud af Forholdet til ham, den Gang da Sygdommen pludselig kom. Hun havde ikke villet forstaa, skønt han ikke et Øjeblik var i Tvivl om, at hun kunde læse hans bekymrede Tanker ved det Ansvar, der hvilede paa ham. Og det var ikke ham, der egoistisk vilde føre hende ud af det Milieu, hvor hun hørte hjemme, det var hende selv, der higede udenfor Murene, det var over til alt hans, hun vilde, netop det var Nerven i hendes Attraa.

Han lagde Hænderne omkring hendes fine Hoved.

Og han følte sig ringe og ydmyg i sin egen Kærlighed.^{XIV}

Efter tre Ugers Forløb kom Fru Barnekow farende hjem i Eksprestog med alle sine Kufferter. Hun var henrykt over Ægypten, aldrig havde hun drømt sig noget saa mondænt som disse Ørkenhoteller omkring Kairo, og de dejlige Pyramider, i hvert andet af Faraonernes Gravkamre sad der et Par danske, det var ganske som om man var hjemme paa Strøget, i Cheops Pyramide havde hun truffet Konsul Grøns, i Sesostris' Godsejer Isachsens, hun var bleven hejset op og ned af chokoladebrune Arabere, slynget fra den ene Araberfavn til den anden, hun var

fuldstændig charmeret af Ægypten og havde de halve Kufferter fulde af forfalskede Antikviteter fra Ram ses den andens Tid. I fuldeste vigueur kastede hun sig over de sidste Forberedelser til Familiebegivenheden. Adda ønskede sig et saa tarveligt Udstyr som muligt, Mor og Datter havde forskellige Scener i den Anledning, men Adda blev haardnakket ved sit.²³⁴

Herlufs Møbler vilde næsten ganske fylde de Par Værelser, som de havde bestemt sig for nede ved Frederiksholms Kanal, og der var aldeles ikke Plads til Salonmøblementer i den allernyeste Stilart, som Fruen partout vilde skænke de unge. Fruen begreb ikke denne frivillige Fattigdom, der næsten grænsede til Affectation.

I maa dog virkelig have det saaledes, at man kan besøge Jer,» sagde hun krænket, «deier dog noget, der hedder Noblesse oblige», skulde jeg mene.

Men alt, hvad hun vilde købe, blev afslaaet, en lav lueforgylt Rococoseng med Ivseblaa Silkepolstring, et Toiletspejl med fire Fløje, et Toiletservice i Sølv og Skildpadde, polstrede Causeuser, og en daarlig tysk Kopi efter Makart.

Efter megen Snak frem og tilbage, købte hun alle Sagerne til sig selv og magasinerede dem til kommende Brug. Intet offentligt og fashionabelt Bryllup, ingen mondæn Middag i Koncertpalæet, intet Udstyr og ingen Medgift og ingen Bryllupsrejse.

Det var det Program Adda satte igennem med Jærnvilje som en Haan imod det Milieu i Samfundet, hun nu for bestandig sagde Farvel.

Hun vilde vise Selskabet, at hun kunde leve foruden, og leve lykkeligt.²³⁵

Det var efter Vielsen.

De nygifte korte tilbage gennem Skoven for at naa Strandvejen og «Villa Eros.» Regnen var trukket over ad Hveen til, hen over Skoven laa der som et Diadem af blinkende Regntaage, alle disse gamle, vældigt kuplede Bøge bredte sig rolige, rigt og bredt udfoldede i denne skønne og ligelige Udvikling til alle Sider som Lyset og Luften giver, ingen Kamp og ingen Trængsel som inde i de mørke, tætbeplantede Indelukker.

Adda flk de emmede Vognruder ned. hun bøjede sig ud for at se et af disse kongelige Træer, som de kørte forbi, og Regnen faldt i hendes hvide Slør og lagde sig som sitrende Draaber i hendes Myrthekrans.

Saa kørte de ud gennem Strandvejen, langsomt. Larmen fra Mennesker og Vogne slog imod dem, og Støvet, som den flygtige Regn lige havde plettet, hvirvlede i graa, kvælende Skyer, lagde sig knugende for Brystet, Vognruderne maatte igen op for al dette ophvirvlende Smuds.

I alle Villaerne var der Vagtposter ude, Ud-sigtshøje og Bænke occuperede af Herrer og Damer, der rakte Hals og gjorde himmelhøje Bemærkninger over Brudeparret, der meget langsomt passerede Beaumondens Krydsild, som paa Trods.

Og i en halv Time, mens Defileringen varede,²³⁽ⁱ⁾

blev der ikke talt om Cykler og punkterede Luftringe i to tusende danske Patricierhjem.

Aandens hvirvlende Hjul stod for én Gangs Skyld stille i Forbløffelse over dette mageløse, at selve Adda Barnekow, en af de fødte, en af Eliten, en af allerførste Klasse, en af Patriciatet, den forgudede og bagtalte Adda, steg ned til det almene Publikum med en brystsyg Adjunkt og Historiker, som ikke en levende Sjæl paa Strandvejen vidste Besked om, hvem <*ar.

En komplet Lock-out indenfor Aristokratiet.

Og fra alle disse Havehække og Lysthuse og Høje glanede og gloede alle Addas forsmaaede og ignorerede Etatsraadssønner, og Damerne dannede Velfærdskomité og guillotinerede paa staaende Fod en halv Snes Bygter, og Sladderer der altid befandt sig slunken i Selskabets evigvarende Agurketid, rendte og rendte efter den bortkørende Vogn, væltede sig i Støvet, lik det til at hvirvle og bruse, plette og smudse, kvælende, knugende,

læggende sig for Brystet af de forbigaaende, Støv, Støv, Støv, ægte uforfalsket Strandvejsstøv, Højsaisonsstøv; og de to der sad i Vognen kunde mærke, hvor det begyndte at trække ind gennem alle Fuger og Sprækker, saa de knap kunde drage Aande mere, det lagde sig over Addas hvide Brudekjole og dæmpede denne altfor skære Hvidhed med sit ensartede graa.

Men hun smilede under Sløret, det var sidste²³⁷

Gang i hendes Liv, hun fik Lejlighed til at hvirvle Støv op over de andre — og op over sig selv.

Saa kørte de op gennem Villaens mægtige Elmeallée, og Kammerherreinden og Professor-inden var de eneste der tog mod dem paa den høje Verandatrappe.

Ernst fløj omkring i Kjole og hvidt og tempererede Vinsorter fra atten hundred og fyrrer, Tjeneren Petersen var aldeles konsterneret over de mange modstridende Ordre han fik, og i den almindelige Forvirring, var det ikke godt at blive klog paa, hvem der var Tjeneren og hvem der var Søn i Huset, en udenforstaaende vilde maaske snarest tro, at det var Petersen, der var Sønnen.

Ernst forærede sin Søster en Bil, soim han ganske bestemt vidste, at hun ikke vilde modtage. Den stod og snurrede og snøftede ovre i Bemisen, og Ernst var henrykt over denne Præsent, der saa bekvemt faldt af til ham selv.

Han havde købt den for forskellige Bierhverv og Tilegnelser, der under Mamas Orientrejse var faldne meget rigeligere end sædvanligt, og for alt det der kom ind efter hans slagtede Væddeløbstraver.

Hans store Lidenskab, hans ærgerrige Drømme, var endt med at gaa op i Pølser hos en Hesteslagter paa Vesterbro. Men Ernst troede paa Udvikling eller Evolution, og der er saa mange²³⁸

Slags Befordringsmidler til Ærens Tempel, én cykler derop og en anden kører med Bil.

Han foretrak nu det sidste.

Efter Bordet klædte Adda sig om oppe paa sit gamle Værelse, som hun sagde sit sidste Farvel med et roligt Hjærte. Da hun lukkede Toiletspejlets Fløje for sidste Gang, smilte hun fornøjet ved Tanken paa sine smaa gammeldags Værelser dernede ved Kanalen.

De vilde køre ind til Byen med Syvtoget, og der var ikke lang Tid igen.

Ude paa Terrassen sad Ernst og Mama og talte Alvor i de magelige Kurvestole, de var bægge meget oppustede efter Dineren og røg Cigaretter.

Spisestuens Døre stod aabne ud imod Parken, Lvsene derinde brændte ned i de tunae

' %J o

Malmstager med ranke og ubevægelige Flammer, ikke et Vindpust rørte sig, bag ved rugede Skoven, Varmen steg ud fra Jorden, der var en dæmpet Lyst over Naturen, som om dunkle røde Flammer løb hen over Terrasserne og fik Roserne til at sænke sig i en mørk Brænden og Gløden.

Gennem alle de skønne straalende Stuer gik hun, og ud over Rosenterrasserne, der sænkede sine røde Rækker ned mod Sundet, saa et sidste Farvel og de tog Afsked.²³⁹

Ved Haveporten vendte hun sig om, i alle Lysekronerne straaede de gyldne Lys. og alle Vinduer stod aabne i Aftendæmringen. Hun gik over mellem Roserne, plukkede af disse tunge, duggede, mørke Roser, en sidste Gang plyndrede hun af al denne dybe Skønhed med begærlige Hænder, vred Blomsterne af deres lange Stilke — og gik hurtigt uden at se sig tilbage.

Saa kaldte Herluf nede paa Vejen, utaalmodig.

Fuld og glødende stod Maanen lige over Badehusbroen, en sort Streg der løb lige ud i al denne Lysvuggen, Sølvrilsen og Gyldenstrømmen.

Hele Kvarteret dernede ved Kanalen bag Slottet saa saa dødt og indadvendt ud i den lyse Sommernat. Alle de

gamle Patricierhuse flød sammen i et Mørke, dumpt rugende, og nede paa Skibene var der en Harmonika, der snøvlede sin træge Melodi frem i Stilheden, mens Maanelyset langsomt gled gennem Ruinens gabende Vinduesaabninger. Dette døde Slot tegnede sig som en uhyre tragisk Skygge i Natten, og alle disse gamle Huse der krøb sammen omkring det havde ligesom tabt deres Hukommelse og Følelsen af den Tid, der ikke længere betød noget for dem.

Adda havde med Vilje valgt et af disse²⁴⁰

gamle stilfærdigt fornemme Huse, der dufter af soltørret Træ og røde oliemalede Vægge, hvor de store Portrum er prydede med thorvaldsenske Basreliefs, og hvor der inde i de rummelige Gaarde gemmer sig Rester af Fortidens store Haver. Enkelte af Vinduerne har endnu deres grønne smaarudede Glas, og i alle de brede Karme og i de solide Mure er der Skabe og hemmelige Skufler og Gemmer, der endnu dufter af ældgamle Lavendler.

Netop i et saadant Hus vilde hun leve.

Men i Nat, den første Nat hun var i sit nye Hjem. syntes hun, at Luften var underlig trykkende og beklemmende. Hun flk Vinduerne op ud imod Kanalen, og imens Herluf havde umaadeligt travlt med sine Papirer, som Pigen havde bragt i den vildeste Uorden, tænkte hun med hemmelig Lystfornemmelse paa alle disse bekvemme og nutidssvarende Ting, som hun nu langsomt vilde vænne sig fra.

Og hun var især henrykt over at blive al mulig elektrisk Lys kvit, dette kolde og kunstige Lys, som hun badede, fordi det havde lyst over saa mange Timer, hun nødtigt vilde leve om igen.

Med en usigelig Glæde tændte hun alle Vokslysene rundt om i Stagerne, virkelige Flammer, levende og naturlige, hun følte sig saa lykkelig i Skæret af disse stille Lys, og alle Herlufs troskyldige Møbler, hans alenhøje Reoler, den²⁴¹

molesterede Buste af Carlyle, Uhret med sine Kløverbladsvisere, og alle Harriets velmente Broderier, hvor Minervas Ugle bestandig figurerede omgivet af å la greeque-border i lysegult. Hun syntes næsten, at hendes egne Sager fra Frederiksgade saa en Smule ufine og vulgære ud, især en verbenarød Causeuse hvor hun i gamle Dage havde udhvilet efter al den Arbejdsløshed, der havde udsuget alle Kræfter og al Energi.

Men Flygelet var her, og hvor hun glædede sig til sin Musik nu.

Det begyndte at trække ind fra de aabne Vinduer, hun syntes, at den friske Luft gjorde hende godt, frisk Luft, først og fremmest frisk Luft, i ét eneste dybt og langt Aandedrag, hun lukkede Øjnene og lænede sit Hoved imod den hvide Vinduespost, og hun bad Herluf om at sælge sig ved Flygelet, ganske sagte prælude, men ganske sagte, for Folk sov rundt om i Huset, blot et Par Toner, en Aceord der blev holdt længe.

Han svarede ikke, hun troede, at han sad ved Skrivebordet og læste Telegrammer, men saa hørte hun hans Skridt inde i Soveværelset, og hun smilte lykkelig og satte sig stille over ved Flygelet, berust af den stærke Natteluft, der kom ovre fra Vandet.

En eneste Accord kun — men længe tonende.

Den store Eros. 16242

Maanelyset laa rundt om i de hvide Karme, igen en Accord, saa rejste hun sig pludselig op, forfærdet. Hun gik et Par Skridt frem, lyttede, som et tungt Stød op imod Sovekammerets Dør, og endnu et Stød, og Hoste, en forfærdelig krampagtig Hoste, der holdtes tilbage med den yderste Anstrengelse, holdt inde et Par Sekunder og vendte tilbage, stærkere, bestandig stærkere, en dump skrækindjagende Hoste, der skar sig frem i Stilheden som rustne Knivs-blade.

Hun slog Hænderne sammen, vaandede sig, vaklede over mod Døren.

Igen dette Stød som om han kæmpede haardt med sig selv derinde.

Saa brast hun i en ubeskrivelig fortvivlet Graad, og hun lænede sig op imod den samme Dør, Døren ind til

hendes nye Liv, og hendes Taarer randt ned over den hvide Lakering, i Fortvivlelse.

Han hørte hendes Graad — Hosten holdt inde et Par Minutter.

Saa lukkede hun Døren stille op, Luften fra de aabne Vinduer fæg ind med Vindtrækket, Gardinerne bølgede ud, og de laa i hinandens Arme, Kind mod Kind, under tusende Taarer, og han gemte sig ind til hende, og han tvang Hosten tilbage, hele hans Legeme skjælv, saa satte de sig paa Brudesengens yderste Hjørne, og hun holdt sin Haand fast presset imod hans²⁴³

klamme Pande, og da det værste af Anfaldet var ovre, lænede hun ham tilbage mod Puderne, og hun lagde sit taarevædede Ansigt helt ind til hans, holdt ham tætsluttet i sine Arme, og midt i denne dybe fortvivlede Smerte følte hun sig alligevel lykkelig, en Sorgens alt udfyldende Lykke.

Time efter Time laa de saaledes støttende sig mod hinanden op mod de hvide Puder i et alt forglemmende Favntag, hviskende hinanden blide, usigelig blide Ord, blidere end Natten og Maanelyset, der llød gennem de gamle Stuer med et mystisk næsten overjordisk Straaleskær.

Saa mærkede hun, at han sov, roligt, dybt, med langt Aandedræt.

De sad næsten helt op mod de opstablede Puder, blundende, vaagnende med lange Mellemrum, og trygge ved hinandens Nærhed sov de igen hen med et svagt erindrende Smil — at dette virkelig var deres Brudenat, den første Nat i det nye Hjem.

16*XV

Hun gjorde alt for at skjule dette Tilbagefald, for stolt til at taale nogens Medlidenhed.

Og Herluf var i den første Uge ofte urimelig og opfarende, fordi han netop vilde mærke Deltagelse fra saa mange som muligt, det gjorde ham godt. Saa sled hun sig op for at dække og skjule og fortie, hun plejede ham Nat og Dag og taalte alle hans Særheder. Men da den første Opofrelsesrus var forbi, og da han hurtigt kom sig igen, følte hun sig pludselig træt og skuffet. Al denne uvante Resignation kunde ikke bære hende, hun manglede noget, hendes Sanser følte sig golde, Stilheden var trykkende, hendes Fanatisme efter at gribe Livet an fra nyt af havde intet bestemt Maal, Atmosfæren havde ingen Kim og Spirekraft i sig, og det Milieu hun vilde trodse, ignorerede hende fuldstændig. At flygte ud paa en lang Udenlandsrejse eller tage Sommerophold i Villa Eros, det vilde være en Falliterklæring, især saa hastigt som nu.²⁴⁵

Saa kom den Dag, da Herluf vendte tilbage til sit daglige Arbejde, sine Interesser og Pligter, og hun sad alene i de to Stuer ud mod Kanalen og drømte om alle de Broer, hun havde brudt af. Professorindens Kreds kede hende uendeligt, og Herlufs Optagethed af sit Arbejde irriterede hende. Men Stilheden og det daglige ét og det samme var det værste. Efter to Maaneders Forløb syntes hun at hendes Livs Perspektiv var som et uendeligt lige ud ad Landevejen.

Hun fortrød ikke, hvad hun havde gjort, men hun savnede- dette stimulerende og mousserende i Luften, der er som Overkulturens Aande, dette uendeligt line Blomsterstøv der til syvende og sidst har sin Værdi som befrugtende, skøndt det flyver over saa megen Goldhed, Tomhed og Fladhed.

Dette gyldne Støv i Luften savnede hun, og det fæg kun i det Milieu af Samfundet, som hun havde forladt, noget uendelig fint og duftende og flyvende, der er alt for sårt til at kaldes Luksus, fordi det snarere er det luxuriøses og overkultiveredes forfinede Sjøleaaende. Og hun vilde have Støvet ind i sine egne Stuer, ikke søge det op hos de andre. Hendes Trang til at undvære var kun en Caprice, og den fik hurtigt sin Reaktion. Hun havde glædet sig til at føre Husholdningsbog og gøre sparsommelige Indkøb paa Torvet, og saa folte hun sig straks²⁴⁶

skuffet over al denne Smaalighed og Indsnæv-rethed, der følger med det at maatte se paa Penges Værdi.

En skønne Dag overraskede hun sig selv i at sidde og drømme om al den Luksus, hun i tidligere Tid havde væmmedes ved i en evig Overmættelse.

Rivieraen med dets Pragthoteller og mondæne Larm drog som et lokkende Fata Morgana, og Stuerne hjemme i

Frederiksgade, alt dette lune, polstrede og duftende, Orehideerne paa de lilla Silketæpper, den lydløse Betjening i hele Huset, Rigdommens stille Andagt, hele dette lune og rolige Aandedræt som Velværet giver, denne oversvævende Ligeegyldighed hos disse Mennesker der ikke er fødte til nogensomhelst Kamp for Tilværelsen.

Og hun der vilde indrette sin daglige Livsførelse paa alt hvad der var billigt.

Xu opdagede hun med et dybt Suk, at alt hvad der er billigt i Livet mangler den højeste Skønheds Stempel.

Trangen til Skønhed var hendes egentlige Livsnerve.

Kammerherreinden led alle Elskovens Kvaler.

Den ene af Sommermaanederne gik hen efter den anden, Gregers Holten blev stadig nede i Hamborg, et Par Breve havde hun faaet, at nu kom lian, og nu kom lian; var det maaske Forældrene (der holdt ham tilbage, hun havde søvnløse Nætter, led alle den indbildt forsmædetes Kvaler, en Dronning Midas midt i alt sit formaalsløse Guld, og hun tog femten Pund af paa Grund af Græmmelserne. Hun flakkede om uden Rast eller Hvile, ikke én havde hun at betro sig til, hun brændte inde, det sved og det stak, saa flygtede hun over til Fanø Badehotel, dér var hun dog Hamborg noget nærmere. Hun kørte op foran Hotellet med megen éclat, med «Betjening» og fem sejldugsovertrukne Kufferter. Betjeningen var den sortklædte Mellemting mellem en Dame og et Tyende. Hun rullede ud i Badevogn. Helt ud i Vesterhavet for at svale sine indvendige Brandsaar, hun flakkede om paa den flade Strand i alle mulige Toiletter, hun dansede hver

O 7

eneste Lørdag Aften inde i Kurhotellets Sal med alle Fyens Landjunkere og Hofjægermestre, men det var altsammen forgæves, hun dansede paa gloende Kul, og hun smægtede midt i en Washington Post. Helt ned til Sønderho kørte hun en Eftermiddag og stirrede langt sydpaa, mens Stormen susede gennem hendes Skorteplisséer, hvad nyttede Sol og Hav og det gnistrende hvide Sand, Orkestrets indsmigrende Valsemelodier, de tyske Friherrers paagaende Gourtoisie, hvad nyttede det altsammen, hendes Hjerte var ulykkeligt. Hun var træt, mat, lysbedøvet af denne Sol over Havet, hun tog det ene Pund af efter det andet, hun vidste ikke, om hun var købt eller solgt.²⁴⁸

og i en vild Selvbedøvelse dansede hun ud med hele den danske Adels Dansehestebestand. der alle som én var trukken til Havs efter Vinterballernes anstrængende Manege. Stiftsdame! fra Valløe, der sad paa Rad og vaagede over Situationen, fandt enstemmig Fruen alt for letsindig af sin Alder, og man begreb aldeles ikke den yngre Adels Hensigter.

Det tyske Publikum lorgnettede lige ind paa Livet med germansk Grundighed.

Og der var især én Dame, der pludselig en skønne Dag skød op, som skudt op af Gulvet, en Dame der var meget paagaende med sine Lorgnetundersøgelser af den altid dansende Kammerherreinde.

Denne Dame vakte almindelig Sensation ved sit eksotiske Ydre, man gættede paa Ministerial-rathinn, Fabrikbesitzerinn fra Mähren eller Haupt-steuereinneherinn fra Posen. Fruens Navn stod ikke anført paa Hotellets sorte Tavle, der hvilede en Gaade over hendes haardnakkede Incognito.

Kammerherreinden havde set Fremtoningen flere Gange paa Stranden og fundet hende under enhver Kritik ækel, men hvor hun saa gik og stod, skød Damen op lige i Nærheden, i hver-anden Strandkurv stak hendes fede Ansigt pludselig frem indhyllt i et cochenillerødt Sjal, hendes forgyldte Stanglorgnet arbejdede ustandseligt paa nært Hold og i Afstand, og hendes umaadelig fede Korpus tog ved enhver Lejlighed en-²⁴⁹

hver friere Udsigt bort. Fru Barnekow lod sig roligt lorgnettere, inderst inde var hun i Grunden smigret over den Opsigt hun vakte, og hun susede selvbedøvet ud hver eneste Gang Balmusi-ken blæste op.

Hendes Sorg havde Dansesko paa, og hun gik Aftentur ud ad Stranden til med alle disse blonde, højtnakkede, rødmustachede og rodblissede Junkere, der smilede med uhyre store Fortænder og bevægede sig med en Gennemsnits Kell-nerelegance. For at dove sine indre Kvaler flirtede hun lige fra Nordby til Sønderho, og midt i

den adelige Flirt skød den fede Dame op og gjorde sine rolige Notitser over Elskovslegen.

Fruens Sorger steg fra Dag til Dag, Gregers sendte de mest ubegribelige Breve fra Hamborg, Breve fulde af glødende Jalousi, af nærgaaende Beskyldninger, af uforstaaelige Insinuationer, hun forstod ikke et Ord af det hele, hvor i al Ver-kunde han vide, hvem hun dansede med, om hun overhovedet dansede, og hun skrev et langt dybt indigneret Brev, hvor hun med levende Farver skildrede sin sygnende Tilværelse i en blæstomtumlet Strandkurv, sin tærende Længsel, sin Anæmi og sin Livslede.

Saa sendte han hende, som eneste Svar, en lang Liste over alle hendes Balkavalerer.

«Den Aften havde hun danset med Ritmester Kølle, den Aften med Kammerjunker Mønsted, den Aften havde hun sværmet med Baron Isach-250

sen og den Nat med Stamherren til Fladnakke-gaard paa Fyen.»

Fruen syntes, at Jorden bevægede sig under hendes danseglade Fødder, hun blev altsaa udspioneret, hvorfra havde han ellers disse Oplysninger, og hun bestilte straks sin Regning. Hun holdt sig inde paa sit Værelse hele Dagen og grublede sig en Spleen til.

Da hun næste Formiddag gik ned i Vestibulen, og alle Kufferterne allerede var paa Vognen, saa hun med forfærdede Øjne, at den tomme Plads paa Hotellets sorte Tavle pludselig var udfyldt.

Fru Konsulinde Therese Holten — Hamburg.

Saa skyndte hun sig ned til Vognen med bankende Hjærte og kørte i Huj og Hast til Esbjerg.

Det var altsaa hans Mor, denne levende Illustration til Darwins Abetheorier!

Hun blev bleg og rød to Gange i Træk.

Og nu i Aftes ved Bordet — en Decolletage i ferskenfarvet Silke —, saa man bogstavelig talt mistede Appetiten til Mellemretterne over Synets Græsselighed. Og saa en Mustache, ovenikøbet en omhyggelig velplejet med opadbøjede Slutningshaar, ligefrem kompromitterende. Og det var altsaa hans Mor! denne Dame der havde bragt hele Selskabets Latter og Kritik ned over sig, som hun selv havde persifleret,201

som havde været den daglige Skive for alle disse Ugers Munterhed.

«Min tilkommende Svigermor, hviskede hun rystet i sin Sjæls Dyb, dette formidable Kvindemenneske med sit Læs af neapolitanske Koraller, med sine umenneskelig tykke Øjenbryn, sin Suffisance, det svimlede og sortnede for hendes Øjne, det var utænkeligt, urimeligt, ubegribeligt, at hendes elskede Gregers virkelig skulde have en saadan Mor, kunde det ikke ligefrem forbydes, forhindres, aldrig i Evighed vilde hun have Damen ind i Familien. Du gode Himmel, hvor Livet var ubarmhjærtigt, og hun den af Skæbnen mest forfulgte. Da hun kom til Esbjerg, følte hun sig et Øjeblik saa overvældet af Lidenskab, at hun lige sporenstregs vilde til Hamburg, men saa fattede hun sig lige midt under det voldsomme Sindsoprør — hun var Dame — og hun gik ikke over Grænsen.

Men inde i Kupéen skrev hun med en rystende Blyant en fnysende lidenskabelig Epistel til den gode Gregers, Lidenskaberne susede omkap med Iltogets rasende Fart, Side op og Side ned, alle mulige franske Romanreminiscenser og Theatervendinger, hun levnede ham ikke Ære for en Skilling, brugte tre Gange i Træk Ørdet gement, hun ønskede ikke oftere at se ham og angav meget detailleret, at hun agtede at slaa sig ned paa Marienlyst Badehotel hele Resten af Sommeren.252

Den sidste Side stænkede hun over med et Par Draaber Verveine — det tog sig ganske ud som Spor af Taarer. Epistlen kom i Kolding Postkasse, hun plumpede den selv i nede paa Perronen med en dramatisk Haandbevægelse.

Saa var Romanerne altsaa ikke saa langt borte fra Virkeligheden, som hun havde tænkt. Dette her var jo ganske og aldeles Marcel Prévost.»

Paa bægge Færgerne spiste hun sig ustandse-ligt Sindsligevægt til, Sardinier uden Brød og Mængder af Mayonaise.

Men hun undgik den italienske Olie, det afficerede hendes Nerver og fik hende til at tænke paa Konsulinden.

I Korsør var hun fuldstændig behersket, og da hun kom til København, tog hun straks ud til Villaen. Adda og Irgens havde lejet sig ind i en Gaard nær ved Hellebæk, og hun skrev til sin Datter, at hun agtede at træffe sammen med hende paa Marienlyst Badehotel en af de aller nærmeste Dage i Egen.

Kammerherreinden og Ernst rullede ind paa Marienlyst Hotelterrain. Ernst var omtrent forlovet med Polly Gersdorff og havde i den Anledning lagt sig en gul Mustache til og et mere bredt og mandigt Væsen end ellers. Efter et Ulykkestilfælde med Addas Bil, han var i fuld Fart styret lige ind i et Poppeltræ, havde han faaet en stor Skramme ned over den ene Kind,²⁵³

en Skramme, som han bar med megen Værdighed, da Som niertyskerne straks var interesserede i Tilfældet og gættede paa Duel. Han havde ellers ganske opgivet Bilsporten efter Affæren med Poppelen og fuldstændigt slaaget sig paa Fægtesporten. Hans Arme var ganske møre af nogle drabelige Kvarthug, i Løbet af ti Minutter var han bleven ramt fem og tredive Gange, men han opgav ikke Haabet om at kunne føre en lynsnar Klinge i en flot Ripost, og hans ærgerrige Drømme drejede sig Nat og Dag om en offentlig Match i Fægtelokalet omringet af hele Københavns Elitepublikum. Han ventede sig store Resultater af sin Floretuddannelse, og efter megen Nattevaagen og Grublen havde han omsider faaet formuleret sin Livsvisdom til en Kraftmax-ime, som han serverede ved enhver Lejlighed:

"Der gælder kun ét her i Livet,» sagde han med foldet Pande og uudgrundelige Øjne, «kun ét eneste — saa vidt muligt at blive Amatør paa alle Omraader.»

Og han kunde sige det af dyrekøbt Erfaring, omringet som han var af forstuede Forben, fladtrykte Hjul, massakrerede Vogne og splintrede Floretter.

Men en fuldendt Amatør, det vilde han nu være.

Adda svarede, at hun meget nødtigt vilde komme ned til Hotellet.²⁵⁴

Men Brevet var alligevel fuldt af halvt skjulte Klager, mellem alle Linierne laa der noget bittert og modløst, en Klage over noget ganske ubestemt.

Tgen Anæmi, sagde Fruen højt til sig selv. Adda véd naturligvis som altid ikke, hvad hun selv vil. Hun vil ikke komme ned til mig, og hun er øjensynlig meget utilpas med sit Land-liggeri deroppe. Sagde jeg det ikke nok, den Kaprice med moderat Livsførelse gik hurtigt over. Det er vist paa Tide at jeg griber ind. Man maa leve efter sin Stand og sine Midler, nu er hun Himlen være lovet forhaabentlig kureret.

Næste Morgen cyklede Fruen op til Hellebæk.

Gaarden laa helt oppe bag ved de høje Strandskrænter, lidt tilbage i Landet, men der var vid Udsigt ud over Kattegat, over Kullens blaa Silhuetlinje og den svenske Kyst med Skovene lige overfor.

Fru Barnekow cyklede lige op for Døren med en rask Spurt, alting lugtede af Gødning og ny-malket Mælk. Paa Stakittet var nogle gule Badehætter hængt op til Tørring. Alle Døre stod aabne, og der var ikke en Sjæl i hele Huset.

Omsider fandt hun sin Datter nede i Haven, hun laa træt og mageligt henslængt i en Hængekøje mellem to halvtudgaaede Frugtræer. Ude paa Græsset laa en Bog og flød og endnu en Bog lidt længere henne. En Høne betragtede den nyere Literatur med et rødt og mistænk-²⁵⁵

somt Øje og satte saa pludselig i Løb i en stor sidelæns Flugtlinie.

Mor og Datter hilste noget mat paa hinanden. Fruen saa straks, at Adda havde grædt, og Adda kom langsomt ud af Hængekøjen.

Men kæreste Barn, hvad er det dog for en mærkværdig Kjole Du gaar i!»

Adda strøg sig hen over Haaret, som om hun skød kedsommelige Tanker bort.

«Er det af Hensyn til Hønsene?» spurgte hun stille og smilte træt.

Fruen rømmede sig, hun havde virkelig gerne villet være elskværdig.

< Hvor er Din Mand,» spurgte hun lidt efter med deltagende Stemme.

Herluf — han sidder vel derinde og skriver.»

Igen en Pavse, Adda lagde sig i Hængekøjen og lukkede Øjnene.

«I har da ikke haft en Kontrovers — jeg synes Du ser saa forstemt ud.»

Adda drejede Hovedet hort fra Moderen.

«Aldeles ikke, jeg keder mig kun.»

«Men hvorfor i Alverden, Barn, kommer Du saa ikke ned til mig — har jeg maaske ikke advaret Dig for denne usunde Isolation.»

Adda smilte ironisk.

«Nu gaar jeg virkelig ind og spørger Din Mand om, hvad der er i Vejen.»

Og hun gik hurtigt op imod Huset.

I samme Nu var Adda igen oppe og efter hende.²⁵⁶

Xej, Du maa ikke forstyrre ham — han har travlt i Dag.»

Saa lagde Adda pludseligt sin Arm ind under Moderens, og de gik ned gennem Haven, de trængte til hinandens Fortrolighed, og Adda begyndte først i korte, afbrudte Sætninger:

« Der er slet ikke noget i Vejen — Herluf er god og hensynsfuld — næsten altfor hensynsfuld undertiden — han pylrer om mig — vaa-ger over hvert et eneste af mine Skridt — men det hele er ikke noget — en ren Bagatel.»

Altsaa der er alligevel noget,' sagde Fruen med en logisk Følgeslutning.

Han læser Korrekturer,» fortsatte hun forklarende — «og han véd, at det interesserer mig at hjælpe ham — og jeg har bedt ham et Par Gange derom — igen i Dag.»

«Vil han ikke? det er virkelig meget lidt hensynsfuldt.

< Han vil nok — tror jeg — men han kan bedst alene — siger han — han vil altid helst sidde ganske alene med sit Arbejde — saa vil jeg naturligvis nødigt forstyrre ham — andet er der ikke.»

Fruen grundede, i Grunden forstod hun ikke Addas Lyst til dette Skriveri, efter en tavs Tankeproces bemærkede hun dybsindigt:

Hvis det var mig. Adda, lod jeg ham uden videre sidde i Fred — skønt jeg meget godt kan forstaa, at det er irriterende. Din Far havde²⁵⁷

noget af det samme, tror Du saa meget som et Sekund, at jeg nogensinde flk at vide, hvad han havde for. Tilsidst venner man sig totalt af med at spørge. Det gjorde jeg. Man staar sig derved. Enhver i vore Dage maa passe sit, især i et Ægteskab. Og Du har Gud være lovet en saa god Opdragelse, at Du strængt taget ikke behøver at kede Dig med Din Mand. Hvad bliver det saa til med Jeres Tennisplads? Du véd, at mine Catchere staar fuldstændig til Disposition. — Ernst spiller kun Golf — og jeg er nu selv helt holdt op — jeg har købt mig en Humbercycle — det er Gedde, der har overtalt mig — og det er i Grunden en virkelig interessant Sport, finder jeg, man kan komme saa langt omkring — og i saa kort en Tid.»

Adda slåp sin Mors Arm,.

Hun vilde være gaaet videre i sin Fortrolighed, men Ordene frøs fast, det var hende umuligt at gøre sig forstaaelig.

Fruen blev ved, verdensklog og overlegen i Tonen.

«Véd Du, hvad jeg tror — Du skulde tage nogle af alle Dine gamle Interesser op igen. Hotellets Flygel er aldeles fortræffeligt, siger jeg Dig — hvad mener Du om at tage et Par firhændige Rubinstein op igen — især den — trå la — la la la — la la — trå la la!»

Fruen begyndte at nynne de første Strofer af Barkarolen i Es Dur.

Den store Eros. 1 /258

Adda tænkte med Gru paa alle sine firhændige.

Jeg keder mig aldrig,» vedblev hendes Naade, «skønt der saamænd er kedelige Ting nok i Livet — enhver har sit.»

Hun sukkede dybt, over Øjnene lagde der sig et smærteligt Drag.

«Men hvis man gav efter—saa gik man til Bunds i Spleen — Ernst har meget af min Natur — Du aner ikke, hvor han er ihærdig og udholdende i sine Interesser — han er begyndt med disse Folkedanse, Du véd, og med Liv og Lyst, blot Du vilde mælde Dig ind til et Kursus i Vinter, Govse Kaas gaar aldeles op i disse Danse, og der ligger jo noget virkelig nationalt paa Bunden, det er jo ikke helt hen i Vejret og overfladisk, jeg finder, at man bør støtte den Slags nationale Bestræbelser, især disse morsomme Springdanse, der nu igen kommer paa Mode.

Hun blev ved med at tale om alle Livets mangfoldige Interesser, om al den Fylde og Mangfoldighed, der bod sig frem, naar man kun havde Øjet aabent derfor, hun ligefrem berusede sig i sin egen Veltalenhed.

Golf og Folkedanse, Cykler og L'hombre-Aftener, firhændige Rubinstein, Automobiler og Floretfægtning, og hun endte med at benytte sin egen Søns mageløse Livsmaxime: «Man maa paa ethvert Omraade være lidt af en Amatør, især i vor Kreds og i vore Dage.» Saa blev de pludselig afbrudte i deres intime og fortrolige Samtale.

Irgens kom ned til dem, tværs over Plænen.

Han var i Morgensko og hvid Lærredsjakke. Hans sorte Slips var krøben helt op over Flippen, hans Holdning var noget foroverbøjet.

Han saa ikke meget henrykt ud over Svigermoderens Ankomst, hans Øjne flakkede uroligt fra Mor til Datter, hvad havde de nu talt om, hvad var det nu, Adda skulde overtalestil, alle hans aandelige, uendelig mistænksomme Følehorn vibrerede i nervøs Uro, og han anede, at der konfereredes om et Surrogat for det, Adda savnede i sit Ægteskab med ham — alle de gamle Vaner og tomme Adspredelser.

«De skriver, kæreste Herluf,» sagde Fruen blidt og spydigt og lagde sin Arm omkring Datteren, fuld af øm Moderlighed, hun trykkede hende ind til sig, omfavnede hende smilende og kyssede hende paa Kinden, umaadelige Kys.

Irgens anede straks, at det var et Vink om, hvad han hellere burde tage sig til end at sidde og skrive.

«Sig mig,» gentog Fruen en Smule krigslysten, «arbejder De altid, baade Dag og Nat, eidet nu virkelig ogsaa saa nødvendigt?»

«Helst om Natten, Frue,» svarede han i dyb Alvor og plukkede et Par Roser.

«Men det er ganske forkert, Irgens!» brusede

17*260

Kammerherreinden op, enrageret over denne Forsyndelse imod Eros' helligste Pligter.

«Og ganske nødvendigt,» vedblev han roligt, «ikke fordi det altid er lige morsomt — men det er mit Arbejde — det er det, vi lever af.»

Nu var Maalet fuldt for Fru Barnekow. Dette var en Fornærmelse.

«Hør nu, bedste Herluf, hvad er nu det for Nonsens — nødvendigt siger De — men nu tvinger De mig til at sige min oprigtige Mening — hundrede Gange har jeg vistnok antydnet for Dem. at De som min Svigersøn, ja, jeg opfatter Dem næsten som en Søn, vi kender jo dog hinanden ud og ind, ikke saa meget som et Sekund behøver De at opfatte Deres Forehavender som et Arbejde, allermindst som en Nødvendighed. De er stædig paa det Punkt, og det irriterer mig. Folk finder det samme som jeg. Hvorfor skal vi staa paa Kant med hinanden?»

Adda klyngede sig ind til sin Mor med et underlig lystræt og aandsfraværende Udtryk i Øjnene — som om det hele var hende uendelig ligegyldigt.

Det ophidsede ham, gjorde ham bitter.

Hvorfor var det ikke ham, hun klyngede sig ind til. Havde hun beklaget sig, og hvad havde hun beklaget sig over? Var de ikke fuldstændig paa det rene med hinanden. Var det ikke netop saaledes, hun vilde leve og indrette sig. Var²⁶¹

det ikke bestandig ham, der bøjede sig i Hensyn til hendes Ønsker?

De satte sig over paa den grønne, faldefærdige Havebænk midt imellem Hønsene.

Han stak Adda en Rose i Haanden, og søgte at give hende et Vink med Øjnene, men hun forstod ikke, saa kun endnu mere træt ud.

Ganske stille afbladede hun Rosen og kastede Stilken langt bort.

Saa rejste han sig og tog omhyggeligt hvert et eneste af de røde Blade op, ikke et eneste lod han blive liggende.

Adda smilte overbærende.

«Vi lever ganske som Adda har ønsket sig det,» sagde han hæftigt og rejste sig, «og naar vi ikke er rejst til Spa eller Baden eller Trou-ville, og naar vi ikke bor nede paa Hotellet eller Villaen — saa er det igen Adda, der har ønsket det saaledes, jeg synes nu, at det var paa Tide, Adda, at Du selv indrømmede, at det er Dig, og Dig, og Dig, og bestandig kun Dig, der tages Hensyn til.»

«Lad os frem for alt ikke komme i Haarene paa hinanden,» sagde Fruen.

«Men jeg indrømmer jo — indrømmer jo alt, hvad jeg kan,» hviskede Adda.

«Hvorom drejer saa hele Samtalen sig?» spurgte han lidt roligere.

«Børnlille,» Fruen rejste sig rød af Iver, «lad I nu mig tage Affaire, pak Jeres Kufferter, rejs²⁶²

i Guds Navn, luft Jer, mor Jer, bliv borte ét Aar, et halvt Aar — men rejs, det er min Methode, naar Luften herhjemme bliver mig for stillestaaende, man trænger til Fornylse, til Cirkulation i Blodet, jeg træffer sammen med Jer i Italien, slaa Jer ned i Taormina, i Salerno, hvor I vil — men at sidde her og kukkelure i dette Bondehus, det er dog virkelig for ridiculous, I véd jo. at jeg vil gøre alt — alt for Jer.»

Og hun blev ved at tale, med en Iver, en Interesse for dem, en glødende Gaaen op i alt det, der var deres og kun deres, med en For-glemmen af sig selv og alt sit eget, en Uegennytte, der fik baade Adda og Herluf til at sænke Hovedet i tavs Taknemmelighed. Og Herluf især følte sig beskæmmet, det var første Gang, at han saa noget andet end Overfladedamen i hende, der kom ligesom nogle hurtige Blink fra noget, der var dybere i hendes Natur, noget virkelig varmt og godt og menneskeligt. Alle disse abrupte og naive Ord og Vendinger røbede alligevel, hvor ganske hun undertiden kunde glemme sig selv og helt leve sig ind i andres Ve og Vel i en total Selvforglemmelse.

Baade Adda og Herluf rejste sig stille, og de greb hendes Hænder og takkede uden Ord.

Hvad anden Glæde har jeg ellers af mine Penge,» sagde hun med et Smil, der virkelig var trist.²⁶³

Hendes Stemme var bleven dybere og fjær-nere, og hun bojede sit Hoved langt bort fra dem. som taalte hun ikke Herlufs gennemtrængende Blik, disse skarpe gennemskuende Øjne, der altid forvirrede hende.

Jeg er ikke altid saa munter, som I maaske gaar og tror,» sagde hun med sænket Stemme, — «maaske ikke saa ganske lykkelig heller.»

Mor,» hviskede Adda.

Fru Barnekow brast i Graad.

Baade Adda og Herluf var forbavsede, et bittert Samvittighedsnag greb dem begge, og de saa tvivlrådige paa hinanden. Hvad var der i Vejen?

.Jeg véd meget godt, kære Herluf, hvad De mener om mig, at jeg kun lever paa Overfladen, men De har ikke Ret, ikke altid.»

Saa tørrede hun sine røde Øjne og trak Sløret ned.

«Tænk saa paa at gøre en Forandring,» sagde hun med en hel anden Stemme. »I véd ikke, hvor det piner mig, at I to ikke er helt lykkelige.»

J O

De talte saa muntert om alle mulige andre Emner, os lidt efter evklede hendes Naade til-

" o J

bage til Hotellet.XVI

Adda levede igen op, langsomt vendte hun tilbage til sin gamle Livsførelse.

Denne Udsigt til at flyve ud igen paa første Klasse, med Iltog, med Ekspres, gav hende nye Illusioner. Hun var meget optaget af at lægge Planer, og hun havde faaet en pludselig Interesse for alle mulige Toilettespørgsmaal, én Gang om Ugen tog hun ind til Byen og fordybede sig i Magasin du Nords Parisernouveauteter, hun berusede sig i al denne skønne raffinerede Elegance, hendes Skønhedstrang var uendelig skærpet, hendes sensitive Hænder nød disse bløde Stoffers indsmigrende Kælenhed, alt dette Tvil og Foulard, disse myge Fjer, der krusede sig under hendes kærtegnende Berøring, og alle Fløjlerne varme Nuancer.

Alle disse Farver og Toner nød hun med sit inderste Hjærte.

Og Smykker begyndte hun at elske, de blege Opalers dæmrende Maaneskin indfattet i blod-265

røde Skild paddeskamme, Safirer i mat Sølv, Amethyster i rødt Guld. hun tilbragte Timer inde hos en Juvelér, vragede og søgte i de flade Krystalskaaler og holdt de funklende Stene højt op i Sollyset.

Hun fik en brændende Passion efter at gaa i Butikker, og naar hun traf alle de gamle fra Frederiksgade gav hun sig fuldstændig hen i lange intime Samtaler. Hendes Øren fyldtes med hele Byens Kronik, hun levede igen med i hele denne gammelkendte Atmosfære, det lignede saa godt at være med i det hele igen, lagde sig som blødt Vat om en, man rystedes sammen med de andre og lik Interesse for alle de andres Interesser.

Hun gik igen indenfor Milieuets Mure, hun var ikke af dem, der egnede sig til Undtagelse i Enclavetilværelse.

Hun var kommen over et Intermezzo — men et evigtvarende Intermezzo kunde hun ikke bære.

Nu fuld Orkestermusik — ud paa den lange Rejse, og naar hun kom hjem, vilde hun straks flytte bort fra det døde Kvarter dernede ved den mugne Kanal.

Hun vilde bo i Palægade, og hvad hun havde gennemlevet i sin Forlovelsestid skulde kun være som et roligt Orgelpunkt midt i Bal-musiken.26(5

Nu havde hun en god Baggrund at leve videre paa.

Ogsaa Herluf var modtagelig for Livsfor-nvelse nu.

Han kunde ikke hlive ved med at leve i Luften fra sin Mors gamle Stuer. Hun tænkte med Bitterhed paa sit Hjem og den første Maaned af sit Ægteskab. Denne Maaned havde været saa lang som et Aar. Tobaksrøgen inde fra

Herlufs Værelse, hans slidte, læderbetrukne Mapper, den skrækkelige Kanariefugl der gjorde hende saa nervøs, de urokkelige Empiremøbler der var saa uglædelige for Øjet, de døde Gipsbuster, og saa denne Lugt af Oliemaling og gammelt soltørret Træ. Der var ikke noget mere enerverende end et gammelt Hus, alt hvad der var Fortid deprimerede og slappede Energien. Hun havde ikke Spor af Sans for at se sig tilbage, hvad der havde været, var kun en Støvsy lige i Øjnene paa de levende. Kun de der havde den dybeste Sans for Øjeblikkets gyldne Værdi, vidste hvad Livet var. Hele hendes forfinede og sensitive Sanselighed, der var utilfredsstillet, begærede pludseligt alt ud af Øjeblikket, en uafbrudt Kæde af Skønhedsmomententer, sanseforfinet Skønhed, og ikke denne Chimære om aandelig Forædling i asketisk Re-gorisme. Hvis der var nogen Sjæl, saa var det jo kun gennem Sanserne, at den berigedes og forskønnedes.²⁶⁷

Herluf og alle hans de levede i hele den gamle Kamp mellem Sjæl og Sanser.

Adda forstod det ikke, uden nogensomhelst religiøs Opdragelse som hun var.

Hendes eneste Ideal, hvis hun da overhovedet havde Idealer, var — en Sensualisme, der var sjælfuld.

Kammerherreinden begyndte at mangle Sans for Toiletter.

Hun spiste paa sine Værelser og lod Kullerterne staa urørte, ikke en Gang den lyse Drap-kaabe med Turkisspænderne kunde fængsle og interessere hende. Naar hun var alene græd hun og læste Gregers Holtens Breve om og om igen, indtil Taarerne helt blændede hende, og Brevet faldt ud af hendes Hænder. Hun havde heller ingen Appetit mere og tænkte paa Doden; en Eftermiddag det regnede, fandt hun, at Jorden og Livet var tragisk. Det irriterede hende, at Menneskene her paa Hotellet saa aldeles kunde leve paa Overlladen uden Sans for noget dybere, hendes eneste Trøst var Symfoniaftenerne nede i Koncertsalen, Wagner var hendes sidste Tilflugt, han forstod hende. Saa stort et Vingefang havde de menneskelige Lidenskaber, hvor han maatte have lidt og elsket, og hun følte sig beslægtet med Brvnhilde, med Elsa, med Isolde og længtes næsten nu efter en fuldstændig Feuertodt.²⁶⁸

Hver en enestt Dag var en Kval; hun gik Postbudet i Møde helt nede ved Helsingør, i den strideste Regn, i al Slags Vejr, hvert Øjeblik var hun inde paa Postkontoret, og lammet af Skuffelser slæbte hun sig tilbage til sit Hotel, der ligesom haanlo over hendes Smærter. Og alligevel maatte hun holde gode Miner, være toneangivende Dame lige ud i Handskespidserne, konversere det halve Grosserersocietet og Snese af Landliggerdamer, der overvældede hende med Toilettespørgsmaal. Hvilken Pine at konferere om Tyllshatte og Taffetas-Silke, om Medieikra-ver og irske Kniplinger, hendes Sjæl vaandede sig. Og alle Strandvejens punkterede Cykler der bedøvede hendes fortvivlede Øren med sit evige Sus. Alle — alle talte de om Cykler, det rendte tilsidst rundt for hende. Alt det der tidligere havde været hendes Aands væsentlige Næring, virkede nu som en dræbende Gift.

Hun talte Timerne, Minutterne mellem hvert Brev, alle Skinsygens opfindsomme Selvpinsler undte hende hverken Ro eller Rist, om Natten vaagnede hun pludselig op badet i Sved, hun flakkede om paa Gulvet i sin hvide Natdragt, alle tænkelige Muligheder gennemhaspede hendes utrættelige Hjerne, forfra og forfra, og hver Mulighed kunde spaltes til nye Muligheder, og endnu finere Spaltninger, indtil det uendelige, umuligt at naa Bund i al denne Uvished. Det var ikke Forældrene, der holdt ham tilbage,²⁶⁹

men hun var bleven vraget, distanceret af en anden, en vngre, det var Ungdommen, som hun manglede, hun følte sig ramt paa sit ømmeste, sit føleligste Punkt, og hendes Hjærte gennem-bævedes af en virkelig Smærte over denne umenneskelige Uretfærdighed.

Saa kom der endelig et Brev, nu kom han!

Hun følte sig aldeles oversvømmet af Lyksalighed.

«Hvis jeg risikerer at træffe Deres Datter,» skrev han, «kan jeg umuligt komme ned paa Marienlyst, paa det aller bestemtteste maa jeg vide, om et saadant Sammentræf kan und-gaaes.»

Hun skrev straks tilbage med feberrystende Haand:

«Min Datter rejser til Udlandet sammen med sin Mand netop i disse Dage — livor jeg er lykkelig, og hvor jeg har lidt.»

Samme Eftermiddag kørte hun straks op til Adda for at hjælpe med ved Indpakningen. Adda kom hende i Møde langt nede paa Strandvejen.

Herluf havde faaet et Tilbagefald og var gaaet til Sengs — Rejsen maatte foreløbig udsættes.

Hver eneste Dag blev til en Pine, Adda, der ikke længere vilde rejse — og Gregers, der ikke kom.²⁷⁰

Pludselig en Formiddag skød Konsulinde Holten lige op af Jorden, rolig, flegmatisk, ganske den samme som paa Fanø. Hun vraltede ud af en af Cottagerne, slog en rød Parasol op og begyndte sin Morgenpromenade ned gennem den lange Allé. Hun bevægede sig med en mageløs bi ed Grandezza lige midt ad Vejen, stærkt tilbageoverbøjet med fremskudt Mave, mest af alt lignede hun en eksotisk Fyrstinde, der mønstrer sine Undersaatter. Undertiden stansede hun bråt og hæftede sine frem væl tende uhyre sorte Øjne paa en Blomst i Rabatterne, hun henfaldt i Betragtning med en uendelig forundret tvk Underlæbe. Lidt efter vraltede hun videre.

Fru Barnekows Hjærte flk et Krampetifælde. Hun vaklede ind paa en Sidesti, hen over en hvidmalet Træbro, lige over imod Hamlets Statue, næsten afmægtig støttede hun sig op imod den hvide Marmorsokkel, pressede Haanden imod Hjærtet og tvang sig til at være rolig. Saa gik hun tilbage over Broen og ud til den lange Allé.

Langt nede saa hun Damens røde Parasol straale i Solen som en gennemskinneth Tulipan.

Og der var en høj, hvidklædt Mand, der kom ud fra den samme Cottage og skyndte sig efter hende.

Saa gik hun hurtigt tilbage til Hotellet.

Hun lagde sig paa Sengen, saa intet uden²⁷¹

denne høje, hvide Skikkelse, hele Værelset fyldtes af den, der var kun den og kun den, alle hendes monomane Tanker hvirvlede den i Møde, hendes hæftige Ønsker, hendes tilbagetrængte Længsler, og hun følte pludselig en ukendt Ro og Hvile i Sindet, alle Nerverne dirrede til Ro efter Maaneders frygtelige Spænding, Blodet flød mildt gennem Aarerne. Han var her, her i hendes Nærhed, endelig var han kommen.

Nedenunder i Restauranten spillede Orkestret den blaa Vals.

Hun bøjede Hovedet bort fra Lyset — og faldt i Søvn.

I tre Dage holdt hun sig saa vidt muligt inde. Ernst, der havde faaet et Floretstik tværs igennem den højre Pegefinger", tilbragte sin Rekonvalescens nede i Billardsalonen. Hele Hotellet spurgte hver Morgen deltagende til hans Finger, og denne Deltagelse dulmede en Del hans Hjærtesorger med den lille Pollv, der gjorde ham uendelige Knuder og Bekymringer. Pollv Gersdorff var ærgerrig, hun vilde have ham til Kammerjunker, til Væddeløbsrytter, til Bilist, Cyklist, have ham i Spidsen for alt det der ruller og farter af Sted, han havde selv bidraget til at hidse hendes Ærgerrighed op, og nu var han ingen af Delene, blev ingen af Delene, hans Eksistens gled ganske ud af Sam-²⁷²

fundets Traverbane, og Haabet om Amatørmesterskabet opløste sig i tomme Drømme. Polly var ved at opgive ham, hendes Kald som æggende, vækkende, inspirerende og opflammende Sportsnuse var frugtesløs, alle hendes tricks for at stimulere ham op, førte til intet, og Ernst, der inderst inde var ligesaa ærgerrig som nogensinde, led usigeligt under hendes stumme Bebrejdelser. Men under alle disse sjælelige Rystelser klarede hans Syn langsomt, han begyndte heltud at forstaa sig selv og sit eget egentlige Kald. Hvor han havde taget Fejl af sig selv og sine Evner. Det var jo slet ikke som agerende, han egnede sig til at virke i Samfundets Interesse, ikke som agerende, paa Eremitagesletten. paa Ordrupbanen og al Verdens Baner. Nej — sidde paa Tribune, det var dér han hørte hjemme, dér hans Evner kunde udfylde sig, roligt og vurderende, som Dommer over de andres Præstationer. Dommeren i ham vaagnede langsomt, viklede sig ud af Amatørpuppen, naar han først kom op paa Selskabets trygge Tribune, helst saa nær som muligt ved Kongelogen, saa var han netop der, hvor hele hans urolige Natur med al dens ærgerrige Higen og Tragten hørte hjemme. Han var en vragende, dømmende og

værdsættende Tribunenatur indenfor Samfundet.

Saa kunde alle de andre rulle og farte akkurat saa meget, som de havde Lyst til.²⁷³

Det skulde blive hans metier med Tiden at belønne Menneskene for deres rastløse og noget urimelige Rullen.

Mor og Datter traf hinanden oppe paa Skovstien.

Bægge urolige, hægge forvirrede, nervøse og usikre overfor hinanden.

De talte om Herlufs Hosteanfald, der blev ved at komme igen med korte Mellemrum, og deres Tanker var langt borte fra det sørgelige og ensformige Emne, der bestandig var et Slags neutralt Konversationsgebet.

Bægge tænkte de paa det samme, Adda vidste, at Holten var kommen tilbage.

Fruen løsnede Spændet i sin lange Kaabe, løsnede det soin om hun ikke kunde faa Luft. som om det tyngede hende, og hun var meget rød under Sløret.

Adda foer hvert Øjeblik sammen i Nervøsitet, en Gren der knagede, en Snog der raslede tværs over Stien, et Fugleskrig dybt inde i Skoven.

* Hvor Du dog er nervøs i Dag,» sagde hun et Par Gange til Datteren, som om hun dermed vilde dæmpe sin egen Uro. Frem og tilbage vuggede hun Parasollens hvide Chiffonsskver, der var en besynderlig sitrende Angst over hendej og hendes ængstede Samvittighed fik

Den store Eros 18274

hende hvert Øjeblik til at staa stille, som om hun ikke kunde gaa et Skridt videre.

Saaledes slæbte de sig langsomt frem ad den skønne, sommerduftende Skovsti, langsomt ned imod dette hvide Hotel der gemte Aarsagen til al deres Uro og Kval indenfor sine lysende Mure.

De var naaede helt ned til Ophelias Kilde.

Xogle af Hotellets udenlandske Fremmede kom forbi og mønstrede dem i Forbigaaende.

De satte sig paa Bænken ovre ved Kilden, Skovstilheden var dvb, med alle disse svngende

%J J i/ o

og klingende Smaalyd i Løv og Luft, og saa denne spæde Vandstraale der ustanseligt gled frem af Jorden og rislende forsvandt mellem de glinsende Kisselsten.

«Er det værd, Du gaar med længere, Din Mand er jo alene.»

Fruens Kinder brændte under BispuddereL de to uhyre store Diamanter i hendes Øren funkede og lynede midt i de blodfyldte purpurrøde Flipper.

Bestandig skal jeg mindes om, at Herluf er syg,» bruste Adda pludselig op, nervøst irriteret, «er det da Din Mening, at jeg fuldstændig skal isoleres?»

«Hør nu Adda, nu gaar det virkelig for vidt — er det ikke Dig selv, der ligefrem ikke h a r villet være udenfor en Dør?»

De rykkede lidt fra hinanden paa Bænken, deres Parasoller var i ustanselig Bevægelse.²⁷⁵

En dyb uheldsvanger Stilhed, Opheliakildens Rislen hørtes som en Sølvklingen.

«I er saa omhyggelige for at isolere mig, Du, Ernst, Herluf, men nu forstaar jeg hvorfor. »

Hendes Stemme rystede som i tilbagetrængt Graad.

Fruen rejste sig.

«Adda — hvad mener Du — vil Du maaske forklare Dig tydeligere?»

Deres Øjne mødtes i et Blink.

«Nu forstaar jeg det altsammen saa udmærket,» gentog Adda dirrende.

«Hvad forstaar Du — vil Du sige, hvad det er, Du forstaar,» næsten skreg Fruen.

«Lad blot ikke saa uforstaaende.»

«Du fornærmer mig — blodigt — vil Du sige, hvad er det.»

Der kom en Pavse, Suset fra Skoven strøg svagt hviskende ned over dem. og Kildens Sølvstreng tog til i Styrke.

Bægge stod de op, bortvendte fra hinanden.

«Jeg skal sige Dig én Ting, Adda,» næsten klagede Fruen, «Du forstaar ingen Ting, for der er ingen Ting at forstaa.»

«Gregers Holten bor dernede — jeg véd det, vidste det straks.»

Ordene kom ganske stille, svagere og svagere.

16*276

«Og hvad vedkommer det mig?»

Adda brast i Graad.

«Du er ved Gud naragtig — Adda — og vil Du ikke holde op med at græde — Folk kan se det.»

Adda kunde ikke faa et Ord frem for Sindsbevægelse, hun rystede hæftigt over hele Legemet, Kuldegysninger jog ned over Ryggen, hendes Tænder slog mod hverandre, hun syntes, at Arme og Skuldre føltes underlig stive og livløse.

Fruen klagede sig hørligt og flakkede om for at se, om der var nogen, der stod og lyttede.

«Adda — Du er grusom, umenneskelig grusom imod mig.»

«Hvorfor skulde jeg rejse — vil Du svare mig paa det?»

Det er en Insinuation, Adda, som jeg ikke vil svare paa.'

Fruen gav sig igen, klagende, sukkende, hviskende.

«Du troede, at jeg elskede ham endnu — derfor skulde Herluf og jeg bort.»

«Hør nu, Adda — det gaar for vidt!»

Adda lagde sine Arme omkring Moderens Liv — de satte sig igen.

«Adda — Adda — Du forbavser mig, grundigt, uhørt!»

«Mor,» stønnede Adda næsten uhørligt, «jeg277

védt godt. at det altsammen er for min Skyld — Du vilde skaane mig — det forstaar jeg — men alligevel — jeg skulde dog rejse — hverken Du eller Ernst var sikre paa mig — det piner mig — kan Du forstaa — nu synes jeg dog, at I kunde være aabne og ærlige overfor mig — især nu — var det da virkelig nødvendigt?»

< Ikke saa meget som et Sekund begriber jeg, at det kan ryste Dig saa voldsomt, ja, om jeg forstaar!»

«Det er ogsaa saa underligt for mig selv, det er godt en Gang at faa talt ud med Dig. jeg er saa taknemmelig, fordi Du vil høre paa mig.»

(Du elsker ham altsaa endnu, Adda,» klynkede hun, «svar mig nu oprigtigt.»

Ganske stille bøjede Adda. sit Hoved helt ind til Moderens Skulder og hviskede under tusinde Taarer et dæmpet Ja.

«Det er kun fordi. Du sidder deroppe og fanger Griller — hvorfor rejser I ikke'?»

Fruens Stemme var paa én Gang haard.

«Ikke Tale om, at jeg rejser, Mor!»

«Men Du skal, Adda, jeg vil have det — alt dette om igen, og Du tager Livet af mig — totalt!»

«At Du kan lide at træffe sammen med ham og tale med ham og naar Du véd, hvor forfærdelig pinligt det er for mig.»²⁷

Mig generer han forhaabentlig ikke, skulde jeg inene.»

«Men naar jeg nu be'r Dig om at tage ned til Villaen,» bønfuldt Adda.

«Ikke saa meget som en Fod rører jeg for dette Menneskes Skyld!

Saa ser Du mig hver eneste Eftermiddag dernede!» raabte Adda op.

^Det forbyder jeg Dig simpelthen! skreg Fruen.

Du har ikke Ret til at forbyde mig nogetsomhelst!»

«Saa skriver jeg til Din Mand!»

Hundrede Breve! — men jeg vil vide, hvad Gregers Holten har at tale med Dig om — hvad han siger om mig, hvert et Ord vil jeg vide!»

Fruen glødede af Harme og Fortvivlelse.

Anede Adda noget?

Det havde været tusinde Gange bedre, om hun havde anet.

Xu var det kun det gamle, alt det gamle om igen, til uendelig Fortvivlelse.

Saa fik hun pludselig en lvs Idé.

Og med en heroisk opofrende Stemme sagde hun kort og resolut:

«Godt — hvis Du endelig vil have det — jeg ta'r straks ned i Villaen — men saa forlanger jeg ved Gud i Himlen, Adda, at Du la'r mig i Ro.»²⁷⁹

«Tak! — tak! — hvor Du er god.»

Men saa vil jeg være i Fred!»

De gik tilbage ned imod Strandvejen.

Har Du talt med ham?» spurgte Adda efter en lang Pavse.

Ikke en Tøddel!»

Hvis han fører mig paa Bane, læg endelig Mærke til, hvad han siger om mig.

Men kæreste Adda, sagde Fruen i den oprigtigste Forundring, «tror Du da, at Gregers Holten er aldeles uvidende om Dit Ægteskab med Herluf, aldeles blind overfor Fakta.»

Adda gik længe tavs.

Saa sagde hun med en besynderlig fjærn Stemme, kold og klar, uden Rysten.

«Han véd uden Tvivl godt, hvor syg Herluf i Grunden er, derfor er han kommet.»

Fruen stod bråt stille, som naglet fast i Jorden.

Hendes Øjne var vidt opspilede af Forfærdelse.

«Adda — det er den mageløseste Kynisme, maa jeg sige Dig, og Du kan tro, jeg forstaar, hvor Du vil hen.»

Hendes Stemme slog Klik ved hvert andet Ord.

«Umenneskeligt simpelthen — Du regner altsaa virkelig paa Din egen Mands Død — at Herluf skal dø —.»280

Fruen var i den Grad overvældet af Tanken, at hun fældede Taarer.

Saa vendte hun pludselig om og vilde gaa.

Hun vaklede et Stykke hen ad Vejen, tabte Parasollen.

I samme Nu var Adda efter hende.

Saa løb hun, løb og løb, i Zigzag, fra den ene Kant af Vejen til den anden, blindet af det taarevædede Slør. som hun ikke kunde faa op.

Mor — Mor — men Mor dog!»

Fruen blev ved at løbe — den lyse Drap-kaabe flagrede om hende.

Hun var i et fuldstændigt Oprør.

Saa var Kottagerne der, og Stemmer, muntre fjasende Stemmer, der hvirvlede hende al Døgnet københavnske Sniksnak lige ind i Ansigtet.

Hun slog sin høje mosgrønne Aiglonkrave op omkring Ansigtet, og Sløret skjulte næsten helt hennes rode opsvulmede Ansigt.

Et Øjeblik stod hun stille, rettede sig langsomt i Vejret.

Og hun var igen tilsyneladende den stilfulde Dame, der kom hjem fra sin Promenadetur.

Men hun havde alligevel intet fuldt Herredømme over sig selv, var en Besvimelse nær, det sortnede for Øjnene — Hun kunde umuligt gaa til Dineren, saadan som hun var, umuligt.

Etatsraaden gik forbi, han hilste, smilende.

En efter en dukkede Hotellets Gæster frem nede paa Strandvejen, cyklende, ridende, kø-281

rende, alle jog de afsted i vild Karriere for at komme tidsnok til Middagen. Det saa ud, som gjaldt det Livet, en næsten faretruende Ilfærdighed.

Bag sit hvide Slør saa hun denne sultne Skare jage forbi.

En isnende Rædsel for dette mondæne Hotel greb hende, Musiken, Blomsterne, det elektriske Lys! Men ind skulde hun, hvert et Skridt voldte hendes Sjæl Smærte. Og for hvert kendt Ansigt der gled forbi paa Vejen, gik der som et Stød tværs igennem hendes Hjærte.

Saa vovede hun sig ind gennem den gule Gitterport, en Kval at komme forbi disse Stenstøtter, og nu var hun inde i Haven, nu forbi Casinoet, nu i Kottagerens lange Allé, hun skyndte sig afsted, nu ind paa den smalle Sidersti over mod den hvide Bro — lige ved Omdrejningen stod hun stille med et Ryk — og vendte om.

Hun havde set ham — ovre paa den anden Side af Broen, lige imod hende kom han, i ét eneste Lynglimt hypnotiseredes hun af hans hvide solbeskinnede Skikkelse, for hendes blændede Øjne blev al Ting hvidt; berust, forstumlet, uden en Tanke slog hun ind paa en Sidevej, han kom efter hende, hun kunde mærke det i Ryggen, hun turde ikke se sig tilbage, hun vidste ikke af sig selv mere, Hjærtet tumlede om, og uden at vide hvor hun kom hen, gik og gik hun, nu var hun igen ude paa Strand-282

vejen, og ovre paa den anden Side, og inde i den gamle Slotspark.

Trærnes Mørke slog sammen om hende, hun aandede lettere.

Langsomt slæbte hun sig op ad de fugtiggrønne Sandstenstrapper, Aandenøden kom igen, som slæbte hun sig op til et Skafot, Trin efter Trin, højere og højere, helt op til Hamlets tragiske Grav, der rugede deroppe under de

gamle Træer i tanketungt Tusmørke.

Denne Grav aandede ligesom Ro og Kulde ud fra sig, hun vaklede over imod den mægtige Stendysse, endelig en Krog til at skjule sig i, og i Læ af dette skønne minderige Monument over Verdenssmærten, ventede hun paa, at han skulde komme, stige op ad alle de samme stejle Trin, for at gribe kende i sine Arme og hviske hende glødende Elskovsord.

Det var alligevel godt, at han havde set hendes Bevægelse, han anede jo ikke, at det var Adda. der havde sat hende i dette mægtige Sindsoprør, nu undgik hun al tom Konverseren, Lidenskaberne kunde straks bruse.

I Aften vilde hun tage ned til Villaen. Og hensynsløs aabenhjærtet vilde hun være, overfor Adda, overfor alle. Det var ikke nogen Lavhed, hun begik, altfor længe havde hun lidt og kæmpet unødigt.

Men hvorfor kom han ikke!283

Hun stirrede forvildet op imod Graven, som søgte hun Raad og Hjælp.

Hamlet,» gentog hun et Par Gange. Og i hendes Hjerne dannede der sig en svag Forestilling om, at det var en nu afdød Prins her fra Hoffet, der en Gang havde elsket en Ophe-lia, som han vilde have i Kloster, fordi han var bleven gal og hun tosset.

Gaa i Kloster Ophelia!» det var det eneste hun huskede fra det kongelige Theater, og denne besynderlige Opfordring fra en Elsker slog mægtigt ned i hende.

Men hun var ingen Ophelia, og det klosterlige laa absolut ikke for hendes Natur.

Gregers vidste, at hun endnu var deroppe paa Terrassen.

Lige nedenfor Trappen stod han og arrangerede sine forvirrede Følelser til et sidste og afgørende Kup. Han havde en tryk Fornemmelse af at have hendes Naade i en Fælde, en veritabel Fælde, ned ad denne Trappe det maatte liun, Trin for Trin, der var ingen anden Udvej mulig, nu vilde han kun overveje en aller sidste Gang, hvorledes de forskellige Scener skulde lægges til rette. Han havde næsten glemt Fruen, men hendes Formue, som han i Mellemtiden havde sat sig meget detailleret ind i, stod desto klarere for hans indre Øje. Kærlighedens Vægt-skaal vippede og vippede, der manglede endnu284

et lille Lod paa Kammerherreindens Skaal, et lille Elskovslod.

Paa den anden Skaal laa der et andet, noget mindre udmærket Parti, som Mama Therese Holten partout vilde sætte igennem. Der havde været alvorlige Familiescener i Hamborg, i fulde fem Maaneder havde Gregers siddet ved Vægt-skaalen og forvaltet sine forskellige erotiske Punds-lodder med minutiøs Nøjagtighed, der var noget forkert ved det hele, mon det ikke var en falsk Vægt — saa tog han en bråt Beslutning og rejste til København.

—

Han slog sig ned over de brune tærnede Gamacher med sin sølvknappede Spadserestok.

I dette Sekund stod Vægtskaalens Tunge aldeles til Fordel for Fruen, han fik den højeste mest sluttede Følelse af sit Selv, i et Lynblink, et overskuende Perspektiv saa han alle de Fordele, som hun deroppe ved Hamlets Grav kunde byde paa.

At være eller ikke være, det var Sagen.

Og han vilde være den første indenfor hendes Milieu. Et eneste Kup, og han havde igen indvundet alt det, som han havde forsømt i det sidste Fjerdingaar.

Det var ikke noget for ham at sidde nede i Hamborg, udenfor Beaumonden, udenfor high life, uden Strandvejsvillaen, uden Fruens toskim-lede Tandemforspand, uden Eremitageslette, uden285

de store Middage i Frederiksgade, uden Vinter-saisonens Liv og Røre. at være det var Sagen.

Saa gik han op ad Trappen med faste mandige Skridt.

Rosalie Bernstein var opgivet.

Han var meget tilfreds med sig selv i Dag, en Svømmetur i Morges havde bragt Bo i Nerverne, Udsigten til alligevel at møde Adda Barnekow havde gjort ham nervøs. Han vidste, at hun endnu ikke var rejst, men nu tog Beslutningens friske Morgenrøde fuldstændig Magten fra Overlægets svge Gustenhed.

Hans hamletske Monolog skulde ende med en Daad.

Han vilde tage hende med en Overrumpling uden nogetsomhelst Forsøg paa intellektuel Tilbageerobring for hans tilsyneladende Utroskab.

Hun var ingen Hjærnekvinde, der forlangte at alle Intelligensens Fællestraade omhyggeligt skulde speges ud paa Kærlighedens Alter.

Hun var heller ingen Hjærtekvinde af den Art, der straks vil have alle det smægtende Hjærtes Fibre langsomt trævlet op paa Elskovens Dissektionsbord.

Hun var en Sansekvinde, der ventede paa en kraftig Arm omkring Livet, det var det hele.

Han gik lige løs paa hende!

Straks havde han faaet Øje paa hende ovre ved Graven. Hun havde plukket en Del Blomster, gik nu frem og tilbage, en efter en tabte²⁸⁶

hun sine vilde Urter i det bløde Græs, vildt flagrende laa de rundt omkring hende, Rosmarin der er for Erindringen, og Tusindfryd, Smørblomst og den Slags Vækster, som løse Hyrder giver grove Navne. Hun havde taget Drapkaa-ben af, vidt spredtes hendes hvide Voilegarne-ringer, hendes krusede Pandehaar var kommen i Ulave, for at dæmpe sin egen Bevægelse nynnede hun sælsomme Visestumper, mens hun llakkede om med Resterne af sine Markblomster.

En Ophelia lige til at gribe uden Vanvids-scene.

Gregers Aand var ikke længer det mindste fordunklet af lange Monologskyer.

Han manglede kun Stikrepliken fra den Eros der sad og kiggede frem i hans Elskovs Suflør-kasse.

Hun stod og læste Gravinskriptionen stærkt tilbagebøjet.

Han slog derfor straks Armen omkring Livet paa hende.

Taarer. Hulken, Kys, afbrudte Ord, Forsikringer, Bebrejdelser, de gik bag om Graven og satte sig paa Stendyssen, tæt ved hinandens Side.

Han trykkede hende fast ind til sig.

Hendes Bebrejdelser blev blidere og blidere, men der var en Tysker med en stor grøn Filthat henne ved Trappen, der betragtede dem rørt, det forvirrede hende.

Gregers — det kan ikke gaa an, det kan²⁸⁷

umuligt gaa an, der staar en Tysker derhenne og ser paa os.»

Kære,» hviskede han alvorligt, «naar Du vidste, hvor skinsyg jeg er, hvorfor pinte Du mig saa?»

Gregers — Gregers, disse Maaneder har været forfærdelige.»

«Tror Du ikke jeg véd. hvad det erat lide.

< Og min Datter — min Svigersøn — alle mulige Sorger har jeg haft.»

Han holdt hende fast med begge Arme, bedækkede hendes Ansigt med lange Kys.

« Kære — kære.»

«Gregers — hvis der kom nogen.»

Hendes Modstand æggede ham, hendes Tvivl, hendes Anfægtelser, hendes Angst for Selskabets Dom, for Familien, for Datteren, det blev altsammen til pirrende Ingredienser i hans vaagnende Attraa.

Saa begyndte de at lægge Planer.

De var enige om, at det skulde ske straks og saa hurtigt som muligt, og naar det var sket, vilde de rejse efter at have underrettet hele Kredsen om Begivenheden.

«Hvor det bliver forfærdeligt,» gentog hun den ene Gang efter den anden, «aldrig — aldrig — tilgiver man mig, jeg kender dem, véd hvordan de dømmer, og nu vi har gaaet saa skjult med det, var vi straks kommen frem med vores Forhold — men min Datter, det var jo umuligt.²⁸⁸

jeg siger Dig, det var simpelthen endt med Skandale, men det bliver alligevel svært at komme over, hvis Du vidste, hvad man herhjemme véd at lægge bag ved al Ting, selv det uskyldigste — hvorledes man udlægger og fortolker, jeg kender det, kan Du tro.»

Det er latterligt at bryde sig om Tusinders Mening,» sagde han med en ikke helt sikker Stemme, et Øjeblik følte han sig ilde ved hendes uheldvarslende Spaadomme, han var aldeles ikke forlegen efter at komme i Folkemunde.

• Min Alder og mine Penge — det bliver Vaabnene imod mig, og jeg kan forsikre disse Mennesker, at jeg hverken er saa gammel eller saa rig, som man maaske gaar og tror, Aar og Penge, de kan tælles begge Dele.»

Hendes Oprigtighed afsvalede ham —, han gav Slip paa hende midt i et Favntag.

«Disse perfide Fabler om min umaadelige Formue, Du kan tro, netop det er det der piner mig — hvad vil det sige, jeg har hvad jeg og mine netop behøver, og det koster at føre et saa stort Hus som mit, — og min Søn og nu min Svigersøn, — for ikke at tale om hvad der gaar i filantropiske Øjemed, Summer siger jeg Dig, og saa de daarlige Tider, Rentefoden der bestandig forbauser mig ved at synke —, det ene med det andet, Du, — men det faar være. i ethvert Tilfælde Selskabets Dom bliver grusom, hjærteløs, umenneskelig — det er en Lykke for²⁸⁹

Dig, at Du tar den Slags Pinagtigheder saa roligt. Jeg véd desværre kun altfor tydeligt, hvad der er. i Vente.

Vi rejser — straks!» sagde han med hæs Stemme.

«Nej —nej! vi flygter ikke,» afbrød hun resolut.

«Men for lidt siden var vi jo ganske enige.»

«Mine Børn og min Familie maa indvies i alt, jeg stjæler mig ikke til noget, vil de ikke acceptere mine Arrangementer, nuvel, lad saa dem om det — mere kan jeg sandelig ikke gøre.»

Han sad og rodede Jorden op med sin sølvknappede Stok, den sorte Gravmuld haglede op omkring dem.

Hvorfor sidder vi for Besten her,» sagde hun pludselig og rejste sig.

Hun syntes et Øjeblik, det var et daarligt Varsel, at deres første Møde havde været paa en Grav.

Men saa trøstede hun sig med, at der vist var noget forlorent og uægte ved det hele Arrangement.

Og de gik langsomt bort fra denne moderne Gravattrap, der ligesom narrede selve Døden ved højtideligt at ruge over den rene Intethed.

Saa traf de x\ftaler for den nærmeste Tid: Hun vilde tage ned til Villaen, og om et Par Dage lejede han sig ind i Nærheden.

Lidt efter lidt skulde hele den nærmeste Fa-

Den store Eros. 19290

milie samles, og de vilde gaa til Bekendelse, skifte hensynsløst og uden Forbehold.

Hellere bekende straks inden de blev opdagede, det maatte dog kaldes formildende Omstændigheder, naar de selv meldte sig.XVII

Samme Aften kørte Kammerherreinden ned til Villa Eros langs Strandvejen. Hun havde svøbt den grønne Aiglonkrave op omkring sit tilslørede Hoved, som et Par Ørneungevinger der havde foldet sig sammen og ventede paa Flugt.

Etatsraadskareterne ringlede langsomt forbi, Fruen der laa stærkt tilbagelænet paa Vognhynderne, hilste fornemt paa alle Herskaberne. Hendes Køretur i Aften var som én eneste Hyldest, den hele Strandvej vidste, hvad hun havde gennemgaaet med Datteren og den syge Svigersøn, og man hilste ligesom lidt dybere end ellers paa Landets og Folkets toneangivende Mønster-dame.

Hendes Hoved var i en bestandig nikkende Bevægelse.

Hvorfor skulde hun ikke modtage Hyldesten, det blev vist sidste Gang hun kørte 0111 som den toneangivende.

Om fjorten Dage var Stenregnen der!

19*292

Langsomt passerede hendes Vogn disse hundreder af Havegitre og aristokratisk tilbagetrukne Villaer, og i enhver eneste af alle disse Familier vidste hun, at der laa en lille Sten parat for paakommende Tilfælde: Det var en god gammeldansk Sport at slaa Smut med hinandens Rygte, saaledes at Stenen svippede en fire fem Gange hen over Sladderens grumsede Overflade, inden den forsvandt i Dybet. Og i Agurketiden var Rygtetyvene allermest uskaansomme, lige indtil Hundedagene horte op.

Vognen kørte langsomt videre, fra Strandhotellet bruste Orkestermusiken ud i den lyse Aften.

Hun rettede sig lidt og tog Sløret op, som et Visir.

Musiken, det var et ungarsk Zigøjnerorkester, gav hende Mod til at se Folk lige ind i Ansigtet. Og saa længe hun kunde høre den sidste Tone fra denne gnistrende og udfordrende Mazurka, holdt hun sig meget rank med et roligt Udtryk over sit utilslørede Ansigt.

Samme Nat skrev hun til sin Datter.

Hun gik ned i Drivhusene, helt op imellem de brændende røde og gule Orchidéer satte hun den gyldne Armstage med de viftende Lys. Over Glastagene sivede det rolige Maanelys dæmpet ned, blaanende, og de grønne Blade og Blomsterrankerne blev gennemsigtige med sælsomme lysende²⁹³

Farver. Luften var sød og varm af den gærende Jord, nogle store Natsværmere hørtes i Stilheden, op og ned, op og ned, langs de skraa Ruder. Dér hvor hun sad kunde hun se en skælvende og sitrende Maanehro dybt nede under Terrassen, og Badebroens lange sorte Streg langt ude. Alt lysende, dirrende, fuld af dæmrende Forventninger.

«Jeg sidder nu igen hjemme» skrev hun, rejste straks i Aftes, ganske saaledes som Du ønskede det. Kære — kære Adda, Du maa lade mig i Ro et Par Dage — mindst — for at jeg kan fatte mig efter saa mange Sindsbevægelser. Saa snart det lader sig gore, synes jeg, at I skulde genoptage Jeres Rejseplaner, i Øjeblikket ser jeg ingen anden L'dvej, end at Du og Din Mand rejser bort et Aars Tid. Alt hvad der behøves staar naturligvis til Jeres Raadighed. Kan jeg mere? Er jeg da mere end et Menneske? Du skulde vide, Adda. — jeg lider forfærdeligt. Men det er mig en Trøst, at det kan berolige Dig, at jeg nu igen sidder her i min Ensomhed. Men det er strengt og jeg bærer ikke længere dette Liv, der kan ogsaa lægges for meget paa et Menneskes Skuldre. Der maa og skal ske en Forandring, en stor alt gennemgribende Forandring. Vil ikke andre tage Skæbnen resolut op, saa vil jeg, ellers gaar vi alle til Grunde. En eneste Gang inden man dør, maa²⁹⁴

man vel tillade sig at sige — jeg vil. Adda — hvis Du blot vidste hvordan jeg har det.

Din Mor.

Hun gik ned gennem Haven, de høje Skærmpplanter kastede blaa Skygger op ad de hvide Espaliermure, Natten var skinnende lys, de gule Rosers svære Blomsterknipper saas tydeligt i Løvet rundt om Verandaen.

Alle Glasruderne laa badet i Maanelyset, og inde i Villaen ved Siden af brændte en Natlampe bag en aabentstaaende Altandør. Et gen-nemstraalet blodrødt Silkegardin flagrede en Gang imellem ud over Gitteret og lagde sig ganske blødt og stille tilbage som et dalende Blomsterblad.

Hun stirrede over imod denne enlige Lampe, og hendes Hjærte bankede hæftigt.

Rundt om i den lune og duftende Nat, i hundrede Villaer, brændte der saadanne stille Lys, kun i hendes Sovekammer deroppe var der mørkt, dødt, tomt, udsukt.

Brevet rystede i hendes Haand, Angsten var der igen. Adda maa have Brevet straks i Morgen! Hun maa ikke træffe ham paa Hotellet, jeg vil ikke have, at de taler sammen. Var Ernst dog blot gaaet derop, for at sige at hun var rejst, nu var han taget ind til Lejligheden i Frederiksgade, og det var for sent.

Skulde hun vække Gartneren? Hun var alle-295

rede paa Vej ned til hans Bolig, men saa vidste hun ikke, hvilken Forklaring hun skulde give for dette besynderlige Hastværk. Men Jomfruen eller Tjeneren?

En Time flakkede hun raadvild om i den maanelvse Have.

Saa gik hun op i Soveværelset og slog de store Altandøre op paa vid Gab.

Lys — Lys — alle Lysene tændte hun paa det violblaa silkeovertrukne Toiletbord, og med rystende feberdirrende Hænder begyndte hun at pakke ind. at pakke ned, Stykke efter Stykke, alle Skufferne var ude i Chiffonieren, hun lagde sig ned paa Knæ, bort med alle disse Erindringer om Ekscellencen, hun taalte ikke at se dem længere for sine Øjne, de sved hende i Synet, Kammerherrens store Fotografier i de brede Sølvrammer, hendes Enkestands Sauve-garde og Tempelvogtere, paa alle Sider af sin Silkeseng havde hun disse Fotografier som et memento mori, nu forsvandt de sporløst i den nederste og dybeste af Skufferne, og alle Souvenirs om hans forhadte Eksistents, de tyrkiske Piber, Frimureremblemerne, Kammerherrenøglen, Miniaturordenerne, en sølvbeslaaet Ridepisk, en rød Fez, sporløst forsvandt det, hun slettede ligesom et ubehageligt Minde ud af sin Tilværelse, begravede sin Gemal for anden Gang og rejste sig saa, lettet, beroliget, aandende op, næsten nyskabt. med Skæret af en sjælelig carte blanche296

over sig, et Skær der næsten kunde minde om en nv Jomfruelighed.

Adda tog ned til Hotellet med Dagvognen. Det var tidligt paa Formiddagen.

Herluf var taget ind til Lægen med Morgentoget, han havde som sædvanlig ikke givet nogen Besked om, naar han kom tilbage. Hun havde en Anelse om. at det slet ikke var Lægen men hans Mor, som han søgte op hveranden Dag for at beklage sig, naar der havde været en altfor pinagtig Scene. I de sidste to Dage havde de levet paa spændt Fod, de gik omkring i de tarvelige og uhyggelige Stuer og pinte hinanden ved gensidig Tavshed.

Saa kørte hun afsted ned til dette Hotel, der trak hende som en Magnet med sit Pust af high life, sine Kellnere, sit Fremmedpublikum, hun misundte næsten alle dem dernede, og hun drømte om dem.

Hun gik først en stor Omvej gennem Parken for at samle sig.

I sidste Øjeblik havde hun taget sin hvide Chiffonskjole paa, en Drøm af en Dragt, noget let brusende og blødt skummende der svøbte sig lindt og mygt omkring hendes slanke Legeme. En Smule ængstelig var hun over sin egen Elegance, Herluf kunde ikke lide denne Kjole og endnu mindre Hatten med de vuggende, lyserøde la France Roser, netop derfor havde hun taget den paa.297

Først nu knappede hun den lange Støv-kaabe op, her paa Hotellets frie Grund.

I sin Taske havde hun Parfume og Rispudder, hvis hun blev ti! Middagen.

Alligevel var hun usikker over sig selv. hun var kommen ud af sine tidligere Vaner, de lyserøde Roser gjorde hende næsten ufri, nu liavde hun saa længe gaaet med en af disse tarvelige engelske Hatte, havde helt vænnet sig

af med at gøre Toilette, men denne Ængstelse pirrede alligevel hendes Nerver.

Langsomt gik hun op ad Hotellets tæppebelagte Trappe, meget langsomt.

Hun nød denne Hotelluxus, der kom noget dvælende, plastisk raffineret over hendes Bevægelser idet hun bevægede sig opad, Trin efter Trin, paa en egen stille og rythmisk Maade. Hun mærkede sig iagttaget nede fra Vestibulen og løftede Kjølens Garneringer op med bægge Hænder paa en temmelig pretiøs Maade. Oppe paa den første Afsats lænede hun sig træt imod en dekorativ Vase.

Kammerherreindens Dør var lukket.

Et Par Gange bankede hun paa, forgæves.

De lange Gange laa tavse, Gæsterne var ude paa Promenaden, nede fra Tennispladsen lød en skingrende Ungdamelatter op, hun lyttede til denne umaadelige Latter og var nysgerrig efter at faa at vide hvorover det var.

Saa gik hun ned i den lange table d'hôte²⁹⁸

Sal, i Grunden var hun glad over at være lidt alene med sig selv, inden Moderen kom tilhage fra sin Formiddagspromenade. Solen vældede fuldt og bredt ind gennem Glasruderne, som en dybblaa Saphirplade laa Sundet, stille, solbeskinnet, mellem bægge de grønne Kyster. Og hvor den svenske Kyst saa nær ud i Dag — Kulla-gunnarstorps amfiteatralske Skove med sit blanke Herregaardstag, og Sophieros blinkende Vinduesrække, og helt henne i Krogen blaalig Røg over Helsingborg, der klatrede op over alle Skrænter med sine Huse, helt op omkring det knejsende Vagttaarn, der tegnede sig skarpt imod den skyløse Himmel.

Hun trak sine hvide Handsker af, nølende, med udsøgte Armbevægelser, saa lagde hun dem i et Glas. og lænede sig drømmende tilbage mod Stoleryggen. Hun mærkede, at der stod en Tjener lige bag ved og ventede ydmyg paa hendes Befalinger, hun lod ham vente, og han blev staaende, stiv og værdig. Meget længe lod hun ham staa, hun nød hans slaveagtige Underdanighed, følte med en let Gysen hans underdanige Øjne lige i Ryggen, løsnede saa sit Arm-baand og lod det funkke i Solen.

Fra et af Bordene dernede blev hun noget paagaende betragtet af et Par svenske Herrer, der øjensynlig beundrede hende, i halve Minutter havde de ikke Øjnene fra hende. Saa rejste hun sig ladt, i samme Nu mærkede hun²⁹⁹

Tjenerens hjælpsomme Hænder, hvid og slank aabenbarede hun sin dejlige Skikkelse, Støv-kaaben gled nænsomt ned fra hendes Skuldre. Hun løftede sine Arme i en stor Bue og trak Hattenaalen ud, i Spejlet lige overfor kunde hun se, hvilken Opsigt hun gjorde. Der var et Stænk af Udfordring over hele hendes Væsen. Saa satte hun sig igen og fortabte sig i Farver og Nuancer og Lysbrydninger over de skarlagenrøde Portierer, der bølgede ned fra gyldne Stænger, over Tæpperne og de store Blomsterdekorationer paa Buffeterne.

En Gang imellem tænkte hun paa Herluf og rynkede Øjenbrynene, forstemt.

Om han vidste, at hun sad her!

Længe sad hun over Retterne, efter mange Overvejelser bestilte hun sig en halv Flaske Bourgogne og lod det meste staa urørt i Flasken.

Saa gik hun over i Spilleværelset. alle Gæsterne var ude, hele Værelset tog hun i Besiddelse og satte sig foran Flygelet, hun begyndte paa en af Liszts Rhapsodien

Liszt som hun tidligere fandt banal, netop ham spillede hun nu.

Der var ligesom et Stænk af noget demimon-dænt over denne larmende virtuosflotte Musik, og hun dæmpede slet ikke Pedalerne, voldsomt slyngede hun dette tomme Bravurnummer ud omkring sig, det maatte kunne høres i det halve Hotel, og hun blev rød af Iver og nervøs³⁰⁰

Ophidselse. Nogle smægtende Stillinger, nogle flotte Armbevægelser afkopierede hun ubevidst en berømt Virtuosinde.

Hele denne Flygellarm gjorde hendes Nerver godt, en Gang imellem maatte man forsimpler sig selv, sine Følelser og Stemninger, spænde alle Nervesystemets Skruer saa Strængene skurrede falskt, saa kom der en bedre Tone bagefter.

Hun kunde se sig selv i det store Spejl lige over Flygelet, og hun syntes, at Musiken havde lagt noget ordinært i Udtrykket, det morede hende.

Den skønne Sjæl, der var til saa megen Plage, havde godt af at blive drillet en Gang imellem. Hvor det var en trættende Tilværelse at leve sjælfuldt, en smærtefuld Luksus at bevare sit skrøbelige Stemningsinstrument.

Døren gik en Gang imellem derhenne —. en efter en kom Gæsterne listende og kiggede nysgerrigt; Noder, Handsker, Catchere. alt skulde pludselig hentes og opsøges, og der var især én Herre der var meget paatrængende. Gang efter Gang kom han tilbage, og det lod til, at han virkelig søgte, for han laa paa Knæ henne i Krogen og rumsterede alle Hylderne igennem.

Hans Støjen fornærmede hende, hun tog kraftigere fat paa Rhapsodien med fuld Pedalstyrke.

Langsomt rejste han sig op — og saa over paa hende, som om han først nu pludselig op-301

dagede hendes Eksistens. Hun kunde se ham i Spejlet, han var meget høj, slank og fornemt bygget, med fine ejendommeligt tegnede Skuldre, han stod lige op imod det lyse Vindue, og hun beundrede den Maade hvorpaa han bar sit Hoved, højt, stolt, raceagtigt.

Saa satte han sig ved Vinduet — og trommede Takten uhorligt imod Vinduet.

Pludseligt holdt Spillet inde, lige midt i en Takt, og han saa over paa hende, forundret over denne bratte Afslutning.

Spillet begyndte igen, usikkert, med dæmpede Pedaler, med smaa Ophold, nervøst, stak-kat. og hendes Hoved var stærkt tilbagebøjet, hun havde ikke sine Øjne fra Spejlet længere, hypnotiseret, søvngængeragtigt gled Fingrene iskolde hen over Tasterne.

Øjnene — Øjnene — hans Øjne kunde hun se.

Og dybt bevæget, som den Aften hun saa dem for første Gang, følte hun denne tavse, uendelige Smærte, dybere end alle andre Smærter hun havde følt, og blidere.

Xogle stille, uroligt bølgende Overgange — Marche funébre spillede hun.

Han rejste sig — forundret.

Hvor hun spillede sjælfuldt — han gik et Par Skridt frem i Stuen, over imod Bordet, bladede i nogle Noder — saa saa hurtigt ind i Spejlet med et lynsnart Blik — og gik.302

Den dumpe Sørgemarche fulgte ham længe, som om en Død langsomt blev fulgt til Jorden.

Hun bøjede sig ned over Flygelet, slog Hænderne for Ansigtet, vuggede sig frem og tilbage, men der var ingen Taarer.

Stille rejste hun sig — og gik efter ham. ud gennem den lange Restaurationssal, ud paa Verandaen, forbi alle de maabende og fikserende Fremmede der beundrede den virtuose Dame

— hun gik og gik. blændet af det voldsomme Sollys, saa fik hun Øje paa hans hvide Skikkelse, han skyndte sig afsted, som løb han for hende, han havde en Cateher i Haanden, svingede den nervøst, men hun vilde indhente ham, inden han naaede ind paa Tennispladsen, vilde tvinge ham til en Samtale.

Tværs over Plainen skyndte hun sig, hun kunde komme ham i Forkøbet, naar hun skød denne Tværvej; en af sine hvide Garneringer fik hun revet itu, hun maatte stanse længe, for at faa den viklet løs fra en Gren.

Saa saa hun ham skyde tværs over Plainen

— længere henne, hun rev sig voldsomt løs, saa Kjolen sønderflængedes.

Hun naaede ham, ligesom han vilde lukke sig ind paa Sportspladsen gennem Staaltraads-nettets Dør, han saa hende ikke, vendte Ryggen til, men vidste godt, at hun langsomt gik forbi derude paa Vejen.³⁰³

Hun slog den hvide Parasol op, dækkede sig med den, gik stadig forbi.

Han var saa befippet derhenne ved Døren, tabte Nøglen, kunde ikke faa den ind i Laasen, famlede og famlede, en Feber, en Hast var over ham, som gjaldt det Livet, og i et Nu gled Nøglen ind.

Saa lukkede dette fine Staaltraadsnet sig værnende omkring ham, et Par Minutter var han alene derinde, men saa lukkede nogle Herrer og Damer sig ind længere henne, en hel Flok Ungdom, der lo og larmede op.

Spillet begyndte.

Adda gik og gik, først i store Omveje, saa nærmere og nærmere, bestandig nærmere dette Bourgeoisiebur, hvor det gode Selskab amuse-rede sig.

Han havde lukket hende ude med Vilje, og hun var kun bedrøvet, sat udenfor Spillet, det var det hele.

Urolig flakkede hun omkring denne gennemsigtige Indhegning, hvor han havde reddet sig ind for at undgaa en Samtale med hende.

Taarerne var der nu — hun kunde ikke se ham læneere.

O

Men hans Stemme hørte hun som langt borte i en dvb, graa Taage, hvert et Ord om denne ligegyldige Leg hørte hun, og hendes Hjærte bankede hæftigt.⁸⁰⁴

Midt imellem alle de andres Stemmer hørte hun kun hans.

Hun flk en bitter Smag i Munden, hun vilde tage hjem straks, halvt sanseløs gled hun stille helt ned forbi Nettet, som i en Drøm hørte hun ham derinde, nærmere nu, lige op imod sig, helt henne ved hendes Ansigt syntes hun.

Jo, det var til hende, der taltes, skyndsomt, som i Forbigaaende.

Hun var saa forvirret, kunde ikke se ham tydeligt, men hun tvang et Smil frem, et selskabelig forbindtligt Genkendelsessmil.

Hun skulde med Dagvognen, sagde hun hurtigt. havde meget travlt, men hvor det var morsomt at træffe sammen netop her.

Og det blev lige i Farten til noget ligegyldigt om det smukke Vejr og det nye Hotel derhenne paa Stranden.

De kunde ikke række hinanden Haanden gennem Gitteret, og Spillet turde ikke godt afbrydes længere.

Damerne blev utaalmodige.

Endnu en Del Hastværks vendinger om Tennisspillet.

Idet han tog op til Huen for at hilse, saa hun med overmenneskelig Tydelighed, at hans Øjne betragtede hende, kolde — ligegyldige.

Hurtigt gik hun tilbage gennem den sollyse Park.³⁰⁵

Hun skyndte sig op i den gamle Have, flakkede om Time efter Time, og tog sent hjem.

Herluf kom hende i Møde helt nede ved Kroen.

Hun saa hans bredskyggede graa Filthat og støvede Frakke, han kom gaaende lige midt ad Vejen med sin usikre, let svinglende Gang, Hovedet foroverbøjet, den højre Arm i svingende Bevægelse, der var altsaa igen noget i Vejen med Humøret.

Alt hos ham irriterede hende i Dag, og hun tvang sig til at se alt det stilløse ud af hans Person, det uadlede ved Gangen, alt det ubeherskede; hendes Sansers Skarphed var igen forlinet, ikke en Linje, ikke en Farve, ikke en

Bevægelse undgik hendes skønhedstørstende Øje, Hattens Fonn, Frakkens Farve, hele hendes Sansemodtagelighed led — at det var hendes Mand, han der kom der paa Vejen..

De fulgtes ad op til Havelaagen, han maatte gaa langsomt og standsede ofte for at trække Vejret dybt.

Hun havde ingen Medlidenhed med ham, hendes Hjærte hulkede over sig selv.

Saa sad de igen i hver sit Hjørne af den uhyggelige Stue, — tavse.

Bortvendte fra hinanden sad de og tænkte hver paa sit.

Den store Eros. 20306

Herluf paa sin Mor der havde været her og var gaaet forgæves — Adda paa Gregers.

Saa træt, saa dødelig træt var hun, som kunde hun sove ind i Evigheden med det samme, uden andet Ønske end at sove — længe og dybt, uden Erindring mere.

Nu skulde altsaa Hverdagslivet slides, Dag efter Dag, ud ad Livets støvede, haabløse og lige Landevej.

Han over sine Bøger, indtil han bukkede under som Søsteren en skønne Dag, og hun dødelig træt over sine døende Drømme.

Hendes Sanser vilde igen sløves, der var kun to Menneskearter, de alt-mærkende og de intet-mærkende, det tusindstrengede Instrument og det énstrengede.

Mon det var sandt, at det Instrument, der knustes og lægtes, flk en dybere og langt skønnere Tone?

Herluf havde rejst sig. han var graa af Sindsbevægelse, Øjnene matte, næsten døde.

«Min Mor har været her og gaaet forgæves — linder Du det passende? — Hører Du?»

Hun svarede ikke, gik ind i Soveværelset, i hver en eneste Nerve, gennem hver en Pore modtog hun et Indtryk af Ubehag.

Væggenes skjoldede Farve, Værelsets tilfældigt grimme Form, de klodsede Messinglaase, den skæve Roset i Loftet, og saa denne daarlige Luft herinde af Tobak, af Køkken, af fug-307

tige Mure, det virkede altsammen som en personlig Fornærmelse, ja som en Forbrydelse mod alt det der var adeligt i hendes Natur.

Tavs og utilnærmelig stod hun henne ved det låve Vindue, fysisk overvældet, overrumplet og gjort svag af Ulystfornæmmelser. Forgæves kæmpede hun imod med Modforestillinger gennem Erindring, men det var umuligt, hun var altid helt prisgiven af det øjeblikkelige, og i daarlig Luft sygnede hendes Sjæl.

«Vil Du svare mig,» han stod i Døren, støttede sig med Hænderne mod bægge Karme, «hvorfor la r Du min Mor gaa forgæves — Du vidste, at hun vilde komme her i Dag — er det paa Trods'?»

«Luk Vinduerne op,» sagde hun roligt, «det er en skrækkelig Luft her altid er, naar man kommer hjem.»

Din Parfume gør ikke Luften bedre,» bruste han op, «Du har fornærmet min Mor — véd Du det — jeg kan ikke arbejde i Dag — det er Din Skyld — Du ødelægger mig totalt — i Bund og Grund — hvor har Du været henne — er det Hotellet, der bjærgtager Dig — er det for meget forlangt, at Du giver Pigen en Besked — hvorfor piner Du mig, hvorfor plager Du mig — Du dræber mig tilsidst!»

Høj og hvid stod hun der i sin brusende Dragt, der strøg en sød Duft af Violer om hendes slanke linieskønne Legeme, hun havde bøjet

20*308

sit fine Hoved tilbage, over hendes rolige Øjne laa der noget uigennemsigtigt, som kredsede hendes Tanker under en fjærn og stum Himmel fuld af store, drivende Regnskyer, en sort og stille Himmel, hvor Luften var dødelig kold.

Fremmed og fremmedartet saa hun ud, som var hun kommen langvejs fra, straalende, men ensom i sin Glans.

Han troede, at hun trodsede ham, utilnærmelig, med dette grusomme og søde lionardoske Smil der hidsede ham op, fordi han ikke forstod det.

< Bliv kun ved,» sagde hun dæmpet, «det interesserer mig naturligvis.»

«Adda!»

Hun smilte.

Saa slyngede han i afmægtig Harmen en Bog lige ned for Fødderne af hende og brast i Graad.

Hun bøjede sig langsomt ned, tog den op, læste Titlen.

«Taines engelske Literaturhistorie,» sagde hun og lagde Bogen fra sig paa Bordet.

Frem og tilbage gik han, ude af sig selv, klagende og sukkende, i korte, afbrudte Sætninger.

«Herluf — naar hører Du i Grunden op med at være et stort — stort, urimeligt Barn?»

Hun saa paa ham, længe, forundret.³⁰⁹

«Jeg kan ikke lide at Du græder, hvorfor kan Du ikke beherske Dig?»

«Du piner mig.»

«Saa la'r man sig ikke mærke med det, hvis man ellers har en Smule Stolthed tilbage.»

Hun satte sig i Gyngestolen, gyngede sagte frem og tilbage, vemodigt smilende.

«Naturligvis kunde jeg ikke vide andet, end at Du var inde hos Professorinden, Du og Din Mor — Herluf — I passer sammen, og nu kan I to stakkels Mennesker ikke faa Lov til at leve Jeres gamle, indelukkede, hermetiske Liv længere — ikke sandt — der er kommen en Landauer i Vejen — Din og Din Mors historiske Kaleche kan ikke komme frem — og saa er det mig, der maa krybe over i Jeres Befordring.»

«Jeg vil ikke høre paa Dine daarlige Vittigheder — er det Din Mors Landauer, Du taler om? Dine Lignelser passer temmelig daarligt.

Hun rejste sig.

«Min eller min Mors — det kommer vel ellers ud paa det samme,» sagde hun stolt og hæftigt.

«Saa det gør det!» skreg han op, «er jeg maaske Din Mand? Eller er jeg det ikke? Jeg véd ikke, hvad Din Mors infame Komfort kommer mig ved — kommer os ved, Du gør vist forkert Regning.»³¹⁰

Hun æggede ham til at være brutal, det beroligede ham at bruge uvante, vulgære Vendinger.

Saaledes som hans Far ofte havde tvet til det gemene Gadesprog, naar hans umenneskelige Lærdom pludselig gjorde ham raa og rasende, denne berømte Far som Filologien havde gjort umenneskelig, desperat, mere tyrannisk end nogen af Grækenlands mest berygtede Tyranner.

< Jeg vil ikke have en rød Øre af Kammerherreinden, ikke en rød Øre, har Du endelig en Gang forstaaet mig, jeg agter hverken at rejse eller køre eller bygge eller bo for andre Penge end mine egne — er det maaske tydelig nok formuleret, eller skal jeg gentage det endnu en Gang?»

«Maa jeg ikke hellere gentage, at jeg aldeles ikke har i Sinde at rejse eller køre eller leve for andre Penge end mine egne.»

«Rejs!» raabte han op.

< Ja — det er netop det, jeg har i Sinde —.»

De stod længe tavse overfor hinanden.

Hvor rejser Du hen?»

Det synes jeg, kan være temmelig overflødigt at vide, men nu er jeg træt — træt — træt — af at undvære, af at savne — alt. alt hvad jeg med min Opdragelse — med mine Vaner — hverken kan eller vil leve foruden —.»³¹¹

< Har Du det maaske ikke fashionabelt nok?»

«Nu véd Du altsaa, at jeg rejser.»

Hun lagde Armene overkors og så truende paa ham.

Saa samlede hun sin Kaabe og sine Sager sammen og gik over imod Døren.

I samme Nu kastede han sig for hendes Fødder og greb hende voldsomt, knugende voldsomt om hendes Knæ.

«Adda — Adda — Adda!»

Hun rev sig løs, hensynsløst.

«Hvad vil Du have, at jeg skal gøre?» hviskede han hæst, «hvor længe tror Du, at dette kan vare — har Du ikke gjort mig svg og elendig nok endnu?»

Har Du givet mig den allerringeste Erstatning for alt det, som jeg mente, jeg kunde undvære?»

Hendes Stemme rystede i Lidenskab.

«Nej, Du har Ret, Adda, jeg kan ingen Erstatning give Dig.»

Han vaandede sig i den højeste Nød.

Hun gik ind i Dagligstuen, træt, forpint, tvivlraadig.

Der laa et Brev paa Bordet, et Brev fra Villa Eros.

Hun flaaede Konvolutten af.

Rejst — rejst straks!

Dybt, dybt taknemmelig følte Adda sig overfor sin Mor — nu var hun rolig.³¹²

Lidt efter gik hun ind til Herluf.

Han sad ved Bordet med Hovedet støttet mod sine Arme. Hun flk ondt af ham. gik stille hen og lagde sin Haand blødt paa hans Haar, lod den glide frem og tilbage, kærtegnende, saa tog hun hans Haand, den var iskold og rystede.

«Herluf.»

Han svarede ikke.

«Synes Du ikke, jeg er smuk i Dag?»

«Ubarmhjærtig er Du,» hviskede han og saa op.

«Det er ikke sandt,» indvendte hun med blød og overbærende Stemme, stadig strøg hun ham hen over Haaret, «men nu tror jeg, at det skal blive godt for os — en Forandring, det eidet, vi trænger til. Ikke rejse — ikke endnu da. Men lad os flytte — jeg er saa træt af at bo her — lad os hellere flytte ind straks.

Og hun begyndte at tale om Kvarteret ude omkring Stockholmsgade overfor Anlæget, og mens hun stadig glattede hen over hans Haar, antydede hun alle de Behageligheder, en af Lejlighederne der vilde frembyde — Stald — Vognremise, hun, der elskede at køre i sin egen Vogn — og naar hun nu indrettede sig i sine Stuer, som hun vilde have det, saa kunde han faa det ganske, som han ønskede inde hos sig. Det vilde være morsomt, om hele Kredsen fra Frederiksgade kunde befinde sig som hjemme³¹³

hos dem — og alt det, der laa opmagasineret af deres Udstyr hos Mama — Møbler, Malerier — de behøvede blot

at lade det hente.

Og hun endte sin blide og beroligende Monolog :

«Jeg véd ikke, Herluf, hvorfor vi ikke kan leve ligesom andre Mennesker.»

Han var længe tavs.

«Adda,» sagde han, saa bliver det ikke for Kammerherreinde Barnekows Pengemidler.»

Hun saa paa ham med sine rolige kolde Øjne — og gik.XVIII

Gregers flyttede ned til en af Strandhotellets Cottager.

Efter Kammerherreindens ganske udtrykkelige Befaling, havde han faaet sin Mor overtalt til at tage tilbage til Hamburg over Korsør— Kiel. Konsulinden rejste fra sin Søn med et helligt Løfte om, at han ikke vilde indlade sig altfor bindende med Enkefruen. Nu rejste hun i Forvejen for at forberede Fraülein Bernstein, der var ved at gaa i Graven over denne intrigante Kammerherreinde.

Fru Barnekow sad imidlertid ganske alene i Villaen, i sin Elskovskval havde hun betroet sig til én eneste, Frøken Elise, og denne sortklædte Mellemting havde udtalt sin fuldstændige Forstaaen af Situationen, edsvoren og med syv Laase for sin blodfattige Mund trak Frøkenen sig lydløst tilbage, og Kammerherreinden udhvilte sig som en syg Synderinde paa en blaa Chaiselongue. Hun lagde sin sidste Plan, én efter én skulde de tages, Familien, Kredsen,315

Selskabet, men kun én efter én, og under bodfærdige Taarer. Først Ernst, saa Onkel Gruner, saa Tante Mimi, saa Stiftsprovst Leunstjerne, saa de øvrige Grünere, saa Barnekowerne, Generalens paa Garnisonsplads, Departementchefens i Sølvgade og Etatsraad Meufings i Bergensgade. Hun vaandede sig over alle disse Tilstaaelse!-. Og saa kom Husvennerne, de nærmeste. Kaases og Falsens og Barners, Sehesteds, Melhøjs og Borne-manns. Nogle maatte nøjes med Breve.

Men det værste af det hele var Gregers Familie. I Aften vilde hun nøje sætte ham ind i hvad han burde tage paa sine Skuldre, mindst de seksten af Familiene.

Hver Aften traf de sammen paa aftalte Steder i Skoven, som oftest dybest inde i en indhegnet Planteskole, der laa omtrent lige midt imellem Cottagen og Villaen, de klatrede over Hegnene og løb hurtigt ned langs med de tætte Granplantninger.

Cyclerne lod de staa nede paa Vejen, de støttede sig forelsket op imod hinanden, som om de ogsaa havde Stævnemode for. Der var ogsaa en Mose i Nærheden af Hotellet, som de flygtede langt ud i, og naar de kom over en rødmalet Bro, stod der en meget belejlig Bænk midt i et Buskads af Birketræer. Bundt om Mosen var der andre Bænke, og i den seue Aften kunde de se rødglødende Cigarer lvse i316

Tusmørket, det var andre elskende og andre Stævnemøder.

I disse Dage havde Sommervarmen været dræbende, Højsommeren gik som en rød Brand over hele Kysten, røde Flammer slog ud i Roser, Heden bølgede ned som en Ildkaabe, og i et mægtigt Favntag glødede Jord og Himmel i Fryd og i Vaande. Solnedgangene var pragtfulde og laa længe over Skoven, Skyerne føg sammen i røde Baal, og naar Maanen gled frem over Hveen saa var den ogsaa rød og blodfarvet bagved en dampende Dis af Dagens Varme.

Fra alle Strandvejens Haver lød der en Plasken og Klingen fra Bruser og Kander, den sprukne Jord sugede Vandet til sig i dybe Drag, Vinduer stod aabne ud i det voksende Maane-lys, og enkelte Steder var de hvide Markiser nede hele Natten over, som skærmede de for al den Hede, der endnu var i Luften.

Hver Gang de traf sammen, var de saa optagne af Kredsen og Selskabet, at de helt glemte det mere erotiske ved deres Forhold. Hun satte ham grundigt og detailleret ind i de forskellige Familiers Temperament og Aandsegenskaber.

Foreløbig skulde han nu kun forholde sig ganske passiv.

I Morgen skulde hun have en længere Konference med sin juridiske Konsulent, den gamle Ekscellence der var hendes hyppigste Middags-gæst.³¹⁷

Hun var meget hange for alle de mange filantropiske Bestyrelser, for de vaagede grumme skinsygt og paapasseligt over hendes jordiske Mammon.

Og saa Barnekows, der øjensynlig vilde tage det ilde op, at liun skiftede Navn, hun havde jo store Forpligtelser overfor dem som Navnets højt ansete Bærerske.

Hun øste sine Tvivl og Bekymringer ud i fulde Skaaler, i en uendelig Monolog.

Han dampede paa en Cigar, som de andre forliebte Mandfolk derovre paa den anden Side af Mosen.

Hindringer, Barrierer, saa langt Øjet naaede, han begyndte at blive betænkelig.

Saa var der to Nattergale, der pludseligt begyndte at synge, hidsende sig op i lange Jubelskrig, lokkende for hinanden, svarende hinanden, saa tav de bægge bråt, og nu den ene igen, først et dybt Kluk, flere korte hurtigt paa hinanden følgende Smaakluk, tilsidst flød de sammen, sitrende, dirrende, flitrende, højere, bestandig højere, som en klingende Staalffjeder i susende Bevægelse, fuldstændig Ekstase nu, — og Tavshed. Saa den anden, klukkende, dybere, bestandig dybere, og saa en Stigning, nu Staalhjulet, i Raseri, gnistrende, funklende, flyvende Sang, Sang, der næsten syntes at sprænge sig selv, helt ind i den allerlyseste hvide Tonehimmel.³¹⁸

Denne Nattergalesang foruroligede dem, de opdagede igen, at der var noget der hed Elskov.

De søgte dybt ind i Skoven.

De greb hinandens Hænder, og i samme Nu laa de i hinandens Favn.

Fuglenes Elskovsraseri gjorde dem svimle og hede om Ørene, beruste hengav de sig til hinanden, hun havde Armene omkring hans Hals, han holdt hende fast omkring Livet, Kyssene regnede ned over hendes flammende Ansigt, hun var ved at miste Vejret, hviskede, mumlede, og midt i Heden tænkte hun med sand Skræk paa Societetet og han paa Fraülein Bernstein i Hamburg og paa Adda, som han ikke for alt i Verden turde møde, naar dette Ægteskab endelig en Gang var bragt paa Papiret.

Saa kyssede de sig Kurage til i hæftige Favntag, — og da de skiltes, besluttede de bægge med Mod og Fasthed at tiltræde Elskovens tragiske Pilgrimsgang.

Ernst kom hjem i Lejligheden sent paa Natten.

Han kom lige fra Mama, hun havde betroet ham sine ægteskabelige Planer, under Taarer.

Ernst havde naturligvis taget det, som en virkelig Gentleman bør tage sligt, især naar det er ens egen Mor, det gælder.

Det var den Slags tricks, den store Kærlighed kunde spille en Søn ud, saa han et Øjeblik blev vippet ud af Ligevægt.³¹⁹

Han blev et Par Timer og hørte paa Mamas Jammer, modtog en Del Oplysninger om sin tilkommende Papa, kyssede hende et Par Gange deltagende paa Panden, og tog saa ind til Byen for at lade hende i Bo og for selv at komme lidt til Hægterne.

Samme Aften gik han ud paa Livet, det var Lørdag, og det var godt at have en hel Søndag til Rekreation.

Klokken seks vaklede han tilbage til Frederiksgade, han havde svært ved at finde opad Trapperne, han var i det sorteste Humør, sort af Spleen, Verdensforagt og Kvindehaderi, hans blinkende og smalskyggede Hat havde faaet et Knæk hos Wivel; hvor han foragtede Kvinden, Dagmar, Thea, Helene, Marie, den ene var komplet lige saa god som den anden. Livet var en Byrde, blot han nu kunde tinde Nøglehullet og ikke ringede paa i den forkerte Etage og kom ind til Gehejmraadinden. Det vilde blive en net Historie.

Saa tumlede han ind og lige over til Sengen, han havde fine Instinkter i den Retning, og midt i Rusen beundrede han sig selv, han havde det paa Fornemmelsen, hvor alting stod. Endelig — dér var den elektriske Knap.

Lyset gjorde ham ædru. Han skænkede Cognac op i et Vandglas for at blive klar, det hjalp.

Gregers Holten!³²⁰

Hans Hjerne svimlede igen

«Det var som Fanden,» sagde han ti Gange i Træk.

Kort og godt — enfin voila — Mama gifter sig igen, bravo, fortræffeligt kære.

Han styrtede sig hen over Sengen i en tragisk døende Stilling fra en af Dagmartheatrets Schillerforestillinger.

Kabale und Liebe.

Han nød sin egen Plastik, femte Akts sidste

Scene.

Pludseligt foer han op, han blev ædru, komplet ædru.

Min Arv — min Arv!

Jeg maa straks i Morgen Formiddag tale med Mamas Konsulent.

Han slog Smæld med Fingrene — det gaar sku fra mig og Adda.

Saa kom der en beroligende Tanke — Mama er ude over Tiden, der bliver ikke noget af Afkom dér — han trøstedes.

Død og Pine — der bliver Scener med Adda, Scener i stor og største Stil.

Han gned sig i Hænderne, han var ikke ene om S mærten.

Han flk et Vindu op, Maanelvs, en Kirkeklokke, han følte sig sentimental, erotisk stemt, han omklamrede Vinduesposten og tænkte paa Polly Gersdorff.³²¹

I samme Nu flk han et Stik lige ind i Hjærtet.

Alt er ude — Mama bliver misliebig i Kredsen — slet og ret Fru Holten nu — Mesalliance — ingen Indflydelse længere — det er paa Papas Konto hun har sin umaadelige Prestige — og inin Titel — min Karriere, det svimler, det sortner, og Polly der vil have den trekantede og Lieberiet til mig, alt er ude!

Han svimlede igen over til Sengen og rev Alexandra Frandsens Billede ned af Væggen.

Men giftes det vilde han nu, ikke Tale om han vilde sidde her i Frederiksgade til Efteraaret og se paa, at de andre kyssedes i Sofaerne.

Og Addas Vrøvl vilde han ikke høre paa længere.

Sludder bliver der i Familien — men jo mere jeg tænker paa Affairen, desto mere tiltaler den mig. quand même. Mama ser endnu flot ud og Gregers er en Gentleman.

Han trængte nu selv til Ægteskab for at faa sit rystede og ødelagte Nervesystem bragt i Orden.

Blev det ikke Polly — saa en anden.

Jægermester Juuls yngste — Kammerjunker Barners Nancy.

En lille frisk og uberørt en, en lille sund én af god Familie, pur ung, uberørt af Livet, saa lidt Intelligens som muligt, lys i Huden, kraftig bygget over Hofterne, llot Nakkeparti, Svajning i Rvggen.

». oo

Den store Eros. 21322

Han fortabte sig i Syner, tændte sig en Havannacigar og fandt at Livet i Grunden havde noget flot og uberegneligt over sig, noget virkelig tiltalende og fashionabelt i stor Stil.

Adda lod sin Mor have fuldkommen Ro i hele denne Uge.

Hun lagde Planer for Efteraaret, igen var der kommen en lys Rift i denne tætte Taage der altid gjorde hende Fremtiden graa og sørgmodig. Herluf var ualmindelig medgørlig, men han hostede igen og laa det meste af Dagen og læste inde paa Sofaen.

Undertiden talte han om at lægge sig ind paa et Hospital, men hun tog det ikke saa alvorligt, hun var desuden altfor optaget af sig selv, af alle sine Drømme om det Milieu som hun nu vilde vende tilbage til.

De lyse Nætter tog til over Havet, og hun sad ofte oppe ude i Verandaen, forflygtigende sig selv i Stemninger, hun der tidligere havde foragtet at leve i gølge Stemninger og ufrugtbare Drømme.

Hun drømte om sit Ungpigeværrelse i Frederiksgade, bestandig dette for evigt tabte Værelse.

Denne grønne silkebetrukne Stue ud imod Marmorkirken, med det bløde Tusmørke fra Kirkens vældige Skygge, med sine Raderinger i hvide Rammer og sin Duft af friske Blomster, hele denne Stue skulde genskabes i hendes nye³²³

Lejlighed, alt skulde staa paa samme Plads, hver en Stol og hvert et Blomsterglas, samme Farver, samme Skygger, Vinduerne skulde vende mod Nord som i Frederiksgade, alt skulde eftergøres lige indtil Illusion, en eftergjort Pastiche af hendes egen for evigt tabte Fortid.

Natten derude var rosenrød, et dæmpet Rosa fjærnt ude over Kullens langt svungne sorte Bjærglinie. Og Lyset tog ikke af, det dvælede som en Drøm i Naturen, og Luften var fyldt med line sensitive Svingninger, der svækkede Viljelivet, Naturens Pulsslag var næppe føleligt, men dens Nervelev vibrerede grænseløst.

Og naar hun saa igen levede i de gamle Omgivelser, vilde hun ogsaa helt blive sig selv, enhver vilde komme til at trives i sin Jordbund, hun og Herluf, Mor og Ernst.

Hun vilde hellere vinde i Finhed og tabe i Styrke end omvendt.

Saa tænkte hun paa Gregers Holten, hun lagde et Sjal om sine Skuldre og gik ud i den lyse Nat. Hun gik og gik ned gennem Haven, ud over Markstien, Kronborgs Fyr slog sin urolige Lvsvifte ud og trak den bråt tilbage, hun saa hurtigt tilbage, der var Lvs endnu inde hos Herluf, og hun vendte hurtigt om, næsten løb op mod clette oplyste Vindue, var allerede ved Døren, saa vendte hun igen om og satte sig hen paa Verandaen, men Vinduerne var fastnaglede,

21*³²⁴

Luften herinde var trykkende, lidt efter var hun paany ude gennem Haven, tværs over Plænerne.

Nede over Hotellet laa der et næsten umærkeligt svagt Skær fra de elektriske Buelamper.

Længe stod hun nede paa Skrænten ud imod Havet og stirrede efter dette hvidlige elektriske Skær i Natten, der lik Stjernerne til at sygne.

Hun følte sig overvældet af en dyb, uhjælpelig Melankoli, der fuldstændig slog sammen om hende, og hun gik langsomt tilbage.

Mon det nogensinde blev til andet end denne dybe uhjælperlige Melankoli?

Kammerherreinden sendte sin Datter en Billet.

Skriften var meget lidenskabelig, en rystende, skælvende febrilsk Skrift, hun maatte gætte sig til Meningen —, hun skulde straks komme ned til Villa Eros —, for Guds Skyld komme, og blive en hel Dag, og ligge der om Natten, og alene —, hun maatte endelig komme alene —, hun maatte ikke være ængstelig, det var slet ikke sørgeligt, kun vigtigt, uhyre vigtigt, noget som de to kun kunde tale om i Enrum — var hun rask? var hun glad?

og Irgens havde det vel bedre nu? Kære — kære Barn!

Billetten var underskrevet — Din ulykkelige Moder.

Adda kendte sin Mors nervøse Spleenanfald med Søvnløshed om Natten, hun var ikke videre foruroliget over dette besynderlige Nød-32.)

skrig, og skrev tilbage at hun skulde komme næste Dag.

I et helt Døgn gik Fru Barnekow i oprivende Sjælekval, i ulidelig Vaande.

Et Øjeblik var hun lige ved at tage op til Hellebæk.

Saa skrev hun til Gregers:

«Min Datter kommer først i Morgen Eftermiddag — det er forfærdeligt, men nu maa det ske, jeg dør af denne Uvished — kom her i Morgen Aften ved otte Tiden —, naar jeg og Adda er kommen paa det rene med hinanden, saa vil jeg have, kære elskede Gregers — hører Du, jeg vil have, at Du skal være her, alene kan jeg ikke bære det, jeg er kun et Menneske —, Onkel Grüner var liden i Gaar —, jeg troede, at jeg kunde betro mig, hvis Du blot anede, hvorledes han tog det, og jeg der i min Livsførelse ikke er mig det fjær-neste ukorrekte bevidst. Gregers, vis nu at Du er en Mand, jeg trænger til Støtte af en virkelig Mand — og jeg er saa tryk paa Dig, stoler kun paa Dig alene af alle Mennesker — jeg elsker Dig, elsker Dig.

Din Fritze.»

Kammerherreinden kørte op til Stationen for at tage imod sin Datter.

Det vrimlede med Landliggerdamer paa Per-826

rouen, Agurketiden var i sin Kulmination, Bourgeoisiet stormede til Togene med hungrige Sjæle, som ventede man, at Løsningen paa Livets Gaade skulde ligge i en af Helsingørtogenes Postsække. Man vrimlede ud og ind af Ventosalene, ud og ind af Toiletværelserne, alle Kystnyheder serveredes friske til dem der kom herud fra København, og Bysladderer slugtes graadigt af den udhungrede Villabefolkning. Man vilde vide alt, alt om den nationale Variétésangerinde Alexandra Frandsen, der fuldstændig havde distanceret Selskabets Cyklemani. Alexandra Frandsen var Sorn-mersaisonens clou. hendes Toiletter, hendes Erotik, hendes Fortid, hendes Fremtid, Bourgeoisiet besnuste Damen paa alle Ledder, «Sønnerne- talte ikke om andet, «Døtrene» brændte af Nysgerrighed, Ungdommen var som besat.

Og i Dag var det Væddeløbenes første Dag, mon hun virkelig vilde vove at vise sig midt i Beaumonden, midt i Milieuet og i selve Hoffets Paasyn, lige midt i Sadelpladsens creme de la creme, i Blomsten af det Danmark der due, mellem Landets og Statens Støtter, Bærere og Piller. Hele Kysten løb til Togene efter Nyheder.

Etatsraaderne der kom ud med Eftermiddagstoget havde alle Inderlommerne stuvende fulde af obscure Smaablade med Damens Portræt, Baronessens gule Gig var helt oppe i Gilleleje med Nyheder om Frandsen, og Frandsen hist og Frandsen her, Adel og Borgerskab llød327

sammen til ét eneste stort Spørgsmaalstegn, Standsforskellen udviskedes, almindeligt Broderskab.

Midt i denne Folkebevægelses vilde Vover mødtes Mor og Datter.

Der var noget af en stor og gribende Stemning i Luften, noget tindrende, noget af det Opsving der kan komme over et Folk, naar en fælles Interesse, en fælles Løftelse griber alle Sjæle, og naar Ideens og Ideals Fane bliver plantet, hvorom alle, store og smaa, kan fylkes.

De gamle mindedes < Fyrerne og læste «Middagsposten» midt ude paa Vejene, Danne-broge vajede i Haverne, Frøken Frandsen passerede langsomt Strandvejen i Landauer.

I Dag skulde Løbene begynde, en hel Befolkning stormede ud til Eremitagesletten for at se den forguede Sangerinde, Ungdommens Valkyrie, Danmarks Frandsen.

Landliggerdamerne mønstrede Kammerherreinden og hendes Datter, man Var meget forbavset over den gennemgribende Forskel i deres Toiletter, det var, som om de to Damer aldeles havde byttet Boller, man var lutter Øjne helt ind i Ventesalen, man vidste i Øjeblikket ikke rigtig, hvem der var hvem. og man beundrede Fru Adda Irgens stilfulde Elegance. Maaske Kostumet var lidt vel chic, lidt for parisisk, med alle disse sølvagtigt hvide Chiffons over hvidt Voile, og Spænderne af rød Koral og mat Sølv,³²⁸

et Væddeløbstoilette, der utvivlsomt vilde komme i alle Bladene i Morgen. Den unge Frue saa ellers meget bleg og nervøs ud, hun havde unægteligt skæmmet sig meget i det Ægteskab med Doktoren, der var noget forpint vibrerende over hele hendes slanke Skikkelse og Hattens store Fjeraigrette bølgede uroligt.

Damerne gik straks ud til Vognen og steg op.

Fru Barnekow greb sin Datters Haand, holdt den længe, stille, tryglende varmt inden i sin, en Haand der glødede under Handsken, der strømmede Varme ud, og som blev ved med denne forpinte og besynderlige Klappen og Knu-gen.

«Hvorfor i al Verden, Barn, kom Du dog ikke i Gaar,» sagde hun den ene Gang efter den anden, nu faar vi øjensynligt Huset fuldt af Gæster — man kan jo ikke isolere sig en saadan Dag som denne — det bliver forfærdeligt.

<Pas paa, mine Chiffons krøller saa let — de taaler næsten ikke noget.»

Mor og Datter sad ligesom lidt fremmede for hinanden i Vognen, de forsøgte at gætte hinandens Tanker.

<Og din Mand — hvorfor ser man ham aldrig.»

«Adda laa stærkt tilbagelænet paa Vognhynden, hun hyggede sig helt ind under Parasollens hvide Slørskyer og undrede sig over Moderens mærkværdige Udseende.⁸²⁹

Kammerherreinden flyttede sig uroligt frem og tilbage, hun sad ret op og ned paa en besynderlig naiv og forlegen Maade, som om hun aldrig havde været ude paa en Promenadekørsel førend i Dag, hendes fine Øren var ildfarvede og lyste i Solen, hendes Hænder laa aldeles verdensforladte i Skødet, hun drejede Hovedet frem og tilbage.

«Er Du virkelig begyndt at gaa med Straa hatte?»

Adda henstillede sin Undren som en blid Bebrejdelse over denne noget altfor understregede Ungdommelighed.

Det gav et Sæt i Fruen —, hendes Tanker var ganske andre Steder end ved hendes Toilette.

«Aa min Hat,» sagde hun ganske forvildet, Vogntæppet gled ned ved hendes ubeherskede Bevægelser, «er det Straahatten? jeg véd virkelig ikke — jeg kom lidt hovedkuls afsted — den hang saa bekvemt i Vestibulen.»

Igen en Pavse, Adda nikkede til Bekendte der gik forbi.

Hun sad og grundede, noget maatte der være hændet —, Mama der altid vaagede over sit Ydre med den mest udsøgte Varsomhed.

Pludselig gik der et Lys op for hende — Ernst! Ernst havde altsaa forlovet sig med Polly — det maatte være det, Forlovelser tog altid saa stærkt paa Mama, hun levede sig saa gan-³³⁰

ske ind i den Slags Ting, det tog næsten legemligt paa hende.

Fruens Hænder famlede omkring efter Tæppet, hun tabte sit Armbaand.

< Hvad synes Du om min Hat, spurgte Adda, «jeg har klædt mig paa til Løbene — Du ta'r vel derop — inden Middag?»

Fruen sukkede, greb igen Datterens Haand, krampagtigt.

Hvor i al Verden, Barn, kan Du tro, at det kan more mig.»

Adda lo over denne ynkelige Stemme.

Hør nu — maa jeg saa ikke hellere straks faa at vide, hvad der er hændet. Du skulde vide, hvor distrahit Du er — og saa Din Hat — den er aldeles mageløs, og saa sidder den ovenikøbet skævt — maa jeg?

«Nej lad mig være — hører Du — rør mig ikke.»

Stemmen klang oprevet og utaalmodig.

Adda rykkede sig lidt til Side, tavs og fornærmet.

Saa kørte de ind gennem Villa Eros' Haveport, ind over den gruslagte Opkørsel, Gummihjulene skurede, Seletøjet ringlede blidt —, Vognen kørte ind under Glastaget med et hoverende Pidskesmæld.

Ernst tog imod i Vestibulen, han sendte sin Søster et hurtigt, tindrende nysgerrigt Øjekast,³³¹

han var i Kjole og hvidt og lignede en Kellner fra et anden Rangs Hotel.

Kammerherreinden tog sin Son omkring Hovedet med hægge Hænder, kyssede hans blanke, tyndt behaarede, Isse med et langt dvælende, moderligt Kys, et Kys der sagde saa meget som: «staa mig for Guds Skyld tappert bi —, Din Søster véd in tei endnu —, vær nu en god Søn, hører Du, jeg stoler paa Dig, vis nu at Du virkelig har diplomatiske Evner, forbered, indled, gør mig Vejen let, og jeg skal velsigne Dig af mit fulde dødelig beængstede Hjærte.»

Ernst kyssede sin arme Mor paa Tindingen, han klappede hende beroligende ned ad Ryggen, hun bøjede sit fortumlede Hoved ind imod hans stive og struttende Skjortebryst, og idet han hurtigt bøjede sig hen over hende, saa han, al hendes Haar ikke ganske var frit for at være graat rundt om i den rødbrune Farvning.

Adda stod henne ved Spejlet og trak sine Handsker af — smilende.

Saa vidste hun altsaa, hvad der var sket, den ømme Familiescene derhenne gav hende Traaden til Hemmeligheden.

I det samme kørte der en Vogn frem over Gruset, ind under Glastaget.

Baronessens Kudsk!

Gæster — Gæster — hendes Naade gav næsten et Skris fra sig;.

O O332

Baronessens larmende Sportsstemme hørtes allerede paa Trappen.

Det var den første af Sadelpladspublikummet.

Mor og Datter trak sig et Øjeblik tilbage og overlod Ernst Repræsentationen.

Den ildfulde Dame raslede ind i Vestibulen og udbredte sig med ophidset Stemme om en Luftring, der igen var punkteret for hende lige nedenfor Bakken.

Ernst havde paa staaende Fod et lignende Tilfælde at komme frem med, Konversationens Staalhjul suste.

Nye Vogne kørte frem. Seletøjer ringlede, Pid-skeknald smældede i Luften.

Man skulde tro, at hele Kredsen havde sat hverandre Stævne netop i Dag.

Etatsraadens, Grevinde Juul med Døtre, Kammerjunker Holm, en efter en gled de ind gennem Vestibulen, animerede, éehaufferede, nogle havde allerede været paa Sletten, andre vilde køre derop til det sidste Løb, men der var en sælsom sjælfuld Beaandelse over dem alle.

Baronessen, der forsøgte at samle Interesse om sine Luftringe, følte sig fuldstændig ignoreret, og Ernst var den eneste der sad og skinnede af den fuldeste Forstaaelse.

Man sluttede sig sammen i smaa Klynger, man hviskede og konfererede med dæmpede Stemmer, hvert Øjeblik

var man ude i Haven³³³

og helt oppe paa den øverste Terrasse ud mod Strandvejen. Gamle Grev Juul havde en Theater-kikkert med, Etatsraaden vejrede i Luften, hans Damer jog frem og tilbage. Stiftsdamen hoppede.

Ogovre i alle de andre Haver, helt op imod Hotellet, var der stuvende fuldt af selskabskiædte Herrer og Damer, der bøjede sig langt frem over Gitrene, som 0111 de ventede paa, at noget ganske overordentligt skulde passere Vejen derude.

Mon det var Holfet?

Villa Eros' skønne Rosenterrasser med de lange solglitrende Drivhuse fyldtes mere og mere med nye Gæster, Latter, Spørgeren, Konfereren, og bestandig denne febertindrende Spejden op ad den støvede Strandvej, og denne fine Ringlen fra Karetherne derude der langsomt passerede forbi.

De unge mousselinbrusende unge Piger føg frem og tilhage over Plænerne.

Pludselig gik der en Skælven gennem alle Haverne, en Rrusen, ei Sus af hundrede Stemmers Sammenspil.

Hosianna! — Hosianna!

En Vogn kom langt nede paa Vejen, en Vogn hvori en hvidklædt Dame sad med indolent Holdning, tavs og apathisk under al denne begejstrede og beundrende Hyldest, der havde slikket omkring hendes Vognhjul under hele Triumftøget op langs Sommerkysten.³³⁴

Seletøjets dæmpede sødt ringlende Klokkespil kom nærmere og nærmere, bestandig nærmere.

Der blev ganske stille paa Villa Eros' øverste Terrasse, Kammerjunkerens glemte ganske at konversere om Gaasestopningen i Strassburg og den glimrende Ordensbyge, der var falden i For-gaars.

Kun Seletøjets Ringlen dernede paa Vejen, og saa et dæmpet Flygelspil inde fra Villaens Musikværelse, Andanten af Beethovens pathetiske Sonate — den skønne dybt alvorlige Andante.

Det var Adda Irgens der spillede.

Baronessen og Ernst brød pludselig af midt i deres intime Samtale og stormede ud paa Verandaen.

Der er hun — der er hun — hun ser mageløs ud. mageløs!

Baronessen stod paa Taaspidserne.

Vognen derude var nu lige ud for.

Ja — det var hende — ingen andeji end selve Frøken Frandsen!

Sølvpailletterne i hendes mægtige Hat glimrede og lynede som en Stjerneregn, den store hvide Fjerboa svøbte sig om hende med en blid og vellystig Kælenhed, en Buket lyserøde Boser laa paa Hyndet ligeoverfor, og hen over hendes højthvælvende Bryst laa én eneste Orchidéranke, en af disse meget sjældne Orchidéarter, som kun dyrkedes ét Sted i det lille Kongerige, i et meget højstaaende Drivhus i Samfundet.³³⁵

Indolent, haanligt smilende, med dette ene Blomstersmykke, gled hun forbi hele det beundrende danske Bourgeoisi, som en Vision, en Aabenbaring fra noget højere, og var ude af Syne.

Kun Støvet fra hendes Vogn føg og røg alle de maabende lige ind i Ansigtet, Støv og kun Støv, og det blev slugt.

Og bag efter Damen — men i stor og ærbødigt Afstand fulgte hele Tøget af Grosserervogne, af Aristokratiets elegante Forspand, Vogn efter Vogn, hele Folketogets langt bølgende Linie op imod Eremitagesletten.

Saa gik der en Hvirvel gennem alle Haver.

Frøken Frandsens Eros —!

At det var muligt — og mon det var sandt? og tog man ikke Fejl — at hun vovede at komme saadan kørende — og hvis var vel Vognen? -og hvormange Penge havde hun — Eros! — Eros! — hvorfor-var der og skulde der

altid være, et dækkende, et skjulende, et gaadefuldt Slør over den store Eros høje Marmorbillede.

Og tusinde fanatiske Spørgsmaal steg som en Anraabelsens Litani op imod Frandsens Eros-billede.

Bønhør os! Bønhør os! hvem er det, der elsker Danmarks Frandsen?

Hele Selskabet hymnede!

Femten Grossererfamilier, ti Højesteretssagførere, lem Konsulinder, tyve Etatsraadinder, atten Hofleverandører med Fruer, et halvt Dusin³³⁶

Kammerjunkere, en Auktionsholder, der hymnedes, og imens kørte Gaadens Præstinde op foran alle de Tribuner, hvor Væddeløbsadelen og alle Folkets kendte Navne sad, og — alle som én tog Kikkerten frem, og en dvb Stilhed gled ud over Mængden, over Skoven, helt ud over det lyseblaa Sund, der straaede under den skyfri Sommerhimmel.

I Villa Eros' Have havde den første Bevægelse lagt sig, en Del af Gæsterne var allerede kørte hort for at opsøge Totalisatoren og Fru Nimbs kolde Bord.

Kammerherreinden flakkede omkring i Værelserne, der var en Uro, en Forpinthed over hende, Urenes Timeslag fik hende til at fare sammen, inde i Musikværelset sad Adda og Ernst og talte sammen. Hun turde ikke gaa derind, men hvert Øjeblik var hun henne ved Døren, lyttende, spejdende — men der var intet at mærke paa Addas Stemme. Og Ernst der skulde forberede!

Husets Venner følte sig lidt trykkede i Dag, Konversationen gik forceret, om Opvarming af Centralvarmeapparater, om Bech Olsens nyeste tricks, om Kongens Ærespræmie, om Steeple Chase paa fire tusinde og fem hundrede Meter, om Krigsministeriets Ærespokal, om «Vigilia s sidste Møde, om Folkedanse, Springdanse især.

Lidt efter gik Patriciatets Konversation over til dybere Temaer.

Om Fjerkræudstillingen, om Bondelitteraturen³³⁷

der bredte sig over en lav Træsko bagved Parnassets vidt aabne Ladeport, om Hunde og Hundetegn, Rotters Udryddelse, om Forfatteren Tjåders berømmelige Vennereklame og Litteraturens andre almen kendte Svindlerier, om Dame-novellefabrikationens grænseløse Oversvømmelse, om Tillægsskyllinger, gode Æglæggere og det udbasunede Digt Trompet.»

Saa tog man fat paa det mere intime.

Man diskuterede tolv Fruers omtvistede Dyd og to hundrede Fruers uomtvistede Udyd.

Erotik! Erotik!

Den elskede dens Kone, og den Kone elskede dens Mand.

Hans første fraskilte lastefulde Hustru elskede hendes første fraskilte endnu mere lastefulde Mand.

Den Skuespillerindes tredje fraseparerede Ægtefælle satte «Horn i Panden» paa sin første Kones fjerde Elsker.

Sladderens sorte Vande stod højt op omkring Naboens Sengestolper.

Saa gik man igen over til Sport.

Baronessens ildfulde Stemme hørtes over alle de andre. *

Sporten er og bliver det betydningsfuldeste Led i Folkets Uddannelse — ja det finder jeg nu — tænk paa Grækerne og alle de dernede.»

Men saa blev Kammerjunker Holm pludselig ilter og foer op.

Den store Eros. 22338

Han strøg sig hen over sin store sorte Moustache et Par Gange og sagde lidenskabeligt bevæget :

«Det gælder kun om. Baronesse, at et stærkt mondænt Liv kan komme til at røre sig i Danmark, det er den Vej, vi alle skal. — Aristokratiet skal virke som et aandeligt Lysinstitut — det skal helbrede Samfundet for Demokratiets Lupusudslet — Sporten demokratiserer!»

Baronessen blev krænket, hendes inderste Livsnerve var bleven berørt.

Saa gik man igen over til Springdansene, og lidt efter kørte de sidste Vogne frem; man kunde mærke i Luften, at Kammerherreinden havde sin store Hovedpine i Dag, Luften var noget utryk herinde.

Endelig — endelig alene!

Hun gik ind i Kabinettet og satte sig til at hulke i en Sofa, denne Spænding havde været forfærdelig, hun hulkede med Hovedet gemt ned i en hvid Silkepude.

Adda og Ernst sad endnu ovre ved Flygelet.

Ernst's diplomatiske Krydsveje var omsider naaede hen til Themaet Holten, varsomt, uendelig varsomt ad umærkelige Krogveje.

Adda sad i Flugtstolen og saa træt og ligegyldig ud.

«Jeg troede, han boede paa Marienlyst,» sagde hun stille og saa langt ud over Sundet ined et fjærnt søgende Blik.³³⁹

Ernst drejede et Par Gange rundt paa Tabureten og dinglede med Armene.

«Han er flyttet ned til Strandhotellet for en Ugestid siden.»

Hun saa hurtigt hen paa ham, lagde saa Fingrene sammen paa en egen nervøst tænksom Maade, som om hun overvejede, hvorfor han var flyttet.

«Det er i den Kottage, hvor Holms boede i Fjor, han er ganz allein.»

Hun rejste sig op, begyndte at gaa frem og tilbage over Tæppet.

Det er i Grunden besynderligt, at han ikke besøger os, Du.»

Adda svarede ikke, stod henne ved Glasdøren og rev Bladene af den røde Begonie, et efter et.

I og for sig vilde det jo kun være ganske naturligt,» blev han ved.

Hun trommede paa Ruden, Glasset duggedes af hendes varme Aande, hun saa intet mere, stirrede alligevel ud.

«Han vilde gerne komme her — det er jeg overbevist om — hver Gang jeg møder ham — spørger han til jer — især til Mama, mest til hende.»

«Er der maaske nogen der forbyder ham at komme,» spurgte Adda haardt og irriteret.

Ernst drejede og drejede, rundt og rundt i en diplomatisk Hvirvel.

«Jeg véd sku ikke — men jeg har det paa

22*340

Fornemmelsen, at han kigger herved i Aften — jeg løb paa ham i Morges, Du skal se det.»

Adda vendte sig hurtigt om. Glasdørene raslede, hun trak Vejret hørligt.

Ernst ludede med Hovedet, han var hed i Ørene, hans Skjortebryst bølgede, hans Diamant-naale lynede.

Du véd altsaa, at han kommer,» sagde hun hurtigt.

Han nikkede tungt og holdt op med at dreje.

«For min Skyld behøves der ikke saa mange Krogveje,» sagde hun ironisk, «jeg har allerede hilst paa ham og har talt med ham —.»

Ernst var forbløffet og fikserede sin Søster i en sidste diplomatisk Sjælekoncentration.

Nu turde han saagu ikke gaa et Skridt videre i sine Forberedelser, nu maatte Mama gøre Resten.

Adda gik ud gennem Vestibulen, op ad den hvidlakerede Trappe med de røde Løbere, hun støttede sig til Rækværket, stod stille paa Afsatsen, gik saa ind i sit Soveværelse, lukkede alle Vinduer op ud mod Sundet, ikke et Vindpust, lummert, kvælende lummert, der var Torden i Luften, det trak sammen, Fuglene strøg lavt over Jorden, Resedaerne tog til i Duft, ikke en Krusning over Vandet, ikke et Sejl gled forbi, Stilhed og tung Lummervarme og kvælende Blomsterduft —, og der ude over Hveens gule Brinker lagde der sig ligesom en graa Taage,³⁴¹

der langsomt trak sammen og tilsidst helt skjulte den hvide Kirke langt ude paa Pynten.

Aa — disse Resedaer — hun lukkede igen Vinduerne.

Hun lagde sig hen over Sengen, helt udstrakt, samlede den hvide Kjole tæt omkring sig og lukkede Øjnene.

Larmen fra Vognene nede paa Strandvejen hørtes i Stilheden som en fjærn og dump Rullen.

Ellers tog Stilheden sælsomt til, og den sene Eftermiddags Skumring begyndte allerede at brede sig, maaske det var Skyerne, der trak sammen bag ved over Skoven.'

Hvor det var godt at ligge saadan, stille, urørlig, uden en Tanke, uden et Ønske — som en afdød, mens den lange Dags skærende Lys ustanseligt tog af.

Der var en Fugl, der skreg i Espalieret lige udenfor Vinduet, skreg og skreg — og var borte i samme Nu.

Saa begyndte Stormkrogen at klirre imod Vinduet — klirre med smaa Ophold —, og igen Stilheden, dybere.

Villaen var som uddød, Kammerherreinden laa endnu og sov paa Sofaen nedenunder.

Blot det vilde blive rigtig Uvejr, saa Luften endelig en Gang kunde blive rensset for al den Elektricitet, der laa og tyngede som Bly.

I hele den sidste Uge havde enhver af hendes Nerver lidt, grænseløst, som Magnetnaale i³⁴²
evig Uro. dirrende, sitrende, uden at vide hvad de sitrede imod.

Det hele var altsaa kun Uvejr, der samlede sig.

Saa nu var Uroen igen over hende, — Herluf, hun horn til at tænke paa sin Mand.

Nu vilde han igen lægge sig ind paa et Hospital, han pylrede om sig selv, levede for sit Helbred, og med en udsøgt Indbildning der gjorde al Ting værre.

Hun gruede for at faa ham indlagt, kæmpede for at faa ham paa andre Tanker. Saa langt hellere rejse da, langt hellere det.

I Fjor havde hun en Vinteraften været ude paa Kommunehospitalet for at besøge en syg Veninde, hun havde aldrig følt en dybere Gru, en sort Rædsel der endnu kunde komme over hende, saa stærkt et Indtryk havde det gjort paa hendes opskræmte Nerver.

Det var særlig denne Hospitalslugt, der havde forfærdet og rystet hende.

Denne gennemtrængende Lugt af Karbol, og denne forraadnede Em fra de Døde, der laa paa deres hvide Senge bagved store graa Skærmbredter.

De laa der med hvide Lagener hen over de stille Hoveder, der tegnede sig saa underligt højt og tungt. Og Lyden af Sygevojnene der kørte ind i Porten paa bløde Gummihjul, den ivrige Løben med Bærekurve og Transportvogne, Lægernes hvide Kitler, og de besøgendes fortvivlede³⁴³

Øjne, hele Dødens Gru fra alle disse hundrede Senge og fra disse graa og trøstesløst nøgne Vægge.

Hun lukkede, igen Øjnene, tog sig hen over Haaret, hun syntes, at hun selv laa paa en af disse hvide Senge, og at et stort mørkegraat Skærmbædt langsomt blev stillet op omkring hende, lukkende sig paa alle Kanter, skjulende Tilintetgørelsens grænseløse Rædsel for de endnu levende.

Og der klang en Stemme ned gennem Hospitalets lange sørgmodige Gange, en Stemme fra noget der var usynligt, men stort.

Ser I, hvor lidt jeg bryder mig om eders Legemer, jeres Legemer som I hæger om, som I elsker, som I bekymrer jer om, som I sminker og forskønner paa uendeligt opfindsomme Maader —, alle disse Legemer tilintetgør jeg med min Finger. Der bliver ikke Støv en Gang tilbage. Min Haand er over eders Legemer, jeg knuser dem, jeg forkrøbler dem, jeg vansirer dem med tusinde snigende, hærgende, rædelsvækkende Sygdomme, med Sot og med Pest.

Min Haand er over Jer.

Ser I hvad der bliver af det, som I kalder Skønhed.

Intet — jeg rører ved eders Legemers Hylstre, og de visner, hvidner og krymper sig, hurtigere end de Blomster, hvis sjælløse Blomsterdød I beklager.³⁴⁴

Jeg spørger ikke om eders Legemer, ikke om eders Skønhed, men om eders Sjæle spørger jeg. Al dette røde og hede Blod, som I forveksler med Livet, det lader jeg skaanselsløst rinde tilbage til Jorden, jeg ødsler det ud over Sten og Jord, jeg dræber alle jer, der kun vil Blodets Liv, alle I der er udenfor min Aands Kirke.

Den Aand der udgaar fra mig er Kødets Fjende.»

Hun følte sig som død, hun syntes at hun kunde mærke den gennemtrængende Karbollugt i Værelset, hun vaandede sig stille, og Stilheden blev dybere og dybere, uden Aandedræt, Luften var død omkring hende, og Mørket tog stadigt til.

Toner! bløde Accorder — nu Stilhed — nu Tonerne igen — hvem spillede nedenunder?

Langsomt rejste hun sig op, Tonerne tog til i Styrke, stærkere og stærkere, med en dæmpet og rig Fylde, i bestandig Stigen, fyldende det tavse Hus med sine dybe og skønne, livssvulmende Klange, en stille Jubel, en skønhedsdrukken Vaande, og Flygelklangen bævede og tonede og drømte, nu forsvindende skært, og i et Spring, brusende, hensynsløst brusende, i en vild og altbesejrende Trods.

Hun løb hen over Gulvet, hun lyttede, hun bøjede sig helt ned imod Gulvet, frem og tilbage³⁴⁵

gik hun fra Dør til Dør, og over imod Vinduet, Tonerne flød op gennem Gulvet, som en Røg fra en Virak — berusende.

Adda stod pludselig stille.

Sang — dæmpet Sang — Moderen sang dernede.

Addas Blik var indadvendt, lyttende, hvor det var dejligt, berusende skønt, som en Flod af Toner, en kaotisk Brænding midt ude paa Lidenskabernes frie Hav, noget langt baarent, med et bredt svulmende Aandedrag, befriende, et Opad som paa Vinger, og alligevel en dæmpet Klage dvbt fra Grunden.

«Tristan og Isolde.»

Adda hviskede dæmpet, dybere og dybere bøjede hun sig ned imod Gulvet.

«Mine Noder — mine Sange — hvor det dog er besynderligt.»

Aldrig var der spillet saa berusende skønt i Villa Eros.

Og Mor der altid havde været saa forsigtig med at give sig hen i sin Musik, saa forsigtig med sine Følelser naar hun en sjælden Gang sang og spillede.

Langsomt gik hun ned ad den hvide Trappe, Spillet steg og steg i dæmpet Jubel, alle Vægge skjalv af Ekkoer, en

dæmpet Henrykkelse var til Stede i Luften, i alle de dejlige Kroner sang Prismerne.

Nu hørte man Hornenes dæmpede Klang langt³⁴⁶

borte i fjærne Drømineskove og et Sus i uendelige Skoves hviskende Trætoppe, og nu denne skønne Sang, oversanselig, som bristede Tonerne i Skrig.

«Mor — det er Mor — det er Mor!»

Stille gled Adda fra Dør til Dør, fra Stue til Stue.

Mere dæmpet sang hendes Naade nu, stadig mere og mere dæmpet:

Bist du mein? hab' ich dich wieder? darf ich dich fassenV kann ich mir trauen? endlich! endlich! an meiner Brust! fühl ich dich wirklich? bist du es selbst? diess deine Augen? diess dein Mund. hier deine Hand? hier dein Herz.

Stille gled Adda frem over Gulvtæppet, Skridt for Skridt.

»Im Dunkel ich, im Lichte du.«

Nu helt ind i Flygelklangen, som nærmede hun sig Musikens Hjærte.

Der var Skumring i den store Stue —, Kammerherreinden tegnede sig som en mørk Skygge³⁴⁷

mellem de to svagt brændende Lvs paa Flygelet. — disse to Lysflammer kæmpede for at faa Styrke, de dukkede sig sammen og truede med helt at gaa ud.

Fru Barnekow vidste endnu ikke, at hendes Datter stod lige bagved — hun var helt borte i sit Spil.

Urørlig stod Adda endnu paa samme Sted —, saa tystnede Spillet hen.

Kammerherreinden rejste sig.

I samme Nu laa Mor og Datter i hinandens Arme.

Hvor det var dejligt,» hviskede Adda betaget — «at det virkelig var Dig.»

«Adda — nu maa Du vide det,» stønnede hun og knugede sin Datter hæftigt ind til sig, «nu maa Du vide det.»

Hvad er der — hvad er det, jeg skal vide?»

«Adda — det nytter ikke, at vi skjuler noget for hinanden.

< Skjuler — hvad mener Du dog.»

Ja, det er forfærdeligt — forfærdeligt.

< Jeg véd slet ikke, hvor Du vil hen — eidet Ernst?»

«Nej, jeg kan ikke sige dig det her — lad os gaa op ovenpaa.»

«Men hvad er der — Du gør mig virkelig angst.»

Fru Barnekow var ude af sig selv, hun ilede omkring fra Dør til Dør.³⁴⁸

«Har Ernst ikke sagt Dig det, jeg bad ham om at forberede — aa — det er forfærdeligt — kom lad os gaa ovenpaa, skynd Dig.

De gik ud gennem Vestibulen og op til Kammerherreindens Soveværelse.

Luften var knugende lummer, bægge Altandøre op!

«Men hvor er Portrætterne henne? alle Portrætterne!»

Adda saa straks, at alle Kammerherrens Billeder var borte.

«Spøx-g mig ikke — spørg mig ikke —.»

«Men hvad er det dog. jeg ikke maa spørge om?»

Adda tog sin Mor om Livet, rystede hende i sine Arme, vilde vide hvad der var i Vejen, nu vilde hun vide det.»

Adda om et Par Timer — orn et Par Timer — Du maa hjælpe mig — vi faar et Besøg — der kommer en Herre — som ogsaa Du har kendt.»

«Gregers Holten, det véd jeg, Ernst har fortalt det, men det afficerer mig ikke det fjærne-ste, hvis Du vil have det, kommer jeg slet ikke ned, er det det, Du er angst for?»

«Du maa, Du maa, det er jo netop det — Du skal — var Du blot kommen i Gaar — Du havde sparet mig — sparet mig — for mange Lidelser — ser Du. jeg er jo saa ene. saa ganske ene, uden et Menneske, uden et eneste Menneske.»

«For min Skyld maa han gærne komme her i Huset, det véd Du jo. jeg har jo ovenikøbet bedt Dig" en Gang derom.»

«Xetop det er forfærdeligt — det maa Du vide — jeg er ikke uden Samvittighed.»

«Mor — hvad er der!»

«Adda — jeg elsker —.»

Adda greb sin Mor om Haandleddet — drejede hende voldsomt ind imod sig.

Saa kastede Kammerherreinden sig ned paa Knæ for sin Datter, slog Armene om hende, klyngede sig ind til hende.

«Du elsker — hvad skal det sige —.»

«Adda — nu véd Du det.»

«Er det ham?» kom det næsten lydløst, «det er altsaa ham.»

«Ja — tilgiver Du mig — tilgiv mig, i Aften vilde vi sige Dig alt — det var umuligt før — Din Mand — da han var syg — vi vilde spare Dig, det har været frygteligt for mig — at gaa saa hemmeligt med det, jeg der aldrig skjuler nogetsomhelst og aldrig for dig — nu skal Du faa alt at vide — lige fra Begyndelsen — hvordan det kom — men det maa jeg vide — for Gud i Himlens Skyld, kan Du, tror Du. at Du kan tilgive mig — kære lille Adda — lille Adda — lille Adda.»

«Gregers,» hviskede Adda næppe hørligt, «det³⁵⁰

er umuligt, han kommer ikke, det skal Du faa at se —, hvor kan Du tro — Gregers!»

Og hun gav sig pludselig til at le, en tør stødvis Latter, der gik over til Graad.

Kammerherreinden laa hen over Sengen, med Hovedet ned i Puderne.

Ganske langsomt, søvngængeragtigt gik Adda ud af Værelset, hun talte højt med sig selv —.

I Gangen løb hun paa Ernst, han havde staaet og lyttet for at høre hvordan det hele vilde ordne sig.

Adda — vær nu fornuftig — hører Du — saa saa — jeg kan sku ikke indse, med min bedste Vilje, at det er nogen Ulykke, han og Du var jo for længe siden færdige med hinanden, saa saa, det er dog grinagtigt, hør nu, vær nu fornuftig, nu skal Du min sandten være fornuftig, hører Du.»

Han slog Armene omkring hende — og kyssede hende hæftigt.

Et Øjeblik laa hun i hans Arme — saa gik hun stille ned ad Trappen, og Ernst skyndte sig ind til sin Mor for at trøste hende i hendes umaadelige Kvide.

Adda gik og gik, fra Stue til Stue, hun lod alle Døre staa paa vid Gab bag sig, nu gennem Musikværelset, nu ud i Vestibulen; hastigt tog hun Hat og Kaabe paa og skyndte sig bort gennem Haven, et Øjeblik blev hun staaende

nede ved Porten, som om hun tøvede, hun³⁵¹

vendte sig om, saa sig langt tilhage, saa lukkede hun Gitterlaagen efter sig.

Om et Kvarter gik der et Tog til næste Station.

Hun løb op ad Vejen — løb, løb.

Paa Stationen var der kun faa, der skulde nordpaa, hun tog en tredje Klasses Billet for ikke at træffe Bekendte i Kupéerne.

Ved den næste Station stod hun ud, og nu op gennem Strandhotellets Have —, dér laa Kottagernes lange hvide Rækker, og Skumringen tog til, bagved stod Skoven som en urørlig Mur, Stilheden var dyb, Fuglene søgte ind i Espalieerne, og Vedbenden der hang tung og frodig over Verandaerne.

Rundt om lukkedes Vinduerne med underlig haarde, febrilske Lyd, og et Par Steder blev Gardiner rullede ned ; Hus efter Hus, Villa efter Villa, døde, indadvendte og stumme.

Dér — dér — Lvs i alle Vinduer, det sivede ud gennem nedtrukne Persiennner, og en Skygge, frem og tilbage derinde, frem og tilbage.

Hun gik omkring Huset, helt omkring, nærmere og nærmere helt op ad Vinduerne, men det var umuligt at se ind, Persiennernes Tremmer skraanede nedad.

Blot ikke Regnen kom, det trak ind med tunge Skyer fra Sundet, Natviolerne derhenne duftede bedøvende stærkt, og de sorte Snegle krøb frem over alle Gange.³⁵²

Saa var der nogen derinde, der drejede paa Dørens Haandtag.

I et Xu stod hun i Verandaen.

Hun ringede paa, hæftigt, det klingrede ind gennem hele Huset.

Et Øjeblik efter stod de Ansigt til Ansigt, midt paa Dørtærskelen.

Døren ind til de oplyste Stuer stod paa vid Gab, han gik nogle Skridt baglæns, — og hun var inde.

«Fru Irgens,» sagde han overrasket og lagde den tændte Cigar fra sig.

Hun var allerede helt inde i Stuen, hendes Øjne var bestandig over ham, store, unaturlig store og straalende med en hed og tør Glans.

Hun gik nærmere, nu stod de overfor hinanden, selskabsklædte og festlige, han der gik til Festen, og hun der kom derfra.

Den lange løsthængende Kaabe gled stille ned fra hendes Skuldre, han tog den op og lagde den hen over en Stol, han blev urolig og nervøs af hendes Stirren, var selv meget bleg og overrasket over dette pludselige uforudsete Besøg.

«De vil ikke gøre mig den Ære at tage Plads — Frue.»

Han ryddede en Sofa for en hvid Silkevest, der var slængt hen over en Mængde Toiletsager i Elfenben og Skildpadde, luxuriøse med gyldne Monogrammer, alle Ekscellencen Barnekows Toiletgenstande.³⁵³

Hun log sig lien over Haaret, over Øjnene med en Haand der lidt efter faldt ned langs Siden, kold, tung, død.

Hen over Øjelaagene fløj der en hurtig Sitren, Næsefløjene vibrerede stærkt, hun kæmpede for at faa Talen i sin Magt, saa gik hun hurtigt over mod Døren, stillede sig lige op ad den, i sin hvide lysende Kjole, vogtende enhver af hans Bevægelser.

Han tog sit Ur frem, utaalmodig, hans Øjne strejfede lige det nederste af hendes Garneringer, et Blik der ikke turde se opad, han plirrede stærkt og famlede uroligt efter Handskerne og den blanke Silkehat.

«Frue — det gør mig ondt — men det er desværre et meget ubejlejlgt Øjeblik — min Tid er saa afmaalt som vel

muligt.»

Hun slog ud med Armene, nervøst, som vilde hun forhindre ham fra at komme ud.

«Gregers Holten» — hviskede hun med en Stemme, der lød ligesom langt borte fra, og han saa hurtigt op.

«De kommer mig i Forkøbet Frue,» sagde han med paataget Rolighed, «jeg haabede ellers at faa Dem i Tale i Aftenens Løb — nu er det maaske nok saa godt, at det bliver i Enrum — altsaa — De véd det.»

Han satte sig paa det yderste Hjørne af Sofaen med Benene kastede over hinanden,

Den store Eros. 23354

tændte sig en Cigaret, havde ikke Øjnene borte fra sine egne Lakstøvler.

«Jeg véd alt nu,» sagde hun stille, «Gregers Holten — jeg ønsker ikke nogen nærmere Forklaring — jeg kan heller ikke forlange, De skal give mig nogen — men ét vil jeg vide — derfor er jeg kommen!»

Stemmen steg pludseligt — hæftigt, lidenskabeligt.

«Jeg maa vide det — Holten — jeg vil vide det!»

«Hvis det er muligt, staar jeg fuldstændig til Deres Tjeneste.»

Han famlede igen nervøst ved sin lange Guldurkæde.

«Min Mor venter Dem — De tager endnu i Aften ned til Villaen — Holten — er det fordi — vil De virkelig have mig til at tro — er det fordi — Gregers Holten — elsker De virkelig min Mor?»

Han rejste sig, smilte tvungent.

«Elsker — elsker — elsker — bedste Frue, det er noget, som jeg aldeles ikke ønsker at give nogen nærmere Forklaring paa.»

Hun gik lige over imod ham, han trak sig langsomt tilbage over imod Vinduerne.

«Jeg gaar ikke — jeg gaar ikke — det siger jeg Dem — jeg gaar ikke, førend jeg — jeg har faaet Dem til at sige Sandhed — hele Sandheden !»³⁵⁵

Hun strakte Armene frem, som om hun vilde holde ham fast.

Han gjorde en afværgende Bevægelse med Albuen, rynkede Øjenbrynene.

«Saa ønsker De jo alligevel en Forklaring, Frue.»

Hendes Øjne irriterede ham. Cigaretasken laa ned over hans Diplomatrakke, han begyndte at blive bleg under Øjnene og hen over Læberne.

«Gregers,» hviskede hun næsten uhørligt.

Det var første Gang, hun nævnede ham ved Fornavn.

«Og hvis jeg nu sagde Dem, ja, jeg elsker Deres Mor, naturligvis, skønt elsker — det er lovlig romanagtigt.»

«Saa lyver De — De lyver!» skreg hun.

«Hvorfor spørger De saa?» haanede han.

«Fordi De selv skal sige det — De selv — ingen uden De selv.»

«Hvad vil De have mig til at tilstaa?»

«At De bedrager min Mor — som den gemeneste — »

«Godt — hvis det kan berolige Dem — jeg tilstaar Bedrageriet — og har den Ære at anbefale mig, jeg tør ikke længere opholde Dem.»

Han gik hurtigt forbi hende, slukkede et Par af Lysene i de høje Malmstager, greb Hat og Frakke og Handsker, og nu over imod Døren.

I samme Nu styrtede hun sig over ham, hun

23*356

greb ham i Silkeopslagene paa Diplomatrakken, holdt ham fast med bægge Hænder, krampagtig fast, han troede, at hun vilde overfalde ham, kastede sig voldsomt tilbage, og alle Knapperne føg hen over Gulvtæppet.

Saa styrtede hun sig hen over en Stol — hulkende.

Hat og Handsker laa rundt om paa Gulvet.

«Hvorfor kommer De her — hvad vil De? Hvad berettiger Dem hertil? Hvis De ikke svarer mig straks — gaar jeg — og De véd altsaa hvor jeg agter mig hen.»

Hun foer op, skælvende over hele Legemet.

«Hvis De vover — at sætte Deres Fødder i Villa Eros, Holten! Jeg gaar straks ud og gør en Ulykke paa mig selv — gaa! — gaa! men saa véd De, hvor De kan finde mig!»

Han blev ængstet over hendes fortrukne Ansigt og denne isnende Stemme.

Hun stod ret op og ned, hvid mellem alle Lysene.

«Hvad er det saa, De vil af mig?» spurgte han med dæmpet og usikker Stemme.

«Rejs! — rejs! — hører De — De maa rejse — endnu i Aften!»

Han sænkede Hovedet og vendte sig hort fra hende.

Stille gik hun hen imod ham, lagde Haanden paa hans Skulder.

Længe stod de saaledes — tavse —. Reg-357

nen derude suste ned, pidskede op imod Vinduerne.

«Aa — det er forfærdeligt for mig, Gregers — men naar De rejser bort endnu i Aften, ja, De véd ikke, hvad De saa gør for mig, jeg der for Deres Skyld har lidt saa uendelig meget.»

«Og hvor vil De have, jeg skal rejse hen?»

«Er Deres Familie ikke i Hamburg endnu?»

«Og Deres Mor — Deres Mor?»

«Skriv — skriv, at det er mig! mig! mig! kun mig, giv mig hele Skylden, De forhindrer kun en Ulykke!»

Hun saa igen vild og truende paa ham.

Saa satte han sig resolut over til Skrivebordet og skrev i flyvende Fart et Par Linier, med en Cigaret i den ene Mundvig.

«Deres Datter har været her i Aften, — jeg vil ikke, at der skal ske nogen Ulykke, allermindst for min Ringheds Skyld, — jeg trækker mig tilbage for at undgaa at faa Deres Datters Selvmord paa min Samvittighed — kære Fritze, er det ikke Skæbnen, der har advaret os i Tide — fra Hamburg skal De faa alt at vide —.»

Han rakte hende Brevet, hun fløj det igennem, hendes Ansigt lyste af Taknemmelighed, hun vilde gribe hans Hænder, hun straaledede.

Men han sendte hende et rasende Blik, et358

stikkende ondt og skadefro Blik, der fik hende til at tumle tilbage.

«Nu er det nok!»

Han stormede op og ned i Værelset, gestikulerede hæftigt.

Hun fulgte efter ham, bønfoldende, tryglende.

«Nu har De faaet Deres Vilje sat igennem, Frue, med en Trudsel som jeg finder infam — jeg giver Dem mit Æresord paa, at De ikke oftere skal faa mig at se — Brevet skal blive besørget akkurat som De ønsker det, er der maaske endnu mere, som De har i Sinde at afpresse mig?»

Hadet skinnede ud af disse Øjne, et Had, der hoverede.

Saa tog hun sin Hat og sin Kaabe, vendte sig endnu en Gang om — og gik.

Ude paa Hotellets Terrasse blev hun staaende, dødelig træt midt i den øsende Begn.

Hele Kysten laa dybt under hende, denne skønne Kyst, der var hendes Barndoms Egn, med alle de Minder og Erindringer, som hun ikke elskede og aldrig havde elsket.

Og dér langt borte i Regnmørket laa København under Gaslysets blege Skær, denne By med alle sine «Broer», som hun og alle hendes paa de tusinde Maader søgte at glemme og gaa uden om, fordi den var fuld af menneskelig Nød, af skrigende Sult, af Fattigdommens Elendighed, af³⁵⁹

alle Hverdagens graa og upaaagtede Kampe, Sorgens og Sygdommens og Slidets hvileløse Verden.

O, denne By, der havde voldt hendes Aand saa dybe Smærter, denne Bv, hvor alle Værdier var forgiftede og forfalskede, hun der havde gennemskuet, men uden at kunne hjælpe. Det var Forbandelsen over hendes Liv!

Denne By hvor de moralske Værdier var afløste af æstetiske, og hvor disse æstetiske dybt og afgørende var gaaede i Forraadnelse. Denne By med sine Hjem i Opløsning bagved de elegante Facader, denne Storstad med sit demimon-dæne Aristokrati, sine Embedsmænd der bedrev Nepotisme, sine Præster der gik i Kristi Fodspor med de gode Levebrød, hele dette Kleresi der holdt Bedraget gaaende og holdt Gud for Nar.

Og Aandens Broderskab, disse Videnskabsmænd hvis Lærdom udelukkede enhver Dannelse, der hadede hinanden og gererede sig som vilde Dyr i samme Bur over en lærd Ligegyldighed, en filologisk Intethed, og Digterne der forfalskede de aandelige Værdier, der lukkede sig ind paa Parnasset med falske Nøgler og bestak Offentlighedens Dom, og Kritikerne der gik under Bestikkelseernes Slaveaag, hele Raaddenskabens der langsomt sivede igennem fra oven nedefter, Svindelen der bredte sig, der fortiedes, der dækkedes over, denne uhyre og gennemgribende Svindel, der endog havde bemægtiget sig selve³⁶⁰

den store Kærligheds Navn, denne store Kærlighed, der ikke længere fandtes i disse Samfundslag, der gik sin ustanselige Opløsning i Møde.

Og hun tænkte paa alle disse Mennesker, der nu laa og sov saa trygt langs hele denne Kyst, dette gode Selskab, der sov Retfærdighedens trygge Søvn, Filantropiens sunde og trygge Søvn, hele dette Samfundslag som hun dybt og inderst inde i sit Hjærte hadede og foragtede, fordi det nød alle Kulturens Goder og Forrettigheder, uden at bære én eneste af dens Forpligtelser.

Nu var Uvejret der, lige over, svagt tonende.

Guds Uvejir gik hen over Kysten, og hvor det var godt for denne Kyst, at der paa hele dens milelange Strækning ikke fandtes ét eneste Kirkespir, som Lynet kunde slaa ned i. Det hele var for lavt, for smaat, alt for ringe for et Lvn.

Regnen pidskede hende lige ind i Ansigtet.

Hun gik og gik, uden at se, lige ud ad denne Strandvej, som Kammerherreindens Karether ellers befartede fra Morgen til Aften. Rundt om i Villaerne sov Folkets Leveherrer og Leved am er, fuldstændig ignorerende hvad der trak dem hen over Hovedet, Uvejir og hvad det nu ellers kunde være for Ubehageligheder ovenfra.

En hel Time gik hun, den hvide Kjole slæbte i Sølet, Regnen drev af hendes Kaabe og Haar.³⁶¹

Saa var hun endelig naaet til Villa Eros Haveport, træt indtil Døden.

Hun skyndte sig op gennem den regnblødte Have, helt op forbi Villaen og nu ned over alle Terrasserne.

Oppe i Kammerherreindens Soveværelse var der endnu Lys, Vinduerne stod aabne ud i det forrygende Vejr. To sorte Skygger tegnede sig imod de sammentrukne Gardiner, det saa ud som støttede de sig imod hinanden, i Fortvivlelse.

Hvor de var fremmede for hende disse to sorte Menneskeskygger deroppe, fremmede og ligegyldige.

Hun famlede sig frem gennem de vaade Buskadser. Vandet suste i Stranden, jog op over Bolværket, fyldte Gangene, fraadede ind over den lange Badebro.

Hendes svge Nerver higede efter Ro, disse altid lidende, altid spændte Nerver, der havde været hendes ørkesløse og pinefulde Livs evige Uro og evige Smærte.

Nu vilde hun have Hvile, kun Hvile, intet uden Hvile!

Blot ikke begynde forfra igen med Hvirvlen, den tomme Hvirvel, og alle disse Kampe, der var haabløse.

Hun gik ud over Broen, Vandet føg ind over hende.

Hun gled, greb efter Rækværket.³⁶²

Badehusets Dør var aflaaset, hun rev, hun sled i denne Dør, hun stemte sig op imod Fyldningen med hele sit Legemes Vægt, det var umuligt at faa den op.

Saa satte hun sig ned paa Broen og bøjede sig langt frem over.

Endnu kunde hun se Lyset deroppe i Villa Eros i Kammerherreindens Soveværelse. I et eneste Glimt saa hun sit tomme og dvbt ulykkelige Liv drage forbi Sjælens indre Øje, og hun saa Herluf og hans Mor, støttende sig imod hinanden, den gamle Dames hvide Haar, og Herlufs sølvlysende gennemsigtige Hænder.

De stod der midt i Natten som et Par Skygger. usigelig vemodige og stumme, uden Livets levende Farver, kun hvidt og sort.

Hun slåp sit Greb i Rækværket — og gled ud.

Hendes hvide Kjole spredtes et Øjeblik, saa drev hun langsomt udefter.

Og der var intet uden den vældige Storm og Guds Uvejr, der drog hen over Kysten.

Digitaliserad av Projekt Runeberg och publicerad på <http://runeberg.org/storeeros/>.

Konverterad till .pdf, .epub, .mobi och .txt av Arkivkopia och publicerad på <https://arkivkopia.se/sak/runeberg-storeeros>.

Filen skapad 2018-12-17 11:27:57.359907